K r o n i k a

wydarzeń w PRL od 30 stycznia 1968
do czasu procesów, zakończonych w maju 1969
opracowana przez

Antoniego KUCZMIERCZYKA

na podstawie materiałów RWE.

30.I.1968
(wtorek)

Ostatnie przedstawienie "DZIADÓW" i demonstracja.
W czasie ostatniego przedstawienia sztuki Mickiewicza "DZIADY" w Teatrze Narodowym w Warszawie doszło do burzliwej owacji ze strony widowni, składającej się w większości ze studentów i młodzieży. Po przedstawieniu już po godz.23.00, około 200 studentów zebrało się przed Teatrem, aby urządzić pochód przed pomnik Mickiewicza na Krakowskim Przedmieściu, demonstrując przeciwko zakazowi dalszego wystawiania sztuki. Sztuka została zakazana decyzją Min.Kultury i Sztuki z dn.16.I.1968 - cf.Balicki/Życie Warszawy, 17.3.68. Demonstranci rozwinęli transparent głoszący: "DOMAGAMY SIĘ DALSZYCH PRZEDSTAWIEŃ". W czasie pochodu skandowano: "WOLNOŚĆ SZTUCE", "WOLNOŚĆ TEATROWI". Po złożeniu transparentu u stóp pomnika Mickiewicza, studenci podążyli w mniejszych grupach w stronę Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikácji i Widowisk, ul.Bracka 6/8, i po przejściu ok.700 metrów od pomnika, w pobliżu gmachu tego urzędu doszło do starcia z milicją. Zatrzymano 50 studentów z których większość wypuszczono dn.31.I.1968 około godziny 3.00 nad ranem. - cf.Reuter/UPI, 31.1.68, Reuter/UPI/Herald Tribune International (edycja paryska), Randal/NYTimes, 1.2.68, Margueritte/LE MONDE, Nacken/FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 2.2.68, Gomułka/TRYB.LUDU, 20.3.68. Relacja o tym i po tym przedstawieniu -cf."KULTURA",Paryż, ("Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969

IV-Zjazd ZMS, który rozpoczął obrady 29.1.68 w Warszawie trwa nadal.
cf.- Tryb.Ludu, 31.1.68.

31.I.1968
(środa)

- IV-Zjazd ZMS zakończył obrady wyborem nowych władz.
- cf.Tryb.Ludu, 1.2.68

31.I.1968
(środa)

- MICHNIK Adam i SZLAJFER Henryk w późnych godzinach wieczornych - po uprzednim ich aresztowaniu w czasie demonstracji dn.30.1.68 i zwolnieniu z aresztu - mieli konspiracyjne spotkanie z korespondentem jednego z pism zachodnich w Warszawie i przekazali mu informacje z przebiegu zajść w dn.30.1.68. To zadecydowało o ich ostatecznym relegowaniu z Uniw.Warszawskiego. cf.Gomułka/Tryb. Ludu, 20.3.68 i Głos Wybrzeża, 26.3.68.

1.II.1968
(czwartek)

- Studenci zbierają podpisy pod petycję.
Na kilku uczelniach warszawskich rozpoczęto zbieranie podpisów pod petycję skierowaną do Sejmu PRL, protestującą przeciwko zakazowi wystawianie sztuki "DZIADY". Treść petycji: "MY, MŁODZIEŻ WARSZAWSKA, protestujemy przeciwko decyzji zakazującej wystawiania w Teatrze Narodowym w Warszawie dramatu Adama Mickiewicza "DZIADY". Protestujemy przeciwko polityce odcinania się od postępowych tradycji narodu polskiego". - cf."Na Antenie", 14-21.4.1968

- Wystąpili z PZPR.:
Prof.Włodzimierz BRUS, ekonomista i doc.Zygmunt BAUMAN , sociolog. Obaj z Uniw.Warszawskiego. -cf.Margueritte/LE MONDE, 1.2.68 oraz Tryb.Ludu/Mysłek, 26.3.68.

- Milicja i inni przeszkadzają w zbieraniu podpisów pod petycję.
Funkcjonariusze służby bezpieczeństwa wkroczyli na teren Uniwersytetu w Warszawie i zatrzymali 3 studentów zbierających podpisy pod petycję skierowaną do Sejmu PRL. Podobną kontrakcją prowadzili niektórzy aktywiści ZMS i ZSP, odbierając nawet przemocą niektóre listy z podpisami krążące wśród studentów. Gorliwością w tej kontrakcji wyróżnili się: student MIŁKOWSKI - z Wydz.Polonistyki UW, student DOBROWOSLKI - przewodn.Sądu Koleżenskiego w Domu Akademickim na ul.Kopińskiej, MISIAK z Wydz.Prawa UW, oraz PIETRZAK - czł.POP na UW. Wielu studentów było wzywanych na przesłuchania w związku z udziałem w demonstracji dn.30.1.68 i w związku z zbieraniem podpisów pod petycję do Sejmu PRL. - cf. "Na Antenie", 14-21.4.1968

- Demonstrujący studenci skazani na grzywnę:
Z zatrzymanych studentów dn.30.1.68 - 8-miu oskarżono o zakłócenie porządku publicznego przez Administracyjne Kolegium Orzekające Rady Narodowej i skazano ich łącznie na grzwnę w wysokości 15.000 złotych. Jedna z 2-ch studentek pobitych przez milicję została

1.II.1968
(czwartek)

oskarżona o pobicie i znieważenie członków milicji. -cf."Na Antenie" 14-21.4.1968 Według informacji UPI z Warszawy dn.18.2.68, 6-ciu studentów aresztowanych 30.1.68 przed pomnikiem Mickiewicza zostało ukaranych grzywną po 2.000 złotych każdy.

3.II.1968
(sobota)

- Interpelacja studentów:
Prorektor UWm prof.Ludwik BAZYLOW był interpelowany przez delegację studentów w sprawie ukarania 8-miu kolegów-studentów grzywną. Prof. BAZYLOW oświadczył, że nic nie wie o tym fakcie.

- Redaktorzy TV polskiej usprawiedliwiają zdjęcie "DZIADÓW".
Wieczorem w programie "PEGAZ" Telewizja Warszawska nadała ataki Grzegorza LASOTY i Witolda FILLERA na reżyserię Kazimierza DEJMKA dramatu Mickiewicza "DZIADY", która rzekomo przyczyniła się do politycznej demonstracji w czasie przedstawień. W programie tym LASOTA skorzystał aby zaatakować RWE. -cf.Reuter/UPI, 4.2.68 oraz Życie Warszawy, 7.2.68.

-

5.II.1968
(poniedziałek)

- Jeden ze studentów skazanych na karę grzywny i pochodzący z niezamożnej rodziny, został pozbawiony stypendium. cf."Na Antenie", 31. Marzec 1968.

- Proces Janusza SZPOTANSKIEGO: - rozpoczął się. Jest on oskarżony z art.23 małego Kodeksu Karnego. Rozprawa została odroczona na tydzień. - cf.Tryb.Ludu, 6.2.68

7.II.1968
(środa)

- Dramat "DZIADY" wystawiony przez Teatr Radia.
Teatr Polskiego Radia nadał przedstawienie dramatu w opracowaniu tekstu Aleksandra MALISZEWSKIEGO. - cf.Radio Warszawa II, 7.2.68

- Plenum KW PZPR m.st.Warszawy: - odbyło się w sprawach politycznych i organizacyjnych. Ref.wygłosił sekr.KW - Zdzisław ŻANDAROWSKI. Zaatakował on tych, którzy działają pod wpływem syjonistów. Na plenum dokonano zmian organizacyjnych. Stanisław PUCHAŁA został wybr. sekr.KW na miejsce Józefa KĘPY. Janusz ZARZYCKI i Andrzej MAJKKOWSKI zostali zwolnieni z egzekutywy KW na własną prośbę. Na ich miejsce wybrano: Władysława POLESINSKIEGO i Jerzego MAJEWSKIEGO. Plenum przewodniczył Józef KĘPA. cf.Tryb.Ludu, 8.2.68

9.II.1968
(piątek)

- Dyscyplinarne postępowanie wobec studentów: - Wszyscy studenci skazani na grzywnę 1.2.68 zostali zawiadomieni przez Rzecznika Dyscyplinarnego UW, że będą pociągnięci do odpowiedzialności przed Komisją Dyscyplinarną Uniw.Warszawskiego. cf-"Na Antenie",31. Marzec 1968.

11.II.1968
(niedziela)

- Sztuka WITKIEWICZA odroczona:
Dyrekcja Teatru Narodowego w Warszawie postanowiła odroczyć wystawienie sztuki Stanisława Ignacego Witkiewicza pt."GYUBAL WAHAZAR". Tematem sztuki jest walka z tyranią. cf.Reuter/Warsaw; 11.2.68, oraz UPI, 18.2.68

- ARTYKUŁY:
  - J.A.SZCZEPANSKI pt."Mickiewicz wśród nas", w którym m.in.pisze, że ...'Z za innych granic usiłuje się nas pouczać na temat Mickiewicza i przeciwstawiać naszą tradycję romantyczną i wolnościową niezłomnej przyjaźni polsko-radzieckiej...' -cf.Tryb.Ludu, 11.2.68

12.II.1968
(poniedziałek

- Proces Janusza SZPOTANSKIEGO został wznowiony. Wyrok ma zapaść 19.2.1968. -cf.Tryb.Ludu, 13.2.68

16.II.1968
(piątek)

- Petycje do Sejmu:
Do dn.16.2.68 przekazano na ręce Marszałka Sejmu PRL 75 list opatrzonych 3.145 podpisami. Petycję przesłała Irena LASOTA-HIRSZOWICZ. -cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68

- WARSZAWA: Zebranie POP przy ZLP z udziałem członków ZSL, na którym referat egzekutywy POP wygłosił II-sekr.Józef LENART. (podany tekst referatu). Ref.pt."Początek awantury politycznej" - o demonstracji w dn.30.1.68 po zniesieniu przedstawienia dramatu "DZIADY". Lenart oskarża studentów MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka, że 31.1.68 przekazali jednemu przedstawicielowi prasy zachodniej dokładną relację z ostatniego spektaklu "Dziadów" i manifestacji studenckiej po spektaklu, której byli współorganizatorami. Dalej mówił, że głównymi organizatorami akcji protestacyjnej na terenie ZLP byli: Arnold SŁUCKI i Seweryn POLLACK, którzy od 2.2.68 przystąpili do zbierania podpisów pod petycję do członków Zarządu oddz.Warszawskiego ZLP. Petycja podpisana przez jedną-trzecią członków domagała się zwołania nadzw.walnego zebrania oddz.warszawskiego ZLP, została

16.II.1968
(piątek)

złożona na ręce przewodniczącej Wandy ŻOŁKIEWSKIEJ. Akcją tą objęto też PENCLUB, gdzie szczególnie aktywnie pracowali na rzecz tego nadzwyczajnego zebrania pisarze: Antoni SŁONIMSKI, Paweł JASIENICA, Juliusz ŻUŁAWSKI. Członkowie PENCLUBU złożyli wizytę Ministrowi Kultury i Sztuki. Projekt petycji do przewodn.Rady Państwa przygotowali: Paweł JASIENICA, Zygmunt MYCIELSKI i Juliusz ŻUŁAWSKI.
cf. Współczesność, 27.3.-9.4.68

18.II.1968
(niedziela)

- Próby sztuki BAŁUCKIEGO - przerwane.
W Teatrze Narodowym w Warszawie próba sztuki "CIĘŻKIE CZASY" została przerwana ze względu na nazwę sztuki. -cf.Reuter/UPI, 18.2.68

- Czł.PEN-CLUBU u Min.MOTYKI.
Między 11.2. a 18.2.68 odbyło się spotkanie w sprawie zamknięcia dramatu "DZIADY" i cenzury w PRL. -cf.UPI/REUTER/NYTIMES, 18.2.68 oraz "Współczesność, 27.3.-9.4.68

- Petycja ZLP w sprawie zwołania waln.zebrania ZLP oddz.Warszawa:
200 członków Oddz.Warszawskiego ZLP (cf.Reuter/UPI, 18.2.68, oraz Nacken/FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 23.2.68) m.in.Jarosław IWASZKIEWICZ, podpisało petycję (DPA z 19.2.68 podaje cyfrę 250 członków, a UPI dn.22.2.68 podaje cyfrę 230 członków, którzy podpisali), w sprawie zwołania zebrania i przedyskutowania ostatnich pociągnięć cenzury i interwencji PZPR w sprawach kultury, a w szczególności sprawę zamknięcia przedstawienia dramatu "DZIADY". Zebranie ma się odbyć 29.2.1968 w Warszawie.

- Aktorzy i studenci Uniw.Warszawskiego podpisują w Warszawie petycje przeciwko cenzurze. - cf.REUTER/UPI, 18.2.68, oraz FIGARO, 9.3.68.

19.II.1968
(poniedziałek)

- Wyrok na Janusza SZPOTANSKIEGO: - Sąd Wojew.m.st.Warszawy zasądził go na 3 lata więzienia i 600 zł.grzywny z art.23 małego KK .
- cf.Tryb.Ludu,20.2.68, Polcuch/DIE WELT, 1.3.68, oraz agencje zachodnie, 19.2.68.

22.II.1968
(czwartek)

- GOMUŁKA Władysław - 1-sekr.KC PZPR przebywa w Czechosłowacji.

- XI-Plenum KC PZPR odbędzie się 27.2.68 na temat handlu zagranicznego i uchwali zwołanie V-Zjazdu PZPR. cf-Tryb.Ludu,22.2.68

25.II.1968
(niedziela)

- Zebranie Komisji Programowej SPATiF. Dyr.MELLER z Teatru Narodowego omówił trudności przedstawienia "DZIADÓW". - cf.Balicki/ Życie Warszawy, 17.3.68.

26.II.1968
(poniedziałek

- Pożegnanie gen.broni Jerzego BORDZIŁOWSKIEGO. cf.Tryb.Ludu,27.2.68

- Delegacja PZPR w BUDAPESZCIE; w składzie: Zenon KLISZKO, Artur STAREWICZ, Józef CZESAK, Andrzej WERBLAN - wyjechała na obrady konsultatywnej konferencji partii komunistycznych. -cf.Tryb.Ludu, 26.2.68.

27.II.1968
(wtorek)

- KLISZKO Zenon przemawiał w Budapeszcie. cf.Radio Warszawa,27.2.68 Tekst jego przemówienia - cf.Tryb.Ludu, 1.3.68

- XI-Plenum KC PZPR otworzył i przewodniczył jemu Władysław GOMUŁKA. Min.Witold TRĄMPCZYNSKI otworzył debatę nad handlem zagranicznym. - cf.Tryb.Ludu, 28.2.68

28.II.1968
(środa)

- XI-Plenum KC PZPR obraduje drugi dzień i zostało zamknięte przez Władysława GOMUŁKĘ. Uchwalono rezolucję zwołującą V-Zjazd PZPR na ostatni kwartał 1968r. Wybrano Komisję Zjazdową w ilości 87 członków. - cf.Tryb.Ludu, 29.2.68

- Sztuka "Noc Listopadowa" Wyspiańskiego zniesiona z programu Teatru Śląskiego w Katowicach. -cf.Margueritte/LE MONDE, 28.2.68

- Wystąpienia z PZPR: Dr.Anna PAWEŁCZYNSKA - socjolog i prof.Helena EILSTEIN - filozof, wystąpiły niedawno z PZPR, protestując przeciwko polityce kulturalnej PZPR. cf-Margueritte/LE MONDE, 28.2.68

29.II.1968
(czwartek)

- Zamknięcie przedstawienia dramatu "DZIADY" - usprawiedliwienie. Jerzy SOLECKI, red.nacz.agencji "Interpress" oświadczył, że przedstawienie dramatu "Dziady" zostało zamknięte ze wzgl.na zorganizowane wybryki huligańskie wśród widowni, oraz, że oklaski i owacje w czasie przedstawienia wychodziły ciągle z tego samego miejsca na widowni. -cf.Nacken/FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 2.3.68

29.II.1968
(czwartek)

- Nadzwyczajne zebranie oddz.warszawskiego Związku Literatów Polskich rozpoczęło burzliwe obrady w Warszawie o godz.16.00 i zakończyło o godz.1.oo w nocy dn.1.3.68, w obecności 431 osób -cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68. Obrady prowadził Artur MIĘDZYRZECKI -cf. Gaworski/Życie Warszawy, 28.3.68. Ze strony władz przemawiał dyr. gen.Min.Kultury i Sztuki Stanisław Witold BALICKI -cf.Tryb.Ludu, 1.3.68, Nacken/FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 2.3.68. Przebieg zebrania był więcej niż kontrowersyjny -cf.Życie Liter.,10.3.68. Stanisław Ryszard DOBROWOLSKI przedstawił rezolucję PZPR popartą przez 125 (Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68 twierdzi, że 124, oraz że głosowało 356 osób) pisarzy. Rezolucja wyraża ubolewania, że sztuka "Dziady" została zdjęta z repertuaru Teatru Narodowego, ale jednak potępia demonstracje widowni. Drugą rezolucję większości około 200 pisarzy (Gomułka/Tryb.Ludu,20.3.68 podaje cyfrę 221 pisarzy) przedstawił Andrzej KIJOWSKI, której współautorem był m.in.Paweł JASIENICA -cf.Gomułka, Tryb.Ludu,20.3.68. Ta rezolucja protestuje przeciwko nadużywaniu cenzury i przeciwko metodom administracyjnym. Rezolucja żąda większego udziału literatów w polityce kulturalnej i wznowienie sztuki "Dziady". Apeluje o demokratyzację życia kulturalnego i artystycznego w PRL. Głównymi uczestnikami w dyskusji byli: prof.Leszek KOŁAKOWSKI -cf.Nacken/FRANKF.ALLGEM. ZEITUNG, 4.3.68, oraz Antoni SŁONIMSKI, Paweł JASIENICA, J.BOCHENSKI, January GRZĘDZINSKI, Artur MIĘDZYRZECKI, Stefan KISIELEWSKI, Jerzy ANDRZEJEWSKI. Paweł JASIENICA mówił o proteście podpisanym przez studentów warszawskich w sprawie sztuki "Dziady" a Stefan KISIELEWSKI miał się wyrazić, że polskim życiem kulturalnym rządzi 'dyktatura ciemniaków' -cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68. Mówcom zarzuca się skandaliczne ataki na władzę ludową i zwracanie się - szczególnie przez Andrzeja KIJOWSKIEGO - do młodzieży akademickiej z apelem. Pawłowi JASIENICY, że chwaląc działanie pewnych wichrzycielskich elementów na Uniw.Warszawskim nawoływał do rozszerzenia awantur. Antoni SŁONIMSKI także przemawiał w tym samym duchu. JASIENICY zarzuca się jeszcze, że dał materiały z tego zebrania studentom Adamowi MICHNIKOWI i Irenie GRUDZINSKIEJ -cf.Gontarz/Kurier Polski, 12.3.68, oraz Gomułka/Tryb.Ludu,20.3.68 W czasie trwania zebrania nieznani sprawcy podłożyli bombę dymną w gmachu cenzury, która miała eksplodować - cf.Nacken/FRANKF.ALLG. ZEITUNG, 11.3.68. Jerzy PUTRAMENT na zebraniu żądał aby zebrani głosowali za rezolucją St.R.DOBROWOLSKIEGO -cf.Baumgarten/N.Rhein Zeitung, 12.3.68. Rzekomo 250 pisarzy podpisało wniosek domagający się tego zebrania i że zebranie trwało do godz.2-giej w nocy 1.3.68. -cf.Wohl/Christ.Science Monitor, 13.3.68. Do głównych mówców zaliczono jeszcze Zygmunta

29.II.1968
(czwartek)

MYCIELSKIEGO - cf.Tryb.Ludu, 27.3.68, Reuter, 27.3.68 oraz Randal/NYTimes, 28.3.68. Przemówienia w dyskusji omówił Józef LENART na zebraniu POP przy ZLP z udziałem członków ZSL w dn.8.3.68, oraz przebieg zebrania podaje periodyk "WSPÓŁCZESNOŚĆ, 27.3.-9.4.68, a także Gaworski/Życie Warszawy, 28.3.68.

- Min.Adam RAPACKI prowadził rozmowy w CZECHOSŁOWACJI przez dwa dni (29.2. i 1.3.1968) - cf.Nacken/FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 1.3.68

1.III.1968
(piątek)

- Niny KARSOW apelacja odwoławcza od wyroku została odrzucona przez Sąd Najwyższy w Warszawie. -cf.Tryb.Ludu, 2.3.68

2.III.1968
(sobota)

- Zebranie aktywu partyjnego Warszawy na którym poinformowano o stanowisku PZPR na temat aktualnych zagadnień polityki kulturalnej - cf.Życie Liter.,10.3.68 Przemawiał I.sekr.KW m.st.Warszawy Józef KĘPA. Zebranie podjęło rezolucję potępiającą podkopywanie polityki kulturalnej PZPR -cf.Radio Warszawa i Reuter, 2.3.68. Treść rezolucji -cf.Tryb.Ludu,16.3.68 oraz "Polityka",16.3.68 Na zebraniu uczestnicy proszą KC PZPR o umożliwienie obejrzenia spektaklu "Dziady" przedstawicielom załóg warszawskich zakładów pracy - cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68.

3.III.1968
(niedziela)

- W mieszkaniu Jacka KURONIA zebrało się kilkunastu studentów pochodzenia żydowskiego, którzy omawiali sprawę zorganizowania demonstracji na Uniwersytecie Warszawskim w dn.8.3.68 i przygotowali rezolucję w sprawie studentów MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka - cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68, Amel/Tryb.Ludu,23.3.68

- Paweł JASIENICA oświadcza, że przerywa publikację swego cyklu artykułów historycznych na kilka tygodni - cf.Życie Liter.,3.3.68

- BENSBERG memorandum w sprawie stosunków polsko-niemieckich zostało opublikowane w NRF. Podpisane zostało przez ok.150 katolików z NRF - RFE/BONN, 3.3.68

- VERTE -

4.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:- Usunięcie studentów z Uniw.Warszawskiego.
- MICHNIK Adam, student historii i SZLAJFER Henryk, student ekonomii politycznej zostali usunięci z Uniw.Warszawskiego - cf.Paryska "KULTURA" (Wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969

6.III.1968
(środa)

- GOMUŁKA Władysław, CYRANKIEWICZ Józef, KLISZKO Zenon (ten ostatni dołączył w Sofii prosto z Budapesztu), RAPACKI Adam, SPYCHALSKI Marian, NASZKOWSKI Marian, gen.JARUZELSKI Witold uczestniczą w naradzie Doradczego Komitetu Politycznego Paktu Warszawskiego w Sofii - cf.Tryb.Ludu, 7.3.68. Natomiast STAREWICZ Artur, CZESAK Józef i WERBLAN Andrzej powrócili z konferencji w Budapeszcie do Warszawy. - cf.Tryb.Ludu, 7.3.68

- Paweł JASIENICA skierował list datowany 3.3.68 do rektora Uniw. Warszawskiego w obronie studentów przeciwko którym wszczęto postępowanie dyscyplinarne. List ten JASIENICA opracował wspólnie z Janem Józefem LIPSKIM, a prócz niego list ten podpisali: Antoni SŁONIMSKI, Mieczysław JASTRUŃ, Melchior WAŃKOWICZ, Tadeusz KONWICKI, Jerzy ANDRZEJEWSKI, Adam WAŻYK, Jan BOCHENSKI. (Treść listu) - cf.Gomułka/Tryb.Ludu, 20.3.68.

- Komitet Uczelniany Uniw.Warszawskiego zorganizował otwarte zebranie organizacji partyjnej UW z udziałem kilkuset osób na które przyszła grupa t.zw.'komandosów' domagająca się dopuszczenia jej do głosu. Grupa ta domagała się uzasadnienia, wyjaśnienia i postulowała przywrócenia praw studenckich Adamowi MICHNIKOWI i Henrykowi SZLAJFEROWI. Odpowiedzi udzielił prorektor prof.Z.RYBICKI - cf.Jabłonski/Nowe Drogi, Nr.5/68.

7.III.1968
(czwartek)

- Zakaz zwołania wiecu na Uniw.Warszawskim na dzien 8.3.68 godz. 12-tą w południe wydał rektor UW prof.Stanisław TURSKI, określając go jako nielegalny - Kępa/Tryb.Ludu,12.3.68, Jabłonski/Nowe Drogi, Nr.5/68.

- Spotkanie warszawskiego aktywu ZMS.
Ok.800 aktywistów warszawskiej organizacji ZMS uczestniczyło w spotkaniu poświęconemu stołecznemu środowisku literackiemu. W spotkaniu wzięli udział: sekr.ZG ZMS - Andrzej MAJKOWSKI, kier.Wydz. Propag.KW PZPR - Marian CHRUSZCZEWSKI, literat Henryk GAWORSKI. Ten ostatni poinformował zebranych o przebiegu nadzw.waln.zebrania oddz.warszawskiego ZLP w dn.29.2.68, oraz o wiążących się incydentach na UW z tym zebraniem. Zebrani uchwalili rezolucję potępiającą antysocjalistyczne stanowisko literatów - cf.Szt.Mł.,8.3.68

- Władysław GOMUŁKA na czele pozostałych członków PZPR powrócił przedpołudniem z Sofii do Warszawy - cf.Tryb.Ludu, 9.3.68

- DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE:
Na krótko przed godz.12-tą w południe zaczęli się studenci zbierać grupkami dochodząc do ok.1000 osób (Kępa/Tryb.Ludu,12.3.68 podaje 500) na dziedzińcu UW przed Biblioteką celem wysłuchania rezolucji protestującej przeciwko wstrzymaniu po 30.1.68 dramatu Mickiewicza "Dziady" w Teatrze Narodowym w Warszawie, oraz domagającej się przywrócenia praw studenckich Adamowi MICHNIKOWI i Henrykowi SZLAJFEROWI, którzy zostali aresztowani w pochodzie do pomnika Mickiewicza dn.30.1.68 po ostatnim przedstawieniu "Dziadów". Za to zostali także wydaleni z UW. Jeden z uczestników w krótkim przemówieniu oświadczył: "Walcząc o sztukę Mickiewicza, walczymy o niezależność, wolność i demokratyczne tradycje naszego kraju. Czyniąc to walczymy również w obronie klasy robotniczej, bo nie ma chleba bez wolności, tak jak nie ma nauki bez wolności". Te dwa ostatnie hasła podchwycili zebrani i zaczęli skandować głośno. Następnie uchwalono rezolucję przez aklamację. Następnie demonstrujący zgromadzili się przed budynkiem rektora wznosząc okrzyki: "Niech żyją pisarze","Niech żyje wolność słowa", "Żądamy poszanowania Konstytucji", "Chcemy wolności,demokracji i niepodległości". Manifestanci domagali się następnie by wyszedł do nich rektor prof.Stanisław TURSKI, lecz zamiest niego pojawił się prorektor prof.Z.RYBICKI,(który kieruje sprawami dyscyplinarnymi na UW - cf.Kurier Polski, 12.3.68). Na jego widok rozległy się gwizdy i kpiące okrzyki. Prof.RYBICKI oznajmił, że rektor jest nieobecny. Studenci odpowiedzieli okrzykami: "nie zskodzi, poczekamy". Tymczasem prof.RYBICKI usiłował namówić zebranych do rozejścia się mówiąc im, że wiec jest nielegalny, ale wyraził gotowość przyjęcia delegacji studentów pod warunkiem, że manifestacja się skończy. W dalszym ciągu dyskusji studenci doszli do kompromisu i zgodzili się rozejść pod warunkiem, że 11.3.68 wzgl.12.3.68 w sali Auditorium Maximum odbędzie się zebranie. W toku rokowań została wyłoniona delegacja wydziałów i zebranie zostało zapowiedziane przez głośniki na 11.3. i 12.3.68. W chwili, gdy zebrani zaczęli na koniec śpiewać hymn narodowy "Jeszcze Polska nie zginęła.." na teren uczelni wjechało ok.10 autobusów z napisem "wycieczka" załadowanymi cywilami, którymi byli aktywiści partyjni - cf.Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung,11.3.68, Reuter, DPA, UPI, 8.3.68 i 10.3.68, Margueritte/LE MONDE, 10-11.3.68 (agencje te podają

- DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE (c.d. 8.III.1968 (piątek)

że byli to członkowie ORMO i przebrani milicjanci). Davy/The Times 15.3.68 podaje, że cywile byli ubrani w długie skórzane płaszcze i filcowe kapelusze, a "Panorama Północy", 19.5.68 podaje, że było to 500 aktywistów z fabryk na Woli. Przyjezdni cywile zażądali aby zebrani rozeszli się do domów. Na pytania studentów: "Kto tego żąda?" - cywile odpowiedzieli, że żądają w imieniu klasy robotniczej. Przybycie tych cywilów podrażniło tylko zebranych studentów, których liczba zaczęła rosnąć od 4.000 osób - cf.Reuter, 9.3.68. Gdy studenci ich nie posłuchali, wpadli na zebranych z kijami i pałkami bijąc najbrutalniej i wymyślając studentom arogancko - cf.Davy/The Times, 15.3.68. Doszło do szarpaniny i kilkunastu studentów odprowadzono na bok i wpakowano do jednego z autobusów jako rzekomych prowodyrów. Zatrzymani uwolnili się siłą. Kiedy studenci wśród okrzyków: "Precz z UW", "bandyci, Gestapo, faszyści, chamy, najemnicy", oraz "Wolność, Konstytucja -cf. Figaro, 9.3.68 i Szt.Młodych, 11.3.68, byli wypierani przez cywilów wystąpili profesorowie: Czesław BOBROWSKI z Wydz.Ekonomii i Stanisław HERBST z Wydz.Historii usiłując położyć kres dalszym zajściom. I znowu młodzież zgodziła się zakończyć manifestację pod warunkiem, że autobusy opuszczą wraz z cywilami teren uczelni. Kompromis zdawał się być sukcesem i autobusy opuszczały teren Uniwersytetu przy okrzykach zebranych: "Gestapo, Gestapo, faszyści" Prof.BOBROWSKIEMU zaczęto śpiewać 'Sto lat' i brać go na ramiona. Jednak zaraz po wyjeździe autobusów z cywilami na teren Uniwersytetu wtargnęła milicja w hełmach i zaatakowała zebranych bijąc ich długimi gumowymi pałkami. Atak był brutalny. Nawet studentki bito po głowie, powalono na ziemię i kopano. Poturbowany też został prof.BOBROWSKI. W czasie tych zajść został aresztowany Robert MARTIN, korespondent UPI i jego tłumacz, lecz zaraz później zostali zwolnieni. W czasie zajść z milicją studenci krzyczeli: "Wolność, Konstytucja, wolność słowa, demokracja, praworządność, niech żyją pisarze, pozdrawiamy naszych czechosłowackich braci, niech żyje Czechosłowacja" , a na milicję krzyczano: "Gestapo, faszyści i lokaje Moczara" - cf.Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung, 11.3.68, UPI, 10.3.68. Rozproszeni studenci chowali się w budynkach Uniwersytetu oraz uciekali przez bramę UW wołając: "Bito studentów, bito kobiety, Gestapo". Śpiewali także 'Międzynarodówkę' i hymn narodowy. Potem studenci gromadzili się w różnych punktach miasta. Przed Politechniką, w Akademii Sztuk Pięknych, przed DS "Riviera", na pl.Narutowicza, na ul.Kopińskiej - cf.Szt.Młodych, 11.3.68, a także chowali się przed milicją w kościele św.Krzyża -cf.Szt.Mł., 11.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 10-11.3.68. Demonstracja

- DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE (c.d.

trwała kilka godzin - cf.Reuter, DPA, UPI, 8.3.68. Około godziny 17.30 kilkuset studentów Politechniki Warszawskiej rozpoczęli demonstrować na znak solidarności z kolegami z Uniw.Warszawskiego. Doszli do UW i tam doszło znowu do starcia z milicją. Następnie zgromadzeni chcieli się udać przed gmach KC PZPR, ale zostali zatrzymani przez członków ORMO i nieumundurowane grupy służby bezpieczeństwa, które zablokowały ulice. Doszło ponownie do utarczki. Bójki wybuchły również w różnych punktach miasta - przede wszystkim w pobliżu Domów Akademickich. Około godz.20.00 doszło ponownie do starcia między młodzieżą szkolną w wieku 16 - 18 lat a milicją powitaną okrzykami "Gestapo" pod pomnikiem Mickiewicza na Krakowskim Przedmieściu - cf.Reuter, DPA, UPI, 8.3.68, Margueritte/LE MONDE, 10-11.3.68, Jabłonski/Nowe Drogi, Nr.5/68. Komunikat PAP 9.3.68 rano mówił, że 8.3.68 miały miejsce ekscesy na Uniw.Warsz. zakłócające naukę, które zostały zorganizowane bez zezwolenia władz Uniwersytetu przez studentów notorycznie zaangażowanych w różnych anarchistycznych akcjach na UW w ciągu ostatnich 2 lat. Słowo Powszechne, dn.11.3.68 doniosło, że data 8.3.68 godz.12-ta była ustalona na wiec od dawna. Jabłoński w "Nowych Drogach" Nr.5/68 pisze, że wiadomość o rozruchach rozeszła się błyskawicznie po całym kraju dzięki radiu 'Wolna Europa'.

'Inspiratorami' zajść studenckich w Warszawie nazwano: Stefana KISIELEWSKIEGO, Pawła JASIENICĘ, Antoniego SŁONIMSKIEGO, Januarego GRZĘDZINSKIEGO - cf.Tryb.Ludu, Słowo Powszechne 11.3.68, oraz Gontarz/Kurier Polski, 12.3.68.

'Organizatorami' demonstracji mieli być: Antoni ZAMBROWSKI, Marta PETRUSEWICZ, Seweryn BLUMSZTAJN, RUBINSTEIN, Marian ALSTER, Irena GRUDZINSKA, oraz najbardziej aktywni: Wiktor NAGÓRSKI, Kazimierz TOPOLSKI, który specjalnie przyjechał z Łodzi.-cf.Słowo Powszechne 11.3.68.

Organizatorami wiecu na UW i późniejszych demonstracji rzekomo byli: Adam MICHNIK, Irena GRUDZINSKA, Wiktor DRUSKI, Władysław BIBROWSKI, Szafir MENDEL, Maurycy TORN, Michał KLOC, Maks BORATYNSKI, Natan TENENBAUM - cf.Gontarz/Kurier Polski, 12.3.68, DOJCZGEWAND Józef, Aleksander SMOLAR, Wiktor GÓRECKI, Irena LASOTA, Henryk SZLAJFER, Ewa ZARZYCKA (później dano oficjalne zaprzeczenie że brała udział), WERFEL Katarzyna, SAWICKI Mirosław oraz WEINTRAUB Jarek. Rzekomo część z wymienionych odczytywała rezolucję do zebranych na dziedzińcu UW studentów - cf.Tryb.Ludu i Szt.Młodych, 11.3.68.

Na temat wydarzeń na Uniw.Warszawskim podaje też UPI dn.19.3.68.

WARSZAWA:- c.d.demonstracji na Uniw.Warszawskim.

- Oświadczenie studentów zebranych na wiecu na dziedzińcu UW o godz.12-tej.

"My, studenci uczelni warszawskich, zebrani na wiecu w dniu 8 marca 1968 oświadczamy:

Nie pozwolimy nikomu deptać Konstytucji Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej.

Represjonowanie studentów, którzy protestowali przeciwko haniebnej decyzji zakazującej wystawiania 'Dziadów' w Teatrze Narodowym, stanowi jawne pogwałcenie art.71 Konstytucji.

Nie pozwolimy odebrać sobie prawa do obrony demokratycznych i niepodległościowych tradycji narodu polskiego.

Nie umilkniemy wobec represji.

Żądamy unieważnienia decyzji o usunięciu kolegów Adama MICHNIKA i Henryka SZLAJFERA.

Żądamy umorzenia postępowania dyscyplinarnego przeciw Ewie MORAWSKIEJ, Marcie PETRUSEWICZ, Józefowi DAJCZGEWANDOWI, Marianowi DĄBROWSKIEMU, Sławomirowi KRETKOWSKIEMU, Janowi LITYNSKIEMU, Wiktorowi NAGÓRSKIEMU i Andrzejowi POLOWCZYKOWI, obwinionym o udział w demonstacji studenckiej po ostatnim przedstawieniu 'Dziadów'.

Żądamy przywrócenia Józefowi DAJCZGEWANDOWI należnego mu stypendium.

Domagamy się, aby w terminie 2-tygidniowym od dnia dzisiejszego Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Henryk JABŁONSKI oraz Rektor Uniwersytetu Warszawskiego udzielił bezpośrednio zbiorowości studenckiej odpowiedzi na powyższe żądania."

- My studenci Warszawy, zebrani na wiecu w dniu 8 marca, wyrażamy pełne poparcie dla rezolucji Nadzwyczajnego Walnego Zebrania Warszawskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Literaci potępili zaostrzenie cenzury i zdjęcie z afisza 'Dziadów' Adama Mickiewicza. Solidaryzujemy się z głosem środowisk twórczych w obronie kultury i swobód obywatelskich."

- Sprawy poruszone w trakcie rozmowy delegacji wiecu studenckiego z prorektorem prof.RYBICKIM dnia 8.3.68 - cf.paryskiej "KULTURY" - "Dokumenty" - "Wydarzenia marcowe 1968" (1969) str.32/33

8.III.1968

WARSZAWA:

- Zw.Nauczycielstwa Polskiego (ZNP) uchwaliło rezolucję w której żąda ukarania ludzi odpowiedzialnych za zawołanie milicji na teren Uniw.Warszawskiego. - cf.UPI, 16.3.68

- POP PZPR przy Warszawskich Oddziale ZLP ocenia nadzw.zebranie tego oddz.ZLP w dn.29.2.1968. - cf.Współczesność, 27.3.-9.4.68.

Źródła na temat demonstracji w dn.8.III.1968

Reuter, DPA, UPI	8.3.1968
Radio Praga	"
PAP	9.3.1968
AFP	"
Reuter	"
Figaro	"
Życie Warszawy	"
Sztandar Młodych	"
Zorza/The Guardian	"
Intern.Herald Tribune	9-10.3.1968
UPI	10.3.1968
Margueritte/Le Monde	10-11.3.1968
Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung	11.3.1968
UPI	"
Słowo Powszechne	"
Sztandar Młodych	"
Kępa/Trybuna Ludu	12.3.1968
Gontarz/Kurier Polski	"
Davy/The Times	15.3.68
UPI	19.3.68
Trybuna Ludu	11.3.1968
Panorama Północy	19.5.1968
Jabłonski/Nowe Drogi	Nr.5/1968

NA ANTENIE, 30.3.-6.4.69 (relacja studentki, naocznego świadka wydarzeń w Warszawie)
"KULTURA", Paryż, 1969 ("Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"
"KULTURA", Paryż, 1969 ("Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie")
- Dokumenty marcowe T.II.

9.III.1968
(sobota)

DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE:

Milicja użyła gazów łzawiących i pałek gumowych do rozpędzenia ok. 3000 studentów zebranych na terenie i(ok.1000 -cf.Observer, 10.3.68) przed Politechniką Warszawską w czasie obiadu (o 12-tej -cf.Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung, 11.3.68). Wewnątrz Politechniki odbywał się wiec studentów domagających się zwolnienia studentów zatrzymanych w demonstracjach dn.8.3.68,oraz przeciwko akcjom milicji na Uniw. Warszawskim dn.8.3.68. Rzekomo'prowodyrzy'(m.in.Kazimierz TOPOLSKI który przyszedł do Politechniki na czele studentów innych uczelni - cf.Tryb.Ludu/Kalewski, 13.3.68) demonstracji piątkowej zaczęli gromadzić się przed Politechniką aby przeciągnąć na swoją stronę studentów tej uczelni -cf.Tryb.Ludu, 11.3.68. W czasie trwania wiecu, stojący na zewnątrz Politechniki studenci i inna młodzież palili gazety warszawskie opisujące wydarzenia w Warszawie z poprzedniego dnia. Zebrani wznosili okrzyki "Prasa kłamie". Po godzinnym wiecu studenci wyszli z Politechniki z flagą narodową formując pochód szóstkami w ilości od 3000 do 4000 osób w kierunku Domu Akademickiego oraz w kierunku redakcji "Życia Warszawy" - cf.Randal/New York Times, 10.3.68 krzycząc: "Wolność", "Demokracja", "Warszawa z nami", "Robotnicy z nami", "Prasa kłamie", "Więcej demokracji", "Precz z cenzurą", "Precz z Moczarem", "Armia z nami" ("ZSRR ręce precz od Polski", albo "Przeżyliśmy potop szwedzki przeżyjemy i sowiecki" - cf.Jabłonski/Nowe Drogi Nr.5/68). Niektórzy śpiewali 'Międzynarodówkę'. Po przejściu kilkuset metrów (blisko Placu Jedności Robotniczej - cf.Randal/NYTimes, 10.3.68) pochód napotkał milicję w hełmach. Oficer, który usiłował przemówić do manifestantów przez głośnik, został trafiony cegłą czy też kamieniem. Stało się to hasłem do brutalnego rozpraszania manifestantów za pomocą milicyjnych pałek i gazów łzawiących. Pod tym naporem studenci zaczęli się bronić i uciekać rozbici na mniejsze grupy w okoliczne ulice, do kościołów, do bram domów,a milicjanci za nimi wpadali nawet do prywatnych mieszkań.- cf.Reuter, UPI, DPA, AFP, 9.3.68. Później ok.3 km. dalej,na schodach kościoła św.Krzyża doszło do kilku starć między milicją a młodzieżą, szukającą schronienia w kościele przed pałkami - cf.Randal/NYTimes, 10.3.68. W tych zajściach zatrzymano dwie osoby - cf.UPI, 10.3.68. Kilka godzin po tych zajściach doszło do ponownej demonstracji nazewnątrz Uniw.Warsz., gdzie także palono gazety warszawskie przy wznoszonych okrzykach: "Precz z kłamiącą prasą" - cf.UPI, 10.3.68. I tu także doszło do starć z milicją. Treść rezolucji studentów PW -cf."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968" paryskiej "KULTURY" 1969

Dalsza relacja demonstracji na Politechnice: Uciekając z pochodu rozbici studenci, niektóre ich grupy, znalazły schronienie w gmachu

9.III.1968
(sobota)

DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE c.d.

Wydz.Elektronicznego Politechniki -(cf.Nacken,Frankf.Allgem.Zeitung, 11.3.68 - w Instytucie Elektronicznym). Razem około 300 studentów, otoczonych przez ok.50 milicjantów. Studenci zebrani uchwalili rezolucję domagając się ponownego przyjęcia relegowanych z UW kolegów, wypuszczenia na wolność aresztowanych w czasie zajść studentów, wstrzymania wszelkich akcji milicji. Na zebraniu obecni byli przedstawiciele ZMS, profesorowie i ~~jest~~ dziekan. W czasie obrad rozlega się krzyk, że z pobliskiego gmachu Politechniki ścigają studentów. Otwierają się bramy Elektrotechniki i każdy z uciekających znajduję tam schronienie. Później bramy zamknięto, ale wślad za uciekającymi pojawia się milicja, która wpadła do środka gmachu. Studenci bronią się. Szczególnie ostre starcie ma miejsce przy wąskich schodach prowadzących na piętro. Są ranni. Studenci wznoszą okrzyki "Sługusy Moczara". Teraz znowu interweniował prorektor prof.SMOLENSKI Dionizy i prosił milicję aby opuściła teren Politechniki - cf.Reuter, AFP - 9.3.68. Zajścia na Politechnice miały przebieg gorszy jak na Uniw. Warszawskim tego dnia - cf.Randal/NYTimes, 10.3.68. Około godz.17.00 nastąpił spokój wkoło Politechniki - cf.Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung 11.3.68. Łącznie doszło do 70 interwencji MO i ORMO tego dnia w Warszawie - cf.KEpa/Tryb.Ludu, 12.3.68. W czasie demonstracji, Martin ZUCKER, warszawski korespondent AP został zatrzymany przez 3 godziny przez milicję, ponieważ robił zdjęcia z demonstracji. Film został mu skonfiskowany - cf.UPI, 11.3.68 O zajściach na Polit. Warsz. - cf.relacja naoczn.świadka,studentki UW - NA ANTENIE, 30.3.-6.4.69

Ranni: W trakcie zajść dn.8 i 9.3.68 Pogotowie Ratunkowe opatrzyło ok.30 studentów, oraz 28 członków MO i ORMO - cf.DPA, Tryb.Ludu, Szt.Młodych, 11.3.68. Ten ostatni podaje cyfrę 27 czł.MO i ORMO rannych. Według wypowiedzi studentów, jedna z dwóch studentek rannych w zajściach z milicją zmarła - cf.UPI, 11.3.68, Wiadomość ta została oficjalnie zdementowana - cf.DPA, Reuter, 11.3.68

Aresztowania studentów: Jacek KURON i Karol MODZELEWSKI zostali ponownie aresztowani. Powód nie jest znany - cf.Margueritte/LE MONDE, UPI, 9.3.68. Wiadomość, że aresztowani dn.8.3.68 - cf.Randal/NYTimes 10.3. i 11.3.68. Druga wiadomość, że aresztowanie ich nastąpiło dn. 10.3.68 - cf.prok.Sanecki/Tryb.Ludu, 13.3.68. W sumie ok.150 studentów i innej młodzieży (inne źródła podają 400) miało być aresztowanych w dn.8.3. i 9.3.68 - cf.UPI, 11.3.68. Natomiast Randal/NYTimes 11.3.68 podaje cyfrę aresztowanych na 400, oraz że aktywiści komunistyczni odwiedzili jeden z zakładów warszawskich mówiąc członkom PZPR, że studenci wołali: "Precz z socjalizmem" i "Precz z komunistyczną partią".

9.III.1968
(sobota)

DEMONSTRACJE STUDENTÓW W WARSZAWIE c.d.

Sąd Powiatowy m.st.Warszawy rozpatruje sprawy aresztowanych studentów w trybie przyspieszonym. Rozprawy odbywały się nawet jeszcze w czasie trwania demonstracji. Studenci zostali oskarżeni z art.127 KK i skazani: Wiktor NAGÓRSKI, Zygmunt SZKODA, Krzysztof MALARECKI na 6-miesięcy aresztu, Maciej DYBOWSKI na 4-miesiące aresztu. W stosunku do Krzysztofa KAMINSKIEGO, Lecha KONOPNICKIEGO, Jerzego RÓŻANSKIEGO, Wiktora GÓRECKIEGO - Sąd zastosował areszt tymczasowy i przekazał ich sprawę prokuratorowi - cf.Expr.Wiecz., Szt.Młodych, Randal/NYTimes, DPA, UPI, Reuter, 11.3.68.

- Senat Uniw.Warszawskiego zebrał się aby przedyskutować demonstracje studentów - cf.UPI, Reuter, 10.3.68.

- ŁÓDŹ:-
- Na mieście panował jeszcze pozorny spokój. Zarządzono jednak pełną mobilizację MO i ORMO, pracowników partyjnych, komórek POP w zakładach pracy, dziennikarzy i ZMS. Sekr.KW PZPR - Hieronim REJNIAK miał oświaczyć..."U mnie nie będzie Warszawy". -cf.Grabowska/ KULTURA, Paryż, Nr.5/1969

Źródła wiadomości na temat demonstr.w dn.9.3.1968

Radio Warszawa	9.3.68	
Radio Praga/Bratysława	"	
Reuter	"	
UPI	"	
DPA	"	
AFP	"	
Margueritte/Le Monde	"	
UPI	10.3.68	
Randal/NYTimes	"	
Reuter	"	
Observer,London	"	
Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung	11.3.68	
Randal/NYTimes	"	
UPI	"	
Financial Times	"	
The Times, London	"	
Reuter	"	
DPA	"	
Trybuna Ludu	"	(wogóle pierwsza wiadomość
Słowo Powszechne	"	
Sztandar Młodych	"	
Express Wieczorny	"	
Kępa/Tryb.Ludu	12.3.68	
Kalewski/Tryb.Ludu	13.3.68	
prok.Sanecki/Tryb.Ludu	"	
UPI	19.3.68	
Jabłoński/Nowe Drogi	Nr.5/68	

GRABOWSKA/paryska "KULTURA" Nr.5/1969
NA ANTENIE 30.3.-6.4.69 (relacja studentki UW, naocznego świadka wydarzeń w Warszawie.)
"Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968" T.I i T.II, 1969 paryskiej "KULTURY".

10.III.1968
(niedziela)

WARSZAWA:

- Kard.WYSZYNSKI odprawił nabożeństwo w kościele św.Augustyna w Warszawie i w swoim kazaniu mówił 'o prawie do obrony'. -cf.UPI, REUTER, 10.3.68.

- W obu akademikach Szkoły Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie odbyły się spotkania w sprawie piątkowych (8.3.) demonstracji na UW i ich politycznego podłoża. -cf.Jaranowski/Szt.Mł.,8.4.68

- Studenci UW zdecydowali odbyć zebranie 11.3.68 celem uchwalenia rezolucji i przedłożenia władzom Uniwersytetu, rządowi i partii - cf.UPI, 19.3.68.

- Aresztowania: - Decyzją Prokuratury m.st.Warszawy Henryk SZLAJFER, MICHNIK Adam, Seweryn BLUMSZTAJN, Barbara TORUNCZYK, Wiktor GÓRECKI, Karol MODZELEWSKI i Jacek KURON zostali aresztowani - c.f.prok.SANECKI/Tryb.Ludu, 13.3.68, Natomiast UPI dn.13.3.68 podaje, że KURON i MODZELEWSKI zostali aresztowani 8.3.68.

KRAKÓW:

- Pojawiły się pierwsze plakaty głoszące: 'Jutro o 12-tej manifestacja na Rynku pod Mickiewiczem. Przybył student - zwany emisariuszem - z Warszawy. - cf.Student, Marzec 1968.

LUBLIN:

- Nieznana osoba przestawiła akademicki radiowęzeł na program RWE, który informował o demonstrancjach studentów w Warszawie. Na drzwiach zakładów w gmachach uniwersyteckich zostały rozlepione ulotki 'antypaństwowe'. Przygotowano nielegalny wiec na dzień następny - cf.Markowa/Szt.Mł., 8.5.68

Międzyrzecki Artur w felietonie pt. "Ludzie i książki"-"Kochaj rozsądek", pisze, ze władca powinien być nie panem, lecz sługą poddanych, oraz że epikureizm stawia przed oczami greckiego rozbitka ideał mędrca-sternika, organizującego życie i wiodącego je w sposób rozsądnie niezależny -cf.SWIAT, 10.3.68.

REAKCJE ZAGRANICZNE:

- Czechosłowacja: Dobrosław KOPECKY, koresp.czechosłowackiej TV w Warszawie powiedział, że sztuka "DZIADY" była bodźcem do antysowieckiego zachowania się studentów - cf.czechosł.TV, 9.3.68.

WARSZAWA: Demonstracje studentów: UNIWERSYTET WARSZAWSKI:
Z samego rana kolportowane były wśród młodzieży akademickiej i uczniów szkół średnich ulotki wzywające do wzięcia udziału w wiecu na terenie Uniw.Warszawskiego - cf.Tryb.Ludu,12.3.68. Od ok.godz.11-tej zaczęły się gromadzić na terenie i przed UW grupy młodzieży studenckiej i szkół średnich. O godz.12-tej rozpoczęto wiec w Audytorium Maximum UW przy udziale około 2000 studentów - cf.The Times, 12.3.68 i władz Uniwersytetu. Na wiecu uchwalono rezolucję, [illegible] którą wręczono prorektorowi (treść rezolucji - cf.Margueritte oraz "Dokumenty" - "Wydarzenia marcowe 1968" KULTURA LE MONDE, 13.3.68). Przebieg wiecu na UW był możliwie spokojny, ale na zewnątrz UW zebrana młodzież paliła wydania gazet warszawskich opisujących wydarzenia ostatnich dni w Warszawie, przy tym krzycząc: "Warszawa z nami", "Prasa kłamie", "Wolność i demokracja". Były też głosy wołające kard.WYSZYNSKIEGO - cf.Zimmerer/Radio Bawarskie, 11.3.68, a ŻYCIE WARSZAWY podaje, że demonstranci używali slogany skierowane przeciwko przyjaźni polsko-radzieckiej. Tłum przed UW rósł i blokował ruch uliczny przez kilka godzin. Po wiecu,na UW utworzył się pochód kierujący się w kierunku domu Partii. Po drodze tłumy innych ludzi mieszały się z pochodem studentów. Około 16-tej popołudniu miały być tysiące ludzi na Krakowskim Przedmieściu - cf.Marsch/DPA i Randal/NYTimes, 12.3.68, gdzie doszło do poważnego starcia z milicją w hełmach, która ponownie użyła pałek i gazów łzawiących. Tłum rozlał się na Nowy Świat i Aleje Jerozolimskie kompletnie hamując ruch uliczny. Utarczki przy okrzykach studentów: "Gestapo", "Lokaje Moczara" trwały około 40 minut przy rondzie Aleji Jerozolimskich - cf.Tryb.Ludu, 12.3.68. Demonstranci obrzucali milicję kamieniami, oraz jak twierdzi Tryb.Ludu dn.12.3.68 - dwoma petardami. Przed Dom Partii dostała się niezliczona ilość ludzi w godzinach popołudniowych, gdzie milicja przystąpiła do rozpędzania demonstrantów używając pałek i gazów łzawiących, oraz po raz pierwszy zostały użyte sikawki i rozpylacze granatów z gazem łzawiącym. Tłum nadal wykrzykiwał: "Demokracja, wolność, konstytucja" - cf.REUTER, 11.3.68. Tutaj akcja trwała około 2 godzin - cf.Randal, NYTIMES, 12.3.68. W tym czasie na Krakowskim Przedmieściu około 600 osób, przeważnie młodzieży szkolnej rzucało ławki na ulicę niedaleko pomnika Mickiewicza tworząc barykadę. Potem zdemolowali kino "Kultura" i włamali się do Ministerstwa Kultury i Sztuki niszcząc wnętrze. Znowu milicja i ORMO rozpędzała demonstrantów pałkami i gazem łzawiącym - cf.Randal/NYTimes, 12.3.68, oraz Marsch/DPA, 11.3.68. Dalej te same źródła podają, że młodzież szukała schronienia w kościele św.Krzyża przed pałkami milicji. Na stopniach

WARSZAWA - Demonstracje studentów Uniw.Warszawskiego c.d.
kościoła doszło też do szarpaniny między łodymi ludźmi i milicją. Około 200 młodzieży szkolnej napotkało na mur milicji na ulicy Marszałkowskiej, ale do starcia tam nie doszło, gdyż młodzież sama się rozeszła - c.f.UPI, Reuter, DPA, 11.3.68. W czasie tych popołudniowych potyczek z milicją i ORMO, kilka tysięcy studentów zebrało się na terenie UW i uchwaliło 7-pkt.rezolucję, w której m.in. żądali: wyjaśnienia, kto wydał rozkaz upoważniający oddziałom milicji do wkroczenia dn.8.3.68 na teren Uniwersytetu; ujawnienia nazwisk autorów jednostronnych relacji i komentarzy, omawiających przebieg i tło demonstracji dn.8.3. i 9.3.68; przywrócenia praw studenckich Adamowi MICHNIKOWI i Henrykowi SZLAJFEROWI, usuniętym dyscyplinarnie z UW; aby Uniwersytecka komisja dyscyplinarna zaprzestała swojej działalności.

W czasie pochodu z Krakowskiego Przedmieścia przez Nowy Swiat na Dom Partii wznoszono jeszcze inna okrzyki jak: "Wypuścić uwięzionych" "Warszawa z nami", oraz "Pod Dom Partii". Milicja rozpędzała zebranych przez 4 do 5 godzin na przestrzemi 3 km. od Domu Partii do Rynku Starego Miasta. - cf.UPI, 19.3.68. Pod budynkiem CDT-u młodzież wzięła się pod ręce i śpiewała "Jeszcze Polska nie zginęła. Według Trybuny Ludu z dn.12.3.68 do starć z milicją doszło na Krakowskim Przedmieściu, ulicy Nowy Świat, Alei Jerozolimskiej przy rondzie, na ulicy Karowej, w tunelu trasy W-Z, przy dworcu Śródmieście. Przed zapadnięciem zmroku trochę się uspokoiło na mieście, jednak były jeszcze sporadyczna utarczki z milicją - cf.UPI, Reuter, DPA,11.3.68. Według komunikatu PAP'a z dn.11.3.68 utarczki z milicją trwały około 8 godzin, a Życie Warszawy z dn.13.3.68 podaje, że w demonstracjach brało udział dużo nieletnich uczniów szkół średnich, zawodowych, ogólnokształcących, a nawet podstawowych, oraz że za obrzucanie kamieniami milicjantów i wybijanie szyb w sklepach i w kinie "Kultura" zatrzymani zostali:

- Hermasz Andrzej, 16-letni uczeń liceum,
- KILJAN Wojciech, 16-letni uczeń Technikum Mechan.Min.Przem.Ciężk.
- STOLARCZYK Michał, 17-letni uczeń Technikum Nukleonicznego,
- TUREK Juliusz z Otwocka, 17-letni uczeń szkoły zawod.w Zalesiu Górnym.
- SZEWCZYK Stefan, 16-letni uczeń szkoły Nr.213 w Warszawie.
- DOMAGAŁA Andrzej, syn dyr.Poczty Głównej w Warszawie.

W ciągu tego dnia aresztowano ogółem 300 osób, w tym tylko około 30 studentów. Reszta to rzekomo 'elementy huliganskie' - cf.PAP, 11.3.68 i Tryb.Ludu, 12.3.68. W starciach z demonstrantami 27 milicjantów poniosło obrażenia. Rannych zostało 8 czł.ORMO i kilkunastu

11.III.1968
(Poniedziałek)

WARSZAWA - Demonstracje studentów: (d.c.
aktywistów społecznych - cf.PAP, 11.3.68 i Tryb.Ludu, 12.3.68
O godz.21.00 nastał spokój w Warszawie, kiedy tłumy rozpierzchły się na Stare Miasto.
W godzinach popołudniowych na Politechnice Warszawskiej odbył się wiec, w którym wzięło udział wielu studentów z innych uczelni. Ok. godz.14-tej studenci się rozeszli - cf.Tryb.Ludu, 12.3.68.
Około 30 adwokatów zaofiarowało bezpłatną pomoc prawną dla aresztowanych studentów - cf.UPI, 11.3.68.

- Akademia Medyczna: grupa ok.200 studentów z młodszych lat zebrała się w sali Zakładu Fizjologii AM, mimo apelu rektora i pracowników naukowych. Wybrano delegację, która udała się do rektora - cf.Nowy Medyk, Nr.4/68

- Doc.Janina ZAKRZEWSKA z Uniw.Warszawskiego została przezwana jako jedna z inspiratorów demonstrancji. Rzekomo była kuratorem studenta Adama MICHNIKA - cf.prokurator SANECKI/Tryb.Ludu,13.3.68

- Robotnicy Zakł.Samochodowych FSO Żerań. Prawie połowa załogi nie wzięła udziału w masówce skierowanej przeciwko studentom w stolicy - cf.Reuter, 13.3.68, ryzykując nawet utratę bonusów - cf.Randal/NYTimes, UPI, 14.3.68

- Szkoła Główna Planowania i Statystyki. Studenci na wiecu z udziałem rektora i profesorów uchwalili 15-pkt.rezolucję (treść), którą złożyli na ręce rektora aby przekazał dalej do Sejmu - cf.Davy/The Times, 14.3.68, oraz Szt.Młodych, 8.4.68.

- Kard.WYSZYNSKI zrezygnował z wcześniej przewidzianej konferencji ze studentami, którą miał odbyć w kościele św.Anny w Warszawie, aby nie pogarszać sytuacji w Warszawie - cf.AFP, 11.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 13.3.68.

- Posłowie grupy "ZNAK" wysłali list do premiera CYRANKIEWICZA w sprawie brutalnego traktowania studentów przez milicję i ORMO. List podpisali: Tadeusz MAZOWIECKI, Stanisław STOMMA, Janusz ZABŁOCKI, Jerzy ZAWIEYSKI, Konstanty ŁUBIENSKI - cf.Kociołek/Tryb. Ludu, 12.3.68, oraz UPI, 15.3.68

- Narada w Wydz.Prop.i Agitacji KC PZPR kierowników referatów historii partii KW PZPR. Referat inaugurujący dyskusję wygłosił prof. Jozef KOWALSKI, z-ca dyr.Zakł.Hist.Partii przy KC PZPR. - cf.Tryb. Ludu, 12.3.68

vide 2-ga strona

REZOLUCJA STUDENTÓW SZKOŁY GŁÓWNEJ PLANOWANIA I STATYSTYKI

Do Sejmu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej; do władz szkolnictwa wyższego w Warszawie: do Ludu Warszawy.

Za pośrednictwem Rektora Szkoły Głównej Planowania i Statystyki.

W dniu 11 marca 1968 roku odbył się powszechny wiec studentów, asystentów i ciała profesorskiego naszej uczelni. Bezpośrednim powodem zwołania wiecu były wydarzenia ostatnich kilku dni w środowisku studenckim Warszawy. Podczas wiecu postanowiono wysłać do wymienionych wyżej władz — za pośrednictwem Rektora naszej uczelni — następującą rezolucję:

Rezolucja

1. **Oświadczamy,** że — w głębokiej trosce o demokratyczny kształt socjalizmu i odcinając się od nieodpowiedzialnych prowokacji elementów politykierskich stajemy solidarnie po stronie wszystkich studentów wyższych uczelni warszawskich;

2. **protestujemy** przeciwko usiłowaniom przeciwstawienia młodzieży studenckiej społeczeństwu w ogóle, a klasie robotniczej w szczególności;

3. zdecydowanie **potępiamy** brutalne poczynania umundurowanych i nieumundurowanych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej wobec demonstrujących studentów;

4. **domagamy się** surowego ukarania osób odpowiedzialnych za te akcje oraz publicznego ich potępienia;

5. **żądamy** natychmiastowego zwolnienia wszystkich aresztowanych pracowników naukowych i studentów; **żądamy** także, aby nie stosowano wobec nich środków dyscyplinarnych oraz zwrócono im ich dokumenty;

6. **żądamy** zakazu interwencji nieumundurowanych funkcjonariuszy milicji na terenach szkół wyższych;

7. **żądamy** sprostowania w prasie warszawskiej fałszywych i obraźliwych informacji o przyczynach i przebiegu ostatnich wypadków;

8. **żądamy** ograniczenia kontroli prasy, publikacji i widowisk teatralnych;

9. **żądamy** przestrzegania praw i swobód obywatelskich gwarantowanych przez Konstytucję PRL;

10. zwracamy się z prośbą o publikację niniejszego tekstu w prasie studenckiej i codziennej;

11. uważając niniejszą formę przedstawienia żądań studenckich za zgodną z zasadami praworządności, apelujemy do studentów wyższych uczelni warszawskich, aby stosowali podobne metody.

11.LII.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:

- Artykuły: - Trybuna Ludu po raz pierwszy pisze artykuł redakcyjny na temat demonstracji studenckich w Warszawie.

- Sztandar Młodych, oraz
- Słowo Powszechne piszą na temat zajść w dn.8.3 i 9.3. podając listę nazwisk rzekomych organizatorów demonstracji. Słowo Powszechne wymienia Stefana KISIELEWSKIEGO jako jednego z inspiratorów wydarzeń i oskarża syjonistów, że stoją za tymi wydarzeniami.

- Narada aktywu społeczno-politycznego stolicy poświęcona ostatnim demonstracjom młodzieży warszawskiej. Referat wygłosił Józef KĘPA - 1-sekr.Kom.St.PZPR. Tytuł ref."Co się kryje za ulicznymi awanturami?" - cf.Tryb.Ludu, 12.3.68 W jego ref.jest omówione tło i przebieg zajść. Wymienia nazwiska Adama MICHNIKA i Henryka SZLAJFERA w sprawie których m.in.te demonstracje zostały wywołane,Jako organizatorów wiecu wymiania: Jozef DOJCZGEWAND, Seweryn BLUMSZTAJN, Barbara TORUNCZYK, Irena GRUDZINSKA, Jan LITYNSKI, Wiktor GORECKI, Krystyna FLATO, Michał OSOBKA-MORAWSKI. Następnie gani niektórych pracowników naukowych z Wydz.Ekonomii Polit., Filozofii, Historii Uniw.Warszawskiego. Mówi o klubie "Poszukiwaczy Sprzeczności - Raczkujących Reiwzjonistów", oraz o klubie "BABEL" z którym m.in.byli powiązani: SZLAJFER, NAGORSKI wiktor, SMOLAR Aleksander, MICHNIK. Następnie mówi o inspiratorskiej roli Stefana STASZEWSKIEGO, oraz, że studenci wołali "Chcemy ZAMBROWSKIEGO". Oskarża, że część współorganizatorów demonstrancji jest pochodzenia żydowskiego, oraz grozi, że w stosunku do organizatorów będą wyciągnięte surowe konsekwencje i że partia przeciwstawia się antysemityzmowi- cf.Tryb.Ludu, 12.3.68. KĘPA i inni mówcy atakowali RWE. Na naradzie przemawiali: Witold KARON z Zakł.im.Warynskiego, Mieczysław TOPKA z WSK Okęcie, Tadeusz KALEWSKI - 1-sekr.KU PZPR Polit.Warszawskiej, Andrzej JEZIERSKI - 1-sekr.KU PZPR Uniw.Warsz., Ryszard NIEDZWIECKI - kier.Ośr.Propag.KD Wola (mówił o rozgramianiu młodzieży w którym sam brał udział), prokurator SANECKI Edward (mówił o aresztowaniu organizatorów demonstracji w dn.10.3.68 wymieniając ich z nazwiska, oraz o doc.Janinie ZAKRZEWSKIEJ), Tadeusz DUTKIEWICZ z Zakł.im Dymitrowa, Ryszard ŁUKASIEWICZ - przewodn.ZU ZMS na UW, Wiesław PERKOWSKI z Zakł.im.Kasprzaka, Tadeusz MARSZAK - sekr.KZ PZPR w KD MO Żoliborz, Zdzisław KOWALSKI z Inst. Badań Jądrowych, Kazimierz KOSTANSKI - przewodn.Rady Uczeln.ZSP UW, (potępił Wydz.Filozof.UW i mówił o wiecu na UW), Krystyna SMOLINSKA z Zakł.im.R.Luksemburg,(atakuje RWE), Janusz PROKOPIAK z PMB Południe, Edward MARKOWSKI z Warsz.Fabryki Pomp, Marian PIOTROWSKI z

11.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA: Narada aktywu społ.-polit.stolicy (c.d. Polskich Zakł.Optycznych, Stefan BUDZISZEWSKI - przewodn.ZS ZMS (mówił o memoriale KURONIA i MODZELEWSKIEGO, grupie MICHNIKA i SZLAJFERA, o sądach kapturowych wykonywanych na działaczach ZMS), Bonawentura CHOJNACKI - pracownik naukowy UW (mówił o noszeniu legitymacji ZMS przez DOJCZGEWANDA i o rozłamie ZMS na UW) - cf.Tryb. Ludu, 13.3.68.

GDANSK:

- W nocy z 11 na 12.3. po przyjeździe emisariuszy z Warszawy, studenci akademików DS 9 i DS 10 postanowili zwołać na 12.3.68 wiec w Politechnice Gdanskiej na który otrzymali zgodę rektora - cf.Tyg. Studencki, 19.5.68.

- GLIWICE: Wzmianka, że odbyły się demonstracje studentów - cf.Relacja z RFE/London, 4.4.68.

KRAKÓW:

- W godzinach popołudniowych około 2000 studentów zebrało się na Rynku Krakowskim -cf.Radio Praga, 12.3.68 i Randal/NYTimes, 13.3. którzy następnie przeszli do auli Uniwersytetu Jagiellonskiego - cf.Dziennik Polski, 13.3.68 aby zamanifestować swoją solidarność ze studentami warszawskimi. W auli, w obecności rektora prof.dr. Mieczysława KLIMASZEWSKIEGO i władz uczelni, przedyskutowano sprawy związane z warszawskimi wypadkami, oraz 'ustalono', że podniesione problemy będą przedmiotem władz uczelni i kompetentnych czynników, oraz że będą one dyskutowane w studenckich organizacjach i klubach - cf.Dziennik Polski, 12.3.68. Na tym spotkaniu uchwalono rezolucję następującej treści:

"Odezwa studentów Krakowa do Społeczeństwa -
My, studenci Krakowa, pragniemy poinformować cały Naród o postulatach i wypadkach zaistniałych w ciągu ostatnich dni w Krakowie.
- W pełni popieramy przemiany społeczne i ustrojowe, które zaszły w Polsce w okresie dwudziestolecia powojennego. Popieramy i uznajemy jako jedynie możliwą w obecnej sytuacji politykę zagraniczną PRL.
- Działamy z własnej woli w trosce o rozwój swobód demokracji socjalistycznej w naszym kraju.
- Wszystkie sugestie jakobyśmy działali z inspiracji wrogich Polsce są nieprawdą.

KRAKÓW: c.d. - demonstracje studentów

- Protestujemy przeciwko niewłaściwym informacjom jakie ukazały się w prasie na temat wystąpień studenckich. Informacje te błędnie określają przyczyny, przebieg i cele naszej akcji.
- Stwierdzamy, że nie istnieją z naszej strony rozbieżności między dążeniami klasy robotniczej a daążeniami studentów. Równocześnie protestujemy z całą stanowczością przeciwko wytwarzaniu sztucznych przegród między tymi środowiskami.
- Żądamy przestrzegania i poszanowania swobód zagwarantowanych nam przez Konstytucję PRL.
- Potępiamy i domagamy się ukarania funkcjonariuszy MO i ORMO, odpowiedzialnych za brutalne i nieuzasadnione akcje wobec studentów w środowisku warszawskim i krakowskim.
- Solidaryzujemy się z wystąpieniami innych studenckich środowisk, odcinając się jednocześnie od chuligańskich i niedojrzałych wybryków.
- Żądamy zwolnienia wszystkich studentów zatrzymanych przez organa MO w czasie naszych wystąpień.
- Żądamy opublikowania naszej uchwały w radiostacjach akademickich a także w prasie, radio i telewizji."

Ostatni punkt rezolucji miał być wykonany w ciągu 48 godzin. Wiec był bardzo burzliwy i trwał około 4 godziny. W dniu tym było aż 3 t.zw.'emisariuszy' z Warszawy wśród studentów Krakowa - cf.Student, Marzec 1968. Wieczorem toczyły się liczne dyskusje w domach studenckich różnych wyższych uczelni Krakowa, a pewna ilość młodzieży udała się ponownie na Rynek Główny - cf.Dziennik Polski, 13.3.68 gdzie w ilości około 10.000 studentów,demonstrowała solidarność ze studentami warszawskimi i poprzeć rezolucję poprzednio uchwaloną przez 2000 studentów w auli Uniw.Jagiellonskiego - cf.Radio Praga, 12.3.68 i Randal/NYTimes, 13.3.68. Manifestacja odbyła się bez większych zajść - cf.UPI, 12.3.68. Palono gazety - cf.Reuter, UPI, 12.3.68.

- Studenci Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie przebywali na wykładach i ćwiczeniach, gdy inni studenci Krakowa wiecowali. Następnie jednak zbierali się w DS, gdzie późno w noc trwały dyskusje na temat wydarzeń. Studenci WSP nie brali nigdy udziału w demonstracjach - cf.Gazeta Krakowska, 21.3.68

- W różnych krakowskich szkołach wyższych odbyły się spotkania szerokiego aktywu studenckiego z udziałem władz rektorskich i partyj-

11.III.1968
(poniedziałek)

KRAKÓW - demonstracje studentów c.d.
- nych uczelni oraz pracowników nauki, poświęcone omówieniu zajść warszawskich - cf.Dziennik Polski, 12.3.68

LUBLIN - demonstracje studentów:
W godzinach popołudniowych zebrała się spora grupa studentów w miasteczku akademickim, przed t.zw.'Chatką Żaka",do której dołączyły się grupki młodzieży szkół średnich. Gdy zebrani wyszli na ulicę, stanął im naprzeciw aktyw robotniczy lubelskich zakładów pracy, który usiłował im wyperswadować urządzenie demonstracji. Młodzież jednak nie usłuchała wezwania i doszło do zamieszek między nimi. Na pomoc robotnikom przyszła milicja. W czasie demonstracji zostało zatrzymanych 10 osób, które zostały przedstawione do ukarania przez kolegium karno-administracyjne - cf.Sztandar Ludu, 12 i 13.3.68. Wśród aresztowanych znajduje się student Henryk DERLATKA zawieszony przez szkołę w prawach studenta i czekający na decyzję komisji dyscyplinarną Uniwersytetu - cf.PAP, 12.3.68. W czasie zajść wznoszono okrzyki:i ulotki następującej treści: "Polacy, reżym komunistyczny w walce o lepszy dostęp do żłobu rozpada się. Nadchodzi chwila wyzwolenia. Za Warszawę, na manifestację. Do broni! POW!"Takich wezwań było ponad 50. - cf.Szt.Ludu, 15.3.68. Demonstracje te były zorganizowane przez studentów Wyższej Szkoły Inżynierskiej i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej - cf.PAP, 12.3.68. Na Wydz.Elektrycznym i Mechanicznym WSI odbyły się zebrania studentów, na których sekr.KW PZPR KARPIUK odpowiadał na ok.150 zadanych pytań. Wiele pytań dotyczyło zajść na Uniw.Warszawskim - cf.Życie Warszawy i Randal/NYTimes, 13.3.68. Mimo demonstracji na UMCS zajęcia odbywały się normalnie. Odbywały się rozmowy prorektorów i profesorów z młodzieżą studencką, a wieczorem do domów akademickich, do Chatki Żaka znów poszli pracownicy naukowi z rektorem SEIDLEREM na czele aby dyskutować z młodzieżą. - cf.Szt.Młodych, 8.5.68. Wśród zatrzymanych znaleźli się w większości studenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, m.in. BAZYDŁO Janusz - przewodn.Rady Uczeln.ZSP KUL'u - cf.Szt.Ludu,15.3.68
Aktywnie uczestniczyli w zajściach (14 studentów):
- FRONCZAK Zbigniew - II-rok Wydz.Humanist.UMCS
- NIEŚCIOR Konstanty - III-rok Wydz.Biolog.i Nauk o Ziemi UMSC
- SŁONECKA Katarzyna - IV-rok Wydz.Humanist.UMCS
- MONIAK Maria - V-rok Wydz.Humanist.UMCS
- NERLO Bożena - III-rok Wydz.Mat.-Fiz.,Chem.UMSC
- STĘPIEN Barbara - IV-rok Wydz.Prawa UMSC

11.III.1968
(poniedziałek)

LUBLIN - demonstracje studentów,c.d.

- FUS Agnieszka - II-rok Wydz.Ekonom.UMCS
- CHAŁACZKIEWICZ Stanisław - I-rok Wydz.Prawa UMCS
- KOWALSKI Jan Bronisław - I-rok Wydz.Humanist.UMCS
- NOWAK Mirosław - II-rok Wydz.Prawa UMCS
- PASTUSZEK Władysław - II-Wydz.Prawa UMCS
- ZARZYCKI Jan - IV-rok Wydz.Biolog.i Nauk o Ziemi UMCS
- NECZAJ-HRUZEWICZ Jarosław - V-rok Wydz.Mat.-Fiz.,Chem.UMCS
- ŁASICA Jadwiga - V-rok Wydz.Humanist.UMCS

cf. Sztandar Ludu, 15.3.68

- Akademia Medyczna: 200 spośród 1800 studentów Wydz.Lek.i Farmacji Akademii brało udział w wiecu. Wśród wiecujących byli obecni: rektor AM prof.dr.Mieczysław STELMASIAK, dr.med.Paweł MISIUNA-1-sekr.KU PZPR AM oraz adiunkt II-Kliniki Chirurgicznej. Wśród zaangażowanych było tylko kilkoro studentów - cf.Szt.Ludu, 30-31.3.68

POZNAN - Demonstracje studentów:

- Wieczorem odbył się wiec studentów przed aulą Uniwersytetu Poznanskiego, którzy solidaryzowali się ze studentami warszawskimi. Wiec odbył się bez większych zajść - cf.UPI, 12.3.68 i Gaz.Poznanska, 15.3.68.

Reakcje zagraniczne:

- Egzekutywa "Verein Deutsches Studenten" z NRF dała wyrazy solidarności ze studentami w Warszawie.

11.III.1968
(poniedziałek)

Źródła informacji do wydarzeń w dn.11.3.1968

PAP	11.3.68 i 12.3.68
Marsch/DPA	" " , 14.3.68
REUTER (Farquhar)	" " , 13.3.68, 14.3.68
AFP	"
UPI	" , " ,14.3., 15.3., 19.3.68
Trybuna Ludu	" " ,13.3.68
Słowo Powszechne	"
Sztandar Młodych	" " , 8.4.., 8.5.68
Radio Praga i Bratysława	" "
Radio Tirana (po raz I-szy)	"
Zimmerer/Radio Bawarskie	"
Margueritte/LE MONDE	12.3.68, 13.3.68
IHTribune, Paris	"
Randal/NYTimes	" " , 14.3.68
Nacken/FRANKF.ALLGEM.Zeit.	"
Davy/THE TIMES	" 14.3.68
Radio Warszawa	"
Życie Warszawy	" 13.3.68
Kociołek/Trybuna Ludu	"
Głos Pracy	"
TANJUG	13.3.68
Prok.Sanecki/TRYB.LUDU	"
Głos Wybrzeża, Gdansk	14.3.68
Dziennik Polski, Kraków	12.3.68, 13.3.68
Gazeta Krakowska	" "
Sztandar Ludu? Lublin	" " , 15.3., 30-31.3.68
Gazeta Poznanska	15.3.68
Student (mieś.z Krakowa)	Marzec 1968
RFE/London	4.4.68
Nowy Medyk	Kwiecien 1968
Tygodnik Studencki	19.5.68

"Dokumenty"- Wydarzenia marcowe 1968 wyd. przez paryską "KULTURĘ 1969, str. 37-42
"Dokumenty" - "Polskie Przedwiośnie" T.2 paryskiej "KULTURY", 1969

-verte-

11.III.1968
/poniedziałek/

Paryska "Kultura" w wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968" z 1969 ogłasza następujące dokumenty z wydarzeń dn.11.3.68:

-Studencki Komitet Delegatów Wydziałowych powołany w zw. z wydarzeniami na Uniw. Warszawskim od 8.3.68 przekazuje Izbie Adwokacjiej tekst rezolucji Uniwersytetu Warszawskiego uchwalonej na walnym zebraniu studentów UW w obecności rektorów, Senatu i pracowników naukowych. /str. 36/

-Rezolucja studentów zebranych 11.3.68 w Sali Aud.Max.UW /str. 37-38/

-Stanowisko studentów i pracowników Wydz.Historycznego Uniw.Warszawskieg z dn.11.3.69 skierowane do władz Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie zajść na terenie UW w dniu 8-9.3.68 /str. 38-39/

~~*Rezolucja studentów zebranych 11.3.68 w Sali Aud.Max.UW /str. 37-38/x~~

- Rezolucja profesorów istudentów Państw. Wyższej Sz.Teatralnej powzięta dn. 11.3.69 w związku z wydarzeniami na wyższych uczelniach warszawskich w dn. 8,9,11,3.1968 -/str. 39-40/

- Apel pracowników naukowych Wydz. Filozoficznego UW skierowany do Senatu i Rektora Uniw.Warsz., solidaryzujący się z rezolucją studentów tegoż Wydziału powziętą dn. 11.3.68 w obecności Dziek. Wydz.Filozoficznego UW -/str. 40-42/, oraz "Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie" T.II, "KULTURA", Paryż, 1969, str. 53-54.

- Relacja z wiecu w Auli Głównej UW. -"Dokumenty"-"Przedwiośnie Polskie","KULTURA" Paryż, 1969, str. 84.

- Relacja z wydarzeń w Gdańsku - "Dokumenty" /cf. jak poprzedni item/ str. 89

- Relacja z wydarzeń w Warszawie dn. 11.3.68 -/ " " " " str. 79, 84

-Zebranie ogólne studentów, rektora oraz grona profesorskiego Szkoły Głównej Planowania i Stat. dn.11.3.68 uchwaliło rezolucję skierowaną do Sejmu PRL, KC PZPR, władz wyższych uczelni warszawskich, do społeczeństwa Warszawy za pośrednictwem Rektora uczelni /tekst rezolucji - str. 52/.

Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968" 1969 ogłasza

- krótką relację z wydarzeń w Krakowie dn. 11.3.68 - str. 52

Tekst interpelacji Klubu "ZNAK" z dn. 11.3.69 w sprawie wydarzeń studenckich w krajuż skierowanej do prezesa RM, Józefa CYRANKIEWICZA. Interpelacja została podpisana przez ŁUBIENSKIEGO Konstantegoż MAZOWIECKIEGO Tadeusza, STOMMĘ Stanis ława, ZABŁOCKIEGO Janusza i ZAWIEYSKIEGO Jerzego - str. 66-67 paryskiej "KULTURY"/wyd. "DOKUMENTY" - Polskie Przedwiośnie", 1969.

12.III.1968
(wtorek)

WARSZAWA:

- Komunikat KW Rady Okręgowej ZSP w Warszawie stwierdza, że studenci warszawscy nigdy nie poparli nieodpowiedzialnych inicjatorów ostatnich zajść młodzieży - cf.Radio Warszawa, 12.3.68

- Warszawska TV w programie o godz.19 pokazała kontr-demonstracje skierowane przeciwko studentom.

- Komunikat MO m.st.Warszawy grożący represjami jeśli demonstracje studentów nie ustaną. - cf.Radio Warszawa, 12.3.68

- Referat Józefa KĘPY - 1-sekr.KW m.st.Warszawy opublikowany. W referacie są dodatkowe nazwiska (do uprzednio podanych) aktywnych organizatorów wiecu: Barbara TORUNCZYK, Jan LITYNSKI, Krystyna FLATO, Michał OSOBKA-MORAWSKI - cf.Tryb.Ludu, 12.3.68. Do organizatorów wiecu zaliczono także Jarka WEINTRAUBA - cf. Słowo Powszechne, 12.3.68. KĘPA w swoim referacie twierdzi , że Stefan STASZEWSKI jest jednym z inspiratorów i organizatorów zajść - cf. Tryb.Ludu, 12.3.68.

- Dymisje:
  Zwolnieni ze stanowisk zostali: - cf.Radio Warszawa, 12.3.68
  - GORECKI Jan - dyrektor generalny Ministerstwa Finansów,
  - GRUDZINSKI Jan - wiceminister Leśnictwa i Przem.Drzewnego,
  - TOPOLSKI Fryderyk - pełn.rządu d/s deglomeracji Warszawy.

- Artykuły:
  - Ryszard GONTARZ w "Kurierze Polskim" (Warszawa) atakuje Pawła JASIENICĘ, że ze Stefanem STASZEWSKIM przesiaduje zawsze w kawiarence na ul.Foksal. Dalej omawia sprawę przedruku poematu Antoniego SŁONIMSKIEGO "Odszczepienie" w izraelskiej gazecie. Adam MICHNIK, Katarzyna WERFEL, Wiktor GÓRECKI, Irena GRUDZINSKA i inni brali idee od zwolenników porozumienia z NRF takich jak Stefan KISIELEWSKI, czy też od takich ludzi jak JASIENICA Paweł, SŁONIMSKI Antoni, STASZEWSKI Stefan. Organizatorami młodzieżowego klubu "Poszukiwaczy Sprzeczności" czyli "Raczkujących Rewizjonistów" byli: Adam MICHNIK, Władysław KOFMAN, Aleksander PERSKI, Jan GROSS, a członkami: Józef BLASS, Włodzimierz RABINOWICZ, Wiktor GÓRECKI, Katarzyna WERFEL, Seweryn BLUMSZTAJN, Jozef DOJCZGEWAND, Ewa ZARZYCKA, Maciej CZERNIAKOWSKI, Helena BRUS i inni'bananowcy'. Nad klubem roztoczyli opiekę: prof.Leszek KOŁAKOWSKI, doc.Zygmunt BAUMAN, prof. Włodzimierz BRUS, prof.Adam SCHAFF. W klubie "BABEL" przy Społ.-Kult.Tow.Żydów w Warszawie działali: Wiktor DRUSKI -

12.III.1968
(wtorek)

WARSZAWA: - Artykuły (c.d.Ryszarda GONTARZA w "Kurierze Polskim" absolwent Wydz.Socjologii UW., Władysław BIBROWSKI - student Wydz.Łączn.Politechniki Warszawskiej i jeden z aktywnych uczestników zajść na UW., Szafir MENDEL, Maurycy TORN, Michał KLOC, Maks BORATYNSKI, Natan TENENBAUM. Oni głównie byli inicjatorami wiecu na UW i późniejszych 'awantur'. Za ekscesami na UW - poza JASIENICĄ i KISIELEWSKIM - stał jeszcze January GRZĘDZINSKI.

- Demonstracje studentów:
- Dzień przeszedł naogół spokojnie w Warszawie, za wyjątkiem incydentu w rejonie Krakowskiego Przedmieścia, gdzie nieliczna grupa młodzieży zebrała się przed Uniwersytetem Warszawskim, którego bramy zamknięto popołudniu. Do tej młodzieży dołączył także tłum przechodniów. Doszło tam do starcia między zebranymi a milicjantami i ormowcami, ale bez większych skutków - cf.DPA, 12.3.68. Także popołudniu doszło do zamieszek między milicją a młodzieżą na schodach kościoła św.Krzyża - cf.Reuter, UPI,12.3.68. Dopiero na ul.Oboźnej doszło do starcia między milicją a młodzieżą w wieku 15-16 lat. Młodzież obrzuciła milicję kamieniami niosąc w pochodzie flagę narodową i plakat głoszący: "Precz z brutalną akcją milicji przeciwko studentom" - cf.Reuter, UPI, Zimmerer/Radio Bawarskie, 12.3.68 oraz Randal/NYTimes i Tryb.Ludu, 13.3.68. Jednakże na większości uczelni warszawskich odbywały się normalne zajęcia. W niektórych szkołach wyższych dochodziło do zgromadzeń o charakterze spokojnym i tak: Kilka tysięcy studentów zebrało się w południe na dziedzińcu Politechniki. Na wstępie zawiadomiono ich, że rektor nie zaakceptował opracowanej dn.11.3.68 rezolucji, bo chociaż przyjęta przez całą uczelnię, pochodziła tylko z jednego Wydziału. Zredagowali ją architekci. Postanowiono więc wyłonić delegację złożoną z przedstawicieli wszystkich wydziałów, która opracowała nowy tekst i przedstawiła go do dyskusji. Tekst ten niewiele się mimo różni od poprzedniej wersji. W rezolucji studenci Polit. żądają pełnego poszanowania konstytucji PRL, a szczególnie art. 71, który zapewnia obywatelom PRL "wolność słowa, druku, zgromadzeń i wieców, pochodów i manifestacji". W czasie zebrania padały żądania, by delegacje robotników przybyły na dyskusje ze studentami. Zebrani zapowiedzieli demonstracje wewnątrz Politechniki na dzien 13.3.68, jeśli prasa nie wycofa krytykę demonstracji studenckich - cf.Margueritte/LE MONDE, REUTER, UPI, 12.3.68

Treść rezolucji do Min.MOTYKI pracown.nauk.i stud. Państw. Wyższej Szk. Kuzyczn. w Warszawie-cf."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968" wyd. przez paryską "KULTURĘ", 1969 str. 42-43 oraz inne rezolucje w tym samym wydaniu "KULTURY" str. 43-46.

WARSZAWA - demonstracje studentów c.d. (wtorek)

- Studenci Uniwersytetu Warszawskiego uchwalili rezolucję w sprawie uwaolnienia wszystkich aresztowanych studentów w ostatnich trzech dniach, bez pociągania ich do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Rezolucja także potępia brutalne akcje milicji, ORMO, oraz żąda ukarania winnych tych akcji. Domaga się odwołania przez prasę publikowania fałszywych informacji o zajściach w Warszawie - cf. Marguerite/LE MONDE, 13.3.68 Treść rezolucji pracown.nauk. Instyt. Matem.UW - cf. "Dokumenty" - "Wydarzenia marcowe 1969", wyd. paryska "KULTURA", 1969, str. 43.

- Studenci Szkoły Głównej Planowania i Statystyki mieli wspólne zebranie ze studentami Wydz.Architektury Politechniki i w uchwalonej rezolucji odcinają się od antysemityzmu -cf.AFP, REUTER, UPI, 12/13.3.68, oraz Jaranowski/Szt.Młodych, 8.4.68.

- Wiec studentów Akademii Medycznej rozpoczął się w dużej sali Domu Medyków i był prowadzony przez szefa ZSP. Burzliwa dyskusja. Twierdzono, że na sali są agenci bezpieki. Jako rzekomego agenta bezpieki posądzono dyrektora administracyjnego AM. Krytykowano stanowisko Komitetu Wykonawczego Rady Okręg.ZSP. Wiec zakończył się wybraniem delegatów (po 25 osób) z poszczególnych lat na spotkanie z władzami uczelni. - cf.Nowy Medyk, Kwiecien/1968.

- Zarząd Uczelniany ZMS na Uniw.Warszawskim podjął uchwałę i potępił organizatorów i inspiratorów odpowiedzialnych za ostatnie demonstracje. W uchwale ubolewa się z powodu zajść na UW w dn.8.3.68 - cf.Radio Warszawa, 12.3.68, Tryb.Ludu i Szt.Młodych, 13.3.68.

- Odezwa ZBOWiD'u do młodzieży - cf.Trybuna Ludu, 13.3.68
- Uchwała Prezyd. Rady Zakł. ZNP przy UW w zw. z powołaniem Komisji Senatu dla zbadania przyczyn i przebiegu wydarzeń -cf."KULTURA" paryska, "DOKUMENTY"-"Wydarzenia marcowe 1968 str. 45.

GDANSK:

- Wspólne posiedzenie WKKP i Komisji Organiz.KW PZPR. Na obradzie była omawiana sprawa zajść studenckich. Obradom przewodniczył J.NIKOŁAJEW. Uczestniczyli: Roman NOWAK, J.OSSOWSKI. Referat wygłosił J.JAŁOSZYNSKI - przew.WKKP w Gdansku. - cf.Głos Wybrzeża, 15.3.68.

- Min.Adam RAPACKI przebywa na Wybrzeżu Gdanskim i wieczorem brał udział w dyskusji w klubie studenckim "Żak" - cf.Tryb.Ludu,13.3.68

- W hallu Politechniki Gdanskiej odbyło się zebranie studentów i pracowników nauki, na którym Stanisław KOCIOŁEK - 1-sekr.KW PZPR informował zebranych o zajściach w Warszawie. Przemawiali także prorektor prof.dr.Stanisław RYDLEWSKI i dziekan Wydz.Bud.Okrętów

12.III.1968
(wtorek)

GDANSK: - demonstracje studentów c.d.

- prof.dr.Janusz STALINSKI. Na zebraniu studenci dawali w swoich przemówieniach wyraz różnym poglądom występującym w sprawie zajść studenckich. Mimo tego pewna część studentów Politechniki wyszła na ulicę i urządziła demonstrację do której dołączyli się inni ludzie, tamując ruch uliczny - cf.Głos Wybrzeża, 13.3.68 i Nacken/ Frankf.Allgem.Zeitung, 15.3.68. Natomiast Dziennik Bałtycki dn. 13.3.68 donosi, że część środowiska studenckiego Wybrzeża chętnie usłuchała plotki pantoflowej poczty i co gorsze - wrogiej, antypolskiej propagandy rozgłośni "Freies Europa" - przerwała dialog na zebraniu w Politechnice i wyszła na ulice demonstrować. Demonstracje odbyły się w okolicy klubu "Żak" w czasie spotkania z Min.RAPACKIM i młodzieżą wieczprem i w okolicy Targu Drzewnego. W wyniku zahamowania ruchu ulicznego interweniowała milicja i doszło do strać między zebranymi i milicją - cf.Tygodnik Studencki, 19.5.68, Gł.Wybrzeża, Dz.Bałtycki, 14.3.68. W czasie starć z milicją aresztowani zostali: - cf.Gł.Wybrzeża, 14.3.68
  - SZMYTKO St., lat 22, zam.w Gdańsku, ul.Płowców 40, z zawodu monter, bezrobotny.
  - JANIEC Bogusław, lat 24, bez zawodu i bezrobotny, zam.w Gdansku ul.Biskupia 8,
  - SZULAK Jan, lat 38, bezrobotny, zam.w Gdansku, ul.Małomiejska 39
  - CIEPLAK Witold, bezrobotny, zam.w Szczecinku, ul.1-Maja 1o. Legitymował się podrobioną legitymacją studencką. - cf.Tryb.Ludu, 16.3.68 podaje lat 22.

  W czasie demonstracji wieczorem zostali zatrrzymani na ulicach Gdanska:
  - EJSMONT Marian, lat 31, zam.w Gdansku, ul.Kartuska 19,
  - BOGDZIEWICZ Antoni Eugeniusz, lat 23, zam.w Gdansku, ul. Łąkowa 6,

  obaj zatrudnieni na terenie Trójmiasta dn.13.3.68 zostali zasądzeni przez Sąd Pow.w Gdansku na pół roku aresztu każdy - cf.Głos Wybrzeża, 15.3.68.

Grupa studentów Politechniki złożyła w redakcji "GŁOSU WYBRZEŻA" 11-punktową rezolucję, która tego samego dnia została uchwalona na Politechnice (treść rezolucji - patrz na odwrocie) - cf. Głos Wybrzeża, 26.3.68

REZOLUCJA STUDENTÓW POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Solidaryzujemy się ze społeczeństwem polskim, a przede wszystkim z polską klasą robotniczą.

Zdecydowanie **popieramy** studentów Warszawy.

Potępiamy policyjne metody zastosowane przy rozładowaniu sytuacji na wiecach w Warszawie.

Odcinamy się od chuliganów i rozrabiaczy, niemniej uważamy, że najwyższy czas by nie traktować naszych wystąpień jako wybryki „bananowych i awanturujących się studentów i chuliganów", lecz jako wystąpienia ludzi, których pierwszym celem jest sprawa socjalizmu i demokracji.

Domagamy się uczciwego, dogłębnego i wspólnego ze studentami rozważenia sytuacji środowiska akademickiego i społeczeństwa.

Zdecydowanie **potępiamy** dotychczasowe informacje prasowe jako tendencyjne, ubliżające godności obywatela i żądamy oficjalnego odwołania w prasie.

Domagamy się wolności prasy, publikacji i widowisk oraz weryfikacji metod funkcjonowania organów kontroli.

Domagamy się i żądamy cofnięcia represji wobec studentów Warszawy, którzy brali udział w wiecach protestacyjnych.

Domagamy się eksterytorialności wyższych uczelni.

Żądamy zagwarantowania pełnych swobód obywatelskich dla wszystkich uczestników wieców i zgromadzeń, poświęconych ostatnim zajściom, które odbywają się i — być może — będą się odbywać.

Domagamy się i żądamy zamieszczenia powyższej rezolucji w prasie, radio i w telewizji.

Studenci Politechniki Gdańskiej.

12.III.1968
(wtorek)

GLIWICE: - demonstracje studentów - wzmianka.
cf.Relacja przez RFE/London, 4.4.68

KRAKÓW:

- Relacja wydarzeń -cf.'Student', Marzec 1968
- Apel Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa do młodzieży akademickiej Krakowa podpisany 12.3.68 - cf.Dziennik Polski, Gazeta Krakowska, 13.3.68.
-
- Apel Komitetu Wykonaeczego Rady Okręgowej ZSP do studentów Krakowa o zaprzestanie demonstracji - cf.Dziennik Polski, Gazeta Krakowska, 13.3.68.

- Plenum Rady Uczelnianej ZSP przy Akademii Medycznej w Krakowie proponuje organizować wiece na terenie poszczególnych uczelni z udziałem władz uczelni i instancji partyjnych - cf.Gazeta Krakowska, 13.3.68.

LUBLIN:

- Studenci Wyższej Szkoły Inżynierskiej urządzili demonstrację. Milicja musiała wkroczyć i rozpędzić demonstrantów. Aresztowani zostali studenci i nie-studenci - cf.Randal/NYTimes, UPI, 13.3.68

- Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej dalszy ciąg dyskusji studentów z sekr.KW PZPR P.KARPIUKIEM w obecności rektora prof. SEIDLERA - cf.Życie Warszawy, Randal/NYTimes, UPI, 13.3.68. Na temat tej dyskusji pisze Sztandar Ludu, 15.3.68, że ok.godz.20.00 wśród 8 osób niekulturalnie i prowokacyjnie zachowujących się w Chatce 'Żaka' wobec rektora prof.SEIDLERA, było 7 studentów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i jeden pracownik zakładów garmażeryjnych.

Pierwsze sankcje na UMCS.:

Ogłoszony został komunikat rektora UMCS prof.SEIDLERA, który stwierdza, że w gmachu uczelni przebywa bezprawnie grupa studentów KUL'u, nawołująca do organizowania zebrań w celu wywoływania awantur. Zapowiada usunięcie z domów akademickich studentów-wichrzycieli i przekazanie ich spraw Komisji Dyscyplinarnej uczelni. W komunikacie wymienia nazwiska studentów, którzy zostali zawieszeni w prawach studenckich i których sprawy przekazał Komisjom Dyscyplinarnym uczelni. Studenci ci uczestniczyli aktywnie w zajściach dn.11.3.68 w Lublinie. Oto ich nazwiska:

LUBLIN: - nazwiska aktywnych uczestników zajść dn.11.3.68:
Studenci Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej:

FRONCZAK	Zbigniew	NIEŚCIOR	Konstanty
SŁONECKA	Katarzyna	MONIAK	Maria
NERLO	Bożena	STĘPIEN	Barbara
FUS	Agnieszka	CHAŁACZKIEWICZ	Stanisław
KOWALSKI	Bronisław Jan	NOWAK	Mirosław
PASTUSZUK	Władysław	ZARZYCKI	Jan
NECZAJ-HRUZEWICZ	Jarosław	ŁASICA	Jdawiga

cf. Sztandar Ludu, 14.3.68

POZNAN: demonstracje studentów:

- Mimo tego, że w tym dniu aktyw partyjny Uniw.Adama Mickiewicza pełnił sstałe dyżury od rana do późnej nocy w domach akademickich aby zapobiec demonstracjom - cf.Tryb.Ludu, 16.4.68 przed godziną 15.00 przed pomnikiem Adama Mickiewicza zgromadziła się grupa młodzieży w ilości ok.300 - 400 osób (w tym około połowa studentów) na wiec. Do zebranych przemawiał przewodn.Rady Okręg.ZSP i inni działacze studenccy, którzy nawoływali zebranych aby wiec się odbył w auli Uniwersytetu. Zebrani skandowali różne hasła. Wśród zebranych znajdowali się także rektorowie uczelni poznańskich. Pewna studentka odczytała rezolucję o zajściach w Warszawie. Zebrani postanowili ponownie urządzić wiec o godz.20.00 wieczorem. (według agencji REUTER z dn.15.3.68 - w czasie tego wiecu doszło do starcia między młodzieżą a milicją w trakcie którego MO zatrzymała łącznie z wystąpieniami dn.11.3.68 kilkudziesięciu najbardziej 'agresywnych' demonstrantów. Razem zatrzymano 84 osoby, z tego zwolniono 70 osób w godzinach wieczornych, a przeciwko 14 wszczęto dochodzenia prokuratorskie. Wśród zatrzymanych znajdują się następujący studenci:
  - KARSKA Maria
  - KOŚMIDER Marek, ur.17.1.1944, Student IV roku filologii polskiej zam.w Poznaniu, Dożynkowa 3/8. Ukończył liceum ogólnokszt.w Wągrowcu, a jako student prowadził w okresie praktyki zajęcia w Lic.Ogólnokszt. w Poznaniu.
  - OLSZEWSKI Stefan, z Kętrzyna. Ukończył Technikum Leśne w Poznaniu. Został przyjęty na Wydz.Filozof.-Histor. UAM. W czasie zajść nie był już studentem.
  - KOWALCZYK Natalia, 8.3.68 skreślona z listy studentów Wydz.Prawa Do Poznania przyjechała ze Słupska.
  - WIERZIŁOW Włodzimierz, mgr., asystent UAM, historyk literatury. Przyjechał do Poznania z Wrocławia 20.5.67. Stypendysta Woj.Wydz.Oświaty w Olsztynie.

cf.Gazeta Poznanska, 13.3.68, 14.3.., 15.3., 16-17.3.68, oraz Głos Wielkopolski, 13.3.68

12.III.1968
(wtorek)

POZNAN - demonstracje studentów c.d.

- Express Poznanski, 13.3.68 przyznaje, że MO interweniowała. O godz.20.00 wieczorem, po uprzednim odczytaniu przez radiowęzeł w Domach Studentów apelu Kolegium Rektorów Poznania, zebrał się ponownie przed pomnikiem Adama Mickiewicza tłum ok.2000 studentów. Zebrani wznosili okrzyki solidaryzując sie ze studentami Warszawy, a na milicję wołano 'Gestapo'. Rzekomo milicja tym razem nie interweniowała. Palono gazety i ulotki rozdawane z apelem Kolegium Rektorów. Postanowiono zebrać się ponownie dn.13.3.68 o godz.15-tej i postulowano, aby studenci zjawili się z transparentami.- Na koniec odśpiewano hymn narodowy- cf.'Nurt', Maj 1968

SZCZECIN:

- Dni Kultury Studentów Politechniki otwarte w obecności sekr.KW PZPR Henryka HUBERA, oraz rektora PS prof.dr.inż.KĘPINSKIEGO Józefa. Otwarcia dokonał przewodn.Rady Uczelnianej Andrzej DANECKI cf.Kurier Szczecinski, 13.3.68

TORUN:

- W środowisku studentów Uniw.Mikołaja Kopernika zaczęła się agitacja pod hasłem 'solidarność z Warszawą' z chwilą przybycia do tego miasta grupki 'emisariuszy' z Warszawy. Przywieźli oni ze sobą materiały propagandowe, rezolucje studentów Uniw.Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej - cf.Pomorze, 16-30.4.68

WROCŁAW: - demonstracje studentów.

- Zbiórka studentów uczelni wrocławskich na Pl.Grunwaldzkim, poczym został utworzony pochód do gmachu Politechniki Wrocławskiej z transparentami wyrażającymi solidarmość z Warszawą. Skandowano hasła i palono po drodze gazety. Pochód był zorganizowany w wielkiej tajemnicy, aby milicja nie mogła interweniować. Na Politechnice wiec zagaił rektor prof.Zygmunt SZPARKOWSKI zajmując stanowisko bezstronne, ale studentom życzliwe. W przyjętej jednogłośnie rezolucji (patrz treść po drugiej stronie), domagano się uwolnienia aresztowanych studentów i ukarania winnych brutalnej akcji milicji. Potępiono prasę, że fałszywie przedstawia wydarzenia, oraz domagano się, aby prasa wrocławska napisała prawdę o wypadkach warszawskich. Wyrażano solidarność ze studentami warszawskimi. Drugi projekt rezolucji wyrażający żal z powodu zajść w Warszawie podkreślał, że zajścia te były inspirowane przez politycznych bankrutów. Ten projekt rezolucji został odrzucony. Rektor oświadczył, że solidaryzuje się z przyjętą rezolucją, za co zaśpiewano

REZOLUCJA STUDENTÓW WROCŁAWSKICH

Rezolucja Studentów z Wrocławia uchwalona podczas wieców protestacyjnych na wyższych uczelniach naszego miasta.

— My córki i synowie robotników, chłopów i inteligencji pracującej, studenci Wyższych Uczelni Wrocławia odzyskanego dla macierzy po latach niewoli i germanizacji, zdecydowanie i świadomie stojący na pozycjach socjalistycznych, powodowani głęboką troską o dobro państwa i narodu, występujemy z niniejszym programem:

— W całej rozciągłości **popieramy** rezolucję studentów Politechniki Warszawskiej z dnia 13 marca 1968 roku.

— **Uznajemy i popieramy** kierowniczą rolę klasy robotniczej naszego kraju i jednocześnie przeciwstawiamy się wszelkim próbom skłócenia robotników z młodzieżą inteligencką.

— **Żądamy** rzetelnej informacji i dyskusji najistotniejszych problemów nurtujących nasze społeczeństwo.

— **Domagamy się** zaprzestania wrogich socjalizmowi idei antysemickich.

— **Oświadczamy,** że obce są nam jakiekolwiek akcje mające na celu powrót do sytuacji sprzed 1956 roku i powrót na kierownicze stanowiska ludzi skompromitowanych w tym okresie.

— Zawsze **będziemy bronić** pięknych i chlubnych tradycji i swobodnego i demokratycznego rozwoju kultury polskiej.

— **Popieramy** politykę zagraniczną naszego rządu.

— **Odcinamy się** od tych wszystkich, którzy chcą wykorzystać nasz ruch w rozgrywkach politycznych.

— **Solidaryzujemy się** ze zgodnym z naszą postawą ruchem akademickim w kraju.

— **Żądamy** ukarania winnych podjęcia okrutnych akcji przeciw demonstrującej młodzieży studenckiej.

— **Odcinamy się** od prowokacyjnych haseł rozpowszechnianych przez elementy o tendencjach antypaństwowych, antysocjalistycznych, antyradzieckich, obcych środowisku akademickiemu Wrocławia.

— **Postulujemy** powołanie nadzwyczajnej komisji sejmowej dla wyjaśnienia wszystkich okoliczności zajść we wszystkich ośrodkach akademickich kraju.

— **Żądamy** przywrócenia instytucji obrońcy w senackich komisjach dyscyplinarnych.

— **Przyjmujemy** na siebie pełną odpowiedzialność, jako ludzie pełnoletni i świadomi, za naszą postawę i wystąpienia.

— **Domagamy się** zapewnienia, że nie obarczy się odpowiedzialnością za nasz udział w ruchu studenckim naszych rodziców i kadry dydaktyczno-naukowej.

— **Żądamy,** aby kompetentne czynniki zapewniły, że nie zostaną wyciągnięte jakiekolwiek konsekwencje karne i dyscyplinarne wobec biorących udział w wiecu studentów i zabierających głos w dyskusji.

— **Żądamy** uwolnienia w trybie natychmiastowym studentów i intelektualistów przebywających w więzieniu.

— **Solidaryzujemy się** z walką literatów o większe swobody demokratyczne i ograniczenie cenzury.

— **Żądamy** przeproszenia studentów za kłamliwe i obraźliwe informacje podane przez prasę, radio i telewizję.

12.III.1968
(wtorek)

WROCŁAW: - demonstracje studentów c.d.

- mu 'Sto lat'. Na wiecu obecni byli studenci wszystkich uczelni wrocławskich. Zapadło postanowienie, że jeżeli prasa nie odwoła kłamstw, studenci wyjdą na ulicę 14.3.68 - cf.Relacja naocznego świadka wypadków we Wrocławiu, RFE/Londyn, 4.4.68. Aktywnymi uczestnikami demonstracji byli studenci:
- ZEICHNER Branley, oraz
- ROZENSZTRAUCH Mieczysław.

Obaj przebywają w areszcie i oczekują rozprawy cf-Słowo Polskie, 1.6.1968 . o demonstracji informują: UPI, AFP, Randal/NYTimes, 14.3.68.

Echa zajść studentów za granicą:

W.BRYTANIA: Polscy studenci na emigracji z Londynu wydali odezwę popierającą postulaty studentów warszawskich - cf.RFE/ Londyn, 13.3.68.

BERLIN ZACH.: Liberalna Federacja Studentów (LSD) Zach.Berlina zadeklarowała solidarność ze studentami warszawskimi. Młodzieżowa organizacja "FALKE" wystosowała list do Cyrankiewicza, w którym protestuje przeciwko supresji komunistycznych studentów polskich przez rząd PRL - cf.RFE/Berlin, 12.3.68

LUXEMBURG: Wywiad radiowy z Janem ZAKRZEWSKIM, koresp.Radia Warszawskiego w Paryżu an temat studenckich demonstracji w Warszawie.

CZECHOSŁOWACJA: Radio Praga o godz.16-tej mówiło, że Radio Wolna Europa jest słuchana w Polsce bez zagłuszeń.

ŁÓDŹ:- Przed Biblioteką Uniwersytegu Łódzkiego odbył się wiec łódzkiej młodzieży sutdiującej, na którym została uchwalona rezolucja. Treść rezolucji - cf.-"Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", Paryska "KULTURA", str. 44-45.

- Tekst odezwy rozprowadzanej przez ORMO na wiecu studentów przed gmachem Biblioteki Uniw. Łódzkiego dn. 12.3.69 - cf. "Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", paryska "KULTURA", 1969 str. 59-60.

- verte-

12.III.1968
/wtorek/

Paryska "KULTURA"- w wyd. "Dokumenty"-Wydarzenia marcowe 1968, 1969 zamieszcza;

- Tekst listu do Min.Kult. i Sztukiż Lucjana MOTYKI przyjęty na zebraniu grona pedagogicznego, pracowników naukowych iogół studentów Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie - /str.42/.

- Tekst rezolucji uchwalonej na zebraniu dn. 12.3.68 przez młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych i naukowo-technicznych Instytutu Matematycznego UW - cf.str. 43-44.

- Pracownicy naukowi Wydz.Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego na zebraniu dn. 12.3.68 uchwalili rezolucję skierowaną do Władz uczelni, Komisji Studenckiej UW, Komitetu Uczelnianego PZPR UW, oraz do Rady Zakładowej ZNP przy UW. Rezolucja podpisana przez Dziekana Wydziału /tekst rezolucji - str. 44-45.

- Tekst uchwały Prezydium Rady Zakładowej Związku Nauczycielstwa Polskiego przy Uniwersytecie Warszawskim, podjętej w dn. 12.3.68 - str. 45 - 46.

- Zebranie pracowników naukowych i studentów Wydz.Ekon. Polit. UW w dn. 12.3.68 wyłoniło Komisję pod przewodnictwem Dziekana celem ustalenia tekstu rezolucji - str. 50,

Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty" -"Polskie Przedwiośnie", 1969, ogłasza:

- krótkie relacje wydarzeń dn. 12.3.68 w Warszawie, -str. 80, 84,
  w Gdańsku - str. 89

Źródła informacji do wydarzeń w dn.12.III.1968

UPI	12.3.,	13.3.1968		
PAP	"			
AFP	"	14.3.1968		
DPA	"			
Telewizja Polska	"			
Radio Warszawa	"			
REUTER	"	13.3.,	15.3.1968	
Zimmerer/Baw.Radio	"			
Trybuna Ludu	"	13.3.,	16.3.68	
Słowo Powszechne	"			
Gontarz/Kurier Polski	"			
Radio Praga	"			
RFE/BERLIN	"			
Nacken/FAZ	13.3.,	15.3.68		
Randal/NYTimes	"	14.3.68		
Życie Warszawy	"			
TANJUG	"			
Radio Luxemburg	12.3.68			
Sztandar Ludu, Lublin	13.3.,	14.3.,	15.3.68	
Sztandar Młodych	"			
Dziennik Polski,Kraków	"	"	"	16-17.3.68
Gazeta Krakowska	"	"	"	"
Gazeta Poznanska	"	"	"	"
Kurier Szczecinski	"			
Głos Wielkopolski	"			
Głos Wybrzeża,Gdansk	"	"	"	26.3.68
Dziennik Bałtycki	"	"	"	
RFE/LONDON	"	4.4.68		
Margueritte/LE MONDE	"			
Student (mies.z Krakowa)	Marzec 1968			
Nowy Medyk	Kwiecien 1968			
Jaranowski/Szt.Młodych	8.4.68			
Pomorze	16-30.4.68			
Nurt	Maj 1968			
Tygodnik Studencki	19.5.68			
Słowo Polskie,Wrocław	1.6.68			

"KULTURA", Paryż, 196L, - "Dokumenty" -"Wydarzenia marcowe 1968"
"Polskie Przedwiośnie"

13.III.1968
(środa)

WARSZAWA: - Demonstracje studentów:

- W auli Politechniki Warszawskiej w godzinach popołudniowych zgromadziło się ok.8.000 studentów - cf.Reuter, 13.3.68 w obecności rektora prof.dr.Dionizego SMOLENSKIEGO i profesorów. Wiec otworzył przewodn.Rady Uczelnianej ZSP, po czym rektor przemówił, ostrzegając zebranych przed prowokatorami. Zebrani uchwalili rezolucję dla Sejmu i złożyli ją na ręce rektora cf.Tryb.Ludu, 14.3.68. Rezolucja ta ma być także rozpatrzona przez Senat Politechniki w dniu 15.3.68 - cf.Reuter, UPI, 13.3.68. Rezolucja zawiera 14 punktów - cf.Financial Times, 14.3.68. Poniżej treść rezolucji według "The Times, London", i "The Guardian", London, 21.3.1968:

REZOLUCJA STUDENTÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

My, studenci Politechniki Warszawskiej, zebrani na legalnym wiecu w dniu 13 marca 1968 roku, w obecności Rektora i Senatu, przedkładamy im rezolucję złożoną z następujących punktów z prośbą o przekazanie jej tekstu Sejmowi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Centralnemu Komitetowi Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej oraz innym najwyższym władzom.

Rezolucja

W związku z tragicznymi wydarzeniami, jakie miały miejsce w środowisku akademickim w ciągu ostatnich kilku dni, w ramach solidarności działania z innymi warszawskimi ośrodkami naukowymi —

domagamy się przestrzegania Konstytucji PRL, a zwłaszcza artykułu 71, który głosi: „Polska Rzeczpospolita Ludowa gwarantuje swym obywatelom wolność słowa i prasy, zgromadzeń, pochodów i manifestacji";

domagamy się zwolnienia i zaprzestania akcji represyjnej wobec wszystkich studentów warszawskich ośrodków naukowych oraz publikacji pełnej listy aresztowanych;

domagamy się ukarania i publicznego potępienia winnych brutalnego postępowania wobec studentów;

domagamy się zaprzestania usiłowań zmierzających do wbicia klina między klasę robotniczą a postępową inteligencję i młodzież studencką;

domagamy się wyjaśnienia w prasie, radiu i telewizji, że dotychczasowa informacja o wydarzeniach była fałszywa oraz skorygowania tej informacji;

domagamy się gwarancji niezależności i bezpieczeństwa studentów na terenach instytucji akademickich;

domagamy się niepodejmowania żadnych kroków przeciwko pracownikom naukowym, gdyby okazali oni poparcie studentom;

domagamy się wycofania z terenów akademickich i domów studenckich cywilnych pracowników Milicji Obywatelskiej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;

odcinamy się zdecydowanie od antysemityzmu i od syjonizmu. Jednocześnie **wzywamy** wszystkich polskich studentów oraz całą uczącą się młodzież, aby zachowała wstrzemięźliwość i zapobiegała wszelkim prowokacyjnym akcjom podejmowanym przez osoby z **zewnątrz**, które narażają na szwank dobre imię polskiego studenta;

domagamy się kontynuowania w przyszłości spotkań między władzami uczelnianymi i społecznością studencką w celu omawiania problemów niepokojących środowisko studenckie;

domagamy się jawności wszystkich obrad;

żądamy opublikowania w całości tekstu naszej rezolucji w prasie, radiu i telewizji.

Jednocześnie zapewniamy władze uczelniane oraz społeczeństwo, że pragniemy kształcić się i budować socjalizm w naszym demokratycznym kraju.

Studenci Politechniki Warszawskiej.
Warszawa, 13 marca, 1968 r.

- W sali 'Dużego Anatomicum',na III-piętrze Akademii Medycznej w Warszawie, o godz.12-tej odbyło się spotkanie studentów z rektorem prof.GÓRNICKIM, który ustosunkował się do poszczególnych punktów odczytanej i uchwalonej 12.3.68 rezolucji studentów. Także uczelniany ZMS prezentował swoje stanowisko, potępiając organizatorów i inspiratorów demonstracji ostatnich dni. Atmosfera była nadzwyczaj gorąca na sali. Krzyki padały z sali na I-sekr.KU PZPR BOCHENKA 'precz z trybuny'. Wiec zakończył się wyłonieniem zespołu, który wraz z RU ZSP miał opracować ostateczną wersję rezolucji i przedłożyć ją ponownie rektorowi. Domagano się podania jej do wiadomości ogółu. Rezolucją studentów AM pokrywała się z uchwałami studentów Politechniki Warszawskiej. Po dokonanych poprawkach, rezolucja została przyjęta przez rektora - cf.Tryb.Ludu, 14.3.68, oraz Nowy Medyk, No.4/68.

13.III.1968
(środa)

WARSZAWA: - Demonstracje studentów c.d.

- W Akademii Wychowania Fizycznego odbyło się spotkanie kierownictwa uczelni i pracowników naukowych ze studentami uczelni - cf.Trybuna Ludu, 14.3.68.

- WSzkole Głównej Planowania i Statystyki odbyły się spotkania na poszczególnych Wydziałach z udziałem studentów i pracowników naukowych - cf.Tryb.Ludu,14.3.68 oraz Jaranowski/Szt.Młod.,8.4.68.

- Komunikat:
  - Pięciu posłów grupy "ZNAK" wystosowało list do premiera CYRANKIEWICZA z protestem, oskarżając MO o stosowanie brutalnych akcji przeciwko studentom. List zawiera dwa punkty - cf.DPA, oraz Margueritte/LE MONDE, 13.3.68.

- Aresztowania i procesy:
  - Richard DAVY, korespondent londynskiego "THE TIMES", został zatrzymany w Warszawie przez policję - cf.Davy/THE TIMES, 14.3.68

  - Komenda MO w Warszawie zawiadamia, że spośród czasowo zatrzymanych w ostatnich dniach w Warszawie - zwolniono 130 osób - cf.Radio Warszawa, 13.3.68 i Tryb.Ludu, 14.3.68.

  - Zapowiedź procesu aresztowanych studentów: KURON Jacek, MODZELEWSKI Karol, SZLAJFER Henryk, GORECKI Wiktor, BLUMSZTAJN Seweryn, TORUNCZYK Barbara - cf.Tryb.Ludu, 13.3.68.

GDANSK: - demonstracje studentów na Politechnice.

- Odbył się wiec nielegalny na którym 200 studentów demonstrowało na znak solidarności ze studentami warszawskimi - cf.UPI, REUTER, AFP, 13.3.68. W wiecu brali udział studenci wszystkich uczelni Trójmiasta i postanowili powołać Rady Delegatów, które miały dotrzeć do zakładów pracy by przekazać żądania studentów i zmobilizować przedstawicieli zakładów na następny wiec w Politechnice, zapowiedziany na 15.3.68. Następnie kolportowano ulotki zapowiadające wiec. -cf.Tygodnik Studencki, 19.5.68.

- GLIWICE:
  Odbyły się demonstracje studentów solidaryzujących się ze studentami warszawskimi - cf.Randal/NYTIMES, oraz UPI, 14.3.68. Na demonstrantów puszczono psy przywiezione w specjalnych samochodach. Podobno było dużo rannych z pogryzienia - cf.RFE/LONDDN, 4.4.68.

13.III.1968
(środa)

KIELCE:

- Studenci i pracownicy Kielecko-Radomskiej Wyższej Szkoły Inżyn. zebrali się na wiec o godz.16-tej. Zebraniu przewodniczył dziekan Wydz.Ogólnego Zdzisław TRYLSKI, a I-sekr.POP uczelni Edmund BARTNIK poinformował zebranych o wydarzeniach w Warszawie. Następnie przedstawiciele ZMS potępili demonstracje studenckie w Warszawie. W uchwalonej rezolucji zostały potępione zajścia studenckie i wyrażono zdziwienie, że studenci występują przeciwko robotnikom Warszawy - cf.Słowo Ludu, 14.3.68.

KRAKÓW: - demonstracje studentów:

- W godzinach przedpołudniowych około godz.10-tej -cf.REUTER,13.3.68 zgromadzili się studenci wszystkich uczelni Krakowa na wiecu demonstracyjnym na terenie domu studenckiego Uniw.Jagiellońskiego przy ul.3-Maja 5. Wiec odbył się w obecności rektora UJ i innych władz uczelnianych. Na wiecu powzięto poniższą uchwałę:

UCHWAŁA KOMITETU

wyłonionego przez studentów Krakowa na wiecu w dniu 13 marca 1968 w obecności Rektora UJ i innych władz i przedstawicieli UJ.

Nasze stanowisko w sprawie wydarzeń ostatnich dni sprowadza się do następującej oceny:

Uważamy, że wchodzi tutaj w grę ogólny kryzys szkolnictwa wyższego na całym świecie, nie dość wcześnie zrozumiany przez nasze władze.

Napięcie wzrastające od lat w ramach poszczególnych uczelni między pionem administracyjnym a środowiskiem studenckim, między pracownikami nauki a studentami, wadliwa polityka stypendialna i zasiłkowa, brak opieki ze strony wychowawców i brak zaufania ze strony władz, które powinny wcześniej informować nas o kulisach wydarzeń.

Bezwzględne rozgrywki polityczne na szczeblu centralnym, w efekcie których wykorzystywano niezadowolenie młodzieży do sprowokowania wystąpień o charakterze politycznym, od których jako takich całkowicie się odcinamy, solidaryzując się jednakże ze słusznymi postulatami samych środowisk studenckich.

W pełni **popieramy** przemiany polityczne i ustrojowe, które zaszły w 20-leciu powojennym.

Popieramy jako jedynie możliwą w obecnej sytuacji światowej politykę zagraniczną PRL.

Działamy z własnej woli w trosce o rozwój swobód demokratycznych w naszym kraju.

Wszelkie sugestie, że działamy z inspiracji i na rzecz ośrodków wrogich Polsce są kłamstwem i podłością.

Protestujemy przeciw stanowisku prasy, która fałszywie informuje społeczeństwo o naszych celach i metodach.

Protestujemy przeciwko preparowaniu nie istniejących sprzeczności między klasą robotniczą a studentami.

Protestujemy i czujemy się głęboko dotknięci wypominaniem przez niektóre czynniki pomocy stypendialnej. Pomoc stypendialna jest inwestycją jak każda inna w gospodarce narodowej i w efekcie daje wykwalifikowaną kadrę fachowców, bez której nie może istnieć nowoczesna gospodarka.

Domagamy się poszanowania przez wszystkie organa władzy swobód demokratycznych, zastrzeżonych przez konstytucję PRL.

Domagamy się swobody prasy, publikacji i wystąpień.

Solidaryzujemy się z wystąpieniami w innych ośrodkach studenckich w Polsce.

Domagamy się ukarania brutalnej akcji MO i ORMO w wypadkach na UJ.

Żądamy uwolnienia aresztowanych studentów.

Żądamy zalegalizowania Komitetu i uznania go za uprawniony do reprezentowania interesów całego środowiska studenckiego.

Żądamy powołania w trybie nadzwyczajnym Komisji, w skład której wejdą wszyscy członkowie Komitetu, odpowiedzialni przedstawiciele uczelni, środowiska pracowników naukowych oraz władz partyjnych i państwowych do szczebla ministra włącznie.

Żądamy opublikowania naszej uchwały w radiowęzłach akademickich, a także w prasie, radiu i telewizji.

Mimo apelu Kolegium Rektorów i KW Rady Okręg.ZSP w toku zgromadzenia o zachowanie spokoju i zaprzestania demonstracji, część studentów w liczbie od 1000 -cf.UPI, 13.3.68 do 3000 -cf.Farquhar/REUTER, 13.3.68 uformowała pochód ok.godz.12-tej z wieńcem, który miano złożyć przed pomnikiem Adama Mickiewicza na Rynku Głównym - cf. Student, No.3/68. Tam też miano urządzić wiec demonstracyjny. Pochód ten był zorganizowany jako akt solidarności ze studentami warszaw-

KRAKÓW - demonstracje studentów c.d. (środa)

- skimi. Studenci nieśli transparenty głoszące m.in.: "WARSZAWA NIE JEST OSAMOTNIONA", "CHCEMY SPRAWIEDLIWOŚCI". W pobliżu gmachu głównego UJ pochód został brutalnie zaatakowany przez organa MO i ORMO, poruszające się na opancerzonych samochodach. MO posługiwało się sikawkami, granatami z gazem łzawiącym i pałkami - cf. Farquhar/REUTER, UPI, 13.3.68 i 14.3.68. Dotkliwie pobito i skopano studentki i studentów, a także przypadkowych przechodniów, nie darując nawet dzieciom i leżącym już na bruku. Następnie MO wdarło się do Gmachu Głównego UJ, łamiąc przyrzeczenie I-sekr.KW PZPR Czesława DOMAGAŁY, złożone w przeddzień na ręce Rektora UJ, że w żadnej sytuacji organa MO nie wkroczą na teren Uniwersytetu. Masakra trwała dalej. Nie oszczędzono nawet profesorów, którzy usiłowali powstrzymać akcję milicji. Poturbowano dziekana Wydz.Prawa, doc. dr.PAULIEGO, prof.Karola ESTREICHERA. Ranny był prof.Adam BIELANSKI i inni. - cf."Na Antenie", 26.5.1968. W wyniku tych starć kilkanaście studentów oraz członków MO odniosło obrażenia - cf.Dziennik Polski, 14.3.68. Demonstracja trwała od godz.10-tej do ok.13-tej - cf.REUTER, 13.3.68. Na Rynku Głównym zebrani palili gazety i zrywali plakaty z komunikatami na temat zajść studenckich - cf.REUTER, UPI, 13.3.68 i 14.3.68. Według relacji dwóch angielskich kibiców piłkarskich: Ken LITTLE i Norman STEELE, którzy byli w Polsce na meczu piłkarskim w Katowicach między "Manchester United" a "Górnikiem" Zabrze. Kibice owi w dniu tych demonstracji zwiedzali Kraków. Ken LITTLE powiedział po powrocie do Londynu: 'Przeszliśmy przez kilka skrzyżowań, na drodze do Rynku. Każde z tych skrzyżowań było obstawione przez milicję, wzmocnioną przez ludzi z opaskami na rękach. Milicja była uzbrojona w pałki. Ponadto nie omyłę się chyba mówiąc, że w większości, chociaż nie wszyscy, milicjanci mieli pistolety. ' Obydwaj Anglicy dotarli wreszcie na Rynek, gdzie wstąpili do sklepu z pamiątkami. Wtedy właśnie dotarły do nich pierwsze odgłosy manifestacji. Oto ich dalsza relacja: 'Już w sklepie poczuliśmy gaz łzawiący. Kiedy wyszliśmy, przewalał się przed nami nie kończący się potok ciężarówek z budami albo bez, opancerzonych samochodów, wszystko to było wypełnione milicją. Wkrótce potem posłyszeliśmy wybuchy i ujrzeliśmy obłoki dymu, który okazał się być gazem łzawiącym'. Obydwaj turyści postanowili wycofać się z miejsca, gdzie w każdej chwili na równi z manifestantami mogli stać się ofiarami akcji milicyjnej i dalej mówią sami: 'Znaleźliśmy się w samym środku wydarzeń. Na najbliższym skrzyżowaniu ulicy, którą szliśmy, czekała milicja. Obok stał budynek, który nam się wydawał domem akademickim i który dymił z kilku okien. Dobiegał

KRAKÓW: - demonstracje studentów c.d. (środa)

- też stamtąd piekielny hałas, jak gdyby wewnątrz toczyła się bitwa. Zaraz też zobaczyliśmy wyskakujących przez okno studentów. Z chwilą gdy ci znajdowali się na chodniku, milicjanci brali ich pod pałki. Niektórych zbitych z nóg, wleczono potem po bruku. Byli tam nie tylko młodzi mężczyźni, ale również kobiety i dziewczęta'. W końcu obu Anglikom udało się przedostać za skrzyżowanie i wejść w boczną uliczkę. Tam także natknęli się na podobny przedtem obraz. I tak mówią: 'Wślizgnęliśmy się w boczną uliczkę i zobaczyliśmy milicję ścigającą studentów. Z chwilą, gy którego z nich dopadnięto, ciosy pałek sypały się na głowy i plecy , po czym pobitych odciągano w kierunku czekających w pobliżu ciężarówek, do których brutalnie ich wrzucano'. Na pytanie,kto oprócz studentów uczestniczył w demonstracjach? I jak w ogóle odniosło się do tego społeczeństwo? odpowiedzieli: 'Ludzie patrzyli, ale nie było mowy o żadnej apatii. Przeciwnie, widziałem nawet osoby dorosłe uczestniczące w starciu. Niewątpliwie jednak ogromna część i większość to byli studenci.'. - cf.Daily Express, Londyn, 14.3.68 Ci sami świadkowie podają, że około 50 studentów było rannych, oraz, że w zajściach miało brać udział około 5000 osób, a utarczki trwały około 3 i pół godziny. W czasie tych demonstracji studenci Krakowa wydali następującą odezwę: "Obywatele!

Wzywamy do poparcia nas w słusznej walce.
Nie dajcie się okłamywać prasie i radio.
Niech żyje prawdziwa wolność i demokracja!
Niech żyje Polska Ludowa?

Studenci Krakowa."

W trakcie zajść aresztowano 24 osoby:

1)	KOŚCIUSZKO	Eleonora,	13)	KLACZYNSKI	Andrzej
2)	KORAL	Stefan	14)	HOLKA	Jadwiga
3)	GROCHMAL	Kazimierz	15)	TRZECIAK	Tadeusz
4)	KWIATKOWSKI	Jerzy	16)	ROŻEN	Jerzy
5)	WYCISK	Janina	17)	ORŁOWSKI	Marek
6)	KĘSZYCKI	Zygmunt	18)	BANACH	Marian
7)	GARDZIEL	Andrzej	19)	KAZARINA	Janina
8)	ŚLUSARCZYK	Barbara	20)	ONYSZKIEWICZ	Maria
9)	BEC	Zbigniew	21)	MAKOWSKA	Barbara
10)	ROLEWICZ	Jan	22)	PIĘTEK	Danuta
11)	WISMONT	Wiesław	23)	OJRZYNSKI	Jan
12)	DAUMAS	Andrzej	24)	GAJEWSKI	Janusz

cf.Dziennik Polski, oraz Gazeta Krakowska, 14.3.68.

KRAKÓW - demonstracje studentów c.d. (środa)

- Po zakończeniu demonstracji studenci rozpoczęli strajk demonstracyjny, który miał trwać do soboty dnia 16.3.68. Jest to strajk protestacyjny, ponieważ prasa polska odmówiła opublikowania rezolucji studentów żądających wolności słowa, potępiających cenzurę i zawieszenie przedstawienia dramatu Mickiewicza "Dziady" w Warszawie. Studenci zdecydowali się spotkać ponownie dnia 15.3.68, aby przedyskutować dalszą akcję - cf.AFP, UPI, 14.3.68. Na temat wydarzeń tego dnia daje także dobrą relację miesięcznik 'Student' Nr.3/1968.

- Prezydium Rady Narodowej miasta Krakowa specjalnym zarządzeniem na mocy ustawy o orzecznictwie karno-administracyjnym (Dz.U.Nr.39 z 1966r) wydało zarządzenie wprowadzające na okres od 13.3.-10.9.68 t.zw. "postępowanie przyspieszone" przy skazywaniu przez kolegia karno-administracyjne Rad Narodowych za m.in.:
  a) Demonstracyjne okazywanie w miejscu publicznym niechęci lub lekceważenia dla państwa Polskiego lub instytucji państwowych",
  b) Zakłócenie spokoju publicznego krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem,
  c) Zwoływaniem zebrań bez zawiadomienia lub zezwolenia właściwego organu spraw wewnętrznych, lub kierowanie takimi zgromadzeniami"
  - cf.Gazeta Krakowska oraz Dziennik Polski, 14.3.68

- w Akademii Medycznej w Krakowie ukonstytuowały się nowe władze Rady Uczelnianej ZSP. Przewodniczącym został Jacek NOWAK, wiceprzewodniczacym Krzysztof TROCZYNSKI, a sekretarzem Jacek DOMANSKI - cf.Gazeta Krakowska, 14.3.68

LUBLIN:- demonstracje studenckie.

- W sali widowiskowej "Chatki Żaka" (w miasteczku akademickim) odbył się wiec studentów za zgodą rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, prof.SEIDLERA. Wiec odbywał się pod hasłem "Za socjalizmem i demokracją". Jeden z transparentów wiecu głosił: 'Jesteśmy za socjalizmem'. Do udziału w wiecu dopuszczeni zostali studenci za okazaniem legitymacji. Wystąpienia studentów były skierowane przeciwko władzy ludowej, partii i prasie. W powziętej rezolucji było m.in. powiedziane:...'Wystąpienia studenckie w Lublinie dnia 11.3.68 nie miały nic wspólnego z chuligańskimi ekscesami... żądamy sprostowania fałszywych informacji prasowych..." . W dyskusji zabierali głos studenci Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego,

LUBLIN - demonstracje studentów c.d. (środa)

- którzy podkreślali, że w poszukiwaniu kozła ofiarnego za demonstracje w dn.11.3.68 rozpoczęto nagonkę na najmniej winny KUL. Padały słowa: ...'Przyszliśmy tu by być razem z wami, by prawdzie stało się zadość, bo żyjemy w jednej Polsce i nie chcemy rozłamu"... Inny student KUL'u zapytywał: ...'Chciałbym zapytać, czy w kraju jest demokracja, jeśli bije się studentów pałkami?" na co spontaniczna odpowiedź z sali "Nie"! Inny głos studenta KUL'u: ...'Delikatnie mówiąc prasa nas oszkalowała. My nie możemy sobie pozwolić na to. Powinniśmy żądać, żeby prasa nas przeprosiła. Walczymy o to, żeby w Polsce była wolność'... Inny dyskutant mówił: ...'Zarzucają nam, dlaczego poparliśmy studentów warszawskich, dlaczego nie wiedząc o co chodzi nie będąc w Warszawie, chcieliśmy zamanifestować naszą z nimi solidarność. A kto z nas by w Wietnamie?" Widocznie zależy tu komuś na przeciwstawianiu robotników studentom. Mam kolegów z FSC i wiem, że robotników oszukano, mówiąc im, że studenci pyskowali przeciwko robotnikom'... Jeszcze inni mówili: ...'Nie mieliśmy żadnego przewodnictwa. Potraktowano nas jak bydło. Powiadają, że przywódcy zrobili nas w konia, pchnęli do wystąpień, a sami schowali się za naszymi plecami. A skąd kto wiem że byli 'przywódcy'? Dlaczego zebraliś,y się? Dlaczego studenci krzyczeli ...'chcemy wolności, chcemy demokracji!' Bo decyzję o zdjęciu "Dziadów" podjęli ludzie nieodpowiedzialni, bo łamie się u nas praworządność i nie przestrzega się konstytucji'... - cf.Sztandar Ludu, 15.3.68. Na temat zajść - cf. NA ANTENIE, 22-29 Dec68

- Ukarani przez Kolegium Karno-Administr.Prezyd.MRN Lublin: Poniżej lista osób, organizatorów i najbardziej aktywnych uczestników demonstrancji studenckich, ukaranych w trybie przyspieszonym. Prawie wszyscy otrzymali najwyższy wymiar kary, jaką może wymierzyć Kolegium Karno-Administracyjne -cf.Sztandar Ludu, 14.3.68:

1) BARTOSIEWICZ Bronisław, zam.Warszawa,ul.Mazowiecka 11/39, student II-roku na KUL'u,
2) BAZYDŁO Janusz,zam.Lublin, Sławinskiego 8, student V-roku historii na KUL-u,
3).BUJAK Franciszek, zam.Lublin,Sławinskiego 8, student III-roku na KUL'u,
4) CHAŁACZKIEWICZ Stanisław, zam.Lublin, Orła 4, student I-roku na UMSC,
5) DAWIDOWICZ Tadeusz, zam.Lublin, Sławinskiego 8/11, student I-roku na KUL'u,
6) FASULA Jerzy, zam.Lublin, Sławinskiego 8, student II-roku na KUL'u,
7) FRĄCZEK Adam, zam.Lublin, Słwinskiego 8, student I-roku na KUL'u
8) FRONCZAK Zbigniew, zam.Lublin, Langiewicza 17, student II-roku na KUL'u,

LUBLIN:- ukarani za demonstracje cd.

- 9) FUS Agnieszka, zam.Lublin,Langiewicza 17, studentka IV-roku wydz.prawa UMSC,
10) GORLINSKI Ryszard, zam.Lublin, Wiercinskiego 3, student IV-roku na KUL'u,
11) HOFMAN Grażyna, zam.Lublin, Sławinskiego 8, studentka KUL'u
12) KACZOROWSKI Jerzy, zam.Lublin, Sławinskiego 8, student II-roku na KUL'u,
13) KONDERAK Adam, zam.Lublin, Sławinskiego 8, student II-roku na KUL'u,
14) MICHALAK Janusz, zam.Lublin, Warynskiego 6/1o, student III-roku na KUL'u,
15) NECZAJ-HRUZEWICZ Jarosław, zam.Lublin, 1-Maja 15, student V-roku wydz.chemii UMSC,
16) NERLO Bożena, zam.Lublin, 22-Lipca 8a, studentka III-roku na UMSC,
17) NOWAK Mirosław, zam.Lublin, Hryniewieckiego 13, student II-roku prawa na UMSC,
18) PAZUCHA Stanisław, zam.Lublin, Sławinskiego 8, student IV-roku na KUL'u,
19) PŁOSZAJ Halina, zam.Lublin, Sławinskiego 8/49, studentka II-roku na KUL'u,
20) ks.RUSECKI Marian, zam.Lublin, Podwale 15, student KUL'u, kurs wyższy teologii,
21) STĘPIEN Barbara, zam.Lublin, Langiewicza 17, studentka IV-roku wydz.prawa UMSC,
22) WŁODAWSKI Stanisław, zam.Lublin, Sławinskiego 8, student II-roku na KUL'u,
23) ŻŁOBECKI Edward, zam.Lublin, Żniwna 13, bez zajęcia.

POZNAN - demonstracje studentów:

- Około godz.15-tej popołudniu od 200 do 300 -cf.UPI, 13.3.68 od 300 do 400 -cf.Nurt, No.5/68, ok.2000 studentów -cf.REUTER, 1313.68 demonstrowało przed filharmonią poznańską (Głos Wielkopolski, 14.3.68 podaje, że przed aulą Uniwersytetu im.Adama Mickiewicza, a Nurt No.5/68 podaje, że przed pomnikiem Adama Mickiewicza) paląc gazety i wznosząc okrzyki: 'Prasa kłamie', Milicja-Gestapo'. Demonstranci chcieli przekazać petycję rektorowi Uniwersytetu. Kiedy ulica została zablokowana zebranymi, wkroczyła milicja z pałkami i doszło do starć. Do studentów dołączyło około 3000 przechodniów -cf.REUTER, UPI, AFP 13.3.68, oraz UPI 14.3.68 i Nurt No.5/68. Do drugiej demonstracji doszło wieczorem, gdy z osiedla studenckiego na Winogradach ruszył pochód ok.200 osób, wznosząc antysocjalistyczne hasła. I tutaj dołączyli przechodnie. Początkowo, gdy młodzież zaczęła się zbierać przed sowimi domami, milicja przyglądała się stojąc gotowa do akcji z sikawkami, ale później ponownie

13.III.1968
(środa)

WROCŁAW: - demonstracje studentów c.d.

- na nich uchwał o przemienieniu wieców w strajki okupacyjne. Wśród studentów panował spokój z tym, że na rogach ulic palono gazety. Robiono transparenty i przygotowywano się do demonstracji w dniu 14.3.68. - cf."Na Antenie", 26.5.68, oraz relacja naocznego świadka przez RFE/Londyn, 4.4.68.

- Uchwała Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławskich:

'Wrocław, największy ośrodek nauki i kultury ziem zachodnich podniesiony z gruzów wspólną pracą robotników, inteligencji i ludzi nauki, rozwija się dynamicznie jako poważne środowisko o dużym dorobku naukowym, jako wielkie skupisko młodzieży akademickiej, legitymującej się dojrzałością polityczną i dyscypliną społeczną. Rektorzy wyższych uczelni Wrocławia wyrażają du$ą troskę i zaniepokojenie działalnością nieliczbych grup studenckich, zachęcających młodzież akademicką do publicznych wystąpień, sprzecznych z interesami samych studentów i ludzi pracy oraz niezgodnych ze ślubowaniem akademickim i obowiązującymi przepisami.
Akademicka młodzieży Wrocławia!
Jak dotychczas tak i w przyszłości możecie liczyć na to, że władze uczelni i pracownicy naukowi, wypełniając swę obowiązki wychowawcze nie będą szczędzili czasu na szczere rozmowy ze swymi studentami.
Kierowani głęboką troską o zapewnienie Wam możliwie najlepszych warunków studiowania, zwracamy się z gorącym apelem do całej bez wyjątku młodzieży akademickiej o zachowanie w każdej sytuacji postawy godnej studenta Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.
Chcemy Was przestrzec przed udziałem w publicznych wystąpieniach, przeniesionych poza teren uczelni, do których z reguły dołączają się elementy chuligańskie. Nie możemy ponosić odpowiedzialności za ewentualne następstwa takich wystąpień.
Strzeżmy wysokiej rangi wrocławskiego środowiska naukowego i stabilizacji żyacia społecznego na ziemiach zachodnich.
Oczekujemy od Was zachowania postawy, która nie podważy wielkiego zaufania, jakim studentów darzą władze uczelni i całe społeczeństwo.

Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof.dr.Alfred Jahn
Rektor Politechniki Wrocławskiej prof.dr.Zygmunt Szparkowski
Rektor Akademii Medycznej prof.dr.Tadeusz Baranowski
Rektor Wyłszej Szkoły Rolniczej prof.dr.Tadeusz Garbulinski
Rektor Wyższej Szkoły Ekonom. prof.dr.Józef Popkiewicz
Rektor Wyższ.Szk.Wych.Fizyczn. doc.dr.Czesław Niżankowski
Rektor Panstw.Wyższ.Szk.Muz. prof.dr.Zbigniew Lisbhart
Rektor Panstw.Wyższ.Szk.Szt.Plast. doc.dr.Tadeusz Forowicz

cf.Gazeta Robotnicza, 14.3.68.

13.III.1968
(środa)

ZIELONA GÓRA:

- około 500 studentów i pracowników naukowych Wyższej Szkoły Inżynierskiej zebrało się w godzinach popołudniowych na masówce, aby wyrazić swój sąd o zajściach na Uniwersytecie Warszawskim. Zebranie otworzył rektor WSI, prof.dr.Jerzy KOŁAKOWSKI. Historię wydarzeń omówił sekr.KU PZPR dr.Hieronim SZCZEGÓŁA. Student III-roku Henryk GRZELAK zaproponował rezolucję poniższej treści, która została przyjęta - cf.Gazeta Zielonogórska, 14.3.68.

Treść rezolucji:

"Studenci i pracownicy Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Zielonej Górze zebrani na masówce w dn.13.III.1968r. wyrażają głębokie zaniepokojenie wypadkami, jakie rozegrały się z udziałem środowiska studenckiego w Warszawie. Inspiratorami tych zajść były grupki młodzieży 'bananowej', związane z wrogimi elementami syjonistycznymi i bankrutami politycznymi. Oni to kryjąc się za plecami młodzieży i własny interes mając na względzie podburzają tę młodzież, pełną zapału i entuzjazmu dla spraw społecznych, przeciwko władzom uczelni, przeciwko partii i władzy ludowej. Stwierdzamy, że właśnie dzięki tej władzy dobra kultury narodowej, jej tradycje stały się powszechną i faktyczną własnością całego narodu. Dzięki władzy ludowej młodzież polska ma szeroki dostęp do szkół, dzięki niej mogliśmy i my ukończyć szkoły średnie i możemy obecnie studiować na wyższej uczelni, tu na miejscu, na Ziemi Lubuskiej. Chcemy, jak olbrzymia większość studentów polskich, spokojnie uczyć się, chcemy swe siły poświęcić dla dobra i rozwoju Polski Ludowej. Dlatego potępiamy inicjatorów zajść w stolicy i wichrzycieli porządku społecznego, potępiamy chuligańskie wybryki.
To nie studenci wybijali szyby, włamywali się do sklepów i kin. Dbając o dobre imię studentów Polski Ludowej odżegnujemy się od awanturniczych wystąpień nieodpowiedzialnych oraz wrogich Polsce grup młodzieży i ich ideowych opiekunów, popieramy jednocześnie wysiłki ludowego państwa nad pomnażaniem materialnego i duchowego dorobku narodu polskiego,"

- Około 400 uczniów było na wiecu zorganizowanym w Technikum Mechanicznym i Zasadniczej Szkole Zawodowej w Zielonej Górze - c.f.Gazeta Zielonogórska, 14.3.68.

13.III.1968
(środa)

ARTYKUŁY:

- GŁOS ROBOTNICZY w art.redakcyjnym pt."NIE MA SZANS DLA BANKRUTÓW POLITYCZNYCH" pisze, że w dniach konfliktu na Bliskim Wschodzie, szczególnie aktywna grupa studentów łódzkich składała się z dwóch studentów Uniw.Łódzkiego: Zenona LIBERMANA i Mitji AJGERA, którzy próbowali werbować chętnych do 'legionu specjalnego'. Obaj wyemigrowali w międzyczasie do Izraela. Spuściznę po nich przejęli: Juliusz FLEISCHER oraz Joel DANCIGER, którzy na balu w dn.3.2.68 wraz z innymi przewiązali sobie jedno oko opaską na wzór Dayana, jęli skandować na cześć Mosze Dayana. Ta grupa ma wyraźne powiązania z warszawskimi pobratymcami pod wodzą Antoniego ZAMBROWSKIEGO znanymi z przybrania sobie miana 'komandosów'. W artykule jest pytanie: komu wysługują się na łódzkich uczelniach przedstawiciele dobrze sytuowanej młodzieży, jak choćby Maria LIBISZOWSKA, oraz w czyje interesy angażują się naprzykład: Włodzimierz OLEJNIK, czy Henryk MAGIERKIEWICZ. Dalej artykuł mówi: ...'i oto w czyje objęcia miałaby wpaść łódzka młodzież akademicka, jak sobie tego życzą pobożnie wszyscy ZAMBROWSCY, ALSTEROWIE, RÓŻAŃSCY - cf.Głos Robotniczy, 13.3.68.

ECHA ZAJSCSSTUDENTOW POLSKICH ZAGRANICĄ:

- Czechosłowacja: Studencka demonstracja w Pradze w sprawie Wietnamu, przewidziana na 14.3.68 została odwołana ze względu na wypadki w Polsce -cf.Radio Praga, 13.3.68
- Prezydium Zw.Pisarzy Czechosłowackich wyraziło swoje obawy na metody jakimi w Polsce posługuje się reżym do zgwałcenia demonstracji studenckich i wywołujących antysemicką atmosferę -cf.Radio Praga, 13.3.68.
- Albania: Radio Tirana mówi, że kard.WYSZYNSKI i jego pomocnicy odprawiają prywatne nabożeństwa w obronie inicjatorów zajść studenckich.
- Szwajcaria: Przywódca żydowski zaatakował polską prasę za antysyjonistyczną nagonkę -cf.RFE/Genewa i Reuter, 13.3.68
- Holandia: Żydowscy przywódcy atakują polską prasę za antysyjonistyczną kampanię - cf.RFE/Amsterdam, 13.3.68
- Berlin Zachodni: Młodzież niemiecka z organizacji "Falken" urządziła wieczorem demonstrację przed Polską Misją Wojskową w dowod solidarności ze studentami polskimi W demonstracji brało udział od 300 do 500 osób, m.in.udział wziął syn Ministra Spr.Zagr.NRF Brandta. W Misji doręczono list protestacyjny

13.III.1968
(środa)

Reakcje zagranicą na demonstracje studentów w Polsce:
- BERLIN ZACHODNI c.d.

zaadresowany do premiera CYRANKIEWICZA - cf.Reuter, RFE/Berlin, 13.3.68, oraz Tryb.Ludu, 14.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w dn.13.marca 1968

Trybuna Ludu	13.3.68, 14.3.68		
Radio Warszawa	"		
DPA/Warszawa	"		
UPI/Warszawa	"	"	
Farquhar/REUTER/Warszawa	"	"	15.3.68
Margueritte/LE MONDE	"	"	
Zimmerer/Radio Bawarskie	"		
AFP/Warszawa	"	"	
RFE/Amsterdam	"		
RFE/Berlin	"		
RFE/Genewa	"		
Radio Praga	"		
Głos Robotniczy	"		
Życie Warszawy	14.3.68		
Sztandar Młodych	"		
Sztandar Ludu, Lublin	"	"	
Dziennik Polski, Krakow	"		
Gazeta Krakowska	"		
Głos Wielkopolski, Poznan	"		
Gazeta Poznanska	"		
Gazeta Robotnicza, Wrocław	"		
Gazeta Zielonogórska	"		
Daily Express, Londyn	"		
Davy/The Times, London	"		
Erikson/Afton Bladet, Szwecja	"ą		
Financial Times, London	"		
Randal/NYTIMES	"		
RFE/Wiedeń	15.3.68		
The GUARDIAN/Londyn	21.3.68		
Student (miesięcznik)	No.3/68		
Tokarski/Głos Wielkopolski,	3.4.68		
RFE/Londyn	4.4.68		
Jaranowski/Sztandar Młodych	8.4.68		
Nowy Medyk (miesięcznik)	No.4/68	Nurt/Poznan (mieś.)	No.5/68
Tygodnik Studencki	19.5.68	"Na Antenie" -	26.5.68

Wydanie paryskiej "KULTURY", 1969,"Dokumenty"- Wydarzenia marcowe 1968" ogłasza następujące dokumenty /rezolucje,komunikaty,etc. z dn. 13.3.68:

- Komunikat Prezydium Rady Uczelnianej ZSP Uniw. Warsz., wyrażający stanowisko RU ZSP UW w zw. z wydarzeniami, celem zlikwidowania skutów tych wydarzeń. - str. 46-47.
- Rezolucja Rady Wydz. Matematyki i Fizyki Uniw. Warszawskiego powzięta na posiedzeniu nadzwyczajnym dn. 13.3.68 o godz. 20.30, m.in. potępia brutalną akcję milicji podczas zajść dn. 8.3.69 na UW. Rezolucję podpisał prof.dr. Leonard SOSNOWSKI.-str. 47-48.
- Oświadczenie studentów fizyki w ilości 250 popierające sprawę strajku protestacyjnego. -str. 48
- oświadczenie pracowników naukowych i studentów Wydz.Ekonomii Polit. z dn. 13.3.69, w którym protestują przeciwko brutalnej akcji milicji w dn. 8.3.69 - str. 48-50.
- List do prezesa Rady Min. CYRANKIEWICZA od warszawskich studentów w sprawie praworządności i poszanowania Konstytucji PRL.-str.50
- Suplikacja studentów poznańskich w zw. z wydarzeniami w Warszawie, str. 50
- Rezolucja studentów Politechniki Warszawskiej uchwalona na legalnym wiecu w dn. 13.3.68.-str.53-54
- Rezolucja studentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie powzięta dn. 13.3.68 została przesłana do wiadomości do Min.Kult.i Sztuki, do posła na Sejm dzielnicy Warszawa-Śródmieście, na Zjazd Stow. Dzien. Polskichż do Gł. Komitetu Radia i Telewizji - str. 55
- Deklaracja solidarności studentów Warszawy podpisana 13.3.68- str. 134-135

Paryska "KULTURA" /wyd."Dokumenty"- Polskie Przedwiośnie",1969 zamieszcza:

- krótkie relacje z wydarzeń z dn. 13.3.68 w Warszawie - str. 80, 84

14.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- Naogół panował spokój,a milicja patrolowała ulice. We wszystkich uczelniach odbywały się zajęcia. W niektórych z nich odbyły się zebrania studentów, które przebiegały spokojnie. Między innymi, około 3000 studentów Politechniki Warszawskiej zadecydowało większością głosów rozpocząć 48-godzinny strajk okupacyjny z dniem 15.3.68. Zebranie to jednak było burzliwe. Profektor prof.Dionizy SMOLENSKI nie zgodził się na wzięcie udziału w tym zebraniu. W czasie tej masówki jedni studenci darli gazety, drudzy domagali się od radia, telewizji i prasy dyskusji nad ich rezolucjami uchwalonymi w zeszłym tygodniu - cf.REUTER/UPI, 20.3.68. Studenci przekazali swoje rezolucje władzom uczelni, ostrzegając je, jeśli ich postulaty zawarte w rezolucji z dnia 13.3.68 nie będą przyjęte, będą kontynuować demonstracje. Studenci domagają się między innymi aby w myśl art.71 Konstytucji PRL przyznano wolność słowa; aby prasa ogłosiła w pełni postulaty studentów, oraz ogłosiła zaprzeczenie, że demonstracje studentów są pro-syjonistyczne. Studenci domagają się, aby aresztowani koledzy mieli pełne prawo do obrony - cf.Martin/UPI, DPA, 14.3.68, oraz Radio Warszawa i Trybuna Ludu, 15.3.68, a także Jaranowski/Sztandar Młodych, 8.4.68.

- Fragmenty tekstu uchwały plenum Zarządu Uczelnianego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki - cf.Radio Warszawa, 15.3.68

- VII-Krajowy Zjazd delegatów Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich rozpoczął obrady w Warszawie. Otworzony został przez prezesa ZG SDP Stanisława MOJKOWSKIEGO. Na Zjazd przybyli: Zenon KLISZKO, Artur STAREWICZ, Wincenty KRAŚKO, Stefan OLSZOWSKI, oraz Waldemar WINKIEL z ZSL, Piotr STEFANSKI z SD, Jarosław KARCZEWSKI z CRZZ. MOJKOWSKI w swoim przemówieniu zaatakował 'reakcyjną' grupę wśród literatów polskich, którzy znajdują poklask i aprobatę wrogich, antypolskich ośrodków zagranicą. Zarzucił demonstracjom studenckim w Warszawie, że wzmogły nagonkę wrogiej propagandy i zdobyły poklask 'Freies Europa'. Po nim przemawiali KLISZKO i STAREWICZ - cf.Davy/THE TIMES, Trybuna Ludu, 15.3.68, oraz Radio Warszawa, 14.3.68.

- Sprostowanie w sprawie Ewy ZARZYCKIEJ, zostało ogłoszone przez Trybunę Ludu, że nie brała ona udziału w demonstracjach studenckich w Warszawie. (W rzeczywistości przebywała zagranicą od 6-ciu miesięcy.)

14.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA: c.d.

- Plenarne posiedzenie przedstawicieli 36 oddziałów ZBOWiD Warszawy i województwa warszawskiego. W obradach brał udział sekr.ZG ZBOWiD Stanisław GOŁĘBIOWSKI, Antoni KORZYCKI, Alfred FIDERKIEWICZ, Zygmunt NECER - członkowie Rady Nacz.ZBOWiD. Naradzie przewodniczył prezes warszawskiego oddz.ZBOWiD - gen.Tadeusz PIETRZAK, który m.in.powiedział, że elementy syjonistyczne działają w różnych środowiskach w Polsce wspólnie z RWE przeciwko PZPR. Podjęto rezolucję popierającą PZPR i jej kierownictwo z Gomułką na czele, oraz wysłano list do GOMUŁKI i gen.MOCZARA, Józefa KĘPY i SZAFRANSKIEGO z poparciem. Referat o działalności organizacji warszawskich ZBOWiD wygłosił Jerzy DĄBROWSKI, a o przygotowaniach do kampanii sprawozdawczo-wyborczej ZBOWiD poinformował zebranych płk.Tadeusz ORKAN-ŁĘCKI. Rezolucję odczytał płk.KOZŁOWSKI - cf. Radio Warszawa 14.3.68, 17.3.68, oraz Trybuna Ludu i Żołnierz Wolności, 15.3.68.

- Komunikat MO m.st.Warszawy o aresztowanych:
Z pośród ogółu czasowo zatrzymanych zwolniono dalszych 56 osób, w tym kilkunastu studentów - cf.Trybuna Ludu, 15.3.68.

- Artykuły:
TRYBUNA LUDU zamieszcza artykuł redakcyjny pt."Jednoznaczny głos opinii" w którym jest groźba pociągania do odpowiedzialności inspiratorów, organizatorów i wodzirejów demonstracji studentów bez względu na stanowisko społeczne, partyjne czy państwowe.

- Wydalenia zagranicznych dziennikarzy z Polski:
Dwaj dziennikarze norwescy: Anton BLOM z radia norweskiego i Stein SAVIK z pisma "Aftonposten", którzy przybyli do Warszawy musieli opuścić Warszawę i Polskę, mimo że już kilkakrotnie przed tem byli w Polsce. Na lotnisku w Warszawie powiedziano im, że nie otrzymają wiz i muszą wyjechac. Dziennikarze ci są stałymi korespondentami norweskimi w BONN - cf.RFE/Stockholm, 15.3.68.

- Dwuch czechosłowackich korespondentów pisma młodzieżowego "MLADA FRONTA" i pisma ZZ "PRACE" wyjechało z Polski, gdyż nie mogli otrzymać oficjalnie informacji na temat wydarzeń studenckich w Polsce - cf.REUTER, 15.3.68.

- Ogólnopolski Komitet Współpracy organizacji młodzieżowych: ZMS, ZMW ZSP i KMW wydał odezwę skierowaną do młodzieży polskiej w zw.z demonstracjami studentów -cf.Szt.Młodych, 16.3.68.

14.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA: - artykuły:

- KŁOS Kazimierz w ŻYCIU WARSZAWY zamieszcza artykuł pt."DYKTATURA CIEMNIAKÓW" w którym atakuje Stefana KISIELEWSKIEGO. W artykule tym jest cytowanych kilka rzekomych wypowiedzi Stefana K. na zebraniu ZLP oddz.warszawskiego w dniu 29.2.68. I to wypowiedzi z czasów swojej kadencji poselskiej; na łamach amerykańskiego miesięcznika "INTERPLAY OF EUROPE AND AMERICAN AFFAIRS" No.XI/67; na łamach austriackiej "DIE FURCHE" Nr.1/67. Także na XVI Zjeździe ZLP w Koszalinie (dn.2.6.67), oraz w dn.31.3.67 na sympozjum zorganizowanym przez Tow.Przyjaciół Opery w Poznaniu. Artykuł zahacza również o dialog prowadzony między polskimi i niemieckimi biskupami w 1965 i 1966r.

KATOWICE: - demonstracje.

- MO zatrzymała samochód ze studentami z Warszawy, którzy jechali na Śląsk, aby wywołać demonstracje - cf.Gierek/Trybuna Ludu, 15.3.68, REUTER, 14.3.68, oraz RFE/London, 4.4.68.

KIELCE:

- Odezwa załogi FSC w Starachowicach do załogi FSO Żerań w której zawarte są pozdrowienia i słowa uznania za zdecydowaną postawę w podjętej rezolucji, potępiającej 'awanturnicze' wystąpienia na wyższych uczelniach i ulicach Warszawy. Odezwa potępia także awanturniczą działalność syjonistów i skompromitowanych pseudo-polityków. Odezwa wyraża, że już dosyć tolerancji dla grup wywodzących się z syjonistów, literatów i osób wysoko postawionych - Słowo Ludu, 14.3.68.

KATOWICE: - masówka reżymowa.

- Masówka przy udziale ponad 100.000 osób na której przemawiał I-sekr. KW PZPR i czł.BP Edward GIEREK. Powiedział on m.in., że MO zatrzymała samochód jadący ze studentami warszawskimi na Śląsk; że woda śląską pogruchocze kości mącicieli; atakował ludzi pokroju: ZAMBROWSKIEGO, STASZEWSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, KISIELEWSKIEGO JASIENICY. Pytał się komu zależy aby judzić przeciwko Zw.Radz. W odczytanej rezolucji przez górnika Zbigniewa KILIANA jest mowa, że wrogowie PL organizując ekscesy w Warszawie zostaną zmiażdżeni gdziekolwiek by się znajdowali. Rezolucja głosi dalej ...'Jesteśmy zdecydowani odciąć każdemu rękę, która podniesie się na naszą ukochaną Ojczyznę...". Na koniec masówki przemawiał ponownie

KATOWICE- masówka reżymowa c.d. (czwartek)

- Edward GIEREK wymieniając jeszcze nazwiska: MICHNIKA, SZLAFFERA, GRUDZINSKICH, WERFLÓW, GROSSÓW - Trybuna Ludu i Trybuna Robotnicza 15.3.68.

KRAKOW:-

- Obradujące Kolegium Rektorów krakowskich szkół wyższych uznało, że w imieniu młodzieży przemawiać mogą i powinny jedynie właściwe władze studentów: ZSP, ZMS, ZMW.
- W Akademii Medycznej zajęcia odbywały się przy normalnej frekwencji.
- Studium Nauczycielskie: Frekwencja słuchaczy Studium była mniejsza jak zwykle.
- Politechnika: Na zajęciach było dużo nieobecnych studentów.
- Uniwersytet Jagielloński: Najwyższa ze wszystkich uczelni krakowskich absencja studentów na wykładach. Ok.3000 studentów rozpoczęło 48-godzinny strajk demonstracyjny po obecnym bojkocie wykładów - cf.REUTER, UPI, 20.3.68., AFP, DPA, UPI, 14.3.68.
- Akademia Górniczo-Hutnicza: - dzień wolny od zajęć ze względu na wybory do Rady Uczelnianej ZSP.

- Główny Rynek jest zamknięty przez MO dla wszystkich za wyjątkiem dla tamtejszych mieszkańców. - cf.AFP, UPI, DPA, 14.3.68 praz "Student" No.3/68., Gazeta Krakowska, Dziennik Krakowski, 15.3.68.

- Wojewódzka Komisja Porozumiewawcza Partii i Stronnictw Politycznych na posiedzeniu uchwaliła apel do władz wyższych uczelni Krakowa i wszystkich pracowników nauki o prowadzenie normalnych zajęć. Potępia młodzież strajkującą i apeluje do studentów aby nie ulegali wpływom prowodyrów - cf.Gazeta Krakowska, Dziennik Krakowski, 15.3.68.

- Nazwiska 24 aresztowanych osób w czasie zajść z milicją w dniu 13.3.68 - cf.Dziennik Polski, Gazeta Krakowska, 14.3.68, oraz AFP, UPI, 20.3.68.

ŁÓDŹ:- demonstracje studentów:

- Wieczorem między godziną 18-tą a 19-tą na skutek agitacji kilku 'prowodyrów' i mącicieli spokoju publicznego doszło na Placu Wolności do zgromadzenia się pewnej liczby młodzieży, do której dołą-

14.III.1968
(czwartek)

ŁÓDŹ: - demonstracje studentów c.d.

- czyły się elementy chuligańskie zakłócając spokój i porządek publiczny. Na miejsce przybyła MO i ORMO z aktywem robotniczym i wezwano zebranych do reozejścia się. Część zgromadzonych usłuchała i rozeszła się. Pozostała część demonstrowała okrzykami i gwizdami. W tej sytuacji funkcjonariusze MO, ORMO i aktyw robotniczy przystąpili do rozpędzania zebranych. Najbardziej awanturnicze jednostki zatrzymano. Łącznie zatrzymano 30 osób, w tym 11 nieletnich. Między zatrzymanymi znajdują się notowani w kartotekach MO:-
1) OLBROMSKI Jerzy, zam. Kilińskiego 73,
2) KRÓLEWIAK Andrzej, zam.Nowotki 28,
3) GRZYBOWSKI Piotr, zam.Nowotki 11,
4) RATAJSKI Eugeniusz, zam.Wschodnia 49.

Po tej akcji na Placu Wolności i w jego okolicach zapanował spokój -cf.Głos Robotniczy, Dziennik Łódzki, 15.3.68. Studenci planują dalszą akcję i grożą strajkiem, jeśli ich żądania nie będą spełnione - cf.UPI, AFP, Farquhar/REUTER, 14.3.68. W rezolucji studenci domagają się od rządu (wyznaczając termin na 19.3.68) więcej swobody słowa i zmniejszenia cenzury prasy - cf.Martin/UPI,14.3.68. Jako organizatorów demonstracji i autorów rezolucji wymienia się studentów:

1) SZCZĘSNY Jerzy, sym łódzkiego adwokata,
2) MAKATREWICZ Andrzej, syn matki-lektora języka angielskiego na Filologii Angielskiej.
3) LEWEK Anna Antonina, studentka II-roku Filologii Angielskiej, córka kier.zaopatrzenia Ligi Ochrony Przyrody, Zakład w GDAŃSKU.
4) WYCISZKIEWICZ Bogdan, student V-roku Filologii Polskiej UŁ, syn ogrodnika w Przedborzu, pow.Końskie.
5) KAPALA Brunon, student IV-roku Wydz.Matem.,Fizyki i Chemii UŁ, syn właściciela warsztatu ślusarskiego w Emilii, pow.Łódź.

Przeciwko w/w wszęzęto postępowanie dyscyplinarne -cf.Dziennik Łódzki 23.3.68,oraz Głos Robotniczy 23-24.3.68.

POZNAŃ:-

- Zebranie studentów Studium Historii Uniwersytetu im.Adama Mickiewicza podjęło rezolucję potępiającą zajścia ostatnich dni w Poznaniu. Zebrani domagają się ukarania inspiratorów i organizatorów zajść - cf.Głos Wielkopolski, 15.3.68, oraz Tryb.Ludu, 16.4.68.

- verte -

14.III.1968
/czwartek/

ŁÓDŹ- c.d. demonstracji studentów:

- Tłum studentów przechodził ul. Piotrkowską z naprędce skleconymi transparentami głoszącymi "PRASA KŁAMIE". To samo skandowali studenci niosący transparenty. Pochód udwał się do gmachu prasy przy ul. ~~Ipk~~ Piotrkowskiej. Drugi pochód składał się z słuchaczy Studium Języka Polskiego dla Obcokrajowców w większości czarnych mieszkańców Afryki i Wietnamczyków niosących transparenty: "Potępiamy agresję izraelską", oraz "Syjoniści przez z uczelni". Prasa podała ten pochód jako 'spontaniczną demonstrację zdrowje części młodzieży studenckiej'- cf. GRABOWSKA; Kultura, Paryż, Nr. 5/1969

14.III.1968
(czwartek)

POZNAN:- c.d.

- W klubie "Pod Maskami" Uniw.im.A.Mickiewicza odbyło się spotkanie młodzieży z prorektorem UAM prof.dr. Witalisem LUDWICZAKIEM - cf.Głos Wielkopolski, 16.3.68.

- Apel rektora prof.dr.Zbigniewa JASICKIEGO i Senatu Politechniki Poznańskiej skierowany do rozsądku studentów, uchwalony na specjalnym posiedzeniu - cf.Głos Wielkopolski, 15.3.68.

NAREWKA, pow.Hajnówka: wiec mieszkańców wsi odbył się wieczprem, na którym potępiono demonstracje studentów, oraz Pawła JASIENICĘ za jego działalność w 1945r. w oddziale 'Żupaszki' _ cf.Radio Warszawa i Trybuna Ludu, 15.3.68.

TORUŃ:- Wiec studentów.

- Mimo apelu rektora Uniwersytetu im.M.Kopernika, aby nie brać udziału w wiecu, około 750 studentów,(ok.1000 studentów _cf.'Nowości', Toruń, 15.3.68) głównie z II-go i III-go roku zebrało się w stołówce. Wiec trwał od godziny 15-tej do 18-tej, na którym odczytano rezolucję studentów Uniwersytetu Warszawskiego, po czym wywiązała się burzliwa dyskusja (spontaniczna i żywiołowa, ale bez zakłóceń - cf.Nowości, Toruń, 15.3.68). Przez cały czas wiecu - mimo, że był on nielegalny - był obecny rektor wraz z członkami Senatu, oraz z kierownictwem uczelnianej organizacji partyjnej i uczelnianych organizacji młodzieżowych: ZSP, ZMS i ZMW. Rektor w czasie wiecu jeszcze raz zaznaczył, że wiec odbywa się bez jego zgody i jest nielegalny. Zebrani przedyskutowali sprawy związane z ostatnini zajściami w Warszawie i aktualną sytuację polityczną w kraju. Na wiecu została nieco przeredagowana rezolucja 'emisariuszy' warszawskich i doręczona rektorowi, który z kolei nie chciał jej przyjąć. Podjęta przez zebranych rezolucja została przepisana na maszynie i następnie kolportowana w domach akademickich, a jej oryginał zawiozła specjalna delegacja do Rady Naczelnej ZSP w Warszawie. (Treść rezolucji nie jest znana) - cf.'POMORZE', 16-30.4.68, oraz 'NOWOŚCI', Toruń, 15.3.68.

14.III.1968
(czwartek)

SZCZECIN: - demonstracje studentów i młodzieży.

- W godzinach popołudniowych -cf.Telewizja Polska, 15.3.68 na Placu Mickiewicza zaczęła się gromadzić młodzież nazwana chuliganami. Pojawienie się MO rozproszyło ich po mieście. Niektóre grupy starały się dostać do osiedla studentów przy ul.Ku Słońcu, lecz podobno studenci nie chcieli ich wpuścić do osiedla. Wieczorem w paru innych punktach miasta demonstrowała młodzież, pomiędzy którą było kilkudziesięciu studentów. Rzekomo spokojna postawa mieszkańców miasta i obecność MO i ORMO zapobiegły zajściom. O zmroku trudno było odróżnić zwyczajnych przechodniów od demonstrujących - cf.Głos Szczeciński, 15.3.68. Za demonstracje pociągnięto do odpowiedzialności sądowej 38 osób. Sprawę 6 osób skierowano do Sądu Powiatowego miasta Szczecina, celem ukarania w trybie przyspieszonym (patrz - ukarania pod datą 16 i 17.3.68). 28 osób odpowiada lub odpowiadać będzie przed Kolegiami Karno-Administracyjnymi, również w trybie przyspieszonym. Ponad 50% osób objętych represjami - to'notoryczni chuliganie'. Wśród osób pociągniętych do odpowiedzialności niema ani jednego studenta, czy też pracownika naukowego szczecińskich uczelni - cf.Kurier Szczeciński, 17.3.68, oraz Głos Szczeciński, 18.3.68.

- Plenum ZW ZMS, w którym uczestniczyło 300 członków. Przewodniczący ZW ZMS Jan BOGUTYN powitał przybyłych na plenum: WALASZKA Antoniego I-sekr.KW PZPR, NAJDOWSKIEGO Zygmunta - wiceprzewodn.ZG ZMS, oraz STĘPĘ Henryka - kier.Wydz.Organiz.KW PZPR. Zebrani uchwalili list do aktywu Zarz.Uczelnianego ZMS Uniw.Warszawskiego - cf.Głos Szczeciński, 15.3.68. W uchwalonej rezolucji zebrani w imieniu całej młodzieży Ziemi Szczecińskiej popierają stanowisko klasy robotniczej Warszawy, Zarz.Uczeln.ZMS Uniw.Warszawskiego i potępiają 'prowodyrów' zajść - cf.Trybuna Ludu, 15.3.68.

WROCŁAW: - demonstracje i dyskusje studentów:

- Studenci bojkotowali wykłady, względnie stosowali strajk okupacyjny na wszystkich 8 wyższych uczelniach -cf.Randal/NYTIMES, REUTER, 21.3.68. Szeroka dyskusja wśród studentów zogniskowała się na wiecach, które rozpoczęły się na wszystkich uczelniach o godz.14-tej. Uchwalono deklaracje i rezolucje, które zostały przedłożone władzom uczelnianym. Rektorzy wyższych uczelni przekazali rezolucje kompetentnym władzom. A oto treść rezolucji:

WROCŁAW:- demonstracje i dyskusje studentów: c.d. 14.III.1968 (czwartek)

REZOLUCJA STUDENTÓW WROCŁAWSKICH

Rezolucja Studentów z Wrocławia uchwalona podczas wieców protestacyjnych na wyższych uczelniach naszego miasta.

— My córki i synowie robotników, chłopów i inteligencji pracującej, studenci Wyższych Uczelni Wrocławia odzyskanego dla macierzy po latach niewoli i germanizacji, zdecydowanie i świadomie stojący na pozycjach socjalistycznych, powodowani głęboką troską o dobro państwa i narodu, występujemy z niniejszym programem:

— W całej rozciągłości **popieramy** rezolucję studentów Politechniki Warszawskiej z dnia 13 marca 1968 roku.

— **Uznajemy i popieramy** kierowniczą rolę klasy robotniczej naszego kraju i jednocześnie przeciwstawiamy się wszelkim próbom skłócenia robotników z młodzieżą inteligencką.

— **Żądamy** rzetelnej informacji i dyskusji najistotniejszych problemów nurtujących nasze społeczeństwo.

— **Domagamy się** zaprzestania wrogich socjalizmowi idei antysemickich.

— **Oświadczamy**, że obce są nam jakiekolwiek akcje mające na celu powrót do sytuacji sprzed 1956 roku i powrót na kierownicze stanowiska ludzi skompromitowanych w tym okresie.

— Zawsze **będziemy bronić** pięknych i chlubnych tradycji i swobodnego i demokratycznego rozwoju kultury polskiej.

— **Popieramy** politykę zagraniczną naszego rządu.

— **Odcinamy się** od tych wszystkich, którzy chcą wykorzystać nasz ruch w rozgrywkach politycznych.

— **Solidaryzujemy się** ze zgodnym z naszą postawą ruchem akademickim w kraju.

— **Żądamy** ukarania winnych podjęcia okrutnych akcji przeciw demonstrującej młodzieży studenckiej.

— **Odcinamy się** od prowokacyjnych haseł rozpowszechnianych przez elementy o tendencjach antypaństwowych, antysocjalistycznych, antyradzieckich, obcych środowisku akademickiemu Wrocławia.

— **Postulujemy** powołanie nadzwyczajnej komisji sejmowej dla wyjaśnienia wszystkich okoliczności zajść we wszystkich ośrodkach akademickich kraju.

— **Żądamy** przywrócenia instytucji obrońcy w senackich komisjach dyscyplinarnych.

— **Przyjmujemy** na siebie pełną odpowiedzialność, jako ludzie pełnoletni i świadomi, za naszą postawę i wystąpienia.

— **Domagamy się** zapewnienia, że nie obarczy się odpowiedzialnością za nasz udział w ruchu studenckim naszych rodziców i kadry dydaktyczno-naukowej.

— **Żądamy**, aby kompetentne czynniki zapewniły, że nie zostaną wyciągnięte jakiekolwiek konsekwencje karne i dyscyplinarne wobec biorących udział w wiecu studentów i zabierających głos w dyskusji.

— **Żądamy** uwolnienia w trybie natychmiastowym studentów i intelektualistów przebywających w więzieniu.

— **Solidaryzujemy się** z walką literatów o większe swobody demokratyczne i ograniczenie cenzury.

— **Żądamy** przeproszenia studentów za kłamliwe i obraźliwe informacje podane przez prasę, radio i telewizję.

Mimo prowadzonych dyskusji przez studentów, doszło wieczorem w dwuch punktach miasta do zakłócenia porządku publicznego i MO musiała interweniować. Wśród grup, które pojawiły się na ul.Podwale, Kołłątaja, oraz przed dworcem głównym przeważała 'łobuzeria'. Grupy studentów pozostały w murach niektórych uczelni po zakończeniu zebrań, przedłużając wiecowanie, mimo, że postulaty zostały już sformułowane - cf. Gazeta Robotnicza, 15.3.68. Serię tych spotkań z wykładowcami i działaczami przeprowadzono w 30 domach akademickich, oraz na niemal wszystkich wydziałach wyższych uczelni. Rozmowy toczyły się w atmosferze pełnej szczerości. Studentom zarzuca się brak rozważenia obiektywnego argumentów, co z kolei doprowadziłoby do zaniechania wieców i afiszy, które pojawiły się na mieście z hasłami. W postulatach młodzież wypowiadała się za 'wszechstronnym rozwijaniem się i rozszerzaniem swobód demokratycznych i obywatelskich, oraz doskonaleniem form i instytucji ustrowych w socjalistycznej ojczyźnie. Dalej młodzież domaga się 'zaprzestania szerzenia wrogich socjalizmowi akcji antysemickich' co jest powtórzeniem tego co rozsiewa Radio Wolna Europa. Młodzież żąda ukarania winnych podjęcia brutal-

14.III.1968
(czwartek)

WROCŁAW:- demonstracje i dyskusje studentów c.d.

- nych akcji MO przeciw demonstrującej młodzieży studenckiej. Studentom zarzuca się, że wiecują, zamiast wykonywać swoje studenckie obowiązki, oraz że uciekają się nawet do stosowania moralnego terroru - cf.Gazeta Robotnicza, 16-17.3.68. Studenci na wiecach postanowili kontynuować dyskusje strajkiem okupacyjnym, który ma trwać do dnia 18.3.68 godziny 14-tej. - cf.Relacja naocznego świadka podana przez RFE/Londyn 4.4.68.

- Nazwiska studentów-demonstrantów: (zakłócających spokój)
  1) FAJTLOWICZ Marek, student III-roku chemii, syn b.dyr.Woj.Zjedn. Bud.w Zielonej Górze,
  2) ZEICHNER Branley, skreślony z listy studentów, syn ojca otrzymującego rentę specjalną,
  3) ROZENSZTRAUCH Mieczysław, student III-roku matematyki, syn dyr. Głuszyckich Zakł.Przem.Włókienniczego,
  4) RACKA Maria,
  5) MAKLES Krystyna,
  6) JASICKI Henryk

cf.Wieczór Wrocławia 15.3.68, oraz Tryb.Ludu 16.3.68

Echa zajść studenckich w Polsce za granicą:

- Dr.PRINZ Joachim, przewodn.Komisji d/s Międzynarodowych Ameryk. Kongresu Żydowskiego potępił reżymową kampanię antysyjonistyczną -cf.RFE/NY, 14.3.68.

- GOLD Bertram H., dyr.Komitetu Żydów Amerykańskich potępił kampanię antysyjonistyczną reżymu w Polsce - cf.RFE/NY, 14.3.68.

- SDS, skrajnie lewicowy Związek Studentów Socjalistów z NRF, w otwartym liście do Gomułki domaga się wypuszczenia wszystkich uwięzionych studentów - cf.DPA/Frankfurt, 14.3.68.
- RCDS, Federacja Chrześcijańsko-Demokr.Studentów - oddz.Berlin, ogłosiła oświadczenie protestujące przeciwko akcjom reżymu w PRL w stosunku do demonstrujących studentów - cf.RFE/Berlin, 14.3.68.
- Dr.EXLER William A., przewodn.B'NAI B'RITH w Waszyngtonie, potępia reżym polski za wywoływanie antysemityzmu -cf.UPI, 14.3.68.
- VDS, Rada Związkowa Studentów Niemieckich w NRF potępiło represje reżymu w Polsce za demonstracje studentów - cf.RFE/Bonn, 14.3.68.

14.III.1968 (czwartek)

Echa zajść studenckich w Polsce zagranicą: c.d.

- Francuscy studenci komunistyczni zbierają wypowiedzi celem poparcia 'dzielnej walki' studentów polskich - RFE/Paris, 14.3.68.
- Polskie Towarzystwo Kulturalne w AUSTRII, wysłało pismo do Ambasady PRL w Wiedniu, protestujące przeciwko brutalnej akcji MO skierowanej przeciwko studentom, oraz przeciwko antysemickiej kampanii w PRL - RFE/Vienna, 14.3.68.
- Żydowscy studenci w WIEDNIU wystosowali list do Ambasady PRL w Wiedniu, protestujący przeciwko antysemickim wypowiedziom w PRL. Ambasada listu nie przyjęła - cf.RFE/Vienna, 14.3. oraz 15.3.68.
- Studenci Uniwersytetu im.Karola w PRADZE postanowili wysłać do studentów polskich z wyrazami solidarności i poparcia - cf.Radio Praga, 14.3.68.
- Studeńci duńscy na zebraniu postanowili okazać solidarność dla studentów polskich w walce o wolność kulturalną - cf.RFE/Stockholm 15.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w Polsce dnia 14.marca 1968:

AFP/Warsaw	14.3.68	20.3.68		
DPA/Warsaw	"			
Martin/UPI/Warsaw	"			
UPI/Warsaw	"	15.3.68	20.3.68	
DPA/Frankfurt	"			
Farquhar/REUTER/Warsaw	"			
REUTER/Warsaw	"	"	"	21.3.68
RFE/Berlin	"			
RFE/Bonn	"			
RFE/New York	"			
RFE/Wiedeń	"	"		
Radio Praga	"			
Trybuna Ludu	"	"	16.3.68	
Gierek/Trybuna Ludu	15.3.68			
Radio Warszawa	14.3.68	15.3.68	17.3.68	
Słowo Ludu, Kielce	"			
Życie Warszawy	"			

14.III.1968 (czwartek)

Źródła informacji do wydarzeń w Polsce dn.14.3.68.

Kłos/ŻYCIE WARSZAWY	14.3.68	
Davy /THE TIMES, London	15.3.68	
Financial Times, London	"	
Saunders/The Daily Telegraph	"	
IHTribune	"	
Margueritte/LE MONDE	"	
Randal/NYTimes	"	21.3.68
Telewizja Polska	"	
RFE/Stockholm	"	
Dziennik Polski, Kraków	14.3.68	15.3.68
Dziennik Łódzki, Łódź	15.3.68	23.3.68
Gazeta Krakowska	14.3.68	15.3.68
Gazeta Robotnicza,Wrocław	15.3.68	16-17.3.68
Głos Pracy	"	
Głos Robotniczy, Łódź	"	23-24.3.68
Głos Szczeciński	"	18.3.68
Głos Wielkopolski, Poznań	"	16.3.68
Nowości, Toruń	"	
Sztandar Młodych	"	16.3.68
Trybuna Robotnicza, Katowice	"	
Wieczór Wrocławia	"	
Żołnierz Wolności	"	
Kurier Szczeciński	17.3.68	
Student (mieś.krakowski)	Marzec 1968	
Naoczny świadek/RFE/Londyn	4.4.68	
Jaranowski/Szt.Młodych	8.4.68	
Pomorze, Toruń	16-30.4.68	

- verte -

14.III.1968
/czwartek/

Paryska "KULTURA" /wyd."Dokumenty" - "Polskie Przedwiośnie", 1969, ogłasza:

- Rezolucję studentów i pedagogów Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. L.Solskiego w KRAKOWIE, podjętej dn. 14.3.68 -/str. 49-50/.

15.III.1968
(piątek)

WARSZAWA - akcje studentów:

- Na mieście naogół panuje spokój i studenci chodzą na wykłady, ale nie zaniechali zebrań i dyskusji i tak:
Na Uniwersytecie Warszawskim w Auditorium Maximum odbyło się zebranie około 2000 studentów w obecności rektora prof.Stanisława TURSKIEGO i grona profesorskiego. Zebranie przebiegało spokojnie. Studenci bronili swej uchwały i domagali się stwierdzenia,kto zadecydował o wejściu milicji na teren Uniwersytetu i kto ponosi odpowiedzialność za dokonane akty gwałtu. Niektórzy studenci żądali by robotnicy zostali poinformowani dokładnie o co studentom chodzi. Rektor TURSKI (było to jego pierwsze spotkanie ze studentami od czasu rozpoczęcia zajść) oświadczył, że delegacja studentów była nielegalna i że uchwały opracowane przez nią są 'bezwartościowym świstkiem papieru. Studenci dawali dowody wielkiej determinacji. Żądali by nowe zebranie odbyło się w poniedziałek dnia 18.3.68 z udziałem członka Komitetu Centralnego PZPR. Zagrozili, że jeżeli ich żądania nie zostaną spełnione, zmienią bojkot wykładów na straj okupacyjny. W przedsionkach i korytarzach Uniwersytetu spotyka się studentów z białymi opaskami z napisem: 'Służba porządkowa'. Na zebraniu jednak zadecydowano bojkot wykładów do poniedziałku, dnia 18.3.68 godz.8-mej rano. Na zebraniu zostały odczytane deklaracje wyrażające poparcie studentom warszawskim, przesłane przez różne polskie uczelnie. Mówcy nawoływali studentów aby nie mieszali się z chuliganami i do spokoju. Zebranie zakończyło się okrzykami: "ROBOTNICY Z NAMI", "ROBOTNICY, ROBOTNICY". W czasie gdy na Uniwersytecie odbywało się zebranie na plac Opery przyjechało 15 wozów z funkcjonariuszami MO - cf.DPA, REUTER, AFP, UPI, 15.3.68, oraz Davy/THE TIMES, Randal/NYTIMES, Margueritte/LE MONDE, 16.3.68

- Na Politechnice Warszawskiej dyskutowano 15-punktową rezolucję na którą studenci mają dostać odpowiedź dnia 16.3.68. Rezolucję rektor Politechniki przekazał GOMUŁCE bez zaopatrzenia jej w swój podpis - cf.UPI, 15.3.68

- Senat Szkoły Głównej Planowania i Statystyki podjął uchwałę na temat wydarzeń w dniu 12.3.68 (treść uchwały) -cf.Trybuna Ludu, 16.3.68, oraz Jaranowski/Sztandar Młodych, 8.4.68.

- Senat Politechniki Warszawskiej, oraz
Senat Akademii Wychowania Fizycznego odbyły posiedzenia na których omówiono problemy wychowawcze, wynikające z obecnej sytuacji na uczelniach - cf.Trybuna Ludu, 16.3.68.

15.III.1968
(piątek)

WARSZAWA:- Wydarzenia c.d.

- Ranni w zajściach warszawskich:

Do dnia 15.3.68 zostali ranni lub ponieśli uszkodzenia ciała:

43 osoby z aktywu robotniczego,
31 członków ORMO
72 funkcjonariuszy MO

cf.Gomułka/TRYBUNA LUDU, 20.3.68.

- Komunikat MO m.st.Warszawy donosi, że z aresztowanych poprzednio w demonstracjach studenckich zwolniono 56 osoby, w tym 15 studentów - cf.PAP, 15.3.68

- ZBOWiD w ogłoszonej dzisiaj rezolucji domaga się usunięcia profesorów, którzy wykorzystują swoje stanowiska w indoktrynowaniu studentów w szkodliwych teoriach i opiniach - cf.Reuter, 15.3.68

- GOMUŁKA przyjął delegację VII-Zjazdu Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, który od 14.3.68 obraduje w Warszawie. W składzie delegacji znajdowali się: MOJKOWSKI Stanisław, RÓG-ŚWIOSTEK Mieczysław, SZCZEPANSKI Maciej, CIEŚLAK Stanisław, TYCNER Henryk, JANKOWSKI Witold (PAX), ZIEMBA Stanisław. W spotkaniu uczestniczyli: KLISZKO Zenon, STAREWICZ Artur, OLSZOWSKI Stefan. Delegacja wręczyła Gomułce list Zjazdu - cf.Radio Warszawa, 15.3.68, oraz Trybuna Ludu 16.3.68.

- VII-Krajowy Zjazd delegatów SDP zakończył obrady, na którym uchwalono list do Gomułki. W czasie dyskusji napiętnowano wypowiedzi Pawła JASIENICY, Stefana KISIELEWSKIEGO, Antoniego SŁONIMSKIEGO, Jerzego ANDRZEJEWSKIEGO na zebraniu oddz.Warszawskiego ZLP w dniu 29.2.68. Atakowano Januarego GRZĘDZINSKIEGO za pisanie do paryskiej KULTURY i wykluczono go z szeregu członków SDP. Potępiono ostatnie demonstracje studentów. W dyskusji przemawiał kier.Biura Prasy KC PZPR Stefan OLSZOWSKI. Następnie inni (lista dyskutantów). W dyskusji atakowano Radio Wolna Europa. Zjazd wybrał nowe władze ZG SDP. MOJKOWSKI Stanisław został ponownie wybrany przewodniczącym. Zjazd powziął uchwałę (treść uchwały) - cf.Radio Warszawa, REUTER, AFP, 15.3.68, Radio Warszawa 16.3.68, Margueritte/LE MONDE, Słowo Powszechne, Żołnierz Wolności, 18.3.68.

- KISIELEWSKI Stefan oskarżony jako instygator zajść studenckich - cf.Głos Pracy, 15.3.68.

ARESZTOWANIA NA TERENIE CAŁEJ POLSKI i KARY:

Od 8 - 15 marca 1968 na terenie całego kraju zatrzymano ogółem 1208 osób, w tym 367 studentów różnych wyższych uczelni. Z tej liczby zwolniono na skutek braku dowodów winy 687 osób, w tym 194 studentów. W tym czasie Sądy ukarały 50 osób, w tym 20 studentów. Kolegia Administracyjne 157 osoby, w tym 47 studentów. Sprawy pozostałych w ogólnej liczbie 214 osób, w tym 106 studentów (moje obliczenie) skierowane zostały do Sądów, lub do Kolegiów Karno-Administracyjnych które do dnia 15.3.68 nie podjęły jeszcze swoich orzeczeń - GOMUŁKA/ Trybuna Ludu, 20.3.68.

GDANSK:- demonstracje studentów:

- Mimo zakazu demonstracji, na terenie miasta i uczelni kolportowano ulotki i informacje zapowiadające wiec (nielegalny) na dzień 15.3. godz.16-tą na Politechnice Gdańskiej. Popołudniu w pobliżu Politechniki Gdańskiej zaczęły się gromadzić grupy studentów do których dołączyli się inni ludzie i młodzież szkolna. Grupy te zaczęły demonstrować zakłócając ruch uliczny, w wyniku czego doszło do akcji MO, która starała się rozpędzić demonstrantów. Młodzież broniła się rzucając kamieniami i wznosiła okrzyki przeciw milicji. W zajściu tym kilkadziesiąt osób odniosło obrażenia, w tym kilkunastu milicjantów, z których 12 znajduje się w szpitalu. 55 milicjantów zostało opatrzonych ambulatoryjnie. Podczas tego zajścia poszkodowani zostali również ludzie, którzy przypadkowo znaleźli się w rejonie zajść. 4 osoby umieszczono w szpitalach (nie ma wśród nich studentów). 45 osób zostało opatrzonych ambulatoryjnie. Poprzednie demonstracje odbyły się na ulicach WRZESZCZA. W zajściach tych brała udział również młodzież szkolna. Jako broń na milicję użyto kamieni brukowych. Oberwało się kilku samochodom stojącym na ulicach, oraz kilku latarniom ulicznym - MO zatrzymała kilkudziesięciu najbardziej agresywnych demonstrantów do dyspozycji prokuratury - cf.Głos Wybrzeża, 16.3.68, 21.3.68, 22.3.68, 26.3.68, oraz Dziennik Bałtycki, 16.3.68. Rozprawy sądowe w sprawie tych zajść toczyły się przed Sądem Powiatowym w
- Gdańsku - patrz pod GDANSK: -wydarzenia z dn.17.3.68. Komunikat prokuratury wojew. na temat aresztowań i przebiegu zajść w dniach 12.3.68 i 15.3.68 w Gdańsku - patrz GDANSK:- wydarzenia z dnia 28.3.68., oraz artykuł Jerzego DZIEWICKIEGO pt."Rozmowa o feralnym piątku" - cf.Głos Wybrzeża, 21.3.68.

15.III.1968 (piątek)

GDANSK:- demonstracje studentów c.d.

- W czasie zajść we WRZESZCZU, kilkadziesiąt osób zostało rannych, oraz 12 milicjantów, którzy będąc w szpitalu zostali odwiedzeni przez przedstawicieli Prezydium WRN. Znajdują się oni w Szpitalu Wojew.MSW. Najciężej ranni milicjanci są: Tadeusz CISZAK, Grzegorz GADZIKOWSKI, Henryk ORNATEK, Stanisław WIĘCKOWSKI, Ryszard WIELICZKO, Władysław GŁUCHOWSKI, Franciszek TOMASZEWSKI - cf.Głos Wybrzeża, 18.3.68. Stanisław KOCIOŁEK - I-sekr.KW PZPR w Gdańsku powiedział 16.3.68, że zajścia studenckie w GDANSKU dnia 15.3.68 miały drastyczny charakter, że grupy demonstrujących agresywnie atakowały robotników i ORMO, oraz funkcjonariuszy MO. Wśród demonstrantów zdecydowanie przeważali chuliganie, ale byli także studenci i młodzież gdańskich szkół. Stwierdza on, że pewna część studiującej młodzieży,działając zwarcie i energicznie, próbowała pozyskać poparcie ogółu studentów do haseł wysuwanych przez siebie. Mówił, że studenci posługiwali się m.in.hasłami: "ZDECYDOWANIE POPIERAMY STUDENTÓW WARSZAWY", "POTĘPIAMY POLICYJNE METODY ZASTOSOWANE PRZY ROZŁADOWYWANIU SYTUACJI NA WIECACH W WARSZAWIE", "ZDECYDOWANIE POTĘPIAMY DOTYCHCZASOWE INFORMACJE PRASOWE JAKO TENDENCYJNE, UBLIŻAJĄCE GODNOŚCI OBYWATELA I ŻĄDAMY OFICJALNEGO ODWOŁANIA W PRASIE","DOMAGAMY SIĘ NATYCHMIASTOWEGO UWOLNIENIA WSZYSTKICH STUDENTÓW ZATRZYMANYCH W ZWIĄZKU Z ZAJŚCIAMI OSTATNIMI, ORAZ PRZYWRÓCENIA IM PRAW STUDENCKICH", "DOMAGAMY SIĘ WOLNOŚCI PRASY, PUBLIKACJI I WIDOWISK ORAZ WERYFIKACJI METOD FUNKCJONOWANIA ORGANÓW KONTROLI". Za tymi hasłami stoją wrogowie klasy robotniczej. Niewielka grupa studentów pozostawała w kontakcie z organizatorami zajść w Warszawie i to oni kolportowali ulotki i pogłoski o aresztowaniach i represjach wobec uczestników zebrania w dn.12.3.68 w Politechnice Gdańskiej. To oni zbierali plon swej działalności w ulicznych awanturach dn.15.3.68. _ cf.UPI/REUTER, 16.3.68, Dziennik Bałtycki, 17-18.3.68, oraz Głos Wybrzeża, 18.3.68.

- GLIWICE:
  - Politechnika Śląska wydała apel do rektorów i senatów uniwersytetów, politechnik i szkół wyższych PRL - cf.Trybuna Ludu, 16.3.68

15.III.1968
(piątek)

KATOWICE:-

- Demonstracje zaczęły się o zmierzchu na katowickim centralnym placu. Zaczęły się gromadzić grupy studentów wołając:"Demokracja", "Prasa kłamie". Na co wkroczyła milicja i zaczęła zebranych rozpędzać sikawkami i pałkami. Ale rozproszeni studenci nie dali za wygraną i zgromadzili się w jeszcze większej liczbie i jeszcze głośnie zaczęli skandować: "Demokracja, demokracja". Na co znowu ze wszystkich ulic łączących plac zaczęły nadjeżdżać wozy milicji z których wysypały się setki milicjantów w hełmach i z pałkami w rękach. W tej chwili tłum liczył około 10.000 osób składających się nie tylko ze studentów, ale również z ludzi starszych, którzy w tym czasie kończyli pracę. Nastąpiła brutalna szarża milicji. Atakowani demonstranci szukali schronienia w bramach domów, w sklepach i w prywatnych mieszkaniach. Demonstranci, którzy nie znaleźli schronienia byli bici pałkami przez milicjantów. - cf.Relacja naocznego świadka, angielskiego reportera, który przybył do Polski jako sprawozdawca na mecz piłkarski 'Górnik-Zabrze' - Manchester Utd. - McILVANNEY/The Observer, Londyn, 17.3.68, oraz RFE/Londyn, 4.4.68. Akcja milicji miała tu chyba najohydniejszy charakter. Zbito tyle niewinnych ludzi, zlano wodą, szczuto psami, jak chyba nigdzie w kraju - cf."List studenta" z Katowic, "NA ANTENIE", 30.6.-7.7.68

KRAKÓW:- strajk studentów:

- Studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego i Politechniki strajkują z kolei już drugi dzień - cf.REUTER, UPI 15.3.68, oraz Nacken/Frankfurter Allgem.Zeitung, Margueritte/LE MONDE, 16.3.68. W godzinach rannych zostały obwieszczone w domach akademickich i na wszystkich uczelniach Krakowa apele rektorów o nie branie udziału w demonstracjach. Podczas nocy w domach studenckich trwały zażarte dyskusje młodzieży w których uczestniczyli także pracownicy naukowi i działacze organizacji studenckich. W Akademii Medycznej i w Studium Nauczycielskim Nr.2 frekwencja była niemal normalna, za to w paru innych uczelniach frekwencja wahała się w granicach ok.40%. Natomiast na Uniwersytecie Jagiellońskim, Wyższej Szkole Ekonomicznej Akademii Górniczo-Hutniczej, Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego zajęcia nie odbyły się wcale. Nieliczni tylko przybyli na zajęcia w Politechnice. W Akademii Sztuk Pięknych i w Wyższej Szkole Teatralnej odbyły się wybory władz uczelniach ZSP. -cf.Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, 16.3.68. Frekwencja na wykładach w Studium Nauczycielskim Nr.1 też była mniejsza jak zwykle - cf.Gazeta Krakowska, 23-24.3.68. W godzinach popołudniowych ok.4.000 studentów z domów akademickich przy ul.Reymonta i Bydgoskiej udało się

15.III.1968
(piątek)

KRAKÓW:- strajk studentów d.c.

- przed Dom Studenta Uniw.Jagiellonskiego "Żaczek" przy al.3-Maja 5 z zamiarem wzięcia udziału w demonstracji, lecz dzięki perswazjom pracowników nauki: Hieronima KUBIAKA, Zbigniewa SIATKOWSKIEGO i innych, oraz organizacji partyjnej i młodzieżowych - demonstracja nie doszła do skutku. Demonstracji odmówiła młodzież zamieszkała w DS "Żaczek". Zebrani studenci rozeszli się w spokoju do DS. - cf.Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, 16.3.68, oraz "Student", Marzec 1968.

ŁÓDŹ:-

- Studenci Wyższej Szkoły Filmowej i Teatralnej zapowiedzieli strajk okupacyjny, jeśli ich żądania nie zostaną spełnione - cf.Nacken/ FRANKF.ALLGEM.ZEITUNG, 16.3.68.

- LOGA-SOWINSKI na plenum ZG ZZ Włókniarzy w przemówieniu atakuje demonstracje studentów, oraz wymienia nazwiska: BRUSA, BAUMANA, KOŁAKOWSKIEGO, MICHNIKA, SZLAJFERA, STASZEWSKIEGO i ZAMBROWSKIEGO. Plenum uchwaliło rezolucję potępiającą demonstracje studentów - cf.Trybuna Ludu, 16.3.68, oraz Głos Pracy, 18.3.68.
- Ogłoszono stan wyjątkowy, który ma trwać do 15.5.68,podpisany przez przewodn.Prezyd. WRN E. KAZMIERCZAKA _ cf.GRABOWSKA, Kultura, Paryż. Nr.5/1969

OLSZTYN:-

- W Wyższej Szkole Rolniczej odbyło się spotkanie I-sekr.KW PZPR Stanisława TOMASZEWSKIEGO ze studentami, którym odpowiadał na stawiane pytania. Przewodniczył zebraniu rektor prof.Stanisław DĄBROWSKI. Przyjętą rezolucję złożono na ręce rektora - cf.Trybuna Ludu, 16.3.68.

POZNAN:-

- Uchwała Senatu Uniwersytetu im.A.Mickiewicza skierowana do studentów. Jest w niej apel aby studenci nie brali udziału w wiecach, oraz informacja, że rozmowy mogą być prowadzone tylko w zgodnym współdziałaniu organizacji studenckich z rektorem i przedstawicielami władz uniwersytetu - cf.Gazeta Poznańska, 16-17.3.68, oraz Głos Wielkopolski, 16.3.68.

15.III.1968
(piątek)

POZNAN:-

- Apel do studentów Wyższej Szkoły Rolniczej podpisany przez Senat Akademicki, aby odcięli się od elementów wichrzycielskich - cf. Głos Wielkopolski, 16.3.68, oraz Gazeta Poznańska, 16-17.3.68.

- Apele i rezolucję odcinające się od zajść i domagające się położenia kresu bezprawnym wystąpieniom zostały uchwalone przez:
  Okręgowy Zarząd Studencki ZMS,
  ZU ZMS Uniwersytetu im.A.Mickiewicza,
  ZU ZMS Wyższej Szkoły Ekonomicznej,
  ZU ZMS Politechniki Poznańskiej,
  ZMS Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego.
  cf.Gazeta Poznańska, 16-17.3.68, oraz Głos Wielkopolski, 16.3.68.

- W Klubie Studenckim Uniwersytetu im.A.Mickiewicza odbyło się spotkanie przedstawicieli młodzieży z doc.dr.Antonim CZUBINSKIM, dziekanem Wydz.Filozoficzno-Historycznego UAM - cf.Głos Wielkopolski, 16.3.68.

SZCZECIN:-

- Telewizja Polska pokazała o godz.18,15 demonstracje studentów Szczecina z dnia 14.3.68, gdzie było widać jak MO brutalnie rozpędza demonstrujących - RFE/Berlin, 15.3.68.

- WALASZEK Antoni, I-sekr.KW PZPR spotkał się z pracownikami naukowymi Wyższej Szkoły Rolniczej. W czasie spotkanie omówił problemy związane z aktualną sytuacją w kraju i w województwie.
- HUBER Henryk, sekr.KW PZPR spotkał się z pracownikami naukowymi Politechniki Szczecinskiej i Pomorskiej Akademii Medycznej.
- ŁASKI Zdzisław, przewodn.Podkomisji Nauki i Szkolnictwa Wyższego KW PZPR spotkał się ze studentami z studenckiej organizacji partyjnej Wyższej Szkoły Rolniczej i kierownictwem uczelnianych organizacji młodzieżowych - cf.Głos Szczeciński,16-17.3.68.
- Uchwała MRN wprowadzająca przyspieszone postępowanie wobec sprawców wykroczeń w miejscach publicznych - cf.Głos Szczeciński,16-17.3.68

WROCŁAW:-

- Bojkot wykładów i strajk okupacyjny trwa nadal na wyższych uczelniach Gazety wrocławskie donoszą, że t.zw.chuliganie są odpowiedzialni za za wywołanie wrogiej demonstracji -cf.Randal/NYTIMES, REUTER,21.3.68

15.III.1968
(piątek)

REAKCJE ZA GRANICĄ NA DEMONSTRANCJE STUDENTÓW:

ZW.RADZIECKI:

- W Biurze Radcy Handlowego PRL w Moskwie odbyło się zebranie zwołane przez POP z udziałem pracowników Biura, oraz delegacji polskiej handlu zagranicznego i przemysłu, przebywającej w Moskwie. W uchwalonej rezolucji zebrani domagają się wyciągnięcia surowych konsekwencji w stosunku do organizatorów i opiekunów, oraz inspiratorów zajść studenckich w Polsce - cf.Trybuna Ludu, 16.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń dnia 15.marca 1968

Student)mieś.z Krakowa	Marzec 1968				
AFP/Warsaw	15.3.68				
UPI/Warsaw	"	16.3.68			
REUTER/Warsaw	"	21.3.68	16.3.68		
RFE/Paris	"				
RFE/Stockholm	"				
NACKENØFrankf.Allgem.Zeitung	"	16.3.68			
PAP	"				
Radio Warszawa	"	"			
Głos Pracy	"	18.3.68			
Margueritte/LE MONDE	16.3.68	"			
Randal/NYTIMES	"	21.3.68			
Davy/THE TIMES, Londyn	"				
Dziennik Bałtycki, Gdańsk	"	17-18.3.68			
Dziennik Polski, Kraków	"				
Gazeta Krakowska	16.3.68	23-24.3.68			
Gazeta Poznańska	16-17.3.68				
Głos Szczecinski	"				
Głos Wielkopolski	16.3.68				
Głos Wybrzeża 18.3.68	"	21.3.68	22.3.68	26.3.68	
Dziewicki/Głos Wybrzeża	21.3.68				
McILVANNEY/The Observer	17.3.68				
Słowo Powszechne	18.3.68				
Żołnierz Wolności	"				
Trybuna Ludu	16.3.68				
Gomułka/Trybuna Ludu	20.3.68				
RFE/London	4.4.68				
Jaranowski/Sztandar Młodych	8.4.68				
Na Antenie	30.6.-7.7.68				

- verte -

15.III.1968
/piątek/

Paryska "Kultura"/wyd. "Dokumenty"- Wydarzenia marcowe 1968", 1969 zamieszcza:

- Tekst uchwały Rady Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu WROCŁAWSKIEGO z dnia 15.3.68, podpisanej przez prof. dr. RZEWUSKIEGO Jana. - /str. 56-57/
- Rezolucję pracowników naukowych i studentów Instytutu Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego uchwaloną dn. 15.3.68 - cf./str. 57-58/
- Komisja Delegatów Wydziałów Uniwersytetu Warszawskiego proklamuje 3-dniowy strajk ostrzegawczy do czasu kolejnego zebrania studentów t-j. do dnia 18.3.68.- cf. /str. 138/

Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty" - "Polskie przedwiośnie", 1969 podaje:

- Tekst rezolucji Zarządu Uczelnianego ZMS na Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie uchwalonej na zebraniu w dn. 15.3,68. - /str. 50/
- Krótka relacja z ogólnouniwersyteckiego wiecu w Auditorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego, na którym proklamowano strajk ostrzegawczy zaczynający się od dn. 15.3.68 popołudniu - /str. 80-81/
- wiadomość, że na dzień 15.3.68 zainicjowano zwołanie wspólnego wiecu robotniczo-studenckiego w GDANSKU. - /str. 90/
- relacja naocznego świadka wydarzeń w GDANSKU w dniu 15.3.68 -/str.92/

16.III.1968
(sobota)

WARSZAWA:

- Na Uniwersytecie Warszawskim trwa bojkot wykładów jako ostrzegawczy znak, że studenci myślą poważnie o załatwieniu ich postulatów przez reżym - cf.REUTER, UPI, 16.3.68. Bojkot nazwany strajkiem okupacyjnym, który trwa już drugi dzień z rzędu - cf.DPA, 16.3.68, Randal/ NYTIMES, 17.3.68.
  Profesorowie Wydz.Fizyki UW uchwalili rezolucję potępiającą brutalność MO w czasie ostatnich zajść ze studentami - cf.AFP, REUTER 16.3.68.

- Na Politechnice Warszawskiej odbyło się zebranie studentów na którym rektor prof.SMOLENSKI przedstawił zebranym sprawozdanie ze swego spotkania z GOMUŁKĄ. GOMUŁKA - powiedział rektor - na razie nie może zająć stanowiska, gdyż studiuje teksty uchwał jakie napływają na jego ręce. Następnie rektor zwrócił się z apelem do studentów, którzy chcieli natychmiast ogłosić strajk okupacyjny, by dali mu czas do środy dn.20.3.68 godz.12-tej w południe. Przedstawiciel studentów oświadczył, że nie kwestionuje dobrej woli rektora i dlatego studenci dają władzom ostatnią szansę i czekać będą cierpliwie do środy. Tłum studentów zaczął skandować: "Ostatnia szansa, ostatnia szansa". -cf.REUTER, UPI, AFP, 16.3.68, Randal/NYTimes, 17.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 18.3.68.

- BARANIECKA Maria, studentka, której nekrolog,głoszący jakoby zmarła na ulicy warszawskiej w czasie demonstracji studenckich, kursował na Uniw.Warszawskim - wystąpiła w telewizji warszawskiej o godzinie 19.00.

- MASÓWKA reżymowa przedstawicieli Mazowsza w liczbie ok.5.000 osób odbyła się w hali zakładów "URSUSA", w obecności prawie całej egzekutywy KW PZPR Warszawa-woj. Masówkę otworzył sekr.międzyzakł. Komit.PZPR - Z.PRZEOR. Następnie I-sekr.KW PZPR Henryk SZAFRANSKI powiedział w swoim przemówieniu, że ZAMBROWSKIEMU i STASZEWSKIEMU i im podobnym marzył się powrót na fali demonstracji studentów do władzy; że w sojusz polsko-radziecki uderzają syjoniści i ideolodzy spod znaku WOLNEJ EUROPY. Mówił o artykule Stefana KISIELEWSKIEGO zamieszczonym w amerykańskim piśmie. Domagał się ukarania wszystkich prowodyrów i inspiratorów ostatnich zajść, oraz odwołania ich z zajmowanych stanowisk partyjnych i państwowych, oczyszczenia partii z elementów syjonistycznych. W dyskusji przemawiali: Stanisław ZWIERZYNSKI, Ignacy ZIELSKI, Stanisław KUCHTA, Bolesław KĘDZIORA. Powzięta rezolucja m.in.mówi, że nie będą uczyć patriotyzmu tacy ludzie jak: DAJCZGEWANDY, BLUMSZTAJN, JASIENICA, MICHNIK, SŻONIMSKI, KOŁAKOWSKI, SZLAJFER, KISIELEWSKI -cf.Tryb.LUDU,17.3.68

16.III.1968
(sobota)

WARSZAWA:

- Związek Nauczycielstwa Polskiego uchwalił rezolucję w której m.in. żąda się ukarania tych osób, które zawołały MO do Uniwersytetu Warszawskiego w dn.8.3.68. - cf.UPI, 16.3.68.

- GRZĘDZINSKI January wydalony ze Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich - cf.Reuter, 16.3.68.

- Wydalenia korespondenta zagranicznego z PRL.
DAVY Richard, dziennikarz londyńskiego dziennika "THE TIMES" otrzymał zawiadomienie aby opuścił PRL dnia 16.3.68, ponieważ pisywał niewyważone sprawozdania o zajściach studentów w Warszawie. Z Warszawy wyjeżdża on do Pragi - cf.UPI, 16.3.68. Na temat jego wydalenia z PRL - cf.The TIMES, London, 18.3.68, oraz Radio Praga, 25.3.68.

BYDGOSZCZ:

- W Wyższej Szkole Inżynierskiej odbył się za pozwoleniem rektora wiec legalny prawie całej młodzieży WSI. Wiec był burzliwy, ale przebiegał w atmosferze powagi z zachowaniem zasady całkowitej swobody wypowiadania się. W czasie wiecu studenci uchwalili rezolucję, której projekt został opracowany przez samą młodzież w szerokim kolektywie w wyniku gorącej całonocnej dyskusji z 15 na 16-go marca 1968. Przytoczone niektóre tezy rezolucji - cf."Pomorze", 16-30.4.68.

GDANSK: - Masówka aktywu robotniczego Wybrzeża.

- O godz.12.00 w hali Stoczni Gdańskiej im.Lenina rozpoczęła się masówka w obecności wielotysięcznej rzeszy aktywu robotniczego. Transparenty głosiły: "Chcemy spokoju - uczynimy wszystko aby ten spokój utrzymać", "Niech żyje KC z tow.Wiesławem na czele", "Awanturnikom jak zajdzie potrzeba, damy odpowiednią odprawę", "Młodzież GSR domaga się ukrócenia nieodpowiedzialnych awantur","V-Zjazd Partii bez syjonistów", "Uczelnie uczyć obywatelskiego zachowania", "Oczyścić partię z syjonistów" itp. I-sekr.KM PZPR Gdańsk - Jerzy HAJER otworzył masówkę. Następnie I-sekr.KW PZPR Stanisław KOCIOŁEK mówił jak na uczelniach w Gdańsku doszło do zgromadzeń studentów. Wspomniał o gdańskich MICHNIKACH i SZLAJFERACH, którzy są inspirowani przez takich ludzi jak: ZAMBROWSKI i STASZEWSKI. Dslej mówił, że za grupami młodych ludzi kryją się ludzie pokroju SŁONIMSKIEGO, KISIELEWSKIEGO i JASIENICY, oraz tacy nauczycielle jak: KOŁAKOWSKI, BRUS, BAUMAN, BACZKO i ZAKRZEWSKA - doradcy ideowi MICHNIKA,

16.III.1968 (sobota)

GDANSK: c.d. masówki.

- SZLAJFERA, KURONIA i MODZELEWSKIEGO. Po KOCIOŁKU przemawiał także prorektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej - prof.Janusz SOKOŁOWSKI. W uchwalonej i przedstawionej rezolucji przez przedstawiciela ZMS Stoczni - Stanisława JANISZA, jest wyrażone, że zebrani zdają sobie sprawę z fatalnych skutków jakie dzisiaj mogłoby pociągnąć za sobą rozpasanie się wrogich sił i dlatego z całą surowością łamać się będzie każdy przejaw ich prowokacyjnych działalności. Jest tam też apel do młodzieży aby nie dała się wykorzystać garstce prowokatorów politycznych i bankrutów moralnych i ideowych usuniętych po październiku 1956. Zebrani solidaryzują się z robotnikami i wszystkimi ludźmi pracy Warszawy i Śląska - cf.UPI, REUTER, 16.3.68, oraz Dziennik Bałtycki, 17-18.3.68 i Głos Wybrzeża, 18.3.68.

- Senaty Wyższych Uczelni Trójmiasta: Politechniki Gdańskiej, Akad. Medycznej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Wyższej Szkoły Ekonom., Wyższ.Szkoły Sztuk Plastycznych i Wyższej Szkoły Muczycznej - podjęły uchwały, stwierdzające ubolewanie z powodu wydarzeń ostatnich dni w środowisku akademickim itp. - cf.Głos Wybrzeża, 18.3.68

- Masowe zebranie Studentów Politechniki Gdańskiej z udziałem rektora prof.dr.inż.Władysława BOGUCKIEGO, który odpowiadał na stawiane mu pytania. Przebieg zebrania świadczył, że młodzież ma dobre intencje -cf.Głos Wybrzeża, 18.3.68, oraz Tygodnik Studencki, 19.5.68.

KATOWICE:

- Wzmianka, że odbyły się demonstracje studentów - cf.RFE/LONDYN 4.4.68.

KRAKÓW:- Straj studentów trwa już skolei 3-ci dzień.

- Z uwagi na dobro porządku publicznego i bezpieczeństwa ruch kołowy i pieszy do Rynku Głównego, oraz niektórych przyległych ulic został zamknięty -cf.Gazeta Krakowska, 17-18.3.68. Studenci nadal bojkotują wykłady na Uniwersytecie Jagiellońskim -cf.REUTER, UPI, AFP, 16.3.68. Spokój i porządek zachowany. W godzinach popołudniowych na terenie Krakowa i miast powiatowych odbyły się kontrdemonstracje członków partii, potępiające zajścia. Na wyższych uczelniach odbywały się zebrania aktywu partyjnego i młodzieży przy udziale pracowników naukowych. Ze względu na strajk studentów (znacznej ilości) rektorzy przypominają o regulaminie studentów i studiów i grożą konsekwencjami dyscyplinarnymi począwszy od 18.3. jeśli studenci nie zaprzestaną demonstracji i nie powrocą na wykła-

16.III.1968
(sobota)

KRAKÓW: strajk studentów - c.d.

- dy. Rozpowszechniano wiadomość o pobiciu pracowników naukowych, m. innymi: prof.J.BIELANSKIEGO, prof.M.KARASIA, prof.K.GRZYBOWSKIEGO, a nawet o poturbowaniu rektora UJ, prof.Mieczysława KLIMASZEWSKIEGO. co zostało zdementowane przez telewizję krakowską, a co było podane przez RWE - cf.Dziennik Polski, Kraków, 17-18.3.68 . Relację wydarzeń dnia podaje również mieś."STUDENT", Marzec 1968.

OPOLE:-

- Na ulicach miasta pojawiły się ulotki informujące o pobiciu profesorów przez MO w Krakowie. Pobitymi profesorami mieli byc: rektor UJ prof.dr.KLIMASZEWSKI, prorektor UJ, prof.dr.Jan BIELANSKI, doc. dr.Andrzej KOPF, dr.Emil KORNAL, dr.Andrzej GARBIEL i doc.dr.PAULI -cf.Trybuna Opolska, 19.3.68.

POZNAN:- Demonstracje studentów:

- W czasie kiedy odbywała się masówka zorganizowana przez reżym, 1000 studentów wyszło na trawniki znajdujące się przez osiedlem akademickim, niemogąc ruszyć się dalej, gdyż byli otoczeni przez funkcjonariuszy MO. Do powracających robotników z masówki, studenci wołali: "NIECH ŻYJĄ ROBOTNICY POZNANIA", "MY NIE JESTEŚMY SYJONISTAMI" - cf.REUTER, AFP, UPI, 16.3.68, oraz Randal/NYTimes,17.3.68

- MASÓWKA wielotysęcznej rzeszy członków partii z egzekutywą KW PZPR. odbyła się na placu im.A.Mickiewicza. Przemawiał I-sekr.KW PZPR Jan SZYDLAK, który m.inłpowiedział; że ludzie, którzy stali za 'prowodyrami'manifestacji studenckich starali się aby szczekaczka FREIES EUROPA, utrzymywana za dolary w NRF otrzymywała serwis szkalujących Polskę materiałów. Ludzie ci byli pokroju: ZAMBROWSKICH, STASZEWSKICH, WERFLÓW. Mówił o działalności STASZEWSKIEGO Stefana w Wielkopolsce w 1953r. Dalej powiedział, że ludzie pokroju KISIELEWSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, JASIENICY są wśród organizatorów prowokacji, żądając sankcji wobec takich osób jak:STASZEWSKI, JASIENICA, KISIELEWSKI, ZAMBROWSKI. W uchwalonej rezolucji zebrani dają pełne poparcie dla kierownictwa PZPR z Gomułką na czele - cf.Tryb.Ludu, 17.3.68, Gazeta Poznanska, 18.3.68, Reuter, UPI, AFP 16.3.68, oraz Randal/NYTIMES, 17.3.68.

16.III.1968
(sobota)

SZCZECIN:-

-W trzech wyższych uczelniach szczecińskich: Politechnice, Pomorskiej Akademii Medycznej i Wyższej Szkoły Rolniczej odbyły się nadzwyczajne posiedzenia Senatow i KU PZPR na których uchwalono apele do młodzieży akademickiej Szczecina, solidaryzując się ze stanowiskiem rektora i Senatu Politechniki Śląskiej. Apel do młodzieży Politechniki Szczecińskiej głosi m.in., że wrogie elementy w kraju chcą zakłócić spokój i porządek, a wyrazem tego jest zachwyt ujawniany przez m.in.RWE. -cf.Kurier Szczecinski, 17.3.68.

- Komunikat o ukaraniu demonstrantów z dnia 14.3.68:

Sąd Powiatowy w Szczecinie rozpatrzył w trybie przyspieszonym osoby oskarżone m.in.o niszczenie mienia oraz o znieważenie lub obrazę władz, urzędów i funcjonariuszy MO: Ukarani zostali:

1) WALENTO Bronisław - skazany na 5-miesięcy aresztu,
2) BIELICKI Henryk - " " " "
3) ŁATKIEWICZ Marian - " na 4-miesiące "
4) KOZAK Stanisława - skazana na 2-miesiące aresztu.

W/wymieni zostali odprowadzeni do aresztu wprost z sali sądowej.

W trybie doraźnym przed Kolegiami Karno-Administracyjnymi rozpoczęły się już pierwsze rozprawy. Kolegium Śródmieście ukarało:

1) TYLEC Bronisław, zam.przy ul.Krzywoustego 74, wykszt.podstawowe, bez zawodu, bezrobotny, karany już za chuligaństwo. Obwioniony o zakłócenie porządku publicznego na ul.Jagiellonskiej - został ukarany 2-miesięcznym bezwzględnym aresztem, lat 25.
2) ROGOWSKI Edward, lat 27, absolwent szkoły podstawowej, bez zawodu i bezrobotny, zam.przy ul.Dąbrowskiego 22, za wywoływanie awantur na peronie Dworca Gł. - został ukarany 3-miesięcznym bezwzgl.aresztem.

Obaj w/w zostali przewiezieni do więzienia prosto z rozprawy - -cf.Kurier Szczecinski, 17.3.68, Głos Szczecinski, 18.3.68.

WROCŁAW: - strajk okupacyjny zakończony.

- 48-godzinny strajk okupacyjny kontynuowano do godziny 14-tej na prawie wszystkich uczelniach Wrocławia. Strajk przeprowadzono na następujących uczelniach:

Na Politechnice,
na Wyższej Szkole Rolniczej,
na Wyższej Szkole Ekonomicznej z przerwami w trwaniu strajku.
na Wyższej Szkole Wychowania Fizycznego. Tutaj strajk zakończono o godz.6-tej rano.
na Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych,

16.III.1968
(sobota)

WROCŁAW: - strajk okupacyjny studentów c.d.

- na Uniwersytecie sytuacja była najcięższa, gdyż większość pracowników naukowych nie solidaryzowała się z młodzieżą. Próbowano złamać ducha strajkujących studentów, w czym wyróżniali się dr.HAJDUK i dr.BUCZEK. W akcji antystrajkowej na Uniwersytecie brała także udział Biuro d/s Młodzieży na Uniwersytecie z mgr. SMOLENIOWĄ na czele. Większość strajkujących na Uniw. stanowiły studentki. Od rana wejście główne Uniwersytetu zostało obstawione przez funkcjonariuszy bezpieczeństwa, w towarzystwie niektórych paryjnych naukowców oraz kilku partyjnych studentów. Nikogo do gmachu nie wpuszczano, uniemożliwiając także dostarczenie żywności strajkującym studentom. Do godziny 14-tej wytrwało w strajku ok.600 studentów. był to tylko pewien procent tych, którzy rozpoczęli strajk.

Na niektórych uczelniach rektorzy i część profesorów przebywała w czasie strajku ze studentami. M.in.rektor Politechniki prof. SZPARKOWSKI z gronem profesorów pozostał na uczelni do soboty. W Wyższej Szkole Rolniczej rektor i profesorowie pozostali ze studentami do końca. Rektor Uniwersytetu, prof.JAHN był chwiejny, ale w końcu pozostał ze studentami. Oprócz Uniwersytetu na innych uczelniach wytrwały tysiące studentów.

Zaraz po opuszczeniu uczelni po zakończeniu strajku, młodzież naklejała na murach miasta afisze sporządzone w czasie strajku i rozrzucała ulotki z tekstem rezolucji. W afiszach dziękowano ludności za poparcie i pomoc materialną w czasie strajku. Stwierdzano że studenci nie rezygnują z walki o swoje prawa - cf.Na Antenie, 26.5.68, oraz Randal/NYTimes, 21.3.68.

Zaraz po zakończeniu tego strajku kilkuset studentów z Wrocławia powołano /w tym ok. 100 z Akad. Medycznej/ do wojska i skierowano do specjalnych oddziałów karnych pod Augustowem - cf. NA ANTENIE, Kwiecień-Maj 1969.

ARTYKUŁY:

- Pt."NIE POZWOLIMY!" - atak na Stefan KISIELEWSKIEGO za jego wypowiedź 'dyktatura ciemniaków' na nadzw.zebraniu oddz.Warsz.ZLP w dniu 29.3.68. - cf. GŁOS KOSZALINSKI, 16-17.3.68.

- pt."W imię czego - i jak?" - o,przyczynach prowokacji studentów - cf.Gazeta KRAKOWSKA, 16-17.3.68.

- pt."Syjonizm i jego cele" - że prasa zagraniczna podniosła wrzawę że w Polsce panuje kampania antysemityzmu, czego objawem ma być m. in. odwołanie ze stanowisk: GRUDINSKIEGO, TOPOLSKIEGO i GORECKIEGO - cf.DZIENNIK POLSKI, KRAKOW, 16.3.68.

-verte-

WROCŁAW: - strajk okupacyjny c.d.

- PIŁATOWSKA Elżbieta, studentka Wydz. Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego i córka I-sekr.KW PZPR WROCŁAW, wzięła udział w strajku studenckim, mimo, że ojciec zamknął ją w swej willi strzeżonej przez milicję. Udało się jej zmylić czujność milicji i przedostała się na Uniwersytet. Milicja schwytała ją w szeregach studenckich na ulicy i zabrała ją do domu. Tym samym sposobem ZARZYCKI, student II-roku Wydz. Elektronicznego Politychniki Wrocławskiejż mimo zamknięcia go w domu przez ojca, prof. Jana ZARZYCKIEGO z Akademii Medycznej dołączył do strajkujących kolegów na Politechnice. Student Władysław SIDOROWICZ z V_roku Akad. Medycznej i syn płk. SIDOROWICZA, dyr. szpitala wojskowego i współpracownika szpitala MSW został aresztowany i skazany później przez Sąd. - cf. NA ANTENIE, Kwiecień-Maj 1969

16.III.1968
(sobota)

Reakcje za granicą na demonstracje studentów w PRL.

- W.BRYTANIA:-
  - Około 2.000 studentów Uniwersytetu Londyńskiego i innych szkół wyższych Londynu uczestniczyło w demonstracji w Londynie w dowód solidarności i sympatii dla polskich studentów - cf.RFE/LONDYN, 16.3.68.
  - Zebranie manifestacyjne w LONDYNIE organizacji emigracyjnych popierających stanowisko studentów w Polsce. Przemawiał Wiesław WOHNOUT. Zebranie otworzył Artur RYNKIEWICZ. Przemawiali: Leopold TYRMAND i Adam CIOŁKOSZ. Obecny był gen.ANDERS - cf. RFE/LONDON, 16.3.68. Ocena krytyczna zebrania - cf.Radio Warszawa 16 i 17.3.68, oraz Tryb.Ludu, 17.3.68.
  - Red.ZORZA Victor odpowiada niektórym studentom polskim biorącym uzdiał w demonstracjach, że nie miał zamiaru ich posądzać o antysemityzm i że ich popiera - cf.THE GUARDIAN, 16.3.68.

-BUŁGARIA:
  - Po raz pierwszy o godz.5-tej rano nadała wiadomość o demonstracjach studentów w Warszawie.

- DANIA:
  - Duńscy studenci wysłali telegram do studentów warszawskich, w którym chwalą stanowisko studentów polskich i potępiają reżym w PRL - cf.REUTER, RFE/Stockholm, 16.3.68.

- FRANCJA:
  - Kongres Federacji Żydowskich Stowarzyszeń w obecności 300 delegatów odbywa się w Paryżu. Protestują przeciwko antyżydowskiej kampanii w PRL. - RFE/Paris, 26.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w Polsce w dn.16 marca 1968

Miesięcznik "STUDENT"	Marzec 1968	
Telewizja polska	16.3.68	
Radio Warszawa	"	17.3.68
DPA/Warschau	"	
AFP/Varsovie	"	
UPI/Warsaw	"	
REUTER/Warsaw	"	
RFE/London	"	4.4.68
RFE/Stockholm	"	
Dziennik Polski, Kraków	"	17-18.3.68
Głos Koszalinski	16-17.3.68	
Gazeta Krakowska	"	18.3.68
ZOrza /THE GUARDIAN, London	16.3.68	
Radio Sofia	"	
Randal/NYTimes	17.3.68	21.3.68
Dziennik Bałtycki, Gdansk	"	
Kurier Szczecinski	"	
Trybuna Ludu	"	
Trybuna Mazowiecka	18.3.68	
Davy/The TIMES, London	"	
Margueritte/LE MONDE, Paris	"	
Głos Wybrzeża, Gdansk	"	
Gazeta Poznanska	"	
Głos Szczecinski	"	
Trybuna Opolska	19.3.68	
Radio Praga	25.3.68	
RFE/Paris	26.3.68	
POMORZE (dwutyg)	16-30.4.68	
Tygodnik Studencki	19.5.68	
Na Antenie	26.5.68	

17.III.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Podano wiadomość, że GOMUŁKA ma przemawiać w Pałacu Kultury we wtorek, dnia 19.3.68 - cf.AFP/Varsovie, 17.3.68.

- Spotkanie prezesów ZSL w Warszawie i członków kół ZSL na wyższych uczelniach było poświęcone sytuacji i działalności organizacji ZSL na wyższych uczelniach - cf.Radio Warszawa, 17.3.68.

GDANSK:- komunikat o procesach studentów:

- Rozprawy toczą się przed Sądem Powiatowym w Gdańsku w trybie przyspieszonym za zajścia w dniu 15.3.68. Przed Sądem stanęło lo osób, które miały adwokatów gotowych do wystąpienia z urzędu na ich prośbę. Z pomocy tej skorzystały 4 osoby. Pięciu oskarżonych za używanie słów obelżywych pod adresem MO i władzy, skazanych zostało z art.127 i 132 KK na kary po 6-miesięcy aresztu. W czterech wypadkach,na wniosek prokuratora, sprawy przekazano do postępowania w trybie zwyczajnycm. W tej grupie znalazło się 2 studentów. Jeden z zatrzymanych został uniewinniony. Stronom przysługuje odwołanie,z czego skorzystało już 3 oskarżonych - cf.Dziennik Bałtycki, 26.3.68.

- Kuratorium Gdańskiego Okręgu Szkolnego wydało szereg zarządzeń zabezpieczających dyscyplinę młodzieży - cf.Dziennik Bałtycki, 17-18.3.68.

KRAKÓW:- Strajk studentów trwa już skolei 4-ty dzień.

- Na mieście panował spokój. Ruch kołowy i pieszy w rejonie Głównego Rynku i przyległych ulic był wstrzymany. Młodzież,w większości, pozostała w domach akademickich, dokąd przybywali rodzice. Na terenie DS UJ przy ul.Reymonta zostało wywieszone wezwanie do zgłoszenia się na wykłady. Dało się zauważyć, że napięcie poczyna opadać - cf.Gazeta Krakowska, 18.3.68

- Narada Rektorów i sekretarzy KU PZPR Krakowa z udziałem Ministra Oświaty i Szk.Wyższego - Henryka JABŁONSKIEGO. Naradzie przewodniczył I-sekr.KW PZPR - Czesław DOMAGAŁA. Omówiono aktualną sytuację w środowisku studenckim Krakowa - cf.Gazeta Krakowska,18.3.68

OPOLE:-

- W dalszym ciągu pojawiają się ulotki na ulicach miasta informujące o przebiegu demonstracji w Krakowie i o pobiciu profesorów przez MO w tym mieście - cf.Trybuna Opolska, 19.3.68.

17.III.1968
(niedziela)

SZCZECIN:- Dalsze ukarania demonstrantów:

- Zostali ukarani przez Kolegia Administracyjne dzielnicy Śródmieście:
  1) BIAŁEK Krystyna, na 2-miesiące bezwzględnego aresztu,
  2) EKSTOWICZ Renata, lat 2o, na karę grzywny z ewentualną zamianą na areszt.
  3) SZYSKOWSKA Feliksa, dtto
  4) BAKANOWICZ Tadeusz
  5) MOŁCZAN Mieczysław.

  Ogółem w trybie przyspieszonym orzeczono kary w stosunku do 14 osób. Dwuch demonstrantów otrzymało 3-miesiące aresztu każdy, 6 osób po 2-miesiące aresztu, 1 osoba otrzymała 50 dni a inna 30 dni aresztu. Czworgu osobom wymierzono grzywny od 1000 do 3000 złotych z zamianą na areszt w razie nieściągalności. Kolegium Karno-Administracyjne w DĄBIU rozpatrywało sprawę 5 demonstrantów - cf.Głos Szczecinski, 18.3.68.

ARTYKUŁY:

- Alina REUTT i Zdzisław ANDRUSZKIEWICZ w art.pt."APOSTOŁOWIE" przedstawiają naoczną relację z piątkowych (8.3.68) wydarzeń na dziedzińcu Uniwersytetu Warszawskiego. Piszą, że opiekunowie "Poszukiwaczy Sprzeczności" przy Staromiejskim Domu Kultury w Warszawie byli: profesorowie - BAUMAN, BACZKO, BRUS, Witold DĄBROWSKI, oraz Jacek KURON. Atakują ludzi typu: ZAMBROWSKIEGO STASZEWSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, JASIENICY - cf.Radio Warszawa,17.3.68

- GOŁĘBIOWSKI Henryk w art.pt."PORTRETY WICHRZYCIELI" -"CO ROBIŁ WCZORAJ, A CO ROBI DZIŚ Stefan STASZEWSKI" - cf.Tryb.Ludu,17.3.68

- DUDZIK Zdzisław w art.pt."ODBITA FALA NIE PAMĘTA BRZEGU" - o wydarzeniach i nastrojach w Krakowie - cf.Dziennik Polski, 17-18.3.68

- BALICKI Stanisław Witold - jego oświadczenie złożone na nadzw. walnym zebraniu Oddz.Warszawskiego ZLP w dn.29.2.68 - cf.Życie Warszawy, 17.3.68.

- Krytyka STASZEWSKIEGO, ZAMBROWSKIEGO, KISIELEWSKIEGO, JASIENICY że zakłócają pracę twórczą narodu, oraz że cierpliwość w stosunku do mącicieli ma swoje granice - cf.Trybuna Ludu, 17.3.68

17.III.1968
(niedziela)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL

- CZECHOSŁOWACJA:
  - PAVEL Mirosław, repprter pisma czechosłowackiego "MLADA FRONTA" mówi, że został wydalony z Warszawy w godzinę po przybyciu. Miał pisać sprawozdania z demonstracji studentów _ cf."Express", Wiedeń, 17.3.68.

- JUGOSŁAWIA:
  - SAVIC Velizar, korespondent jugosłowiańskiej "POLITIKI" w Warszawie, donosi o konflikcie wynikłym między studentami a klasą robotniczą, itp.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dnia 17.3.68.:

Express, Wiedeń	17.3.68	
Politika (Jugosławia)	"	
AFP/Varsovie	"	
Radio Warszawa	"	
Trybuna Ludu	"	
Życie Warszawy	"	
Dziennik Bałtycki, Gdansk	17-18.3.68	26.3.68
Dziennik Polski, Krakow	"	
Gazeta Krakowska	18.3.68	
Głos Szczecinski	"	
Trybuna Opolska	19.3.68	

18.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA: - demonstracje na Uniwersytecie Warszawskim:

- Około 3.000 studentów zebrało się na terenie Uniwersytetu wepołudnie po zakończeniu bojkotu wykładów. Jednak naprożno czekali na zapowiedzianego przedstawiciela KC PZPR, który zignorował ich prośbę z dnia 15.3.68. -cf.Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung, 19.3.68. Po krótkiej dyskusji zebranie zostało odroczone, gdyż było nielegalne. Na zebraniu tym podano do wiadomości o wykluczeniu studentów demonstrantów z Uniwersytetu i powołaniu ich do służby wojskowej. Profesorowie Wydziału Biochemicznego i Biofizycznego UW uchwalili rezolucję potępiającą brutalną akcję MO kierowaną przeciwko studentom. Podobną rezolucję przyjęli profesorowie na Wydz.Matematycznym i Fizycznym UW. - UPI, REUTER, 18.3.68. Pewna część profesorów UW była na zebraniu studentów - cf.DPA, AFP, 18.3.68, oraz, że zebranie studentów miało charakter nielegalny -cf.Radio Warszawa, 18.3.68.

- Studenci warszawscy tworzą komitety działania, zmierzające do koordynacji bojkotu klas między uczelniami - cf.TANJUG, 19.3.68.

- Kardynał WYSZYNSKI mówił w kościele studenckim Św.Anny w Warszawie i nawiązał do starć studentów z milicją. Powiedział...'Twojej opiece oddajemy tych o których my się niepokoimy. Twojej opiece oddajemy wszystkich naszych cierpiących, specjalnie naszą młodzież cierpiącą w szpitalach i w więzieniach"- cf.UPI, REUTER, 19.3.68. oraz Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung i Margueritte/LE MONDE, 20.3.68.

- Zapowiedź, że GOMUŁKA będzie przemawiał na zebraniu aktywu warszawskiego w dniu 19.3.68.- cf.REUTER, 19.3.68

- KĄKOL Kazimierz w audycji Radia Warszawskiego potwierdził o istnieniu rezolucji studentów warszawskich, które domagają się zaprzestania represji w stosunku do studentów. Mówił on o zasadach prawnych akcji studentów, wyrażonych w rezolucji - Radio Warszawa, 18.3.

- W dzienniku telewizji pokazano bezpośrednio z Krakowa, osoby zatrzymane przez milicję, które rozlepiały nekrologi o rzekomej śmierci w demonstracjach studentki UW - Marii WORONIECKIEJ. - cf.

18.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:

- STAREWICZ Artur na zebraniu aktywu partyjnego w Zakł.T-1 w Warszawie gdzie jest członkiem POP'u, mówił na temat spotkania konsultatywnego partii robotniczych i komunistycznych w BUDAPESZCIE, oraz przedstawił tło i źdródła ostatnich wydarzeń na uniwersytetach w PRL - cf.Życie Warszawy, 19.3.68.

- Posłowie koła "ZNAK" grożą wystąpieniem w Sejmie PRL w związku z ostatnimi wydarzeniami w PRL - cf.Il POPOLO, 18.3.68.

- Komunikat, że ponad 700 organizacji partyjnych odbyło zebrania od czasu rozpoczęcia demonstracji studentów - cf.Radio Warszawa,18.3.68

- Audycja studencka pt."Ambicje i starty" Bohdana MAJCRZAKA pt. "Epitafium dla wątpliwości" w której mówi na temat wydarzeń studentów. Nadmienia Stanisława WYGODZKIEGO, Klub "BABEL". Mówi o rodzicach prowodyrów, oraz wspomina: STASZEWSKIEGO, Adama MICHNIKA, Romana ZAMBROWSKIEGO - cf.Radio Warszawa, 18.3.68.

- Plenarne posiedzenie ZG ZNP, przy udziale: sekr.CRZZ - Czesława WISNIEWSKIEGO, z-cy kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR - Henryka GARBOWSKIEGO. Przewodniczył prezes ZG ZNP - Marian WALCZAK. Referat wygłosił sekr.ZG ZNP - Stanisław KRAWCEWICZ. Na zgłoszone postulaty odpowiadał dyr.gen.Min.Oświaty i Szk.Wyższego - Stanisław DOBOSIEWICZ. Powzięta rezolucja potępia demonstracje studentów i żąda wyciągnięcia surowych konsekwencji w stosunku do inspiratorów i organizatorów, oraz usunięcia ich ze stanowisk państwowych, partyjnych i z działalności wychowawczych - cf.Głos Pracy, 19.3.68. oraz Argumenty, 7.4.68.

- DYMISJE:
ZAMBROWSKI Roman został wydalony z PZPR i odwołany ze stanowiska wiceprezesa Najwyższej Izby Kontroli - cf.Radio Warszawa 18.3.68, Farquhar/REUTER, DPA 18.3.68, oraz NYTimes, Financial Times,Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung, Margueritte/LE MONDE, 19.3.68.

GDANSK:

- Pochwała ofiarbej postawy aktywu robotniczego, partyjnego i ORMO w przywracaniu porządku na ulicach Gdanska w czasie demonstracji studentów - cf.Głos Wybrzeża, 18.3.68.

18.III.1968
(poniedziałek)

KIELCE:-

- MASÓWKA wojewódzka odbyła się popołudniu na placu Obr.Stalingradu w obecności około 25.000 członków partii, aktywu społecznego i młodzieży z RADOMIA, Skarżyska, Ostrowca i innych miast. Przemawiał I-sekr.KW PZPR Franciszek WACHOWICZ. Zapytywał się przed kim młodzież demonstrująca miała bronić kultury, czy przed tymi, którzy stawiają pomniki wieszczom narodowym?. Jako obrńców wolności wymienił: BEYNARA-JASIENICĘ, KISIELEWSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, oraz że teraz wespół z RWE , z wrogimi ośrodkami zagrali na swych trąbach jerychońskich hasło do ataku, oraz wysyłają listy do RWE i instruują, gdzie należy uderzyć. W sukurs przyszli im pseudodziałacze z minionego kresu, którzy nie wahali się użyć swoich dzielnych bojowników pokroju: SZLAJFERÓW, DAJCZGEWANDÓW, MICHNIKÓW, GROSSÓW. Przez ten czas, gdy oni działają , przygrywa im w dzień i w nocy RWE. Gruyp syjonistycznych, rewizjonistycznych awanturników próbują siać zamęt i rozprężenie. Niepozwolimy aby wichrzyciele dezorganizowali nasze życie. Nie ma miejsca w naszym życiu w kraju dla różnego typu karierowiczów i demagogow. Jedynie panowie z RWE mogą posądzać partię i naród polski o antysemityzm. Potępiamy z całą stanowczością wszelkie próby wystąpień przeciwko jakimkolwiek obywatelom naszego kraju, którzy są innej narodowości. Rasizm jest nam obcy wstrętny, uważamy za bzdurne wszelkie teoryjki o rzekomej nagonce przeciwko Żydom. Ale jesteśmy przeciwko syjonistom. Nie ma miejsce dla nich w naszej partii. Jeżeli nie odpowiada im nasz kraj - żegnajcie. Solidaryzujemy się w pełni z klasą robotniczą Warszawy, Śląska, Gdańska, Poznania. Dla złotej bananowej młodzieży nie powinno byc miejsca na naszych uczelniach. Domagamy się ujawniania wszystkich nazwisk prowodyrów zajść na ulicach Warszawy. Wyrażamy uznanie robotnikom i służbie porządkowej Warszawy za wysiłki dla likwidacji warcholstwa i burd ulicznych.
Na koniec odczytano rezolucję, która mówi, że z oburzeniem przyjęto ubolewania godne wydarzenia warszawskie, do których wykorzystani zostali ludzie w rodzaju: KURONIA, MODZELEWSKIEGO. Bankruci i renegaci polityczni w rodzaju ZAMBROWSKIEGO i STASZEWSKIEGO chcieli rękoma młodzieży zapewnić sobie władzę nad narodem. Jest zawarte żądanie usunięcia ze Zw.Literatów Polskich ludzi pokroju JASIENICY, KISIELEWSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, oraz usunięcie syjonistów i wrogów partii z kadry naukowej - cf.Radio Warszawa, 18.3.68, oraz Słowo Ludu, Kielce, 19.3.68.

18.III.1968
(poniedziałek)

KRAKÓW:-

- Strajk studentów trwa już 5-ty dzień, mimo postawionej daty przełomowej na dzień 18.3.68. Pomimo apelów skierowanych do studentów, spora ich część, nie przystąpiła do zajęć, a wielu studentów gotowych podjąć naukę, nie mogło tego uczynić na skutek pikiet działających w DS i przed gmachami niektórych uczelni -cf.Margueritte/LE MONDE, 18.3. Dziennik Polski, Gazeta Krakowska, 19.3.68. Apel do studentów aby powrocili do nauki - cf.Gazeta Krakowska, 19.3.68. Tylko studenci Panstw.Wyższej Szkoły Teatralnej powrócili do zajęć - cf.REUTER, AFP, 1813.68, oraz Gazeta Krakowska, 21.3.68.
- Ambulatorium Chirurgiczne Pogotowia Ratunkowego przy ul.Siemiradzkiego opatrzyło 112 pacjentów, przeważnie ludzi zranionych na terenie zakładów pracy. Wielu było pokąsanych przez psy - cf.Gazeta Krakowska, 19.3.68. Źródła studentów twierdzą, że tego dnia odbyła się manifestacja studentów na terenie zakładów NOWEJ HUTY -cf.Randal/NYTimes, 25.3.68.

KOŁOBRZEG:-

- Wiec ludności z okazji 23-rocznicy wyzwolenia miasta. W swoim przemówieniu I-sekr.KW PZPR Antoni KULIGOWSKI wymienił nazwiska: KISIELEWSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO, JASIENICY. Rezolucję odczytał Antoni KOCHWIAK - cf.Głos Pracy, 19.3.68.

OLSZTYN:-

- Około 8.000 członków aktywu partyjnego i społecznego województwa na masówce w Olsztyńskich Zakł.Open Samochodowych. W swoim przemówieniu I-sekr.KW PZPR Stanisław TOMASZEWSKI zaatakował RWE. Wymienił nazwiska: KISIELEWSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO, SŁONIMSKIEGO, JASIENICY, STASZEWSKIEGO, ZAMBROWSKIEGO, WERFLA, MICHNIKA, SZLAJFERA. Wiec otworzył sekr.KW PZPR Andrzej FORNAL. Na zakończenie uchwalono rezolucję, którą odczytał Józef DŁONIAK - cf.Tryb.Ludu, Głos Olsztynski, 19.3.68.

POZNAN:-

- Posiedzenie Prezyd.ZW ZMS z udziałem czołowego aktywu studenckiego wszystkich uczelni Poznania, celem przedyskutowania ostatnich zajść studenckich. Wysunięto m.in. wniosek, aby usprawnić szybką i bardziej wszechstronną informację, nie ograniczając jej tylko do członków ZMS - cf.Głos Wielkopolski, 19.3.68.

18.III.1968
(poniedziałek)

SZCZECIN:-

- MASÓWKA z udziałem 10.000 rzeszy ludzi w stoczni im.Warskiego. W swoim przemówieniu I-sekr.KW.PZPR Antoni WALASZEK potępił wydarzenia w PRL i zaatakował RWE. Powiedział, że studenci szczecińscy przegnali 13.3.68 chuliganów, którzy chcieli wtargnąć do osiedla akademickiego. Wymienił nazwiska: STASZEWSKIEGO, ZAMBROWSKIEGO, WERFLA, JASIENICĘ, SŁONIMSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO, KISIELEWSKIEGO. Poza Walaszkiem przemawiali: Edward CZAJA - student Pom.Akad.Med., kpt.ż.w.Józef KACZMAROWICZ odczytał rezolucję - cf.Tryb.Ludu, oraz Głos Szczecinskie, 19.3.68.

TORUN:- Wiec studentów.

- W stołówce Uniw.im.M.Kopernika odbyłsię wiec trwający od 19.30 do 21.00 wieczprem przy udziale ok.650 studentów, oraz 70 pracowników naukowych w charakterze obserwatprów, aby swoją obecnością i perswazją niedopuścić do zakłócenia porządku. Atmosfera obrad była spokojna. Odczytano rezolucje studentów Warszawy, Krakowa, Poznania Gdańska, oraz omówiono sprawy związane z działalnością ZSP w związku ze zbliżającym się wyborami do Rady Uczelnianej UMK - cf."Pomorze", 16-30.4.68

- Senat Uniw.im.M.Kopernika na nadzwyczajnym posiedzeniu uchwalił list do GOMUŁKI, oraz uchwalił apel do studentów UMK o zachowanie spokoju i porządku, zapowiadając sankcje dyscyplinarne w stosunku do tych, którzy naruszą obowiązujące normy prawa na uniwersytecie. W liście do GOMUŁKI rektor i Senat UMK zapewniają, że UMK jest nierozerwalnie związany z polskimi masami pracującymi, partią i jej kierownictwem. Apel do studentów wymienia kilkunastu agitatorów działających w środowisku uczelnianym. Senat przyrzeka, że wysłucha słusznych postulatów studentów - cf.Radio Warszawa, 18.3.68, NOWOSCI, Torun 19.3.68, oraz Pomorze, 16-30.4.68.

WROCŁAW:-

- MASÓWKA ponad 50.000 członków dolnośląskiej organizacji partyjnej odbyła się na placu Dąbrowszczaków. I-sekr.KW PZPR Władysław PIŁATOWSKI w swoim przemówieniu scharakteryzował sylwetki STASZEWSKIEGO, WERFLA, JASIENICY, SŁONIMSKIEGO i innych. Zaatakował RWE. Na koniec uchwalono rezolucję - cf.Radio Warszawa, 19.3.68, oraz Trybuna Ludu 19.3.68.

18.III.1968
(poniedziałek)

ARTYKUŁY:

- GONTARZ Ryszard - art.pt."PRAWDA O KLUBIE "BABEL". Pisze, że dnia 7.6.67 red.M.F.RAKOWSKI miał odczyt w Klubie "Babel" na temat aktualnej sytuacji w międzynarodowym ruchu robotniczym. Po odczycie nastąpiła dyskusja w której m.inymi zabierali głos: Jozef DAJCZGEWAND, Henryk SZLAJFER. W dyskusji rzekomo atakowano rząd polski za stanowisko zajęte wobec konfliktu na Środkowym Wschodzie. Atakuje RWE, że brała młodzież tego Klubu w obronę. Dalej pisze, że w marcu 1968 wystąpiła w Klubie pisarka Izabella CZAJKA-STACHOWICZ CHWALĄC ARMIĘ Izraela i propagując powieść Urisa "Exodus". Dalej jeszcze pisze, że w Klubie działali aktywnie: BIBROWSKI,Władysław, DRUSKI Wiktor, BORATYNSKI Max, TENENBAUM Natan, WEINTRAUB Jarek, TORN Maurycy, SZAFIR Mandel, KLOC Michał, FLATO Krystyna, oraz DAJCZGEWAND Jozef. Stwierdza, że do władzy niewrócą ani ZAMBROWSKI, ani STASZEWSKI - cf.Szt.Młodych, 18.3.68. W artykule jest także oświadczenie Henryka GRYNBERGA z dnia 10.3.68.

-

- Pt."WROGOWIE POLSKI" na temat demonstracji warszawskich. Jest napisane, że STASZEWSKI i ZAMBROWSKI pchnęli ludzi w rodzaju MICHNIKA BLUMSZTAJNA, WERFLÓWNY, GÓRECKIEGO, BRUSÓWNY do walki; że dawni stalinowcy mieli oddanych ludzi w środowisku literackim Warszawy i w kręgach młodzieży z Klubu "BABEL" - cf.Głos Szczecinski,18.3.68

- DZIEWICKI Jerzy w art.pt."ROZMOWA ZE STUDENTAMI" opisuje wydarzenia kiedy 5-ciu studentów Politechniki Gdańskiej przyszło do redakcji "Głosu Wybrzeża" pod jego nieobecność z rezolucją podjętą na zebraniu studentów w uczelni. Pisze m.innymi, że KISIELEWSKI nazwał socjalistyczny ustrój w Polsce 'dyktaturą ciemniaków!. Dalej pisze o demonstracjach w Warszawie i o tym, że KĄKOL Kazimierz nazwał taką metodę prowokacji 'polowaniem na trupa'. Następnie pisze o syjoniźmie, o rezolucjach studentów Gdanskich i Warszawskich, oraz o wypowiedzi Min.RAPACKIEGO Adama na spotkaniu ze studentami w gdańskim "Żaku", że 'milicjanci to nie filantropi czy aptekarze, że pałką może dostać każdy Bogu ducha winien przechodzień' - cf.Głos Wybrzeża, 18.3.68.

- Wywiad z rzekomo 'uśmierconymi' studentkami: Marią BARANIECKĄ z UW, oraz z Marią WORONIECKĄ z Wydz.Pedagog.UW - cf.Express Wieczorny, 18.3.68.

18.III.1968
(poniedziałek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w Polsce:

- ISRAEL:-
  - W audycjach Radia Izrael w dniu 18.3.68 powtarzano wielokrotnie informację, że w PRL szerzy się kampania antysemicka - cf.Amel/ Tryb.Ludu, 23.3.68.
  - Premier ESZKOL odrzucił twierdzenie, jakoby propaganda syjonistyczna była przyczyną zamieszek w PRL - cf.UPI/Jeruzalem, 18.3.68

- MEXICO:-
  - Grupa 200 Żydów,meksykańskich studentów z założonymi żółtymi gwiazdami tworzyła pikietę przed ambasadą PRL, protestując przeciwko antyżydowskiej kampanii w PRL - cf.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dniu 18.3.68

UPI/Warsaw	18.3.68	19.3.68	
UPI/Jeruzalem	"		
FARQUHARD/REUTER/Warsaw	"	"	
DPA/Warschau	"		
AFP/Varsovie	"		
TANJUG	"		
Radio Warszawa	"	"	
Gontarz/Szt.Młodych	"		
Dziewicki/Głos Wybrzeża	"		
Głos Szczecinski	"	"	
Telewizja Polska	"	"	
Il POPOLO (Włochy)	"		
Gazeta Krakowska	"	"	21.3.68
Margueritte/LE MONDE	"	"	20.3.68
Nacken/Frankf.Allgem.Zeit.	19.3.68	20.3.68	
NYTIMES	"		
Financial Times, London	"		
Dziennik Polski, Kraków	"		
Głos Pracy	"		
Głos Olsztynski	"		
Głos Wielkpolski, Poznan	"		
NOWOŚCI, Torun	"		
Słowo Ludu, Kielce	"		
Trybuna Ludu	"		
Życie Warszawy	"		
AMEL/Trybuna Ludu	23.3.68		
Argumenty	7.4.68		
Pomorze, Torun	16-30.4.68		

— verte —

18.III.1968
/poniedziałek/

Paryska "KULTURA" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968," 1969 podaje:

-Komunikat dr. Ryszarda KRASNODĘBSKIEGO, wykł.mat. Politechniki Wrocławskiej o rozpoczęciu głodówki z dn. 17.3.68, wystosowany do swoich studentów na znak ich solidarności w zw. z rezolucją studentów Politechniki Wrocławskiej z dn. 12.3.68 - /str. 59/

- Rezolucję studentów Wydz. Eleketrotechniki Politechniki Warszawskiej uchwaloną w dniu 18.3.68 w obecności Rady Wydziału i Pracowników naukowych, przedstawicieli organizacji partyjnej, czł. ZG ZMS, ZU ZMS, RW ZSP, ZW ZMS. Ten ostatni był organizatorem zebrania - /str. 136-137/.

Paryska "KULTURA" /wyd. /Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", 1969 podaje wydarzenia w Warszawie w dni. 18.3.68 _ str. 81, 85,

19.III.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- GOMUŁKA Władysław, I-sekr.KC PZPR przemawiał do aktywu partyjnego stolicy w ilości ok.3.000 osób przez dwie godziny. Spotkanie odbyło się w Sali Kongresowej PKiN. Na spotkaniu obecni byli: CYRANKIEWICZ GIEREK, JĘDRYCHOWSKI, KLISZKO, LOGA-SOWINSKI, OCHAB, RAPACKI, SPYCHALSKI, STRZELECKI, SZYR, WANIOŁKA, JAGIELSKI, JAROSZEWICZ, JASZCZUK, KULCZYNSKI, PODEDWORNY, OZGA-MICHALSKI, JAROSINSKI, STAREWICZ, TEJCHMA, WICHA i Henryk SZRAFRANSKI. Wiec zagaił Józef KĘPA - I-sekr.KW m.stoł.Warszawy. GOMUŁKA w swoim przemówieniu przedstawił tło ostatnich demonstracji studentów i za te demonstrancje odpowiedzialnością obarczył: Stefana KISIELEWSKIEGO, Pawła JASIENICĘ, Adama MICHNIKA, studentkę Irenę LASOTA-HIRSZOWICZ, Henryka SZLAJFERA, Antoniego SŁONIMSKIEGO, oraz profesorów: BRUSA Włodzimierza, BACZKĘ Bronisława, MORAWSKIEGO Stefana, BAUMANA Zygmunta, KOŁAKOWSKIEGO Leszka. W swoim przemówieniu atakował Juliusza MIEROSZEWSKIEGO z paryskiej 'Kultury', oraz antykomunistyczne amerykańskie ośrodki wywiadowczo-dywersyjne, które finansują pismo "ORZEŁ BIAŁY" i paryską 'Kulturę'. Wspomniał także pismo "JUTRO POLSKI". Pod koniec przemówienia powiedział: ..."wróg nie śpi, zarówno ten, który działa bezpośrednio w naszym kraju, jak zwłaszcza ten który usiłuje szkodzić Polsce of zewnątrz, z zagranicznych ośrodków propagandy, dywersji i szpiegostwa...". W czasie spotkania dały się usłyczeć okrzyki: "WIESŁAW, GIEREK" -cf.Trybuna Ludu, 20.3.68, oraz okrzyki: "ŚMIAŁO, ŚMIELEJ", gdy mówił o syjonistach - cf.Margueritte/LE MONDE, 22.3.68.

- Oświadczenie Komitetu Wykonawczego Rady Nacz.ZSP w związku z demonstracjami studentów - cf.Głos Pracy i Życie Warszawy, 19.3.68.

- Prezydium Kraj.Rady Kobiet Polskich przy OK FJN apeluje do rodziców nauczycieli i młodzieży o właściwe wychowanie i spokój. Potępia syjonistów - cf.Głos Pracy, 19.3.68.

- DYMISJE:
  - Prokurator DRUSKI wyrzucony z PZPR. Jego syn był krytykowany przez 'Kurier Polski' z dn.12.3.68 za to, że był członkiem Klubu "BABEL" i za kontakty z ambasadą Izraela w Warszawie - cf.UPI, Trybuna Ludu, 30.3.68, oraz Randal/NYTimes, 31.3.68.

- Wiadomość, że V-Kongres PZPR odbędzie się w grudniu 1968 -cf.UPI 19.3.68.

19.III.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Czechosłowaccy dziennikarze: Mirosław PAVEL z "Mlada Fronta" i Erwin JIRICEK z "Prace" zostali nieoficjalnie powiadomieni, że muszą opuścić PRL, gdyż nikt nie może gwarantować im bezpieczeństwa ze względu na studenckie demonstracje - cf.REUTER/Praga, 19.3.68.

GDANSK:-

- Prorektor prof.dr.inż.Stanisław RYDLEWSKI z Politechniki Gdańskiej w apelu do młodzieży akademickiej pisze, że ok.5% młodzieży akademickiej na Politechnice jest agresywna i krzykliwa. Apeluje do grona wykładowców, aby nie zostawiali młodzieży samej sobie i w dyskusjach przyczyniali się do wyjaśnienia nurtujących młodzież wątpliwości. Dalej twierdzi, że ludzi złej woli popiera zachodnioniemiecka "WOLNA EUROPA" - cf.Głos Wybrzeża, 19.3.68, oraz Dziennik Bałtycki, 20.3.68.

KRAKÓW:- Strajk studentów trwa już 6-ty dzień z rzędu.

- Wzrasta frekwencja na wykładach i ćwiczeniach. Zaznaczyła się ona szczególnie w godzinach popołudniowych. Jednak ustawione pikiety przed DS i uczelniami uniemożliwiają młodzieży podjęcia normalnych studiów. Członkowie ZMS próbują przełamać tą atmosferę - cf.Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, 20.3.68.

- Komunikat, że dnia 18.3.68. Ambulatorium Chirurgiczne Pogotowia Ratunkowego przy ul.Siemiradzkiego, udzieliło pierwszej pomocy 112 pacjentom. Wśród poszkodowanych przeważali ludzie, którzy doznali zranień na terenie zakładów. Wielu było pokąsanych przez psy - cf.Gazeta Krakowska, 19.3.68, oraz Zimmerer/Radio Bawarskie, 21.3.68

- Niektóre działy stalowni NOWEJ HUTY przyłączyły się do strajku solidarności ze studentami. Milicja starała się położyć koniec strajkom przez puszczenie psów policyjnych na strajkujących robotników - cf.Zimmerer/Radio Bawarskie, 21.3.68.

ARTYKUŁY;- KOMENTARZE:.-

- KĄKOL Kazimierz w programie 'Co dzień niesie' mówił na temat rezolucji studenckich; atakuje KISIELEWSKIEGO za powiedzenie "CIEMNIAKI" i pracowników naukowych Wydz.Filozofii Uniw.Warszawskiego - cf.Radio Warszawa I, 19.3.68.

19.III.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY i KOMENTARZE:

- K.KUNICKI pt."Niedoszli bohaterowie" - o pochodzeniu żydowskim i działalności Adama MICHNIKA i Henryka SZLAJFERA - cf.Żołnierz Wolności, 19.3.68.

- SZYMANSKI Marek pt."Kto nieprawdę głosi" - na temat pojawienia się ulotek na ulicach Opola, głoszących o pobiciu profesorów przez MO w Krakowie, oraz rozmowę przeprowadzoną w związku z tym z rektorem prof.dr.KLIMASZEWSKIM. - cf.Tryb.Opolska, 19.3.68

- Komentarz w programie "Popołudnie z Młodością" na temat demonstracji studentów w Warszawie. Atak na Stefana STASZEWSKIEGO, Romana ZAMBROWSKIEGO. Wymienieni: BERMAN, RÓŻANSKI, ŚWIATŁO - cf.Radio Warszawa I, 19.3.68.

- Pt."GŁOSOWAŁBYM ZA... NOWOSILCOWEM" - atak na Januarego GRZĘDZINSKIEGO - cf.Głos Pracy, 19.3.68.

- KARCZEWSKI Jarosław (kier.zesp.Prasowo-Wydawn.CRZZ) w art.pt."PRZY PARTII I JEJ KIEROWNICTWIE" pisze o ostatnich demonstracjach studentów, o VII-Zjeździe SDP, oraz atakuje RWE - Głos Pracy, 19.3.68.

- KUNICKI Kazimierz pt."W CZYIM IMIENIU - W CZYIM INTERESIE" - "RACZKUJĄCY REWIZJONIŚCI". Atakuje ludzi takich jak: Stefan STASZEWSKI, Roman ZAMBROWSKI, którzy chcieliby powrócić do władzy. Tacy naukowcy jak: KOŁAKOWSKI Leszek, BAUMAN Zygmunt, czy BRUS Włodzimierz obrócili swe umiejętności przeciwko PRL. Dalej pisze o powstaniu Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności zwanym Klubem Raczkujących Rewizjonistów, którego opiekunem był prof.Adam SCHAFF. Klub zyskuje ojców duchowych w osobach BAUMANA Zygmunta, BACZKI Bronisława, MINCA Bronisława, BRUSA Włodzimierza, KURONIA Jacka. Założycielem Klubu był Adam MICHNIK, Aleksander KOFMAN, Aleksander PERSKI. Do aktywistów Klubu należeli: BLASS Józef, GROSS Jan, RABINOWICZ Włodziemierz, GĘUDZINSKA Irena, ŚWIETLIK Elżbieta, TABORYSKA Lena, SFARD Leon, LEKOWICZ Eleonora, KACMAN Perla, TAUB Małgorzata, BRUS Helena, BRANDWAJN Włodzimierz, BLUMSZTAJN Seweryn, DAJCZGEWAND Jozef, FRYSZMAN Olga, GOLDBARG Guy, HALMIN Janina, LITYNSKI Jan, PERYT Wiktor, TORUNCZYK Barbara, ZARZYCKA Ewa. Dla przykładu podaje, że już w 1961 BLASS Józef za państowe pieniądze podróżował na Wyspy Kanaryjskie, potem pływał po Morzu Środziemnym i wyjeżdżał do St. Zjednoczonych i do Anglii - cf-Gazeta Białostocka, 19.3.68.

19.III.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY i KOMENTARZE:- c.d.

- LORANC Władysław pt."Trzy pytania do studentów" - omawia wydarzenia w środowisku studenckim w kraju, zaznaczając, że na wiecu Uniw. Warszawskiego wołano: "CHCEMY ZAMBROWSKIEGO", że próbowano uśmiercić w Warszawie Marię BARANIECKĄ a w Krakowie Marię WORONIECKĄ z UW., oraz że próbowano także 'uśmiercić' Irenę LASOTĘ - cf.Dziennik Polski, 19.3.68.

- SMOŻEWSKI Ryszard pt."2 x2? - To nasze sprawy". Rozprawia się z komentarzami RWE: Wiktora TROSCIANKI z dn.1.3.68 godz.19.30 z okazji rocznicy powstania Armii Radzieckiej, oraz z Lucjanem PERZANOWSKIM z dnia 5.3.68 na temat programu nauczania w szkolnictwie, który utrudnia młodzieży utrzymać niezależność swoich umysłów - cf.Słowo Ludu, 19.3.68.

- Pt."SYJONISCI o SOBIE" z atakami na RWE, oraz przytacza wypowiedzi wyjaśniające istotę syjonizmu przez Davida Ben GURIONA, dr.Nahum GOLDMANA - cf.Tryb.Ludu i Dziennik Polski, 19.3.68.

- Pt."TAKA JEST PRAWDA" - na temat syjonizmu -cf.Życie Warszawy,19.3.

- Pt."WDZIĘCZNOŚĆ OCALONYCH" - o syjonistach -cf.Tryb.Mazowiecka,19.3.

- Pt."WEZWANIE BEZ POKRYCIA" - atakuje prowokacyjne ulotki rozrzucane w niektórych zakładach pracy w których jest mowa o wbijaniu klina między klasę robotniczą a studentów i inteligencję - cf.Szt.Młodych, 19.3.68.

-'ŻOŁNIERZ WOLNOSCI' daje poparcie GOMUŁCE z ramienia wojska.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

- FRANCJA:-
  - Francuska organizacja Żydów potępiła reżym warszawski za zrzucenie winy na Żydów za ostatnie rozruchy studentów W PRL - cf.RFE/Paris, 19.3.68.

- IZRAEL:-
  - Min.BEJGIN z rządu Izraela ostrzegł PRL w parlamencie Izraela, że Izrael będzie zawsze interweniować przeciwko PRL, aby roztoczyć opiekę nad prześladowanymi Żydami w PRL - cf.REUTER/Jeruzalem, 19.3.68, oraz Tryb.Ludu, 23.3.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:- c.d. (wtorek)

- KANADA:-
  - GARBER, przewodn.Kanadyjskiego Kongresu Żydowskiego odrzucił bezpodstawną propagandę prasy polskiej, jakoby Żydzi byli odpowiedzialni za ostatnie zaburzenia w PRL - cf.RFE/Ottawa, 19.3.68.

- NIEMCY ZACHODNIE:-
  - Dr.KLEPSCH, przewodn.organizacji młodzieży chrześcij.-demokrat. zaprotestował przeciwko represjom reżymu warszawskiego skierowanym przeciwko polskiej młodzieży za domaganie się wolności - DPA/Bonn, 19.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dniu 19.III.1968:-

UPI/Warsaw	19.3.68	30.3.68		
REUTER/Praga	"			
REUTER/Jeruzalem	"			
DPA/Bonn	"			
RFE/Ottawa	"			
RFE/Paris	"			
Gazeta Krakowska	"	20.3.68		
Dziennik Polski, Kraków	"	"		
Głos Pracy	"			
Głos Wybrzeża	"			
Sztandar Młodych	"			
Trybuna Ludu	"	"	23.3.68	30.3.68
Trybuna Mazowiecka	"			
Życie Warszawy	"			
KĄKOL/Radio Warszawa	"			
KUNICKI/Gazeta Białostocka	"			
KUNICKI/Żołnierz Wolności	"			
LORANC/Dziennik Polski	"			
SMOŻEWSKI/Słowo Ludu,Kielce	"			
SZYMANSKI/Tryb.Opolska	"			
Dziennik Bałtycki	20.3.68			
Zimmerer/Radio Bawarskie	21.3.68			
Margueritte/LE MONDE	22.3.68			
Randal/NYTimes	31.3.68			

-verte-

Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", 1969 ogłasza:

-rezolucję młodzieży studiującej ŁODZI zgromadzonej na wiecu dn. 19.3.68. W rezolucji jest groźba 48-godz. strajku okupacyjnego, jeżeli do dn. 21.3.68 godz. 9-tej ta rezolucja nie ukaże się w prasie - str. 45-46.

- odezwa do studentów ŁODZI na temat wiecu w dn. 19.3.68 - str. 47
- mała rezolucja relacja na temat wiecu w auli głównej Uniw. Warszawskiego - str. 86
- Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968",1969 ogłasza:
- apel studentów łódzkich do społeczeństwa o pomoc i poparcie uchwalony na wiecu w dn. 19.3.68 - str. 114

20.III.1968 (środa)

WARSZAWA:- Nielegalny wiec studentów:-

- Politechnika Warszawska: Około 2.000 na 14.000 wszystkich studentów Politechniki -cf.Nacken/FAZ, 22.3.68 (od 2 - 3.000 podaje DPA,20.3. i Margueritte/LE MONDE, 22.3.68, a ok.3.000 podaje Randal/NYTimes, 21.3.68) uczestniczyło w wiecu zorganizowanym bez zezwolenia władz uczelni, który się rozpoczął o godz.14.00. Wiec początkowo miał się zacząć o godz.11.00 - cf.UPI, 20.3.68, potem o godz.12.00 i w końcu przesunięto go na godz.14.00 - cf.Margueritte/LE MONDE,22.3.68 U wejścia do Politechniki stał duży tłum ludzi, a studenci wchodzący na wiec do Politechniki byli legitymowani. Na ulicach Warszawy panował spokój,a tylko nielicznie patrole MO były widoczne koło Uniwersytetu Warszawskiego. Studenci Politechniki na wiecu postanowili rozpocząć 48-godzinny strajk okupacyjny z dniem 21.3.68 celem poparcia swoich żądań, między innymi, ogłoszenia przez prasę ich 15-punktowej rezolucji - cf. AFP, UPI, DPA, 20.3.68, oraz Nacken/ Frankf.Allgem.Zeitung i Randal/NYTimes dnia 21.3.68 donoszą, że studenci Uniwersytetu Warszawskiego dołączają się do tego strajku.

- Krajowa Rada Studenckiej ZMW obradowała w Warszawie z udziałem przedstawicieli KC PZPR: K.JABŁONSKI z Wydz.Organiz., W.BARSZCZEWSKI z Wydz.Propgg.i Agitacji, oraz z udziałem czł.sekretariatu ZG ZMW: KUROWSKI Zdzisław - przewodn.ZG ZMW, który zagaił dyskusję. (tekst jego przemówienia). W dyskusji zabrało głos 17 mówców. Zebrani skierowali list do studentów-członków ZMW i całej młodzieży akademickiej (treść listu), w który, dali wyraz poparcia dla polityki i programu PZPR, oraz dla GOMUŁKI. - cf.Szt.Młodych, 21.3.68.

- Spotkanie czołowego aktywu partyjnego Sił Zbrojnych PRL z Marszałkiem Marianem SPYCHALSKIM, który naświetlił ostatnie wydarzenia w kraju. Zebrani dali wyraz solidarności żołnierzy WP dla referatu GOMUŁKI z dn.19.3.68. - cf.Żołnierz Wolności, 21.3.68

BYDGOSZCZ:-

- MASÓWKA ponad 140-tys.mieszkańców Bydgoszczy i innych miast pomorskich, rozpoczęła się o godz.15.00. Transparenty głosiły: "W pełni popieramy linię Partii i tow.Wiesława", "Jesteśmy z partią", "Bydgoskie z partią", "Przekuć w czyn poparcie dla polityki partii", "Nie pozwolimy występować przeciwko władzy ludowej", "Oczyścić partię z syjonistów", "Precz z syjonizmem", "Ukarać sługusów WOLNEJ EUROPY", "Kto sieje zamęt, zbierze lanie", Nie Jasienice będą uczyć nas demokracji".

20.III.1968
(środa)

BYDGOSZCZ:- c.d. masówki.

- Wiec zagaił I-sekr.KM PZPR Bydgoszcz - Ryszard DOBISZEWSKI, a przemówienie wygłosił I-sekr.KW PZPR Majchrzak Jozef, który powiedział, że w czasie demonstracji zgłoszono wiele pytań i postulatów, nieraz bardzo drażliwych i złożonych i że nie łatwo jest odpowiedzieć na nie jeszcze dzisiaj. Przy tym stwierdził, że nie doceniono wrogów i że nikt nie liczył, że oni mogą podnieść rękę na władzę ludową, wykorzystując brudne metody prowokacji. Zbyt długo tolerowano krecią robotę grup i grupek syjonistycznych, reakcyjnych, warcholskich i chuligańskich. Nie zawsze z dostateczną konsekwencją reagowano na głosy robotników, którzy zwracali uwagę na nieprawidłowość w życiu społecznym. Dalej powiedział, że trzeba byc czujnym i pilnie wsłuchiwać się w głosy załóg fabrycznych najlepiej umiejących rozróżniać i demaskować wrogów. Następnie mówił o Żydach, którzy pracują dla PRL i o tych Żydach, dla których granice są otwarte na wyjazd z Polski. Twierdził, że partia nigdy nie była i nie jest antysemicka, gdyż to uczucie jest obce komunistycznej ideologii. Apelował o skończenie z bezkarnością ludzi takich jak: BRUS, BAUMAN, SZLAJFER, STASZEWSKI. Apelował do godności młodzieży, aby nie dała się wciągnąć w brudnie gierki żądnych władzy politykierów typu: JASIENICY, ZAMBROWSKIEGO, STASZEWSKIEGO, którzy sprowokowali warszawskie awantury. Ostrzega młodych przed pkreśloną grupą naukowców i literatów, oraz wspominał cytat SŁONIMSKIEGO wypowiedziany przez GOMUŁKĘ. Na koniec uchwalono list do GOMUŁKI, odczytany przez Hieronima KIEŁTYKA z bydgoskiej "Eltry". W liście jest wyrażone poparcie dla partii i Gomułki; przyrzeczenie walki z syjonizmem jak i z antysemityzmem; wyrażone przekonanie, że w stosunku do mącicieli i bankrutów politycznym wyciągnięte będą konsekwencje itp. - cf.Gazeta Pomorska,21.3.

GDANSK:-

- Prof.dr.inż.Kazimierz KOPECKI, przewodn.MK FJN w Gdańsku apeluje do młodzieży, aby nie słuchała ludzi politycznie zgranych, ale aby zwracała się z całym zaufaniem do swych profesorów na uczelniach, jeśli popadają w jakieś wątpliwości. Przy tym atakuje RWE. -cf.Głos Wybrzeża, 20.3.68.

- Plenum ZW ZMS. Obradom przewodniczy Stanisław JOZEFIAK, przewodn.ZW ZMS. Udział wzięli: sekr.KW PZPR Jan OSSOWSKI i sekr.ZG ZMS Henryk KANICKI. OSSOWSKI omówił tło i rodowód zajść studenckich w Gdańsku i w Warszawie. Zwrócił uwagę na konieczność szerszego informowania aktywu ZMS o bieżących wydarzeniach politycznych. Na koniec podjęto rezolucję popierającą politykę partii i GOMUŁKI - cf.Głos Wybrzeża, Dziennik Bałtycki, 21.3.68.

KOSZALIN:- (środa)

- MASÓWKA organizacji partyjnej Ziemi Koszalińskiej odbyła się popołudniu. Transparenty: "Młodzież zawsze z partią", "Linia partii - to nasze dziś i nasze jutro", "Naród - partia - patriotyzm", "FUB czynem produkcyjnym wita V-Zjazd PZPR", "Dziennikarze zawsze z partią", "Związkowcy zawsze z Wiesławem" itp. Wiec otworzył Alojzy MALICKI - I-sekr.KMiP PZPR. Przemówienie wygłosił Antoni KULIGOWSKI - I-sekr. KW PZPR. W swoim przemówieniu przypomniał okres października 1956, oraz że przeciwnik lubi wykorzystać rewizjonistów w rodzaju: Leszka KOŁAKOWSKIEGO, MODZELEWSKIEGO, KURONIA, epigonów polskiego dogmatyzmu w rodzaju MIJALA, czy ludzi pokroju JASIENICY, KISIELEWSKIEGO. Mówił, że istnieje ścisły związek między RWE i paryską 'Kulturą' a bankrutami politycznymi w kraju; że niesposób niedostrzec w ostatnich wydarzeniach inspiracji środowisk syjonistycznych; że należy rozróżnić wśród obywateli polskich narodowości żydowskiej - syjonistów od tych, którzy oddali swoje siły i umiejętności, swoje życie PRL, którzy czują się do głębi Polakami; że nie będzie się tolerować żadnych wystąpień antysemickich; że sojusz ze Zw.Radz.jest fundamentem bytu państwowego PRL; że program formułowany przez KURONIA i MODZELEWSKIEGO i ich patronów postuluje pojednawczą politykę wobec NRF. Wspominał KISIELEWSKIEGO jako autora określenia "dyktatury ciemniaków", oraz JASIENICĘ - koleżkę "Łupaszki". Pónim przemawiało jeszcze kilka osób, a na koniec A.ŻUKOWSKI z KWCS odczytał rezolucję popierającą Gomułkę i partię, oraz potępiającą tych którzy otumaniają młodzież - cf.Głos Koszalinski, 21.3.68.

- Wspólne posiedzenie prezyd.ZO ZBOWiD i Zrzeszenia Prawników Polskich na którym omówiono formy współpracy obu organizacji - cf.Głos Koszalinski, 21.3.68.

- Plenum Zarządu Oddz.ZNP obradowało z udziałem A.MALICKIEGO - I-sekr. KMiP PZPR. Omawiano konieczność położenia nacisku na wychowanie młodzieży i przygotowanie uczniów do przyszłego udziału w politycznym, kulturalnym i gospodarczym życiu kraju - cf.Głos Koszalinski, 21.3.68

KRAKÓW:- Rozpoczęcie 48-godz.strajku okupacyjnego.

- Studenci Krakowa wyraźnie zignorowali apel GOMUŁKI z 19.3.68 aby powrócić na wykłady. Zamiast tego zdecydowali się na 48-godzinny strajk okupacyjny - cf.UPI, 29.3.68. Studenci zajęli korytarze i nie są obecni na wykładach. Strajk ten następuje po 5-dniowym bojkocie wykładów, w czasie którego rodzice byli ostrzegani, że ich dzieci zostaną zwolnieni i wydaleni ze studiów, o ile nie zaczną uczęszczać

KRAKÓW:- rozpoczęcie strajku okupacyjnego - cd. (środa)

- na wykłady - cf.Randal/NYTimes, The Times, 21.3.68.
Natomiast prasa lokalna: Gazeta Krakowska i Dziennik Polski dnia 21.3.68 donoszą, że nastąpiła całkowita normalizacja życia uniwersyteckiego. Na wszystkich Wydziałach uczelni UJ odbywały się wykłady w zdecydowanej większości przy pełnej frekwencji. Na Wydziale Prawa - według dziekana prof.dr.M.CIEŚLAKA - pracownicy nauki od samego początku byli na swoich stanowiskach. Prorektor Politechniki prof. Władysław BORUSIEWICZ stwierdził, że nauka odbywa się przy pełnej frekwencji, ale nastąpiło trochę zakłócenie przez śmierć rektora Politechniki, prof.dr.in.ż.Kazimierza SOKALSKIEGO, który zmarł 20.3. (na udar serca - cf.Zimmerer/Radio Bawarskie, 21.3.68)

-Apel Zarządów Uczelnianych ZMS wyższych uczelni Krakowa do studentów strajkujących aby podjęli naukę - cf.Gazeta Krakowska, 20.3.68.

Ł Ó D Ź:-

- MASÓWKA w ilości ok.150.000 Łodzian na Pl.Zwycięstwa. Przemawiał I-sekr.KŁ PZPR Józef SPYCHALSKI, który między innymi, powiedział,że 80 % młodzieży akademickiej Łodzi nie chce wiecowania. Nawiązał do przemówienia Gomułki z dn.19.3.68 o ludziach bez ojczyzny, którzy żyją w Polsce, którzy nie powinni zajmować żadnych stanowisk politycznych czy partyjnych. List do Gomułki odczytała Sabina FLORCZAK. -cf.Dziennik Łódzki, 21.3.68. SPYCHALSKI w swoim przemówieniu wspomniał bankrutów politycznych typu ZAMBROWSKIEGO, STASZEWSKIEGO, oraz ludzi atakujących PZPR z różnych pozycji jak JASIENICA, KOŁAKOWSKI, KISIELEWSKI, BAUMAN, BRUS. Dalej powiedział, że rezolucje studentów godziły w sojusz ze Zw.Radzieckim, oraz że demonstranci sprawili wielką radość zajadłym wrogom PRL m.in., międzynarodowemu syjonizmowi. Dalej mówił, że w Łodzi lansowano plotki o rzekomym aresztowaniu kilku prowodyrów studenckich celem siania niepokojów. Atakował metody wychowawcze Senatu Wyższej Szkoły Filmowej i Teatralnej. Następnie mówił o trzech grupach ludzie pochodzenia żydowskiego, którzy żyją w PRL. Na koniec dziękował funkcjonariuszom MO i ORMO za starania w utrzymywaniu spokoju i porządku publicznego w Łodzi.
- cf.Głos Robotniczy, 21.3.68.

20.III.1968
(środa)

WROCŁAW:-

- Ukarani demonstranci:

Kolegium Karno-Administracyjne przy Prezyd.DRN Stare Miasto ukarało dalszą grupę sprawców, którzy dnia 15 i 16.3.68 dopuścili się chuligańskich ekscesów na Rynku, na ul.Kołłątaja, ul.Świdnickiej i przed Dworcem Głównym:

1) LEWANDOWSKI Tadeusz , zam.ul.Średnia 16a - skazany na 1500 zł grzywny,
2) DUDRAK Jerzy, zam.ul.Nałkowska 2 - technik z ZNTK (w chwili zatrzymania miał przy sobie gumową pałkę) skazany na 2000 zł.grzywny
3) ZAROWIAK Andrzej, zam.ul.Kościuszki 194, skazany na 1000 zł. grzywny,
4) GOMZA Stanisław, zam.ul.Hutnicza 8, skazany na 1200 zł. grzywny, lub na 30 dni aresztu.
5) SONECKI Jan zam.ul.Miernicza 14, księgowy ze spółdz. "Skała", skazany na 800 zł grzywny.

W czasie zajść na ulicach kilku policjantów odniosło obrażenia od rzucanych kamieni. - cf. Gazeta Robotnicza, 20.3.68.

- Komunikat o zatrzymanych we WROCŁAWIU i LEGNICY:

Do dnia 19.3.68 MO zatrzymało za zakłócenie porządku publicznego 213 osób, w tym 3 studentów. Pozostali to młodzież nie pracująca i nie ucząca się. Młodzi robotnicy i inteligenci, uczniowie. Sądy i Kolegia Karno-Administracyjne ukarały 41 osób, w tym 2 studentów. Prokurator zatrzymał 13 osób do dalszego postępowania wyjaśniającego. Wszyscy pozostali zostali zwolnieni. Ponad to MO zatrzymała 16 studentów za kolportowanie na ulicach ulotek o treści wrogiej ustrojowi i państwa. Część zatrzymanych studentów została zwolniona. Ci, którzy kolportowali ulotki zostaną pociągnięci do odpowiedzialności zgodnie z obowiązującym w PRL ustawodawstwem - cf.Gazeta Robotnicza, 21.3.68

- Posiedzenie Sekretariutu KW PZPR na temat rezolucji studenckich, powziętych na legalnych zebraniach, który odbyły się w WSE, WSR, Politechnice, Uniwersyteciem WSWF i Akad.Medycznej - cf.Gazeta Robotn., 21.3.68.

- Komunikat na temat wspólnego posiedzenia Senatu, Sekretariatu KU PZPR, oraz Prezyd.Rady Zakł.ZNP na którym podjęto 3-punktową rezolucję (treść rezolucji) - cf. Gazeta Robotnicza, 21.3.68.

20.III.1968
(środa)

WARSZAWA:

- Na Uniwersytecie Warszawskim odczytano rezolucję robotników zakładów PAFAWAG z Wrocławia w której jest wyrażona solidarność z żądaniami studentów - cf. Randal/NYTimes, 21.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 22.3.68.

ARTYKUŁY:

- SZCZĘSNOWICZ Remigiusz - art.pt."KTO GODZI W SOCJALIZM - TEN GODZI w POLSKĘ". Pisze, że KISIELEWSKI jest zbankrutowanym politykiem i działaczem z którego poglądami nie mogli się pogodzić nawet postępowi katolicy. Dalej pisze, że oprócz KISIELEWSKIEGO obrońcami wolności i swobód byli Paweł JASIENICA i Stefan STASZEWSKI - największy rzecznik zamordyzmu w okresie stalinowskim - cf.Kurier Szczecinski, 20.3.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

- BELGIA:-
  - Związek Żydowskich Studentów w Belgii opublikował protest przeciwko brutalnej akcji MO skierowanej przeciwko studentom Uniwersytetu Warszawskiego - cf.RFE/Bruksela, 20.3.68.

- FRANCJA:-
  - Rada Żydów we Francji wydała oświadczenie potępiające oficjalną kampanię antysemicką, prowadzoną obecnie w PRL - cf.RFE/Paris,21.3.

- HOLANDIA:-
  - Żydowscy studenci studiujący na uniwersytetach w Amsterdamie, Utrechcie ogłosiły protest przeciwko brutalnej akcji MO skierowanej przeciwko studentom Uniw.Warszawskiego - cf.RFE/Bruksela, 20.3.68.

STANY ZJEDNOCZONE:-

- Rabin Herschel SCHACTER, przewodn.Rady Przewodn.Głównych Organiz. Żydów Amerykańskich skrytykował przemówienie GOMUŁKI z dn.19.3.68. -cf.RFE/NYork, 20.3.68, oraz Głos Pracy, 23.3.68.
- Senator Birch BAYH of Indiana oskarżył reżym polski, że stosuje represje w sprawie wolności osobistej i szuka kozła ofiarnego za demonstracje studentów - cf.UPI/Washington, 20.3.68.
- Konferencja przewodniczącycg głównych organizacji żydowskich i Rada Młodzieży Żydowskiej w Nowym Jorku urządza zebranie protestacyjne i demonstracje przed misją PRL do Narodów Zjedn.w Nowym Jorku -cf.RFE/NYork, 193.68, 21.3.68, oraz Tryb.Ludu, 22.3.68.

20.III.1968
(środa)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:- c.d.

- WIELKA BRYTANIA:-

- Nadzwyczajne walne zebranie Stow.Polskich Kombatantów Żydów odbyło się w Londynie. Uchwalono rezolucję protestującą przeciwko kampanii antysyjonistycznej w PRL. Przemawiali: dr.S.FRISNER - przewodn.Stow Rabin M.STEINBERG, czł.parlamentu brytyjskiego, labourzysta dr. Maurice MILLER, członek Stowarzyszenia H.MEYER i przedstawiciel Stow.Polskich Kombatantów - Józef GAWLINSKI - cf.RFE/London, 21.3.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dn.20.marca 1968:-

AFP/Varsovie		20.3.68	
DPA/Warschau		"	
UPI/Warsaw		"	
UPI/Washington		"	
RFE/Bruksela		"	
RFE/Nowy Jork	19.3.68	"	21.3.68
Gazeta Krakowska		"	
Gazeta Robotnicza, Wrocław		"	"
Głos Wybrzeża, Gdansk		"	"
RFE/London		21.3.68	
RFE/Paris		"	
Zimmerer/Radio Bawarskie		"	
The Timęs, London		"	
Randal/NYTimes		"	
Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung		"	
Dziennik Bałtycki, Gdansk		"	
Dziennik Łódzki		"	
Dziennik Polski, Kraków		"	
Gazeta Krakowska		"	
Gazeta Pomorska		"	
Głos Koszaliński		"	
Głos Robotniczy, [illegible] Łódz		"	
Sztandar Młodych		"	
Żołnierz Wolności		"	
Margueritte/LE MONDE,		22.3.68	
Trybuna Ludu		"	
Głos Pracy		23.3.68	
SZCZĘSNOWICZ/Kurier Szczecinski		20.3.68.	

- verte -

20.III.1968
/środa/

Paryska "Kultura" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969 publikuje:

- tekst odezwy studentów WROCŁAWIA z dnia 20.3.68 - str. 93

Paryska "KULTURA" / wyd. "Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", 1969 podaje że dn. 20.3.68 zbiera się wiec studentów w Warszawież na którym zostaje uchwalony 48-godzinny strajk protestacyjny w zw. z mową GOMUŁKI w dn. 19.3.68 - str. 86

WARSZAWA:- 21.III.1968 (czwartek)

- Strajk na Politechnicee i Uniwersytecie.

Około 5.000 studentów (liczbę 3.000 podaje Zimmerer/Radio Bawarskie, 22.3.68) Politechniki rozpoczęło 48-godzinny strajk okupacyjny o godz.8.00 rano -cf.AFP, UPI, 20.3.68, REUTER, 21.3.68, Randal/NYTimes 22.3.68. Wśród strajkujących przeważają studenci I-go i III-go roku - cf.Życie Warszawy, 21.3.68. Dokładnie niewiadomo jaki rozmach przybrał strajk - cf.Zimmerer/Radio Bawarskie, 21.3.68. Transparenty proklamujące 48-godzinny strajk okupacyjny ukazały się na zewnątrz Politechniki (jeden wisiał na Politechnice z napisem "STRAJK - NASZE STANOWISKO JEST ZDECYDOWANE" - cf.Nacken/Frankf.Allg.Zeitung,22.3.68) na krótko po zapadnięciu decyzji rozpoczęcia 36-godzinnego strajku wieczorem na Uniwersytecie Warszawskim, powziętej przez około 2.000 studentów Uniwersytetu. Strajki studentów na Politechnice i Uniwersytecie mają się zakończyć w jednakowym czasie, to jest dnia 23.3.68 (sobota) o godz.8-mej rano. Wieczorem około 5.000 studentów okupowało główny gmach Politechniki. Studenci zostali ostrzeżeni przez Rektorów prof.TURSKIEGO Stanisława z Uniw.Warszawskiego i prof.SMOLENSKIEGO Dionizego z Politechniki o grożących im poważnych konsekwencjach, łącznie z wyrzuceniem z uczelni, jeśli nadal będą bojkotować wykłady. Około 100 studentów nie wpuszczono bocznym wejściem na teren Uniwersytetu Warszawskiego, gdyż główne wejście do gmachu zostało wcześniej zamknięte.

Nazewnątrz Politechniki wiszące transparenty głosiły apele skierowane do obywateli Warszawy: "Robotnicy, nasza sprawa jest także Waszą sprawą", "Nie dajcie się zastraszyć", "Dziennikarze, gdzie jest Wasze poczucie honoru", "Przestańcie oszukiwać naszych ojców, którzy są robotnikami i chłopami", Nad głównym wejściem Politechniki wisiał tekst rezolucji, napisany dużymi literami. Rezolucja ta od 13.3.68 jest przemilczana przez prasę polską. Od przedpołudnia przed Politechniką zebrał się duży tłum ludzi. Wśród nich byli studenci, robotnicy, urzędnicy przepisujący tekst tej rezolucji. Popołudniu przybyło jeszcze więcej ludzi. Dużo ludzi zebrało się także przez bocznym wejściem do Politechniki na ulicy Noakowskiego. Studenci otrzymywali od zebranej publiczności prowiant i papierosy, wzamian za to rozdawali ulotki pisane ręką. Ulotki w rodzaju apelu do narodu który kończył się słowami: "Niech żyje Polska Rzeczpospolita Ludowa, Niech żyje socjalizm, Niech żyje praworządność, Niech żyje demokracja, Historia jest po naszej stronie" - cf.AFP, REUTER, 21.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 23.3.68. Około godz.22-giej wieczorem na bocznej stronie Politechniki został wywieszony napis: "Warszawa ze studentami", oraz "Demokracja i Socjalizm" - cf.Nacken/FAZ, 23.3.68. Studenci Politechniki przerzucali ulotki przez mur uczelni do zebra-

WARSZAWA:- strajk studentów c.d. 21.III.1968 (czwartek)

- nych wokół uczelni ludzi. W ulotkach domagali się wyjaśnienia, dlaczego funkcjonariusze MO i ORMO wdarli się dnia 8-go i 9.3.68 na teren Uniwersytetu i Politechniki. Apelowali do prasy polskiej, aby przestała kłamać i mówiła prawdę na zebraniach organizowanych przez reżym -cf.Martin/UPI, 22.3.68. W czasie trwania strajku studenci Politechniki zebrali między sobą około 5.000 złotych na zakup koców, żywności, świec itp. Słuchali wiadomości płynących z zachodnich radiostacji - cf.Randal/NYTimes, 22.3.68.
Na Uniwersytecie Warszawskim transparenty zostały usunięte około północy. Jeden napis głosił, że studenci także strajkują w KRAKOWIE, GDANSKU, WROCŁAWIU i w ŁODZI. -cf.UPI/Warsaw, 22.3.68. Większość studentów na Uniwersytecie Warszawskim była jakoby zdecydowana na rozpoczęcie nauki - cf.Nacken/FAZ, 22.3.68. Część z nich ma zamiar pójść na wykłady w piątek (22.3.68) i zostać na noc w gmachu Uniwersytetu wraz ze strajkującymi kolegami - cf.REUTER, 21.3.68, Margueritte/LE MONDE, 23.3.68.
Radio Warszawa dnia 21.3.68 podało, że na wyższych uczelniach stolicy Na Uniwersytecie Warszawskim, Szkole Gł.Gospod.Wiejskiej, Szkole Gł. Planow.i Statystyki, Akademii Medycznej, Akad.Wychow.Fizycznego, oraz Szkole Artystycznej odbywały się normalne zajęcia, a tylko na Politechnice i na Uniwersytecie Warszawskim niewielkie grupy "wichrzycieli" nakłaniały studentów do powstrzymywania się od udziału w zajęciach, czemu pewna część młodzieży dała posłuch.

- Senat Akademii Medycznej podjął uchwałę potępiającą organizatorów i inspiratorów demonstracji studenckich (treść uchwały) - Nowy Medyk No.4/68.

- Aresztowania:
LESZ Aleksander, syn Mieczysława, I-z-cy przewodn.Komit.Nauki i Techn. został aresztowany. Zarzuca się jemu, że szerzył fałszywe wiadomości. Został zaatakowany przez tygodnik'WALKA MŁODYCH', że uszkodził samochód urzędowy ojca, jadąc nim pod wpływem alkoholu. Ojcu jego zarzucono, że starał się zataić ten incydent - cf.Randal/NYTimes, 22.3.68.

- HOLMES Edward, Student z USA studiujący na Uniw.Jagiellońskim w Krakowie, został aresztowany i przesłuchiwany przez MO. Prawdopodobnie był zamieszany w demonstracjach studentów w Krakowie -cf.UPI, 27.3.68
W dniu dzisiejszym student - murzyn został wydalony z UJ w Krakowie i z Polski za kontakty z zagr.placówką dyplomatyczną, które miały miejsce w dn.12.3.68 w hotelu w Krakowie - cf.REUTER,23.3.68, oraz UPI/Paris, 28.3.68.

21.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- Spotkanie naukowe na temat kompleksowych problemów deglomeracji, zorganizowane przez Polskie Tow.Ekonomiczne w obecności wicepremiera Piotra JAROSZEWICZA, Kazimierza SECOMSKIEGO i Wincentego KAWALCA. Referaty wygłosili: Jerzy MAJEWSKI - przewodn.Prezyd.WRN m.st.W-wy, oraz PINKOWSKI Józef - przewodn.Prezyd.WRN Warszawa-woj. - cf.Trybuna Ludu, 21.3.68.

- Konferencja Episkopatu Polskiego. Zebrani biskupi podpisali list pasterski w którym potępiają brutalne użycie siły przez funkcjonariuszy MO w zajściach ze studentami, oraz stwierdzają, że wszystkie sprawy powinny być załatwiane przez prowadzenie dialogu i bez użycia siły, gdyż inaczej to niedoprowadzi do zlikwidowania napięcia między ludnością a grupami społecznymi. Biskupi zawiadamiają, że wystosowali w tej sprawie osobne pismo do rządu. List ten (pasterski) był odczytany w kościołach z ambon dnia 24.3.68 - cf.REUTER, 24.3.68, oraz Randal/NYTimes, 25.3.68.

- Treść apelu plenum Kraj.Rady Studenckiej ZMW do działaczy studenckich ZMW i do młodzieży studenckiej. W apelu jest omówienie wydarzeń na wyższych uczelniach Warszawy i innych miast uniwersyteckich - cf. Radio Warszawa, 21.3.68

GDANSK:-

- DZIEWICKI Jerzy, red.nacz."GŁOSU WYBRZEŻA" spotkał się ze studentami Politechniki Gdańskiej, zamieszkałymi w DS Nr.16. Spotkanie było prowadzone w szczerej i gorącej atmosferze - cf.Głos Wybrzeża,25.3.68 Dziennik Bałtycki, 24-25.3.68

- Rozszerzone plenum WK ZZ w Gdańsku; odbyło się w sali stoczniowego kina "Panorama". Obrady otworzył przewodn.WKZZ - Feliks PIECZEWSKI, witając przybyłych: Stanisława KOCIOŁKA - I-sekr.KW PZPR i Jana OSSOWSKIEGO - sekr.KW PZPR. W czasie obrad przemawiał KOCIOŁEK. Rozważał nad sprawą jak doszło do zajść studenckich i co robić aby w przyszłości do takich zajść nie doszło. Stwierdza, że mimo pryncypialnych wyjaśnień GOMUŁKI dn.19.3.68 te pytania jeszcze powracają i nurtują go. Dalej mówił, że na tym zebraniu padło dużo głosów nacechowanych wielką troską o młodzież i o jej przyszłość. Do wydarzeń w Gdańsku doszło dlatego, że było dużo niedociągnięć w pracy wychow.-polit. na uczelniach. Także oddziaływanie wrogich ośrodków dywersyjnych na młodzież było jednym z powodów. Jednak największą rolę odegrali prowokatorzy i plotki. Następnie powiedział, że według prokuratury, w ostatnich dniach zostało zatrzymanych w zajściach ulicznych

21.3.1968
(czwartek)

GDANSK:- Plenum WKZZ c.d.

- 283 osoby, w tym 54 studentów i 59 uczniów. Na koniec podjęto uchwałę solidaryzującą się ze stanowiskiem klasy robotniczej całego kraju, wyrażającym się na licznych masówkach - cf.Głos Wybrzeża, 22.3.68

KRAKÓW:- Strajk studentów:-

- Spokój na mieście. Mniej milicji widać na ulicach jak w dniach poprzednich - cf.UPI/Agencies, 21.3.68. Studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego już drugi dzień skolei kontynuują strajk okupacyjny na Uniwersytecie, podobny do strajku studentów Politechniki Warszawskiej -cf.Randal/NYTimes, 22.3.68. Natomiast "Gazeta Krakowska" w dniu 22.3.68 donosiła, że zajęcia odbywają się normalnie przy pełnym udziale studentów. Podobnie jak w zakładach pracy, również w szkołach wyższych odbywały się krótkie masówki wyrażające popracie dla GOMUŁKI

- Zarządzenie Nr.6 Przewodn.Prezyd.WRN Kraków w sprawie wprowadzenia postępowania przyspieszonego w orzecznictwie karno-administracyjnym w zw.z ostatnimi wydarzeniami - cf.Gazeta Krakowska, 22.3.68.

- Zmarł dr.DROBNER Bolesław - cf.Gazeta Krakowska, 22.3.68

LUBLIN:-

- MASÓWKĘ społeczeństwa Lublina w Alejach Zygmuntowskich zagaił rektor Akad.Medycznej, prof.dr.Mieczysław STELMASIAK, po czym przemawiał Władysław KOZDRA - I-sekr.KW PZPR. Mówił on o próbie podniesienia ręki na partię i władzę ludową. Zaatakował wychowawców młodzieży takich jak BRUS, BAUMAN, KOŁAKOWSKI, oraz literatów w rodzaju: SŁONIMSKIEGO, KISIELEWSKIEGO. Domagał się wyraźnego samookreślenia tych Żydów obywateli polskich, którzy tego jeszcze nie dokonali. Wspomniał nazwiska: ZAMBROWSKIEGO, WERFLA i STASZEWSKIEGO. Powiedział że wśród studentów lubelskich znaleźli się i tacy, którzy lżyli swoich rektorów, którzy gotowi byli niszczyć to co dla nich otworzyła ręka robotnika, którzy darli Konstytucję PRL, którzy w ulotkach przeciwko władzy ludowej wzywali na manifestacje i do broni. Przeciw partii i jej polityce wystąpili w ostatnich dniach emigracyjni bankruci polityczni, rodzimi reakcjoniści, krajowi i międzynarodowi syjoniści. Wymienia nazwiska ludzi, którzy kiedyś byli obdarowani wysokimi godnościami panstwowymi i społecznymi: ŚWIATŁĘ, BIALERA, MONATA, TYCHERA, TYKOCINSKIEGO, nazywając ich zdrajcami i agentami światowego imperializmu. -cf.Radio Warszawa, 21.3.68, Sztandar Ludu, 22.3.68 i 23-24.3.68 . Hasła na transparentach - vide Szt.Ludu, 22.3.68

21.III.1968
(czwartek)

OPOLE:-

- MASÓWKA ponad 30.000 mieszkańców miasta i województwa została otwarta przez I-sekr.KMiP PZPR Augustyna WAJDĘ o godz.14-tej, na placu Czerwonej Armii. M.innymi wznoszono okrzyki na cześć MO i ORMO, że zdała trudny egzamin w ostatnich dniach. Przemawiał I-sekr.KW PZPR Marian MIŚKIEWICZ. Mówił on na temat "Chamów i ciemniaków", grożąc, że kto podniesie rękę i głos na politykę partii, nie może liczyć na żadną tolerancję i pobłażliwość. Żąda ustawienia bariery przeciwko zakusom rzeczników reakcji i skompromitowanym karierowiczom, oraz że do grona tych ludzi nie można tylko sprowadzać nazwiska takie jak: KISIELEWSKI, JASIENICA, SŁONIMSKI, STASZEWSKI, ZAMBROWSKI. Następnie dziękuje studentom i kadrze naukowej Opola, że nie dała się nabrać dywersantom. Wyraża uznanie dla MO i ORMO, którzy ze spokojem i rozwagą realizowani swe zadania w tych burzliwych dniach. Na koniec kolejarz Józef ADAMCZYK, po przemówieniach innych osób, odczytał rezolucję (treść rezolucji i treść napisów na transparentach) - cf.Tryb.Opolska, 22.3.68.

RZESZÓW:-

- Sesja WRN obradowała nad sprawami bezpieczeństwa i porządku publicznego w wojew.rzeszowskim. Omawiany był stan aktualny bezpieczeństwa, walka z chuligaństwem itp. - cf.Nowiny Rzeszowskie, 21.3.68, 22.3.68 W obradach uczestniczyli: wicem.Spraw.Józef SZCZERSKI i z-ca prok.
- gen.PRL Kazimierz KUKAWKA. Obradom przewodniczył radny Władysław MIKUŁA. Przemawiali: Władysław BIERNAT - prok.wojew., Edward JACHCZYK prezes Sądu Woj., BŁONSKI Franciszek - przewodn.Komisji Ochrony Porządku i bezp.publicznego WRN - cf.Nowiny Rzeszowskie, 22.3.68.
- MASÓWKA (przedstawicieli/ prawie 100.000 wojew.organiz.PZPR na placu Zwycięstwa została otworzona przez I-sekr.KM PZPR Piotra Bika, a następnie przemówił I-sekr.KW PZPR Władysław KRUCZEK. Zebranych było ok.40.000 ludzi. KRUCZEK mówił, że w dn.19.3.68 przybyli do Rzeszowa studenci z innych ośrodków, aby nakłonić studentów rzeszowskich do demonstracji. Dodał że społeczeństwo Ziemi Rzeszowskiej całkowicie zgadza się z oceną daną przez GOMUŁKĘ w dniu 19.3.68. Atakuje SŁONIMSKIEGO, JASIENICĘ i KISIELEWSKIEGO, szczególnie za określenie 'dyktatura ciemniaków'. Atakował RWE. Na koniec wspomniał, że pewna nauczycielka ukrywała przez całą okupację córkę Jana GÓRECKIEGO, narodowości żydowskiej, którego syn brał aktywny udział w przygotowaniu i ekscesach w Warszawie. Na koniec uchwalono rezolucję, która odczytał Jan MAREK z rzeszowskiej WSK (Treść rezolucji i napisów na transparentach) - cf.Nowiny Rzeszowskie, 22.3.68

21.III.1968
(czwartek)

SŁUPSK:-

- MASÓWKA solidarnościowa mieszkańców tego miasta została otwarta przez I-sekr.KMiP PZPR Słupsk - Karola SZUFLITĘ. Po nim przemawiał I-sekr.KW PZPR Antoni KULIGOWSKI, który powiedział, że ludzie w rodzaju JASIENICY i KISIELEWSKIEGO uchylili przyłbicy jako przedstawiciele rodzimej reakcji. Atakował zbrankrutowanych polityków w rodzaju ZAMBROWSKIEGO, STASZEWSKIEGO, WERFLA. Obarczył odpowiedzialnością za wydarzenia e pewnej mierze: profesorów: BRUSA, BAUMANA, BACZKĘ, MORAWSKIEGO, KOŁAKOWSKIEGO. Atakował RWE, że inspiruje wydarzenia w kraju. Uchwaloną rezolucję odczytał Witold LEWANDOWSKI - cf.Tryb.Ludu, 22.3.68, oraz Głos Koszalinski, 22.3.68.

TARNÓW:- Demonstracje młodzieży.

- W godz.wieczornych na pl.Kazimierza Wielkiego zaczęły się gromadzić grupy młodych ludzi, tamując ruch uliczny. Wezwani do rozejścia się i zachowania spokoju, młodzi ludzie zaczęli się rozchodzić. Jednakże kilkudziesięciuwa grupa ludzi przy akompaniamencie okrzyków i gwizdów, skierowała się pod dom studencki słuchaczy Studium Nauczycielskiego, próbując mieszkańców tego SD wciągnąć do udziału w demonstracji. Nie otrzymując reakcji ze strony studentów, grupa ta udała się na plac Dzierżynskiego, gdzie zagrodziła jej drogę milicja robotnicza z tarnowskich zakł.pracy, oraz funkcjonariusze MO. Doszło do utarczek. Demonstrujący obrzucali kamienia milicjantów i wybili kilka szyb wystawowych. Zatrzymano 43 najbardziej agresywne osoby. Wśród nich było 7 uczniów szkół zawodowych - cf.Gazeta Krakowska, Dziennik Polski, 22.3.68

TORUN:- Wiec studentów:-

- O godz.16-tej około 300 studentów próbowało zorganizować wiec na placu pomiędzy Domami Studenckimi. Na skutek interwencji rektora oraz prorektorów Uniwersytetu im.M.Kopernika tylko część zebranych kontynuowała wiec. Reszta rozeszła się do swych zajęć - cf.POMORZE, 16-30.4.68

WROCŁAW:- Bojkot zajęć na Uniw.Wrocławskim:-

- Studenci biorący udział w bojkocie zostali skreśleni z listy studentów, jednak później niemal wszyscy zostali ponownie przyjęci, z tym że otrzymali nagany wpisane do indeksów - cf.Słowo Polskie, 12.5.68.

21.III.1968
(czwartek)

ZIELONA GÓRA:-

- Aktyw Ziemi Lubuskiej spotkał się z egzekutywą KW PZPR i sekr.KC PZPZ Arturem STAREWICZEM. Przema-wiał I-sekr.KW PZPR Tadeusz WIECZOREK. Zaznaczył on, że studenci WSI w Zielonej Górze jako pierwsi odcięli się od zajść na Uniwersytecie Warszawskim, oraz że społeczeństwo Ziemi Lubuskiej popiera całkowicie GOMUŁKĘ i linię partii. (W jego przemówieniu nie ma ataków imiennych, a słowo syjoniści jest tylko raz użyte). Powiedział także, że były próby nawiązania kontaktów przez emisariuszy niektórych ośrodków studenckich, oraz że w wielu miastach ukazały się spore ilości wrogich napisów i pojawiło się wiele prowokacyjnych ulotek. Chwalił MO za wzorowo pełniącą służbę oraz dał wyraz uznania dla ORMO. Mówił o nierozelwanych związkach sojuszu i przyjaźni ze Zw.Radzieckim. Następnie Artur STAREWICZ omówił problemy spotkania w BUDAPESZCIE, oraz odpowiadał na pytania dotyczące wydarzeń na wyższych uczelniach, jak również przeciwdziałania PZPR przeciw wichrzycielom i siłom reakcji. Na koniec uchwalono rezolucję - cf.Gazeta Zielonogórska i Tryb.Ludu, 22.3.68.

- STAREWICZ Artur, Sekr.KC PZPR spotkał się popołudniu ze studentami i pracownikami naukowymi Wyższ.Szk.Inżyn. i dopowiadał na liczne pytania studentow w sprawie dotyczącej środowiska akademickiego i sytuacji politycznej w kraju- cf.Gazeta Robotnicza, 22.3.68, Radio Warszawa, 21.3.68 . Wieczorem spotkał się z dziennikarzami- cf.Radio Warszawa,21.3.68, Życie Warszawy, 22.3.68, oraz Gazeta ZIELONOGÓRSKA 22.3.68 .

BIAŁYSTOK:-

- Spotkanie kier.KW PZPR z aktywem studenckim Białegostoku, odbyło się w sali konfer.PZPR. Udział wzięli: I-sekr.KW PZPR Arkadiusz ŁASZEWICZ sekr.KW PZPR:- Aleksander MŁODZIANOWSKI, Witold MIKULSKI, Sergiusz RUBCZEWSKI, oraz I-sekr.KM PZPR Józef TRUSIEWICZ. Uczestniczyli także: pracownicy naukowi: prof.Ludwik KOMCZYNSKI - rektor AM, prof.Eugeniusz NICZYPOROWICZ - prorektor WSI, Spotkaniu przewodniczył ŁASZEWICZ Arkadiusz. Na temat wydarzeń w Kraju mówił Witold MIKULSKI, stwierdzając rozwagę i rozsądek polityczny białostockiego środowiska studenckiego, oraz zapowiedział częstsze spotkania z młodzieżą studencką, które powinny być najlepszym forum wyjaśniania wątpliwości na tle polityki międzynarodowej i wewnętrznej partii i panstwa - cf.Gazeta Białostocka, 23-24.3.68.

ARTYKUŁY; KOMENTARZE:-

- płk.KORZENIECKI Konstanty, red.nacz."ŻOŁNIERZA WOLNOSCI" przemawiał w telewizji polskiej na temat demonstracji studentów i zaatakował RWE przyrównując ją do Goebbelsa, jeśli idzie o wzory propagandy.

- pt."Wyrozumiałość władz - wnioski niech wyciągną sami" - o studentach-organizatorach zajść (bez podania nazwiski) -cf.Gazeta Krakowska, 21.3.68.

- DZIEWICKI Jerzy pt."Rozmowa o feralnym piątku" w którym daje tło i przebieg zajść studenckich w Gdańsku - cf.Głos Wybrzeża, 21.3.68

- HRABYK Klaudiusz (P.A.Interpress) pt."To jest 'polonez' plugawy" atakuje RWE oraz poetę Kazimierza WIERZYNSKIEGO za jego zbiór wierszy pt."Czarny polonez". Przy okazji atakuje syjonistów w rodzaju: GRYNBERGA, TYRMANDA, JEDLICKIEGO, KOSINSKIEGO, HERTZA, WYGODZKIEGO, STALINSKIEGO i HEMARA - cf.Głos Olsztynski, 21.3.68 oraz Nowiny Rzeszowskie, 23-24.3.68.

- pt."Narewka oskarża" - atak na Pawła JASIENICĘ, który pod pseudonimem "NOWINA" należał do grupy partyzantów w woj.białostockim, wododzonej przez "Łupaszkę", a której zarzuca się zlikwidowanie niektórych mieszkańców tej wioski, powiązanych z komunistami - cf.Sztandar Młodych, 21.3.68.

- B.SIDORCZUK pt."Co to znaczy demokracja?" - "Gdy dwóch mówi to samo" Pisze o pojęciu demokracji u studentów Uniwersytetu Warszawskiego - cf.Gazeta Zielonogórska, 21.3.68.

- KUNICKI Kazimierz pt. "W CZYIM IMIENIU - W CZYIM INTERESIE" (2) - "Niedoszli bohaterowie". Pisze o Adamie MICHNIKU i Henryku SZLAJFERZE. Wspomina Hindusa P.K.RAINY i o spotkaniach MICHNIKA z przedstawicielami RWE. - cf.Gazeta Białostocka, 21.3.68.

REAKCJE ZA GRANICĄ NA WYDARZENIA W PRL:-

- FRANCJA:-
  - Ok.200 członków Rewolucyjnego Ruchu Francuskiej Młodzieży Komunistycznej zebrało się wieczorem przez ambasadą PRL w Paryżu aby doręczyć petycję domagającą się wypuszczenia na wolność aresztowanych studentów, którzy brali udział w ostatnich demonstracjach studentów w PRL - cf.RFE/Paris, 22.3.68.

24.III.1968
(czwartek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL c.d.

- FRANCJA:
  - Związek Żydowskich Ochotników i Weteranów w Paryżu ogłosił deklarację protestującą przeciwko anty-żydowskiej kampanii w PRL - cf.RFE/Paris, 21.3.68

- KANADA:-
  - Studenci Uniwersytetu McGill w Montrealu zatwierdzili 6-punktową rezolucję solidaryzującą się ze studentami demonstrującymi w PRL (treść rezolucji) - RFE/Montreal, 22.3.68.

- STANY ZJEDNOCZONE:-
  - Demonstranci protestowali przed siedzibą polskiej misji do Narodów Zjednoczonym w Nowym Jorku, przeciwko tłumieniu wolności politycznej 'naszych braci' przez reżym komunistyczny w PRL - cf.RFE/New York, 22.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dniu 21.marca 1968:-

AFP/Varsovie	20.3.68	21.3.68	
UPI/Warsaw	"	22.3.68	UPI/Paris 28.3.68
REUTER/Warsaw	21.3.68	24.3.68	23.3.68
RFE/Paris	"		
ZIMMERER/Radio Baw.	"		
CNR/AGENCIES	"		
Gazeta Krakowska	"	22.3.68	
KUNICKI/Gaz.Białost.	"		
DZIEWICKI/Gł.Wybrzeża	"		
HRABYK/Gł.Olsztynski	"		
SIDORCZUK/Gaz.Zielon.	"		
KORZENIECKI/Telew.p.	"		
Nowiny Rzeszowskie	"	22.3.68	23-24.3.68
Sztandar Młodych	"		
Trybuna Ludu	"	22.3.68	
Życie Warszawy	"	22.3.68	
Radio Warszawa	"		
RFE/Montreal	22.3.68		
RFE/New York	"		
RFE/Paris	"		
RANDAL/NYTimes	"	25.3.68	
NACKEN/Frankf.A.Zeit.	"	23.3.68	
MARTIN/UPI/Warsaw	"		
Głos Wybrzeża, Gdansk	"	25.3.68	
Głos Koszalinski	"		
Dziennik Polski, Kraków	"		
Gazeta Robotn., Wrocław	"		
Gazeta Zielonogórska	"		
Sztdandar Ludu, Lublin	"	23-24.3.68	
Trybuna Opolska	"		
Marguerittte/LE MONDE	23.3.68		
Gazeta Białostocka	23-24.3.68		
Dziennik Bałtycki, Gdansk	24-25.3.68		
Nowy Medyk (mies.)	Nr.4/68		
Pomorze	16-30.4.68		
Słowo Polskie,	12.5.68		

- verte -

21.III.1968)
(czwartek)

Paryska "KULTURA" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969 publikuje następujące dokumenty:

- Deklarację studentów Uniwersytetu Warszawskiego uchwaloną przez około 2.500 studentów zebranych dn.21.3.68 w Auditorium Maximum (tekst deklaracji) - str.60-61.
- odezwę studentów Politechniki Warszawskiej do obywateli PRL z dn.21.3.68 (tekst) - str.94-95,
-

Paryska "KULTURA" (wyd."Dokumenty"-Poskie Przedwiośnie", 1969) ogłasza:

- w rezolucji Rady Studentów w ŁODZI, jest podany termin 21.3.68 godz.9.oo dla prasy celem ogłoszenia ich rezolucji i odezw, gdyż w przeciwnym razie ogłaszają strajk okupacyjny uczelni łódzkich - str.46
- List Episkopatu Polskiego podpisany dnia 21.3.68 przez wszystkich biskupów polskich - str.65-66
- wiadomość o proklamowaniu strajku okupacyjnego dn.21.3.68 od godz.20 na Uniwersytecie Warszawskim, ~~kuh~~ Deklaracja została powzięta na wiecu dn.21.3.68 w Auditorium Maximum, który odbył się w południe - str.81
- wiadomość, że na murach Uniw.Warszawskiego pojawia się odezwa Rektora zabraniająca akcji strajkowej. Mimo tego o godz.8-mej zbierają się studenci rozpoczynając strajk okupacyjny. Studenci przejmują służbę porządkową, zbiórkę pieniędzy na potrzeby strajku (zebrano ok.5.000 zł), powialają 1500 egz."Odezw do ludności", oraz rezolucji Polit. Warszawskiej, Uniw.Warsz., studentów Krakowa i ŁODZI, sporządzają transparenty z tekstem rezolucji i innych haseł, odbywają apele poranne i wieczorne. W nocy z dn.21 na 22.3.68 obraduje komitet strajkowy - str.86-87

22.III.1968
(piątek)

WARSZAWA: - Strajk okupacyjny studentów:

- Około 80 członków MO w hełmach na głowie wkroczyło o godz.19.30 na teren położony wokół Politechniki, gdzie znajdowało się około 5000 (notatka wywieszona na Politechnice mówiła, że strajkuje 8000) studentów. Wszystkie dojścia do Politechniki zostały zamknięte. Milicja Obywatelska zaczęła usuwać tłum zebrany wokół Politechniki w ilości paru tysięcy osób (dwa do trzy tysiące podaje UPI,23.3.68 a około 10.000 osób podaje Randal/NYTimes, 23.3.68). Po pół godzinie, gdy MO odjechała, około godz.21.00 tłum zaczął się ponownie zbierać nawet w większej ilości niż poprzednio - cf.Randal/NYTimes, 23.3.68. Tłum solidaryzował się ze studentami i przekazywał im żywność i papierosy . W jednej z fabryk zebrano 30.000 złotych na pomoc studentom - cf.Margueritte/LE MONDE, 24-25.3.68. Studenci w zamian dawali ulotki, w których domagali się rewizji Konstytucji PRL, specjalnie paragrafu Konstytucji dotyczącego wolności słowa, prasy, zebrań i demonstracji - cf.Radio Praga, 22.3.68, REUTER, AFP, 22.3.68. Przed Politechniką tłum palił gazety z okrzykami: "Niech żyją studenci", śpiewano "Sto lat", były okrzyki wznoszone: "Cała Polska z wami", "Jedność w narodzie", "Robotnicy ze studentami". Studenci odpowiadali na to: "Dziękujemy", oraz wznosili okrzyki: "Kisielewski, Kisielewski", "MO strajkować", "Strajk generalny", "Niech żyje Czechosłowacja". - cf.UPI, 22.3.68 i 23.3.68, oraz Radio Praga, 22.3.68. Dopiero ok.północy tłum począł się sam rozchodzić - cf. Randal/NYTimes, 23.2.68. Ultimatum rektora Politechniki, prof.d.r. Dionizego SMOLENSKIEGO (tekst ultimatum - cf.Tryb.Ludu, 23.3.68) celem zakończenia strajku przez studentów, został odczytany przez TV wieczorem. Ultimatum głosiło, by studenci opuścili gmach Politechniki do godz.21.00 i rozpoczęli naukę normalnie następnego dnia. W razie nie zastosowania się studentów do tego ultimatum, grożą im surowe konsekwencje. Polska TV donosiła, że około 10% studentów Politechniki jest objętych strajkiem okupacyjnym.
Niektóre ulotki rozdawane przez studentów głosiły: "My nie chcemy słuchać wiadomości o wydarzeniach w Polsce z takich źródeł jak np. Radio Wolna Europa, chociaż podaje prawdziwe informacje o wydarzeniach w Polsce, gdyż ta radiostacja jest w gruncie rzeczy antysocjalistyczna i antyradziecka. Inne ulotki podawały treść rezolucji studentów Krakowa i Wrocławia. W czasie zebranego tłumu,studenci strajkujący wznosili jeszcze okrzyki: "Nie ma masła bez wolności", i "Precz z cenzurą" - cf.Radio Praga, 22.3.68.
Na końcu wywieszonego tekstu rezolucji były dodane słowa: "Przykład Czechosłowacji potwierdza ponad wszystko, że reformy wprowadzane tam w życie polityczne, zgodne są z zasadami socjalizmu - cf.AFP, REUTER, 22.3.68. (Treść rezolucji na następnej stronie)

22.III.1968
(piątek)

WARSZAWA: - cd. strajk okupacyjny Politechniki.

- Rezolucja studentów Politechniki:
  - Respektowanie Konstytucji PRL, szczególnie paragrafu 71, gwarantującego wolność słowa,
  - Wypuszczecienie na wolność aresztowanych i zakończenia represji stosowanych przeciwko studentom,
  - Ukarania osób odpowiedzialnych za brutalne akcje stosowane wobec studentów,
  - Zaniechanie wszelkich prób pokłócenia klasy robotniczej ze studentami i postępową inteligencją,
  - Podawanie prawdziwych informacji przez prasę,
  - Respektowanie nietykalności studentów na terenie wyższych uczelni,
  - Nie wyciąganie żadnych konsekwencji w stosunku do profesorów, którzy solidaryzują się ze studentami,
  - Wycofanie urzędników cywilnych MSW i członków MO z wyższych uczelni i z domów akademickich,

  W dalszej części rezolucji studenci dystansują się od syjonizmu i antysemityzmu. Żądają więcej praw dla samorządu studenckiego, oraz dyskusji z władzami urzędowymi. Następnie opublikowanie wszystkich protokółów z rozpraw sądowych oraz rezolucji studenckich w prasie - cf.DPA, REUTER/UPI/Warsaw, 22.3.68.

- O godz.22.00 studenci byli nadal w budynku Politechniki. Jednak niektórzy z nich zaczęli opuszczać budynek bocznym wejściem. Natomiast ok.4000 studentów zdecydowało się zostać do końca strajku, to jest do 23.3.68 godz.8.00 rano. Studenci skandowali z balkonu Politechniki: "My zostajemy. My kontynujemy strajk do końca" - cf.DPA, REUTER, 22.3.68.

- Na Uniwersytecie Warszawskim studenci byli obecni na wykładach, lecz około 5000 zamierza nocować w gmachu Uniwersytetu i kontynuować strajk okupacyjny, tak jak to zrobili poprzedniego dnia. Studenci Uniwersytetu otrzymali podobne ultimatum jak studenci Politechniki celem zakończenia strajku - cf. UPI, 22.3.68 i 23.3.68, oraz REUTER, i Nacken/Frankf.Allgem.Zeitung, 23.3.68.

- STRZELECKI Ryszard, czł.BP i sekr.KC PZPR przyjął przewodniczących organizacji młodzieżowych ZMS, ZMW i ZSP w związku z ostatnimi wydarzeniami, oraz omówienia z nimi niektórych problemów dotychczących młodzieży akademickiej - cf.Tryb.Ludu, 23.3.68.

- Narada stołecznego aktywu SD z udziałem pracowników nauki oraz aktywu SD z Uniwersytetu Warszawskiego i Politechniki Warszawskiej -cf.Tryb.Ludu, 23.3.68.

22.III.1968
(piątek)

WARSZAWA: - Dymisje.

- KOFMAN Józef (podany obywatel), został odwołany ze stanowiska z-cy przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac - cf.Tryb.Ludu, 23.3.68

KRAKOW:-

- Studenci krakowscy zakończyli dzisiaj strajk okupacyjny i rozpoczęli uczęszczać na wykłady - cf.REUTER/UPI, 22.3.68.

LUBLIN:

- Narada prezesów Zarządów Powiatowych ZBoWiD, pod przewodnictwem prezesa ZO, mgr.Pawła DĄBKA. Powzięto rezolucję popierającą politykę partii i potępiającą syjonizm, protestując przeciwko akcji USA w Wietnamie i Izraela na kraje arabskie - cf.Sztandar Ludu,23-24.3.68.

ŁÓDŹ:

- Studenci łódzcy strajkują już drugi dzień z rzędu - cf.UPI, 22.3.68.

WROCŁAW:

- Bojkot zajęć na Politechnice Wrocławskiej - cf.Słowo Polskie,12.5.68.

KRAKÓW:

- Wiec reżymowy przy udziale ok.100 tys.osob zagaja Zbigniew SKOTLICKI po którym przemówił Czesław DOMAGAŁA, 1-sekr.KW PZPR. Apelował on do młodzieży o dobrą postawę i by nie dała się wciągać w awantury przez wrogie i obce ośrodki. Mówił o Izraelu, który znowu zaatakował Jordanię w współdziałaniu z USA i NRF. Dziękował studentom i pracownikom naukowym szkół wyższych, którzy nie dali się ponieść demonstrantom. Dziękował MO i ORMO, którzy na zew partii zgłosili się do strzeżenia porządku publicznego. Na koniec zebrani podjęli rezolucję potępiającą syjonistów i inspiratorów zajść w kraju i tych wrogich sił za granicą. DOMAGAŁA przedstawił także przyczyny i tło zajść na niektórych wyższych uczelniach. - cf.Tryb.Ludu, 23.3.68.

- STARA KISZEWA, pow.Kościerzyna.
  - Wielki wiec ludności skierowany przeciwko Pawłowi JASIENICY. W tej miejscowości banda 'ŻUPASZKI' rzekomo miała wymordować 19.5.1946 tych ludzi, którzy stanęli w obronie władzy ludowej - cf.Głos Wybrzeża, 23-24.3.68.

- TORUN:
  - Informacja o spotkaniach organizacji ZMS na Uniwersytecie im.Mikołaja Kopernika, oraz ZU tej uczelni w zw.z demonstr.studenckimi - - cf.Gaz.Pomorska, 22.3.68.

22.III.1968
(piątek)

ARTYKUŁY:

- Dr.JAROSZEWSKI Tadeusz M. w art.pt."Demokracja socjalistyczna, czy 'elita władzy'" rozprawia się z pracą prof.Adama SCHAFFA pt."Marksizm a jednostka ludzka", oraz z pracą doc.Zygmunta BAUMANA pt."Zarys marksistowskiej teorii społeczeństwa". Dalej pisze, że w programowaniu i porządkowaniu działalności kulturalnej w kraju, odegrały rolę terenowe sejmiki kultury i niedawny Kongres Kultury Polskiej. Przytacza wypowiedź Zenona KLISZKI na VIII-Plenum KC PZPR, oraz LOGISOWINSKIEGO w "Nowych Drogach, która została niedawno opublikowana - cf.Tryb.Ludu, 22.3.68. Dłuższe omówienie tego artykułu zostało zrobione przez red.Mieczysława KURKA i nadane przez Radio Warszawa I, 22.3.68.

- GONTARZ Ryszard pisze, że na jego wcześniejszy artykuł pt."Inspiratorzy", skierowany przeciwko osobom pochodzenia żydowskiego, nastąpiła pozytywna reakcja społeczeństwa. Do redakcji pisma nadchodzą duże ilości telegramów, telefonów i listów, które popierają kampanię antysemicką w PRL. Zaatakował pisarza Antoniego SŁONIMSKIEGO prof.BAUMANA Zygmunta i Stefana STASZEWSKIEGO. W artykułę mówi, że chce kontynuować swe artykuły, aby przekazać młodzieży pełną prawdę - cf.Kurier Polski, 22.3.68, oraz Randal/NYTimes, 23.3.68.

- KOROTYNSKI Henryk w programie TV omawia przemówienie GOMUŁKI zdn. 19.3.68. Mówił też na temat niepodległości Polski, Atakował rządy sanacyjne - cf. Telewizja Polska, 22.3.68.

- KĄKOL Kazimierz w programie TV (wieczorem) powiedział, że studenci otrzymali ultimatum od rektora Politechniki, aby do godz.21.00 dn.22.3.68 zakończyli strajk. Stwierdził, że studenci otrzymali odpowiedź na swoje żądania w mowie GOMUŁKI dn.19.3.68 - cf.Telewizja Polska, 22.3.68.

- Ogłoszono komunikat w którym poturbowani członkowie MO i ORMO, oraz aktywiści partyjni warszawskich zakładów pracy dziękują tym, którzy odwiedzają, względnie odwiedzali ich w szpitalach, oraz przysyłali kwiaty i owoce. Szczególne wyrazy wdzięczności kierują pod adresem pracowników FSO, 'FOTONU', Min.Handlu Zagr., Zarządowi Stoł.ZMS, Zarz.Uczelni ZMS, Radzie Słuchaczy Panswt.Studium Stenotypii i Języków Obcych, oraz innej młodzieży szkolnej - cf.Tryb.Ludu,22.3.68

- Art.pt."Zbrodnie 'rycerzy' ŁUPASZKI". Jest to atak na Pawła JASIENICĘ Zarzuca się jemu zdezerterowanie z WP i przystanie w sierpniu 1944 do bandy 'Łupaszki', oraz że był dowódcą oddziału, który wykonywał wyroki. Zarzuca się jemu, że jesienią 1945 opuszczając bandę, nie zerwał z ciemną przeszłością - cf.Głos Wybrzeża, 22.3.68.

22.III.1968
(piątek)

ARTYKUŁY - cd.:

- M.SZELINGOWSKA w art.pt."Gorączka opadła - pora na wnioski" - przeciwstawia studentów strajkujących i demonstrujących ze studentami chodzącymi na wykłady - cf.Gazeta Krakowska, 22.3.68.

Reakcje zagraniczne na wydarzenia w Polsce:

- ZIMMERER Ludwig w korespondencji z Warszawy donosi na temat mowy GOMUŁKI z dn.19.3.68 i sytuacji wewnętrznej po demonstracjach studentów. Pisze także o zachowaniu się kard.WYSZYNSKIEGO w zw.z wydarzeniami w PRL - cf.Die Zeit, 22.3.68.

- Moskiewska "PRAWDA" publikuje tekst przemówienia GOMUŁKI z dn.19.3. (jest to w ogóle pierwsza wzmianka o demonstracjach studentów w PRL) - cf.Radio Warszawa II, 22.3.68.

- Oświadczenie Antoniego ZAMBROWSKIEGO,(syna Romana, b.czł.BP KC) na temat podłoża niezadowolenia wśród studentów w PRL i na temat sytuacji w kraju - cf.The Times, London, 22.3.68.

- Grupa MIJALA Kazimierza, t.zw.'Komunistyczna Partia Polski' w komunikacie ogłoszonym we włoskim piśmie "NUOVA UNITA" w dn.16.3.68 zaatakowała reżym GOMUŁKI za wprowadzania demokratycznego socjalizmu - cf.RFE/ROME, 22.3.68.

- KANADA:
  - Ok.150 studentów kanadyjskich polskiego pochodzenia, demonstrowało przed Konsulatem PRL w Montrealu na znak solidarności ze swoimi kolegami - studentami w Warszawie - cf.RFE/Montreal, 22.3.68.

- WIELKA BRYTANIA:
  - Grupa polskich intelektualistów wysłała otwarty list do Bertranda RUSSELLA, aby opublikował go na Zachodzie. List wysłany został jeszcze przed demonstracjami studentów. (Treść listu) - cf.Zorza/ The Guardian, 22.3.68.

22.III.1968
(piątek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dn.22.III.1968

Trybuna Ludu	22.3.68	23.3.68
Radio Warszawa	"	
KUREK/Radio Warszawa	"	
KĄKOL/Telewizja Polska	"	
KOROTYNSKI/Telew.Polska	"	
GONTARZ/Kurier Polski	"	
SZELINGOWSKA/Gaz.Krakowska	"	
JAROSZEWSKI/Trybuna Ludu	"	
Głos Wybrzeża	"	23.3.68
Radio Praga	"	
REUTER/Warszawa	"	23.3.68
UPI/Warsaw	"	"
AFP/Warsaw	"	
DPA/Warsaw	"	
ZIMMERER/Die Zeit	"	
The TIMES, London	"	
Zorza/The GUARDIAN	"	
RFE/ROME	"	
RFE/MONTREAL	"	
RANDAL/NYTimes	23.3.68	
NACKEN/Frankf.Allg.Zeitung	"	
Margueritte/LE MONDE	23-24.3.68	
Słowo Polskie	12.5.68	
Sztandar Ludu	23-24.3.68.	
Gazeta Pomorska	22.3.68.	

23.III.1968
(sobota)

WARSZAWA: - Strajk studentów załamał się.

- Politechnika Warszawska: Około 5000 studentów zostało ubiegłej nocy w gmachu Politechniki, zaczynając 4-ty dzień swego strajku okupacyjnego, mimo upłynięcia ultimatum rektora opuszczenia Politechniki i rozpoczęcia normalnych zajęć. Na Politechnice wisiał dalej napis głoszący o strajku okupacyjnym - cf.UPI/REUTER/Warsaw, 23.3.68. Jednak bojkot zajęć przez część studentów Politechniki został zakończony przed północą 22.3.69., ale większość (około 4000 studentów) wytrwała do chwili, kiedy ok.godziny 2-giej nad ranem wkroczyła na teren Politechniki milicja w hełmach i zaczęła wywozić strajkujących studentów podstawionymi miejskimi autobusami do domów studenckich (REUTER/Warsaw, 23.3.68 podaje, że milicja wkroczyła ok.godz.3-ciej nad ranem). Radio Warszawa 23.3.68 podała, że ostatnia grupa strajkującej młodzieży opuściła gmach uczelni w późnych godzinach nocnych. Randal/NYTIMES, 24.3.68 doniósł, że strajk okupacyjny na Politechnice w którym uczestniczyło ok.4000 studentów został złamany nad ranem pod presją milicji i władz uczelni. Studenci byli zagrożeni wydaleniem z uczelni i powołaniem do wojska. Oficjalnie strajk miał się zakończyć o godz.9-tej rano (REUTER/Warsaw, 23.3.68 podawał, że o godz. 8-mej). TRYBUNA LUDU, dn.24.3.68 podała do wiadomości, że już wieczorem dn.22.3.68 część studentów rozeszła się spokojnie do swoich kwater, a reszta rozeszła się spokojnie nad ranem, w tym część została przewieziona podstawionymi autobusami do swoich domów akademickich. Dnia 23.3.68 - podaje TRYBUNA LUDU z 24.3.68 - zajęcia odbywały się normalnie na wszystkich uczelniach Warszawy.
MO przybyła wkrótce po północy 15 samochodami MO wraz z pro-rektorem, który zażądał opuszczenia gmachu uczelni. MO obstawiła gmach Politechniki. W tym czasie członkowie straży pożarnej usuwali transparenty i plakaty wywieszone przez strajkujących studentów Politechniki, które głosiły: "NIEMA CHLEBA BEZ WOLNOSCI", "PRECZ z CENZURĄ", "SOCJALIZM, DEMOKRACJA", "ROBOTNICY Z NAMI", "DZIĘKUJEMY WARSZAWIACY, WASZA OFIARA MATERIALNA ROZCZULIŁA NAS" (to ostatnie zapewne za dostarczone papierosy, żywność itp.) -cf.REUTER/Warsaw, 23.3.68.
O godzinie 7-mej rano, tylko paru członków MO patrolowało dookoła głównego budynku Politechniki. Notatka na drzwiach Politechniki, podpisana przez rektora prof.SMOLENSKIEGO głosiła, że wszystkie wykłady dnia 23.3.68 zostały zawieszone w głównym budynku Politechniki, a tylko profesorom i personelowi administracyjnemu jest zezwolone na wejście do budynku - cf.UPI/Warsaw, 23.3.68. Ostatni studenci opuszczający gmach Politechniki w ilości ok.500 śpiewali hymn narodowy "Jeszcze Polska nie zginęła..." - cf.REUTER, 23.3.68.

23.III.1968
(sobota)

WARSZAWA: - cd. załamania się strajku studentów:

- Uniwersytet Warszawski: Studenci Uniwersytetu w białych czapkach studenckich także opuścili teren Uniwersytetu po zakończonym 36-godzinnym strajku okupacyjnym. Po ich odejściu robotnicy usuwali napisy: "MY CHCEMY DYSKUSJI, A NIE PAŁKI", "DEMOKRACJA - TO NIE PAŁKA", "MY CHCEMY PRAWDY - PRASA KŁAMIE", "WOLNOŚĆ", "UWOLNIĆ ARESZTOWANYCH STUDENTÓW", "ROBOTNICY Z NAMI". Także rok 1956 był wymalowany na murze Uniwersytetu - cf.REUTER/Warsaw, 23.3.68. Napisy te zostały spłukiwane wodą przez sikawki. Około 100 członków MO patrolowało grupami wokół i wewnątrz Uniwersytetu - cf.UPI/Warsaw, 23.3.68

- Główna Szkoła Planowania i Statystyki: Także studenci tej szkoły z budynku oddalonego o około 1500 mtr. od Politechniki zakończyli rano swój strajk. Duża część z 5000 studentów tej uczelni pozostała w nocy z 22-go na 23.3.68 w budynku uczelni. Na gmachu tej uczelni były napisy głoszące: "DEMOKRACJA", "WALKA DO ZWYCIĘSTWA", "KTOKOLWIEK JEST PRZECIWKO NAM, JEST TAKŻE PRZECIWKO POLSCE". (Napisy te wisiały z okien). Były także kredą pisane na murze uczelni pozdrowienia skierowane do studentów Politechniki Warszawskiej. Członkowie MO usuwali młodzież stojącą przed gmachem uczelni, którzy odczytywali slogany. Wykłady na uczelni dn.23.3.68 zostały zawieszone - cf.UPI, 23.3.68.

- Życie Warszawy, dn.23.3.68 przyznaje, że część studentów Politechniki Warszawskiej i to część nie wielka w stosunku do wielotysięcznej rzeszy studenckiej tej uczelni zorganizowała strajk okupacyjny i doprowadziła w ten sposób do przerwania normalnych zajęć.

- KĄKOL Kazimierz w programie TV warszawskiej "Monitor" o godz.22.oo dn.23.3.68 podał wiadomość o zakończeniu strajku studentów, atakując RWE, że podaje fałszywe informacje, jakoby studenci zostali wywożeni w nieznanym kierunku. -cf.REUTER/UPI/Warsaw, 23.3.68.

- Wyrok na doc.UW Janinę ZAKRZEWSKĄ został utrzymany w mocy przez Sąd Wojew.m.Warszawy. Doc.ZAKRZEWSKA była skazana przez Sąd Pow.dla Warszawy-Pragi na karę 6-miesięcy aresztu z zawieszeniem na dwa lata, za składanie fałszywych zeznań na pewnej rozprawie o spowodowanie wypadku samochodowego - cf.Trybuna Ludu, 23.3.68

- Manifestacja harcerska w 25-rocznicę akcji "SZARYCH SZEREGÓW". Przemawiał gen.Tadeusz PIETRZAK, prezes Zarządu Okręg.ZBoWiD - cf.Trybuna Ludu, 24.3.68, oraz reportaż z tej manifestacji - Radio Warszawa, 23.3.68 godz.20.15.

- Obserwatorzy zachodni uważają, że GOMUŁKA ma pełne poparcie Biura Polit.KC, lecz prawdopodobnie nie od całego KC PZPR -cf.UPI, 23.3.68

23.III.1968
(sobota)

WARSZAWA:

- Zebranie POP'u przy Zjedn.Zespołach Realizatorów Filmowych. Członkami tej organizacji są: JAKUBOWSKA Wanda, KAWALEROWICZ Jerzy, PETELSKI Czesław, RÓŻEWICZ Stanisław. Zebraniu przewodniczył reż.Jan RYBKOWSKI, I-sekr.POP. Zebranie podjęło rezolucję popierającą linię polityczną PZPR i stanowisko wytyczone przez GOMUŁKĘ. W rezolucji jest zawarta krytyka wpływów komercjonalnych i kosmopolitycznych wzorów Zachodu - cf.Film, 7.4.68.

GDANSK:-

- Na Politechnice Gdanskiej odbyło się spotkanie aktywu studenckich organizacji Politechniki z I-sekr.KW PZPR Stanisławem KOCIOŁKIEM. Spotkanie miało charakter rzeczowej i nieskrępowanej wymiany zdań między zebranymi i KOCIOŁKIEM, który ustosunkował się do zgłoszonych wniosków, oraz wyjaśnił stanowisko KW PZPR wobec istotnych spraw występujących w środowisku wyższych uczelni. Dyskutanci szeroko nawiązywali do wystąpienia GOMUŁKI z dn.19.3.68. - cf.Głos Wybrzeża, 25.3.68, oraz Dziennik Bałtycki, 24-25.3.68.

- Spotkanie działaczy młodzieży ZMS z sekr.KW PZPR Tadeuszem WRĘBIAKIEM który odpowiadał na skierowane pod jego adresem pytania,dotyczące ostatnich wydarzeń w kraju i na terenie Gdanska - cf.Głos Wybrzeża, 25.3.68, oraz Dziennik Bałtycki, 24-25.3.68.

KRAKOW:-

- Pogrzeb rektora Politechniki Krakowskiej, prof.dr.inż.SOKALSKIEGO Kazimierza - cf.Dziennik Polski, 24-25.3.68

- Komunikat o wydarzeniach w krakowskich szkołach średnich i półwyższych - cf.Gazeta Krakowska, 23-24.3.68

ZIELONA GORA:-

- W rezolucji Zarządu Oddziału Związku Literatów Polskich Zielona Góra członkowie oddziału odcinają się od niektórych wystąpień członków ZLP warszawskiego oddziału ZLP - cf.Gazeta Zielonogórska, 23-24.3.68

ARTYKUŁY:

- AMEL Jerzy w art.pt."Kampania kłamstw i oszczerstw" atakuje reakcję środowisk żydowskich na Zachodzie w zw.z kampanią antysemicką w PRL - cf.Trybuna Ludu, 23.3.68.

23.III.1968
(sobota)

ARTYKUŁY: c.d.

- HRABYK Klaudiusz (Interpress) w art.pt."To jest 'polonez' plugawy" atakuje audycję RWE z dn.17.3.68, zapowiadającą rychłe ukazanie się wierszy Kazimierza WIERZYNSKIEGO w paryskiej "KULTURZE", który rzekomo musiał dotrzymać kroku: GRYNBERGOM, TYRMANDOM, JEDLICKIM, KOSINSKIM, HERTZOM, WYGODZKIM, STALINSKIM, HEMAROM - cf.Nowiny Rzeszowskie, 23-24.3.1968.

- LISZEWSKI Jerzy w art.pt."W interesie Polski - w interesie socjalizmu" - powołując się na GOMUŁKĘ kto stoi za wydarzeniami studenckimi w PRL - wymienia: profesorów: BRUSA, BACZKĘ, BAUMANA, KOŁAKOWSKIEGO i MORAWSKIEGO - cf.Dziennik Bałtycki, 23.3.68.

- KRAUSS Krzysztof w art.pt."My i inni - Wielka siła kraju", daje dużo danych statystycznych o szkoleniu studentów w kraju (także dane porównawcze z zagranicą), oraz pisze, że są ludzie, którzy chcieli by wbić klin między klasę robotniczą i inteligencję - cf.Głos Wybrzeża, 23-24.3.68.

- Zespół redakcyjny tygodnika "POLITYKA" w dn.23.3.68 opublikował po raz pierwszy artykuł na temat wypadków marcowych, pt."Stanowisko na które czekał naród". Artykuł daje tło demonstracji studentów. Wyraża poparcie dla GOMUŁKI i zwraca się z apelem do młodzieży akademickiej aby zaprzestała demonstracji.

-

DREZDNO:(NRD)

- Spotkanie kierownictw partii i rządów 6-ciu krajów socjalistycznych. Ze strony polskiej brali udział: GOMUŁKA Władysław, CYRANKIEWICZ Józef, JĘDRYCHOWSKI Stefan, GIEREK Edward - cf.Trybuna Ludu, 24.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dn.23.III.1968:

Trybuna Ludu	23.3.68	24.3.68	
AMEL/Trybuna Ludu	"		
LISZEWSKI/Dziennik Bałtycki	"	Gazeta Krakowska,	23-24.3.68
Polityka	"	Gaz.Zielonogórska	"
Życie Warszawy	"	Dziennik Bałtycki	24-25.3.68
Radio Warszawa	"	Dziennik Polski	"
KĄKOL/Telewizja Polska	"	RANDAL/NYTimes	23-24.3.68
UPI/REUTER/Warsaw	"	Film	7.4.68.
Głos Wybrzeża	23-24.3.68	25.3.68	
KRAUSS/Głos Wybrzeża	"		
HRABYK/Nowiny Rzeszowskie	"		

verte -

23.III.1968
/sobota/

Paryska "Kultura" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969 zamieszcza;

- List skierowany do GOMUŁKI Władysława dnia 23.7.68, zredagowany na ogólnym zebraniu studentów Uniwersytetu Warszawskiegoż, w związ z jego przemówieniem dn. 19.3.68 - str. 59-68,
- odezwę studentów zgromadzonych dn. 23.3.68 na Uniw. Warszawskim w sprawie organizacji młodzieżowych - str. 95-96,

Paryska "KULTURA" /wyd. "Dokumenty"-"Polskie Przedwiośnie", 1969 zamieszcza, że

- dn. 23.3.68 rano zakończył się strajk wiecem w Audytorium Maximum Uniwersytetu Warszawskiego, na którym uchwalono deklarację w sprawie organizacji młodzieżowych, oraz listu do GOMUŁKI w zw. z jego przemówieniem w dn. 19.3.68 - str. 82
- Relacja z ewakuacji Politechniki Warszawskiej i przerwanie strajku - str. 88, 91

24.III.1968
(niedziela)

WARSZAWA:

- Organizacja partyjna oddz.warszawskiego ZLP informuje o swoim stanowisku w związku z nadzwyczajnym zebraniem oddz.warszawskiego ZLP, które się odbyło 29.2.68. Szczególnie nawiązuje do przemówień SŁONIMSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO, KISIELEWSKIEGO i JASIENICY - cf.Trybuna Ludu, 24.3.68, oraz Financial Times, 28.3.68

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL.

- RADIO TIRANA po polsku o godz.18 nadało streszczenie artykułu albańskiego dziennika "ZERI I POPULLIT" pt. 'Klasa robotnicza w krajach rewizjonistycznych powinna wejść na arenę walki i przywrócić dyktaturę proletariatu'. Artykuł ten omawia krytycznie ostatnie wydarzenia w PRL.

ARTYKUŁY:

- Tyg.PAXu "KIERUNKI" w art.redakcyjnym pt."Do studentów Uniwersytetu Warszawskiego" nadmienia, że do grupy inspiratorów demonstracji należą: Antoni ZAMBROWSKI, Katarzyna WERFEL, Marta PETRUSEWICZ, Henryk SZLAJFER, Adam MICHNIK, Seweryn BLUMSZTAJN, RUBINSTEIN, Jozef DOJCZGEWAND, Marian ALSTER, Irena GRUDZINSKA.

- Zespół tygodnika warszawskiego "KULTURA" w art.pt."Nasze zdanie w naszej sprawie" omawia zjawiska zachodzące w środowisku studenckim. M.in.pisze, że w czasie deomstrancji studentów palono egzemplarze tego tygodnika.

- Magazyn kult.-społeczny "ODGŁOSY" w artykule redakcyjnym apeluje o okazanie wyrozumiałości dla młodzieży studenckiej. W artykule atakuje się BERMANA, MINCA, którzy prowadzili kiedyś procesy o 'nacjonalistyczne odchylenie, oraz że ZAMBROWSKI Roman i STASZEWSKI Stefan byli filarami tamtego systemu. Między inscenizatorami i prowokatorami są wymienieni: FEJGINY, RÓŻANSCY. Artykuł zawiera także atak na syjonistów, którzy po 1950 wyjechali z Polski do Izraela. Jest również wspomniany były pupil łódzkiej uczelni - KOSINSKI.

- TYGODNIK DEMOKRATYCZNY w art.pt."Poparcie i zaufanie" atakuje grupę zdecydowanych wrogów PRL., w której znajduje się m.in.część literatów takich jak: JASIENICA, KISIELEWSKI, SŁONIMSKI, GRZĘDZINSKI, ANDRZEJEWSKI. Wymienieni są również: BRUS, BACZKO, MORAWSKI, KOŁAKOWSKI, BAUMAN - jako inspiratorzy zajść studenckich.

24.III.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY: c.d.

- KĄKOL Kazimierz w art.pt."Sprawy i Ludzie" pisze m.in., że zbieranina brudnej gry politycznej urządziła demonstracje, za którymi stała zakonspirowana grupa powiązana z syjonistami zagranicznymi, której celem było przeprowadzić przewrót w PRL w 1968r. - cf.Prawo i Życie, 24.3.68, oraz Nacken/Frankf.Allg.Zeitung, 25.3.68.

- MACHEJEK Władysław w art.pt."Zaczęło się od 'Dziadów'". Pisze na temat tła studenckich demonstracji. Rozprawia się ze Stefanem STASZEWSKIM, inscenizacją 'Dziadów', oraz zwala winę za demonstracje na ludzi pochodzenia żydowskiego. Krytykuje nadzw.zebranie warszawskiego oddziału ZLP z dn.29.2.68 - cf.Życie Literackie, 24.3.68.

- SZPOR Romuald w art.pt."Inteligencja dziś" - atakuje inteligencję twórczą, której część wywiera presję środowiskową, przeradzającą się w szantaż moralny wobec osób inaczej myślących. Pisze, że ta presja moralna pełniła funkcję dodatnią, utrzymując w czystości wartość pierwszą i naczelną - patriotyzm - cf.Kierunki, 24.3.68

- REUTT Alina i ANDRUSZKIEWICZ Zdzisław w art.pt."Apostołowie" piszą o wydarzeniach dn.8.3.68 na Uniwersytecie Warszawskim. Relacjonują o powstaniu w 1963 t.zw.'Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności', któremu nadano przydomek 'Raczkujących rewizjonistów'. Do Klubu tego rzekomo należeli: MICHNIK Adam, KOFMAN Władysław, PERSKI Aleksander, GRUDZINSKA Irena, CZERNIAKOWSKI Maciej, GROSS Jan, WERFEL Katarzyna, GORECKI Wiktor, BLASS Jozef, RABINOWICZ Włodzimierz, BLUMSZTAJN Seweryn, DAJCZGEWAND Jozef, ZARZYCKA Ewa, BRUS Helena. Opiekunami tego Klubu mieli być: profesorowie: SCHAFF Adam, BAUMAN Zygmunt, BACZKO Bronisław, BRUS Włodzimierz, DĄBROWSKI Witold, KURON Jacek. Dalej piszą, że Stefan KISIELEWSKI i Jerzy SZACKI chodzą na spotkania i odczyty w domach akademickich. SZACKIEMU zarzuca się, że rzekomo powiedział, iż ...' patriotyzm jesz pojęciem, które w nowoczesnym państwie należy wrzucić do lamusa...', a KISIELEWSKIEMU, że powiedział: ...'Polska jest rozlatującym się wozem bez dyszla...'. Wspominają, że syn Włodzimierza LESZA, Aleksander, przed rokiem rozbił samochód służbowy. Następnie nadmieniają, że obecnie na dziedzińcu Uniw.Warszawskiego ta sama grupa GRUDZINSKICH, LASOTÓW, BLUMSZTAJNÓW, GORECKICH, TORUNCZYKOW przeciwstawiła się krzywdzie wyrządzonej przez decyzje władz uczelni wobec MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka. Dalej piszą, że Stefan STASZEWSKI z PIW, wokół którego w kawiarence na ul.Foksal zbierają się popołudniu renegaci i brankruci polityczni, dawno odsunięci od władzy. STASZEWSKIEMU zarzuca się też, że w lutym 1956 napisał: ...'Nie wolno nam zgodzić się na jakąkolwiek próbę rewizji oceny Gomułkowszczyzny...'

24.III.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY: c.d.

W art.REUTT i ANDRUSZKIEWICZA są także wymienieni autorzy wydawanych przez PIW książek SŁONIMSKIEGO Antoniego, JASIENICY Pawła. Wypominają, że imnię nazwisko ZAMBROWSKIEGO Romana niesiono na Krakowskim Przedmieściu w czasie demonstracji w Warszawie i że jego nazwisko należy wiązać z ludźmi z okresu stalinowskiego: BERMANEM, RÓŻAŃSKIM, FEJGINEM, ŚWIATŁO, MONATEM, TYKOCINSKIM, TYRMANDEM - którzy chcą sterować ich program przez MICHNIKA, KURONIA i MODZELEWSKIEGO. W artykule jest atak na Stanisława WYGODZKIEGO, Henryka GRYNBERGA, że wyjechali z PRL i prowadzą kampanię antypolską. Na koniec w artykule jest apel do społeczeństwa celem położenia kresu 'bananowym' obyczajom panującym wśród grupek młodych ludzi - cf.Walka Młodych, 24.3.68

- KUR Tadeusz w art.pt."Encyklopedyści" wymienia i atakuje członków redakcji Wielkiej Encyklopedii: Stefana STASZEWSKIEGO, Jerzego BAUMRITTERA, Lucjana MAJZNERA, Marię GANZ, Tadeusza ZABŁUDOWSKIEGO. Zarzuca im dokonanie fałszerstw w hasłach Wielkiej Encyklopedii i przytacza całą listę rzekomych fałszerstw - cf.Prawo i Życie,24.3.68

- Prof.dr.CHAŁASINSKI Jozef w art.pt."Niepokojące zjawisko" rozprawia się z pracą BAUMANA Zygmunta pt."Kultura i Społeczeństwo.Preliminaria" (wyd.przez PIW, 1966, s.466) i nadmienia, że największym uznaniem BAUMANA cieszy się Leszek KOŁAKOWSKI, Maria HIRSZOWICZ, Bronisław BACZKO, Nina ASSORODOBRAJ - cf.Trybuna Ludu, 24.3.68

WARSZAWA:-

- Uchwała Prezydium ZG Nacz.Org.Techn.(NOT) z dnia 15.3.68 wzywająca młodzież akademicką do rozwagi spokoju, do pracy i nauki - cf.Życie Gospodarcze, 24.3.68.

- List Episkopatu Polskiego podpisany dnia 21.3.68 został odczytany w kościołach miast uniwersyteckich. List gani brutalne użycie siły przez Milicję , oraz mówi, że Episkopat zaprotestował w tej sprawie do rządu - cf.REUTER/UPI/Warsaw, 24.3.68, Randal/NYTimes oraz Nacken/FAZ, 25.3.68.

24.III.1968
(niedziela)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.24.3.1968:

Trybuna Ludu	24.3.68
prof.CHAŁASINSKI/Trybuna Ludu	"
Kierunki	"
SZPOR/Kierunki	"
Kultura (Warszawa)	"
Odgłosy	"
Tygodnik Demokratyczny	"
KĄKOL/Prawo i Życie	"
KUR/Prawo i Życie	"
Życie Gospodarcze	"
MACHEJEK/Życie Literackie	"
REUTT & ANDRUSZKIEWICZ/Walka Młodych	24.3.68
REUTER/UPI/Warsaw	"
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	25.3.68
RANDAL/NYTimes	"
Financial Times	"

25.3.1968
(poniedziałek)

ARTYKUŁY i KOMENTARZE c.d.

- KISIL Włodzimierz w art.pt."Dlaczego się nie uczą" w rubryce "Pytanie tygodnia" m.in.piszem że autorami rozróbek na ulicach Warszawy, Wrocławia, Legnicy i innych miast, nie byli studenci, lecz młodzieńcy w wieku lat 14 do 18, którzy nie pracują i nie uczą się. - cf.Gazeta Robotnicza, 25.3.68.

- KRĄKOWSKI Ludwik w art.pt."Rozmowy o demokracji - ustawa zasadnicza" omawia znaczenie prawa Konstytucji PRL dla obywatela PRL - cf.Głos Pracy, 25.3.68

- SKOWRONSKI Stanisław w art.pt."Zgodnie z wolą całego społeczeństwa" omawia tło wydarzeń studenckich w PRL, oraz atakuje inspiratorów tych wydarzeń, żądając ich ukarania - cf.Głos Pracy, 25.3.68.

- Prof.dr.ŻYCHOWSKI Marian, dyr.Instytutu Nauk Politycznych przy Wydz. Filozof.UW. Jego wywiad udzielony Agencji Robotniczej na temat ostatnich wydarzeń na Uniw.Warszawskim - cf. Trybuna Ludu, 25.3.68.

- Art.pt."Studentom ku rozwadze" - na temat krótkiego okresu zajęć dydaktycznych w tym roku. Mówi, że wiece studentów szkodzą tym zajęciom -cf.Gazeta Zielonogórska i Głos Robotniczy, 25.3.68.

[illegible]

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- IZRAEL: Uchwalono rezolucję parlamentu, która ostro potępia i protestuje przeciwko kampanii anty-żydowskiej prowadzonej przez rządy PRL, oraz apeluje do rządu PRL o pozwolenie emigracji Żydom żyjącym w PRL do Izraela - cf.REUTER/Jerusalem, 25.3.68.

- WIELKA BRYTANIA:
Delegacja brytyjskich Żydów na czele z FIDLER Michael, przewodn.zarządu posłów brytyjskich Żydów, była przyjęta przez MORAWSKIEGO Jerzego - ambasadora PRL w Londynie, któremu złożono protest i ubolewanie z powodu prześladowania Żydów przez reżym w PRL - cf.RFE/London, 26.3.68

25.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- Dymisje profesorów Uniwersytetu Warszawskiego:
  Uznani jako protektorzy i obrońcy studentów-organizatorów demonstracji, zostali zwolnieni przez Ministra Szkolnictwa Wyższego ze stanowisk w UW.:
  - prof.dr.BACZKO Bronisław, prof.Wydz.Filozoficznego UW.
  - prof.dr.KOŁAKOWSKI Leszek, " " " "
  - prof.dr.MORAWSKI Stefan, " " " "
  - doc. BAUMAN Zygmunt " " "
  - doc. HIRSZOWICZ Maria " " "
  - prof.dr.BRUS Włodzimierz, " Wydz.Ekon.Polit.UW
    -cf.Radio Warszawa, 25.3.68, Trybuna Ludu, 26.3.68.
  - prof.dr.ŻÓŁKIEWSKI Stefan został odwołany ze stanowiska sekretarza Wydz.I Nauk Społecznych PAN, przez Prezesa Rady Ministrów - cf.Radio Warszawa, 25.3.68, Trybuna Ludu, 26.3.68, UPI/DPA, 25.3.68 AFP/Varsovie, 26.3.68, RANDAL/NYTimes, 26.3.68, and NACKEN/FAZ, 26.3.68 and 27.3.68.

- Zostali wydaleni z PZPR:
  - KUTIN Józef, wiceminister Handlu Zagranicznego,
  - BACZKO Bronisław, prof.Wydz.Filozof.UW
  - MORAWSKI Stefan, " " " "
  - ZAKRZEWSKA Janina, doc.Wydz.Prawa UW.
    -cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- Studenci powoływani do wojska:
  Około 30 studentów Uniw.Warszawskiego, którzy byli aktywni w demonstracjach, zostało powołanych do wojska na 3-miesięczne przeszkolenie, po którym mają powrócić na studia - cf.UPI/Warsaw, 25.3.68.

- Studenci nadal zbierają się w małych grupach celem podjęcia dalszych akcji. Jedno takie zebranie zostało przerwane przez MO wieczorem. Nikt nie został aresztowany, gdyż wszyscy zebrani zdążyli uciec - c.f.UPI/Warsaw, 27.3.68

- Studenci Uniwersytetu Warszawskiego wznowili naukę na swych wydziałach, ale studenci Politechniki Warszawskiej zastali Główny Budynek Politechniki zamknięty z wywieszoną notatką, że na 4 Wydziałach:
  a) Wydz.Inżynierii Sanitarnej i Wodnej,
  b) Wydz.Komunikacji,
  c) Wydz.Geodezji i Kartografii,
  d) Wydz.Inżynierii Budowlanej
  wykłady zostały zawieszone aż do odwołania. Na pozostałych 8 Wydziałach

25.III.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA c.d.
znajdujących się w innych budynkach Politechniki nauka odbywała się normalnie - cf.UPI/Warsaw, and REUTER/Warsaw, 25.3.68.

- BIAŁYSTOK:-
Treść listu WK ZSL do KW PZPR Białystok, solidaryzujący się z klasą robotniczą w zw.z zajściami studenckimi w kraju. W liście wyrażone jest potępienie syjonistów, organizatorów i inspiratorów tych zajść - cf.Gazeta Białostocka, 25.3.68.

- KRAKÓW:
Pogrzeb zmarłego b.działacza PPS i PZPR dr.Bolesława DROBNERA - cf.Dziennik Polski, Kraków, 26.3.68

- POZNAN:-
Nowe władze partyjne wybrane na Uniw.A.Mickiewicza. Konfer.sprawozdawczo-wyborczej przewodniczył doc.dr.Adam ŁOPATKA przy udziale: sekr.KW PZPR Jerzego GAWRYSIAKA, kier.Wydz.Nauki i Oświaty KW PZPR Romualda JEZIERSKIEGO, rektora UAM prof.dr.Czesława ŁUCZAKA. Tematem zebrania były także zajścia studenckie. Na czele nowych władz partyjnych został wybrany prof.dr.Jan WĄSICKI jako I-sekr.KU PZPR UAM. - cf.Gazeta Poznanska, 27.3.68.

ARTYKUŁY i KOMENTARZE:
- KRASICKI Ignacy oskarża syjonistów, że zepsuli polską młodzież i że podżegali ją przeciwko partii komunistycznej i przeciwko rządowi, oraz że odpowiedzialni są za zżą sytuację ekonomiczną w PRL. Dalej oskarża członków redakcji Wielkiej Encyklopedii, którzy są pochodzenia żydowskiego, że systematycznie fałszowali obraz Polski z niedawnej przeszłości. Oskarża Stanisława WYGODZKIEGO i Mariana MUSZKATA za prowadzenie antypolskiej kampanii w Izraelu - cf.Telewizja Polska, 25.3.68 godz.19.30 - cf.RFE/BERLIN, 26.3.68.

- Płk.NADZIN Stanisław zaatakowany za rzekomą pro-Izraelską agitację - cf.Żołnierz Wolności, 25.3.68, oraz RANDAL/NYTimes, 26.3.68.

- BRODZKI Jan w "Korespondencyjnych Rozmowach" pt."Odpowiedzialność za słowa i czyny" pisząc na temat listu grupy studentów Politechniki Warszawskiej atakuje RWE i twierdzi, że studenci Politechniki terorryzowali i bili swoich kolegów, którzy oponowali demonstracjom. Zamieszcza tekst ślubowania studenckiego - cf.Trybuna Ludu, 25.3.68

25.III.1968
(poniedziałek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL w dn.25.3.68:

Gazeta Białostocka,	25.3.68	
Gazeta Zielonogórska	"	
Radio Warszawa	"	27.3.68
UPI/Warsaw	"	
DPA/Warschau	"	
REUTER/Warsaw	"	
KRASICKI/Telewizja Polska	"	
BRODZKI/Trybuna Ludu	"	
ŻYCHOWSKI/Trybuna Ludu	"	
KISIL/Gazeta Robotnicza,Wrocław	"	
KRĄKOWSKI/Głos Pracy	"	
SKOWRONSKI/Głos Pracy	"	
Głos Robotniczy, Łódź	"	
Żołnierz Wolności	"	
RFE/Jerusalem	"	
Trybuna Ludu	26.3.68	4.4.68
AFP/Varsovie	"	
RANDAL/NYTimes	"	
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	"	27.3.68
Dziennik Polski, Kraków	"	
RFE/Berlin	"	
RFE/London	"	
Gazeta Poznańska	27.3.68	

26.III.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Narada pierwszych sekretarzy KW PZPR, której przewodniczył GOMUŁKA Władysław - I-sekr.KC PZPR. W naradzie uczetniczyli czł.Biura Politycznego KC PZPR: CYRANKIEWICZ Józef, GIEREK Edward, KLISZKO Zenon, STRZELECKI Ryszard. Omówiono aktualne zadania organizacji i instancji partyjnych. GOMUŁKA poinformował zebranych o przebiegu spotkania przedstawicieli partii i rządów krajów socjalistycznych, które odbyło się w DREZNIE dn.23.3.68 - cf.Trybuna Ludu, 27.3.68

- Obrady Prezydium Rady Głównej Przyjaciół Harcerstwa. Omawiano problemy współpracy rodziców z ZHP. Przewodniczył SPYCHALSKI Marian - cf. Trybuna Ludu, 27.3.68.

- Poszerzone zebranie Prezydium ZG "CARITAS". Duchowni i świeccy działacze Zrzeszenia Katolików "CARITAS" wyrażają zaniepokojenie z powodu podważania jedności narodu, wytwarzania niepotrzebnego podekscytowania umysłów, zwłaszcza u młodzieży - cf.Radio Warszawa II, oraz Trybuna Ludu, 27.3.68.

GDANSK:-

- Spotkanie sekr.KW PZPR Jana OSSOWSKIEGO z aktywem ORMO, któremu ~~pon~~ podziękował za ofiarną postawę w przywróceniu porządku na ulicach Gdańska w dniu 12 i 15.3.68. - cf.Głos Wybrzeża, 27.3.68.

- Spotkanie przewodn.Prezyd.WRN GDANSKA - ~~NEUMARK~~ STOLARKA Piotra z aktywem PAX'u. Spotkanie prowadził Jan SZWEYKOWSKI, kier.Woj.Oddz.Stow. PAX w Gdansku. Tematem spotkania były węzłowe problemy społeczno-gospodarcze województwa - cf.Głos Wybrzeża, 27.3.68.

DYMISJE:

- Prof.KATZ-SUCHY Juliusz został usunięty z Uniwersytetu Warszawskiego jako wykładowca historii i prawa międzynarodowego za stanowisko opozycyjne do władz w PRL - cf.UPI/Warsaw, 26.3.68.

KOMUNIKATY:

- Około 200 studentów zostało zatrzymanych w związku z ostatnim strajkiem okupacyjnym. Inni zostali wezwani do wojska na dwu wzgl.trzy miesięczne ćwiczenia. W Warszawie sądzi się, że studenci planują dalszą akcję, celem otrzymania odpowiedzi na swoje żądania - cf.UPI/Warsaw, 26.3.68

- Wiadomość o aresztowaniu i toczącym się dochodzeniu przeciwko NEUMARK Andrzejowi, studentowi Akad.Medycznej w Warszawie (syn dyr.dept.w Min. Kultury i Sztuki). Jest on atakowany m.in., że rzekomo ~~prowadził~~ podżegał do demonstracji studentów Akad.Medycznej w Warszawie. Ojcu jego, zarzuca się dyktatorstwo w Ministerstwie - DPA/Warschau i Kurier Polski 26.3.68

26.III.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY i KOMENTARZE:

- BARTOSZ Julian w art.pt."Taka będzie..." atakuje KISIELEWSKIEGO Stefana za "dyktaturę ciemniaków", oraz atakuje innych pisarzy polskich pokroju KISIELEWSKIEGO. Na swój sposób komentuje o praworządności - cf.Gazeta Robotnicza, 26.3.68.

- DZIEWICKI Jerzy w art.pt."Rozmowa o studenckich rezolucjach" publikuje 11-punktową rezolucję studentów Politechniki Gdańskiej, uchwaloną 12.3.68, która tego samego dnia została złożona - pod jego nieobecność - w redakcji "Głos Wybrzeża". W tym artykule chce on dać fakty wydarzeń w Warszawie, oraz poucza studentów by nie używali zwrotów takich jak: 'metody policyjne', 'granatowa policja', czy 'Gestapo'. Dalej pisze, że dziennikarze czują się także winni za nie podane przez nich informacje, za ich szczupłość w podanych informacjach, gdyż z informacją czekano aż do 12.3.68 na przedruk informacji Trybuny Ludu o wydarzeniach w Warszawie. - cf.Głos Wybrzeża, 26.3.68

- KUBICKI Wojciech obszernie ustosunkowuje się do wszystkich 15-punktów rezolucji studentów Politechniki Warszawskiej - cf.Życie Warszawy, 26.3.68, UPI/Warsaw, DPA/Warschau, 26.3.68. Całość tego komentarza nadało Radio Warszawa I, 26.3.68.

- Komentarz dnia pt."Cui Bono?" - na temat manifestacji mieszkańców Krakowa w dn.23.3.68 i na temat manifestacji studenckich - cf.Dziennik Polski, Kraków, 26.3.68.

- Artykuł redakcyjny pt."Solidarność i 'solidarmość'" - zawiera atak na stalinowców, którzy obecnie szermują demokracją, posługując się nawet terrorem wśród studentów - cf.Głos Robotniczy, 26.3.68.

- TRYBUNA MAZOWIECKA z dn.26.3.68 żąda od Tow.Społ.Kulturalnego Żydów w PRL by zajęło stanowisko w sprawach ostatnich rozruchów studenckich i w sprawie kampanii antypolskiej prowadzonej przez ośrodki syjonistyczne na Zachodzie - cf.REUTER/Warsaw, 26.3.68.

Rygor stosowany wobec polskich profesorów:

- Prof.dr.L.HAJDUKIEWICZ i prof.KUBACKI z Uniw.Jagiellonskiego w Krakowie nie otrzymali wiz na wyjazd do Gent (Belgia), aby uczestniczyć w "Tygodniu Polskim", rozpoczynającym się tam 26.3.68. -cf.RFE/Brussel, 27.3.68.

26.III.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY i KOMENTARZE:

- TRYBUNA LUDU dn.26.3.68 pisze, że zwolnieni ze swach stanowisk profesorowie Uniw.Warszawskiego: BACZKO, KOŁAKOWSKI, MORAWSKI oraz docenci tego Uniwersytetu BAUMAN, HIRSZOWICZ Maria, jak też prof.BRUS udzielali poparcia ideowego przez długi czas oraz osłony grupie KURONIA i MODZELEWSKIEGO, a następnie grupie MICHNIKA Adama, SZLAJFERA Henryka BLUMSZTAJNA Seweryna i DAJCZGEWANDOWI Jozefowi .

- MYSŁEK Wiesław w art.pt."Koryfeusze nauki czy protektorzy wichrzycieli" pisze na temat wydarzeń studenckich w PRL i daje tło powstawania konfliktu w środowisku akademickim. Wymienia, że asystenci prof.BRUSA na UW: ZAMBROWSKI Antoni, KUCZYNSKI M., SMOLAR Aleksander należeli do czołówki koterii MODZELEWSKIEGO Karola. Jednoznaczne stanowisko zajmowali wśród pracowników naukowych UW.: profesorowie: MORAWSKI Stefan, BACZKO Bronisław, KATZ-SUCHY Juliusz, docenci: ZAKRZEWSKA Janina, HIRSZOWICZ Maria, BAUMAN Zygmunt, POMIAN Krzysztof. Dalej pisze, że BRUS, BACZKO i BAUMAN doszli do stażu naukowego startując w latach (połowie) czterdziestych w aparacie politycznym WP (w Akad.Szt.Gen., w Gł.Urzędzie Polit.-Wychow.WP., w KBW). I tak: BAUMAN wyszedł z wojska w początkach 1953r. w stopniu majora, BRUS zrezygnował z zawodowej sł. wojskowej w 1949 awansując w okresie 1945-1949 do stopnia ppłk.; BACZKO w tym samym stopniu wyszedł z wojska w 1952r. Mysłek pisze, że w latach wypaczeń następujący profesorowie znaleźli się praktycznie wśród wyeliminowanych: INGARDEN, KOTARBINSKI, AJDUKIEWICZ, SIERADZKI, OSSOWSKI, TATARKIEWICZ. Niektórzy z nich zostali poddani krytyce, i tak: BACZKO krytykował prof.KOTARBINSKIEGO po drodze 'kuksając' prof.OSSOWSKIEGO i AJDUKIEWICZA. Dopiero od kilku lat przełamano ich monopol, występując z krytyką koncepcji BAUMANA, BRUSA, SCHAFFA, ŻÓŁKIEWSKIEGO. Organizacje polityczne i społeczne na Uniw.Warszawskim były paraliżowane, a dyspozycja nimi znalazła się w rękach ludzi pokroju MODZELEWSKIEGO (studenci) BRUSA i BAUMANA (pracownicy naukowi). Mysłek nadmienia, że na przełomie 1966/67 kilkudziesięciowa grupa aktywu partyjnego Warszawy, w skład której wchodziło 8 z-ców czł.KC PZPR przeprowadziła indywidualne rozmowy z wszystkimi członkami oddz.organiz.partyjnych. Donosi, że BAUMAN i BRUS sami złożyli legitymacje partyjne w ostatnich miesiącach. Dalej pisze, że od kilku lat nie było w kraju wichrzycielskiej inicjatywy do której grupa MODZELEWSKIEGO [redacted] i MICHNIKA nie przyłączyłaby się. W sądzie, prof.BRUS wastąpił jako świadek obrony w procesie Karola MODZELEWSKIEGO - cf.Trybuna Ludu, 26.3.68 , AFP/Varsovie, REUTER/Warsaw 26.3.68

26.III.1968
(wtorek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL dn.26.3.68.

- FRANCJA:
  - Murzyn, student amerykański z Pittsburga, Edward HOLMES, który został wydalony z PRL, przez Berlin przyjechał do Paryża i opowiada o swojej deportacji z PRL - UPI/Paris, 26.3.68 i UPI/Warsaw,27.3.68

- - Protest przeciwko antysemickiej i antysyjonistycznej kampanii w PRL został opublikowany w Paryżu przez Federację Żydowskich Stowarzyszeń we Francji. Protest ten został uchwalony na kongresie w Paryżu w obecności 350 delegatów grupujących Żydów europejskich. Kongres odbył się w dniach 16-17.3.68. - cf.RFE/Paris, 26.3.68

- SZWECJA:
  - Partia social-demokratyczna południowej Szwecji na swoim kongresie uchwaliła rezolucję protestującą przeciwko antysemickiej kampanii w PRL, chwaląc zachodzące wydarzenia w Czechosłowacji - RFE/Stockholm, 26.3.68.

- USA:-
  - Konferencja organizacji żydowskich w Illinois wysłała list do amb. MICHAŁOWSKIEGO w Waszyngtonie dla rządu PRL, w którym zawarty był protest przeciwko antysemickiej kampanii prowadzonej przez reżym PRL - cf.UPI/Chicago, 26.3.68.

  - Studenci trzech uniwersytetów demonstrowało przez godzinę przed Ambasadą PRL w Waszyngtonie przeciwko antysemickiej kampanii w PRL oraz przeciwko gwałceniu wolności studentów. Ich plakaty głosiły: "Antysemityzm w Polsce nie wymarł". Drugi napis na plakacie był skierowany do GOMUŁKI: "Kto będzie następny po wykończeniu Żydów?" Dyr.B'NAI B'RITH, Hillel fundacji - rabin Aaron SEIDMAN przy Uniw. Waszyngtonskim oświadczył, że z Żydów robi się kozłów ofiarnych za ostatnie rozruchy w PRL - cf.REUTER/Washington, 26.3.68.

Źródła informacji do wydarzeń 26.3.68 w PRL.

UPI/Chicago	26.3.68		Kurier Polski,	26.3.68
UPI/Paris	"		BARTOSZ/Gaz.Robotn.	"
UPI/Warsaw	"	27.3.68	DZIEWICKI/Gł.Wybrzeża	"
DPA/Warschau	"		KUBICKI/Życie Warszawy	"
REUTER/Warsaw	"		Dziennik Polski,Kraków	"
AFP/VarsOvie	"		Głos Robotniczy,Łódź	"
REUTER/Washington	"		Trybuna Mazowiecka	"
RFE/Paris	"		Radio Warszawa I	"
RFE/Stockholm	"		Radio Warszawa II	27.3.68
RFE/Brussels	27.3.68		Głos Wybrzeża,Gdańsk	"
Trybuna Ludu	26.3.68	27.3.68		
MYSŁEK/Trybuna Ludu	"			

27.III.1968
(środa)

WARSZAWA:-

- Spotkanie aktywu partyjnego stolicy, poświęcone omówieniu aktualnych problemów pracy partyjnej, wynikającej z narady pierwszych sekretarzy KW PZPR, która odbyła się w Warszawie pod przewodnictwem GOMUŁKI dn.26.3.68. Referat wygłosił Józef KĘPA, I-sekr.KW m.st.Warszawy. -cf.Trybuna Ludu, 28.3.68.

- GDANSK:
Nadzwyczajna sesja Uczeln.Parlamentu ZSP Politechniki Gdanskiej odbyła się w obecności rektora prof.dr.inż.Władysława BOGUCKIEGO, I-sekr.KU PZPR dr.inż.Józefa BURZYNSKIEGO, profesorów i pracowników nauki, oraz Mieczysława STANCZAKA, wiceprzew.RN ZSP i Wojciecha KASKA, przewodn.RO ZSP. Sesja była poświęcona ostatnim demonstracjom studenckim, analizie zajść w gdańskim środowisku studenckim. Referat wygłosił Andrzej WOZNIAK, przewodn.Komit.Wykon.Parlamentu ZSP. -cf.Dziennik Bałtycki, 28.3.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, WYPOWIEDZI:

- Mgr.ALEF-BOLKOWIAK, płk.rez.WP (ps."Bolek") - jego wypowiedź pt. "Podnoszę głos protestu" rzekomo w sprawie kampanii prowadzonej na Zachodzie w związku z atakami na syjonistów w PRL - cf.Trybuna Ludu, 27.3.68.

- RUSZCZYC Jan w art.pt."Pisarze-Polityka-Kultura" - "O nadzwyczajnym walnym zebraniu literatów warszawskich" (z dn.29.2.68) atakuje inspiratorów zebrania: JASIENICĘ Pawła, KIJOWSKIEGO Andrzeja, POLLAK Seweryna, SŁONIMSKIEGO Antoniego, SŁUCKIEGO Arnolda, LEOPOLD Wandę, KISIELEWSKIEGO Stefana, KOŁAKOWSKIEGO Leszka., i innych członków zbierających podpisy pod wnioskiem o zwołanie tego zebrania. Poza tym atakuje ANDRZEJEWSKIEGO Jerzego, MIĘDZYRZECKIEGO Artura i MYCIELSKIEGO Zygmunta. Przytacza niektóre wypowiedzi literatów, które padły na tym zebraniu. - cf.Trybuna Ludu, 27.3.68.

- Art.pt."Na wyższych uczelniach Trójmiasta - Zaangażowana postawa pedagogów" - że postawa ich zasługuje na wysokie uznanie w wziązku z zajściami na uczelniach gdańskich - cf.Głos Wybrzeża, 27.3.68.

- JANKOWSKI Henryk napisał art.pt."Fakty i oceny - Uczyć i wychowywać" na tle przemówienia GOMUŁKI z dn.19.3.68 - cf.Express Wieczorny, 27.3.68.

- RAKOWSKI Jerzy w audycji "Popołudnie z młodością" mówił o prawach i obowiązkach obywatela (prawo do zgromadzeń) w myśl ustaw i Konstytucji PRL - cf.Radio Warszawa I, 27.3.68.

27.III.1968
(środa)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:

- KOLCZYNSKI Janusz w programie "Światowid" oświadczył, że syjoniści rozpoczęli światową antypolską kampanię, oraz że istnieje połączona siła NRF i Izraela odpowiedzialna za ostatnie wydarzenia w PRL. Dodaje, że żydowskie -źródła tworzą tezę jakoby Polacy pomagali Niemcom mordować Żydów w ostatniej wojnie - Telewizja Polska,27.3.68 cf.RFE/Berlin, 28.3.68.

- TARNOWSKI Aleksander w komentarzu o politycznej dywersji w środowisku naukowców i literatów atakuje BAUMANA, BRUSA, SCHAFFA, ŻÓŁKIEWSKIEGO że praktycznie wyeliminowali z nauki polskiej profesorów: INGARDENA, KOTARBINSKIEGO, AJDUKIEWICZA, SIERADZKIEGO, OSSOWSKIEGO i TATARKIEWICZA - cf.Radio Warszawa I, 27.3.68.

- LASOCKI Roman w magazynie "PANORAMA PÓŁNOCY" pisze na temat wspólnych powiązań między JASIENICĄ Pawłem, STASZEWSKIM Stefanem, BAUMANEM, KISIELEWSKIM Stefanem, prof.SCHAFFEM, GRZĘDZINSKIM Januarym, SŁONIMSKIM Antonim, ANDRZEJEWSKIM Jerzym, którzy kolportują plotki na użytek MICHNIKÓW, SZLAJFERÓW i RWE. Roman ZAMBROWSKI jest zaatakowany jako przywódca zakonspirowanych bankrutów politycznych odpowiedzialnych za rozruchy - cf.Radio Warszawa II,27.3.68, UPI/Warsaw, 27.3.68.

- KRĄKOWSKI Ludwik w art.pt."Rozmowy o demokracji - Jak czytać Konstytucję? - cf.Głos Pracy, 27.3.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL dn.27.3.68.

USA:-

- SCHARY Dore, przewodn. 'The Anti-Defamation League B'NAI B'RITH" powiedział, że reżym PRL prowadzi antysemicką kampanię, aby ukryć wielkie niezadowolenie społeczeństwa w kraju - RFE/New York,27.3.68.

- Członkowie Żydowskiego Komitetu Pracy bardzo ostro skrytykowali rząd PRL za kampanię antysemicką i za szukanie kozła ofiarnego za wypadki spowodowane trudnościami wewnętrznymi - cf.RFE/New York, 27.3.68.

27.III.1968
(środa)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.27.3.68

RFE/New York	27.3.68
RUSZCZYC/Trybuna Ludu	"
ALEF-BOLKOWIAK/Tryb.Ludu	"
JANKOWSKI/Expr.Wiecz.	"
RAKOWSKI/Radio W-wa I	"
TARNOWSKI/Radio W-wa II	"
KOLCZYNSKI/Telew.Polska	"
KRĄKOWSKI/Głos Pracy	"
Głos Wybrzeża, Gdansk	"
UPI/Warsaw	"
Trybuna Ludu	28.3.68
Dziennik Bałtycki,Gdańsk	"
RFE/BERLIN	"

28.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA: - Zebranie studentów na UW.

- Około 2000 studentów Uniwersytetu Warszawskiego (1500 - 2000 studentów - cf.AFP/Varsovie, 29.3.68, kilka tysięcy podaje UPI/Warsaw, 29.3.68,a kilkaset studentów podaje Trybuna Ludu, 29.3.68) brało udział w 2-godzinnym zebraniu, które odbyło się popołudniu, mimo otrzymanego ostrzeżenia dn.26.3.68 od rektora prof.TURSKIEGO. Celem zebrania było wybranie niezależnie istniejącej oficjalnie organizacji do rozmów z władzami Uniwersytetu Warszawskiego - cf.DPA/UPI/Warsaw, 28.3.68. Podjęta deklaracja przez zebranych Deklaracja była następującej treści:

DEKLARACJA RUCHU STUDENCKIEGO

Niniejsza deklaracja została zredagowana na podstawie postulatów nadesłanych do Komitetu Studenckiego. Jest ona syntezą wielu rezolucji i zawiera w sobie główne żądania wysuwane przez nasz ruch. Świadomi powagi sytuacji w naszym społeczeństwie, oświadczamy: powstała sytuacja nie tylko nie da się zlikwidować przy pomocy mnożących się represji, ale wywołuje coraz ostrzejsze protesty społeczeństwa, będzie pogłębiać kryzys uniemożliwiający odpowiedzialną refleksję i znalezienie dróg rozwiązania. Podtrzymujemy i nadal będziemy podtrzymywać wyrażone dotychczas protesty przeciw wszelkim represjom. Uważamy jednak, że jest kwestią społecznej odpowiedzialności głęboka, poważna i nie tylko objawowa analiza społecznych źródeł ruchu studenckiego, który zważywszy na jego ideowe zaangażowanie, tylko siły wrogie PRL uważać mogą za produkt konfederacji rzekomych „wichrzycieli". Sądzimy, że ruch ten jest szczególnie jaskrawym sygnałem napięć politycznych, w których — jak nam się wydaje — uczestniczy całe społeczeństwo. Tak myśląc, czujemy się zobowiązani do przedstawienia wstępnej analizy sytuacji i poddajemy pod społeczną dyskusję nasze propozycje rozwiązań:

I. Podkreślamy: wobec spontaniczności i masowego charakteru ruchu studenckiego, wobec ideowego zaangażowania, jakie po wielekroć wykazywali uczestnicy ostatnich wydarzeń — istniejące formy ruchu studenckiego okazały się niewystarczające. Istniejącym organizacjom zabrakło chyba politycznego rozeznania, wrażliwości na problemy nurtujące studentów oraz autorytetu wśród młodzieży. Jest to przede wszystkim konsekwencja funkcji organizacji młodzieżowych w społecznej i politycznej strukturze kraju. Zamiast być ośrodkiem dyskusji i myśli politycznej, uległy one wypaczeniu i stały się areną rozgrywek personalnych. Radykalnej krytyki takich organizacji młodzieżowych dokonali studenci przez swoją postawę w czasie ostatnich wydarzeń. Z krytyki tej wynikają wnioski:

1) młodzież akademicka ma prawo i obowiązek domagać się utworzenia organizacji sensu stricto studenckiej (skupiającej młodzież aktualnie studiującą), organizacji o charakterze związku zawodowego, która będzie rzeczywistym wyrazicielem jej politycznych dążeń;

2) organizacja winna być wyposażona w legalne środki wypowiadania i upowszechniania swych opinii;

3) organizacja ta winna zostać wyposażona w swobodę politycznego działania na bazie ideowego zaangażowania młodzieży w budowę socjalizmu.

Polityczne postulaty wysuwane poniżej wydają się być elementarnymi założeniami programowymi ruchu studenckiego. Są one próbą zebrania i uporządkowania tych postulatów politycznych, społecznych i ekonomicznych, które pojawiły się wewnątrz tego ruchu w dotychczasowym jego działaniu. Oto nasze postulaty:

II Aspekt ekonomiczny.

1) Domagamy się podania do wiadomości publicznej rzeczowych informacji o aktualnej sytuacji ekonomicznej kraju.

2) Uważamy za niezbędną jawną i nieskrępowaną dyskusję organizacyjno-gospodarczych alternatyw w ramach ustroju socjalistycznego (cennym byłoby stworzenie dyskusji nad rozwiązaniami przyjętymi w CSRR, na Węgrzech, w Jugosławii, ZSSR).

3) Należy przy tym zwrócić uwagę na społeczne aspekty każdego z tych rozwiązań. Należy rozważyć rolę samorządu robotniczego, dyrekcji przedsiębiorstw i nadrzędnych organizacji gospodarczych oraz organizacji politycznych i społecznych w kształtowaniu i podejmowaniu decyzji gospodarczych. Dyskusja nad modelami systemu gospodarczego winna doprowadzić do opracowania wariantu odpowiadającego sytuacji naszego kraju. Opinia publiczna winna być informowana o argumentach, które z punktu widzenia różnych grup społecznych przemawiają za lub przeciw poszczególnym reformom.

4) Domagamy się respektowania w praktyce gospodarczej rachunku ekonomicznego. Jednocześnie polityka gospodarcza nie może być prowadzona kosztem polityki społecznej. Kierowanie się wąskoekonomicznymi kryteriami krótkowzrocznie pojmowanej opłacalności prowadzi do ograniczeń w spożyciu i świadczeniach zbiorowych, co wyraża się w ukrytym i jawnym podnoszeniu opłat oraz w ograniczeniach dotacji.

5) Domagamy się ścisłej i stałej kontroli społeczeństwa nad całokształtem procesu gospodarczego i nad formowaniem celów długofalowych, planowaniem i realizacją planów. Uważamy za konieczne zapewnienie faktycznie instytucjonalnych możliwości formowania i obrony interesów pracowniczych, w szczególności poprzez samorząd i związki zawodowe.

6) Postulujemy przestrzeganie zasady kompetencji przy selekcji ludzi na odpowiedzialne stanowiska oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje niezależnie od szczebla na jakim zostały podjęte.

III. Organizacje społeczne i informacja.

1) Prawne zagwarantowanie możliwości zrzeszania się obywateli oraz wyrażania przez nich potrzeb i opinii jest niezbędne do właściwego funkcjonowania organizmu społecznego.

2) Tendencja administracji do ukrywania informacji źle świadczących o jej funkcjonowaniu utrudnia społeczeństwu kontrolę nad procesami zarządzania a organom zwierzchnim — podejmowanie właściwych decyzji. Należałoby zagwarantować możliwość uzyskania informacji o

- verte-

działalności organów państwowych.

3) Działalność Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, ograniczająca krytykę i dyskusję nad niezbędnymi reformami, jest sprzeczna z konstytucją i społecznie szkodliwa. Postulujemy rozumne ograniczenie cenzury i zachowanie przewidzianej przez prawo odpowiedzialności wyłącznie po opublikowaniu tekstów naruszających interesy obywateli i całego społeczeństwa.

IV. Prawo i praworządność

1) Uznajemy za słuszne tendencje do rozszerzania faktycznej roli Sejmu PRL. Postulujemy wprowadzenie zwiększonej, rzetelnej, nieselektywnej informacji o pracach Sejmu.

2) Uważamy za słuszne poddawanie pod publiczną dyskusję obowiązującego w Polsce prawa. Domagamy się rozszerzenia dyskusji nad ustawami przed ich wniesieniem na forum Sejmu.

3) Domagamy się zgodności z konstytucją przepisów szczegółowych i realizacji w nich zagwarantowanych podstawowych praw obywatelskich: wolności myśli, słowa, nauki twórczości artystycznej, druku, zgromadzeń, wieców, pochodów i manifestacji oraz zrzeszania się (Art. 71 i 72 Konst.), przestrzegania nietykalności obywateli, nienaruszalności mieszkań, tajemnicy korespondencji i rozmów telefonicznych (art. 74 Konst.).

4) Mały Kodeks Karny powinien być uchylony a jego postępowania nie mogą być włączone do nowego Kodeksu Karnego. Domagamy się likwidacji sprzecznych z Konstytucją przepisów zawartych w ustawie o zgromadzeniach i ustawie o cenzurze.

5) Domagamy się niezawisłości sądów i jawności wszystkich rozpraw. Tryb doraźny i przyśpieszony może być stosowany tylko w sprawach o wykroczenia chuligańskie.

6) Usunięcie z pracy, odmowa paszportu zagranicznego lub pobór do wojska nie są karami przewidzianymi przez Kodeks Karny, należy tego rodzaju praktyki o charakterze kar prawnie uniemożliwić.

7) Prawo musi wyraźnie określić co jest przestępstwem zgodnie z Konstytucją i poczuciem moralnym społeczeństwa. Niejasność przepisów karnych, nacisk na sądy, represje wobec adwokatów — pozbawiają prawo i postępowanie sądowe majestatu sprawiedliwości, czyniąc zeń środek zemsty i represji.

V. Postulaty nasze chcemy zakończył stanowczym apelem! Dyskusja z nami nie może być tylko formalną, pozbawioną rzeczowych uzasadnień, tak jak to czyni prasa, próbą „uspokojenia nastrojów". Jesteśmy świadomi społecznej i politycznej wagi tych postulatów, które ruch nasz wyłonił. Środowisko akademickie stało się radykalnym wyrazicielem tych problemów, które tkwiły w całokształcie naszego życia społecznego. Nie sądzimy, że realizacja postulatów tu zawartych uzdrowić może wszystkie dziedziny naszego życia państwowego. Bez ich rozważenia i praktycznej realizacji wniosków z nich wynikających kraj nasz będzie jednak narażony na konflikty. Konsekwencje polityki nie liczącej się z opinią publiczną obciążać będą nie tylko obecny aparat administracyjny, ale całe społeczeństwo. W imię tej odpowiedzialności podjęliśmy się zadania publicznego przedstawienia naszych postulatów.

Socjalistyczna, demokratyczna, wolna od chaosu Polska jest naszą wspólną sprawą!

Studenci
Uniwersytetu Warszawskiego
Warszawa marzec 1968.

Deklaracja niniejsza została poddana głosowaniu i przyjęta jako podstawa do dyskusji na zebraniu studentów UW w dniu 28 marca 1968.

28.III.1968
(czwartek)

WARSZAWA:- Zebranie studentów na UW - c.d.

- Zebranie to miało być także protestem przeciwko usunięciu niektórych profesorów z Uniwersytetu Warszawskiego - cf.Życie Warszawy i Radio Belgrad, 28.3.68. Zebrani potępili cenzurę, oraz domagali się zwolnienia aresztowanych studentów, a także zwolnienia studentów powołanych na ćwiczenia wojskowe za to, że brali udział w demonstracjach. Domagali się też reformy Małego Kodeksu Karnego. W czasie trwania zebrania 20 wozów MO patrolowało Krakowskie Przedmieście. Bramy UW zostały zamknięte o godz.16.15 i na zarządzenie rektora zajęcia zostały odwołane po tej godzinie. Po zebraniu studentów bramy UW zostały ponownie otwarte około godz.19-tej. W tym czasie, kiedy bramy UW były zamknięte,setki studentów w białych czapkach studenckich zbierało się na terenie i dookoła UW - cf.Randal/NYTimes, I'l Messagero, [illegible] 29.3.68, oraz Margueritte/Le Monde i Nacken/FAZ, 30.3.68. Organizatorom i uczestnikom zebrania grożą surowe konsekwencje od strony rektora prof. Turskiego - cf.DPA/Warschau, 29.3.68, REUTER/Warsaw, 29.3.68,oraz Trybuna Ludu, 29.3.68.

- Małe grupy studentów Politechniki Warszawskiej można było zauważyć jak stali przed gmachem Politechniki - cf.Margueritte/Le Monde, 30.3.68, Randal/NYTimes, 29.3.68, oraz Nacken/FAZ, 30.3.68.

- Zebranie aktywu partyjnego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki oceniło postawę studentów w demonstracjach warszawskich - cf. JARANOWSKI/Sztandar Młodych, 8.4.68.

- SPYCHALSKI Marian na spotkaniu z kierownikami Studiów Wojskowych w Warszawie. Omówiono aktualne problemy wychowania patriotycznego i obronnego młodzieży akademickiej - cf.Żołnierz Wolności, 29.3.68

- Uchwała Sejmowej Komisji Kultury i Sztuki potępia literatów forsujących pogląd o rzekomym regresie kultury w PRL budującej socjalizm. Komisji przewodniczył Stanisław KALISZEWSKI - cf.Żołnierz Wolności, 29.3.68.

BIAŁYSTOK: - Wojew.narada aktywu partyjnego.

Naradę prowadził I-sekr.KW PZPR Arkadiusz ŁASZEWICZ, który dał ocenę sytuacji politycznej w kraju i w województwie w związku z ostatnimi demonstracjami studentów w kraju. Powiedział, że za zdezorientowaną młodzieżą akademicką stały siły, które chaciały wykorzystać studentów do jawnej walki politycznej z partią i jej kierownictwem. Organizatorzy i inspiratorzy ponieśli klęskę, a klasa robotnicza, chłopstwo i

28.III.1968
(czwartek)

BIAŁYSTOK: d.c. Wojew. narady aktywu partyjnego.
i miażdżąca większość społeczeństwa stanęła w tych dniach po stronie partii i jej kierownictwa, domagając się ukarania wichrzycieli politycznych. Na koniec uchealono list do GOMUŁKI, w którym zebrani solidaryzują się z kierownictwem partii na czele z Gomułką; żądają ukarania winnych zajść i oczyszczenia partii i ogniw władzy państwowej z syjonistów i reiwzjonistów, oraz grożą, że ci którzy podnoszą rękę na partię godzą w podstawowe zasady polityki zagranicznej PRL, której kamieniem węgielnym jest braterstwo i sojusz ze Związkiem Radzieckim - cf.Gazeta Białostocka, 29.3.68.

GDANSK:-
Konferencja prasowa w Prokuraturze Wojewódzkiej na temat zajść i aresztowań w dniu 12 i 15 marca 1968 w Gdansku. Udział wzięli: Prok. Wojew.Jan MIKLAS, wiceprok.woj.Tadeusz KWAŚNIEWSKI, z-ca komendanta miejskiej MO w Gdansku płk.Kazimierz SKOLIMOWSKI i prok.miasta Gdanska Władysław FELSZTYNSKI. Prokurator MIKLAS omówił zajścia w Gdansku z dn.12 i 15.3.68, które jego zdaniem godziły wyraźnie w zasady praworządności; że wiec w dn.12.3.68 przed południem był legalny (na Politechnice), natomiast tego samego dnia popołudniu przed "ŻAKIEM" i zajścia 15.3.68 były nielegalne; że energiczna interwencja MO i ORMO była zgodna z prawem. Liczba zatrzymanych: w okresie od 12 - 15.3.68 MO zatrzymało 280 osób w związku z zajściami ulicznymi. Wielu z nich zostało zwolnionych w krótce po zapanowaniu spokoju na mieście. Na okres 48 godzin zatrzymano osoby co do których nie było pewności, czy nie włączą się znowu do demonstracji. 105 osób zwolniono przed upływem 48 godzin wobec braku podstaw do wniesienia oskarżenia. Postępowanie przygotowawcze w trybie przyspieszonym i zwykłym wszczęto przeciwko 128 osobom. Wśród nich znajduje się 19 studentów. W stosunku do 7 studentów zastosowano areszt tymczasowy. Jednak według stanu na dzień 27.3.68 wszyscy studenci zostali zwolnieni z aresztu tymczasowego. Rektorzy, na zasadzie art.79 o szkolnictwie wyższym, zawiesili wszystkich studentów objętych postępowaniem karnym w prawach studenta. Analogiczny tryb postępowania zastosowano do innych młodocianych zatrzymanych. W 7 przypadkach (u młodocianych) zapadły wyroki w trybie przyspieszonym. Już 12.3.68 Prokuratura podjęła badania legalności zatrzymań. Na ogólną liczbę 128 osób, objętych postępowaniem przygotowawczym 27 % stanowią ludzie uprzednio karani. Dnia 20.3.68 wszczęto postępowanie karne w sprawie zajść 12 i 15.3.68. Rozprawy sądowe odbędą się w pierwszej dekadzie kwietnia 1968. Następnie prok.FELSZTYNSKI podał kilka konkretnych przypadków, znajdujących się w postępowaniu przygotowawczym, które w najbliższym czasie zostaną skierowane do

28.III.1968
(czwartek)

GDANSK:- d.c.Konfer.prasowej w Prok.Woj. Sądu Powiatowego w Gdańsku. Są to sprawy uczestników zajść w dniach 12 i 15.3.68. Sprawy te dotyczą:

1. FODOROWSKI Stefan, ur.1948, oskarżony, że dn.15.3.68 rzucił kamieniem w głowę milicjanta Franciszka TOMASZEWSKIEGO powodując wstrząs mózgu. To jest najpoważniejsza sprawa. Znieważył także innych funkcjonariuszy MO.
2. PARANIAK Kazimierz, ur.1944, pracownik umysłowy w Stoczni Remontowej dn.15.3.68 rzucał kamieniami w funcjonariuszy MO Karany już poprzednio.
3. SZULAK Jan, ur.1930, bez zawodu i pracy. Znieważył w stanie pijanym funcjonariuszy MO i ORMO. Poprzednio kilkakrotnie karany.
4. WALIŁKO Zbigniew, ur.1941, dn.15.3.68 brał udział w demonstracji i wraz z innymi zdemolował budkę wartowniczą MO. Kilkakrotnie karany.
5. JONDRASZKO Edwin, ur.1943, szewc bez pracy, oskarżony, że dn.15.3. rzucał kamieniami w funcjonariuszy MO.
6. NOWAK Feliks, ur.1950, uczeń ZSB Malarskiej w Gdansku. Karany poprzednio za chuligaństwo. Oskarżony o napaść na funkcj.MO, oraz o znieważenie ich nazywając ich gestapowcami, faszystami i bandytami.
7. SUCHARZEWSKI Bronisław, ur.1932, bez zawodu i pracy. Porzednio karany. oskarżony, że dn.12.3.68 nawoływał publicznie w Gdansku do czynnej napaści na funckjonariuszy MO i ORMO.
8. KURZYDŁO Józef, ur.1947, student II-roku Wydz.Chem.Polit.Gd. oskarżony, że atakował kamieniami funcjonariuszy MO w dn.15.3.68.
9. KOZŁOWSKI Krzysztof, ur.?, student I-roku Wydz.Budnown.Wodnego Polit. Gdanskiej. Oskarżony, że w chwili zatrzymania go przez MO miał kamienie w kieszeniach i brał udział w zbiegowisku.

cf.Głos Wybrzeża, 29.3.68

Poza w/w. zostali zatrzymani jeszcze w pobliżu Politechn.Gdanskiej:

1. TOMASZEWSKI Henryk,
2. DĄBROWSKI Tadeusz,
3. ORLEANCZYK Jan,
4. ŁOZINSKI Eugeniusz,
5. BIENKOWSKI Ryszard, - nieletni,
6. KUROPKA Jerzy - nieletni,
7. SADOWSKI Eugeniusz- nieletni

Wszyscy w/w atakowali kamieniami funkcjonariuszy MO i obrzucali ich wyzwiskami. Demolowali budki MO przy konsulatach. Napadli i pobili czł.ORMO, pracown.ZNTK: SZAJDERA Czesława, RÓŻYCKIEGO Józefa. Sprawę nieletnich przekaże się Sądowi dla Nieletnich. KUROPKA i SADOWSKI nie są zatrzymani i zastosowano wobec nich dozór kuratora. - cf.Dziennik Bałtycki, 29.3.68.

28.III.1968
(czwartek)

GDANSK:-

- Rektorzy uczelni przeprowadzali szereg rozmów ze studentami z udziałem pracowników prokuratury - cf.Dziennik Bałtycki, 29.3.68.

- Spotkanie przedstawicieli WRN ze studentami; odbyło się w sali Klubu Studentów Wybrzeża "ŻAK". W spotkaniu uczestniczył wiceprzew. WRN Bernard SZCZĘSNY, oraz kierownicy niektórych wydziałów WRN. Poruszano problemy stypendiów fundowanych przez zakłady pracy; problem zatrudnienia absolwentów, oraz kwestię bytowo-socjalną i kulturalną gdańskiego środowiska studenckiego - cf.Dziennik Bałtycki, 29.3.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:

- RAKOWSKI Jerzy w audycji pt."Popołudnie z Młodzieżą" usprawiedliwia wkroczenie MO na teren wyższych uczelni - Radio Warszawa I,28.3.68.

- "FALA 56" - audycja na temat wolności słowa i wolności zgromadzeń w PRL - cf.Radio Warszawa I, 28.3.68.

- GAWORSKI Henryk w art.pt."Arytmia" pisze na temat nadzw.zebrania oddz.warszawskiego ZLP (29.2.68). Atakuje Artura MIĘDZYRZECKIEGO, Pawła JASIENICĘ, Januarego GRZĘDZINSKIEGO, Stefana KISIELEWSKIEGO, Antoniego SŁONIMSKIEGO, Jerzego ANDRZEJEWSKIEGO, Andrzeja KIJOWSKIEGO - cf.Życie Warszawy, 28.3.68.

- PAWŁOWSKA Anna w art.pt."DROGI i BEZDROŻA" - "Próba analizy". Pisze na temat 'Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności', że oficjalnymi opiekunami byli: Stanisław MANTURZEWSKI, Adam MICHNIK, Jacek KURON. Opiekunem zbiorowym był Wydział Filozofii UW. Atakuje Macieja GRUBEGO piszącego w paryskiej "KULTURZE" - cf.Sztandar Młodych, 28.3.68.

- WACŁAWEK Juliusz w art.pt."Klasa robotnicza i socjalizm" pisze o decydującej roli klasy robotniczej w PRL. Powołuje się na polemikę z art.prof.BAUMANA (TL-26.2.57). Dalej polemizuje z prof.Adamem SCHAFFEM (praca "Marksizm a jednostka"). Powołuje się także na szkic Stanisława WIDERSZPILA ("Czy zmierzch klasy robotniczej?" opublik. w 'Miesięczniku Literackim' Nr.3/68). Podaje strukturę klasy robotniczej - Trybuna Ludu, 28.3.68.

- art.podpisany WK pt."Tolerancji dla wichrzycieli nie będzie". Atakuje studentów, że zamiast uczyć się wiecują - cf.Trybuna Ludu, 28.3.68.

28.III.1968
(czwartek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

BELGIA:

- Prof.Stefan GLASSER, ekspert prawa międzynarodowego przy Uniwersytecie w LIEGE, LOUVAIN i GHENT, oraz przy Międzyn.Sądzie w HADZE oświadczył, że stalinizm odradza się w PRL w swojej najgorszej formie - cf.RFE/Brussels, 28.3.68.

BERLIN ZACHODNI:

- Prof.dr.Alexander SCHWAN, dyr.Otto Suhr Instytutu Wolnego Uniwersytetu w Berlinie opublikował otwarty list wystosowany do Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie Zach., że zawiesza rokowania w sprawie wizyt polskich naukowców, ze względu na dymisje prof.KOŁAKOWSKIEGO, BACZKI i innych z Uniwersytetu Warszawskiego - cf.RFE/Berlin,28.3.68 oraz Trybuna Ludu, 31.3.68.

TURCJA:

- Grupa studentów nauk politycznych Uniwersytetu w Ankarze złożyła wieniec przed ambasadą PRL, demonstrując solidarność ze studentami Politechniki Warszawskiej - cf.Nesteroff/Istanbul, 30.3.68

USA:

- Około 400 Żydów amerykańskich demonstrowała przed Konsulatem PRL w CHICAGO przeciwko wzrastającej kampanii antysemityzmu w PRL - cf.RFE/Chicago, 29.3.68.

JUGOSŁAWIA:

- DAVICO Oskar opublikował w organie KP Jugosławii atak przeciwko oficjalnej wersji władz polskich na temat studenckich demonstracji i antysemickiej propagandy - cf.I'l Messagero, 29.3.68.

28.III.1968
(czwartek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.28.3.68.

RFE/Berlin	28.3.68	
RFE/Brussels	"	
DPA/Warschau	"	29.3.68
UPI/Warsaw	"	"
Radio Belgrad	"	
Życie Warszawy	"	
RAKOWSKI/Radio Warszawa I	"	
GAWORSKI/Życie Warszawy	"	
PAWŁOWSKA/Sztandar Młodych	"	
WACŁAWEK/Trybuna Ludu	"	
Dziennik Bałtycki, Gdansk	29.3.68	
Głos Wybrzeża, Gdansk	"	
Gazeta Białostocka	"	
Żołnierz Wolności	"	
AFP/Varsovie	"	31.3.68
Trybuna Ludu	"	
RANDAL/NYTimes	"	
I'l Messagero	"	
RFE/Chicago	"	
Margueritte/Le Monde	30.3.68	
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	"	
NESTEROFF/Instanbul	"	
JARANOWSKI/Sztandar Młodych	8.4.68	

29.III.1968
(piątek)

WARSZAWA:-

- Rektor Uniwersytetu Warszawskiego ogłosił decyzję skreślenia z listy studentów 34 osoby i zawieszenia 11 osób z pośród organizatorów i uczestników nielegalnego zebrania w dn.28.3.68. W toku rozpatrywania dyscyplinarnego znajdują się jeszcze sprawy pewnej liczby osób winnych zakłócania porządku na UW.
  Rektor UW zarządził za zgodą Min.Oświaty i Szkoln.Wyższego rozwiązać następujące kierunków studiów dziennych UW z dniem 30.3.68:
  1. Teorii Ekonomii,
  2. Ekonomii,
  3. Ekonometrii na Wydz.Ekonomicznym,
  4. Filozofii,
  5. Sociologii na Wydz.Filozofii,
  6. Psychologii na Wydz.Pedagogiki,
  7. III-rok studiów na kierunkach Matematyki i Fizyki na Wydz. Matematyczno-Fizycznym.

  Na te kierunki studiów Rektor zarządził ponowne wpisy, które należy składać do 6.4.68 osobiście lub pisemnie. Około 1000 studentów (1616 studentów - podaje Głos Pracy, 11.5.68) jest objętych tym rozporządzeniem - cf.DPA/Warschau, UPI/Warsaw, Margueritte/Le Monde, Trybuna Ludu, Życie Warszawy, 30.3.68 oraz Żołnierz Wolności, 30-31.3.68.

- Drugi dzień zebrania aktywu partyjnego Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. Wydano uchwałę (fragmenty uchwały) oceniające stanowisko studentów w demonstracjach warszawskich - cf.JARANOWSKI/ Sztandar Młodych, 8.4.68.

- KOMUNIKATY:-
  - Politechnika Warszawska ogłosiła komunikat, że znajdujące się w gamachu głównym Wydziały:
    Inżynierii Budowlanej,
    Inżynierii Sanitarnej i Wodnej,
    Geodezji i Kartografii,
    Komunikacji
    rozpoczynają zajęcia 2.4.68 o godz.8-mej rano -cf.Radio Warszawa, 29.3.68, oraz Trybuna Ludu, 30.3.68.

  -
  - Profesorowie Uniw.Warszawskiego: Ryszard WROCZYNSKI i historyk doc.Janusz GOŁEMBIOWSKI nie otrzymali wizy na wyjazd do Wielkiej Brytanii, aby uczestniczyć W Europejskim Seminarium, które ma się rozpocząć 30.3.68 na Uniwersytecie w READING - cf.RFE/London, 29.3.68.

29.3.1968
(piątek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:-

- PAUKSZTA Eugeniusz - wywiad pt."...Widzę ogromną rolę pisarza w formowaniu świadomości narodowej..." - cf.Żołnierz Wolności,29.3.68.

- Prof.dr.ZAMKOWSKI Władysław z Katedry Teorii Państwa i Prawa Uniw. Warszawskiego omawiał pewne aspekty Konstytucji PRL w związku z wydarzeniami ostatnich dni w PRL - cf.Radio Warszawa I, 29.3.68.

- KAZIMIERSKI Stanisław w art.pt."Ludzie marginesu" - atakuje pracowników naukowych wydalonych z Uniwersytetu Warszawskiego, szczególnie doc.dr.BAUMANA Zygmunta - cf.Sztandar Młodych, 29.3.68.

- KRĄKOWSKI Ludwik w art.pt."Rozmowy o demokracji - PRL zapewnia obywatelom...". Pisze m.in., że nie było, niema i nie będzie w PRL absolutnych, niczym nieograniczonych wolności. Dalej pisze o uprawnieniach MO w stosunku do wykonywania obowiązków (stosowanie siły fizycznej). - cf.Głos Pracy, 29.3.68.

-

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.29.3.68.

Radio Warszawa I	29.3.68
RFE/LONDON	"
PAUKSZTA/Żołnierz Wolności	"
ZAMKOWSKI/Radio Warszawa I	"
KAZIMIERSKI/Sztandar Młodych	"
KRĄKOWSKI/Głos Pracy	"
DPA/Warschau	30.3.68
UPI/Warsaw	"
Margueritte/LE MONDE	"
Trybuna Ludu	"
Życie Warszawy	"
Żołnierz Wolności	30-31.3.68
JARANOWSKI/Sztandar Młodych	8.4.68
Głos Pracy	11.5.68

30.III.1968
(sobota)

WARSZAWA:-

- Kardynał WYSZYNSKI w kazaniu wygłoszonym wieczorem w kościele św.Józefa powiedział, że Kościół podziwiał u studentów dojrzałość, umiarkowanie i świadomość swoich praw. Nadmienił, że Episkopat Polski wysłał list podpisany przez 50 biskupów polskich do rządu, wyjaśniając, że polska młodzież życzy sobie 'trochę prawdy, trochę miłości i trochę sprawiedliwości' - cf.REUTER/Warsaw, 30.3.68 i 1.4.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 2.4.68.

- Rektor Uniw.Warszawskiego z dniem dzisiejszym zawiesił 8 Katedr. 34 studentów zostało wyrzuconych z UW i 11 zawieszonych w prawach studenckich. Około 1000 z ogólnej liczby 7000 studentów Uniwersytetu musi ze względu na zawieszenie katedr ponownie złożyć podania o przyjęcie do dn.6.4.68. Zarządzenie to zostało wprowadzone ze wzgl. na nielegalne zebranie studentów UW, które odbyło się 28.3.68. Na zebraniu tym studenci domagali się przywrócenia stanowisk 6 wyrzuconym profesorom. Studenci dali termin na odpowiedź rządu do 22.4.68. - Trybuna Ludu, 31.3.68, oraz Randal/NYTimes, 1.4.68.

- Posiedzenie Prezydium ZG ZMS z udziałem przewodn.Zarządów Wojew., kierowników Wydziałów ZG ZMS i redaktorów naczelnych pism ZMS. Omawiano pracę ZMS w środowisku młodzieży studenckiej. Obecny był Tadeusz RUDOLF, z-ca kier.Wydz.Organiz.KC PZPR i Zenon WRÓBLEWSKI, z-ca kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR. Posiedzeniu przewodniczył przewodn.ZG ZMS - Andrzej ŻABINSKI. Zebrani wyrazili solidarność z oceną GOMUŁKI z dn.19.3.68. - cf.Trybuna Ludu, 31.3.68.

- Aktyw partyjny Dowództwa Wojsk OPK spotkał się z Komendantem Gł.MO - gen.Tadeuszem PIETRZAKIEM. W spotkaniu brał udział d-ca WOPK - gen.bryg.pil.PASZKOWSKI Roman. Gen.PIETRZAK omówił niektóre elementy aktualnej sytuacji w kraju, a zebrani wyrazili poparcie dla partii i GOMUŁKI - cf.Żołnierz Wolności, 1.4.68

- ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:
  - Komunikat, że Kapelani Wojskowi potępiają inspiratorów i organizatorów rozruchów studenckich w piśmie wysłanym do Szefa Głównego Zarządu Politycznego WP..Pismo zostało podpisane przez Generalnego Dziekana WP - płk.ks.HUMENSKIEGO Juliana i jego z-cę - płk.ks. MRUGACZA Jana - cf.Radio Warszawa I, 30.3.68, oraz Trybuna Ludu, 31.3.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY c.d. (sobota)

- NAWROCKA Barbara w art.pt."Postawa pisarza" naświetla rolę pisarza doby współczesnej w PRL - cf.Gazeta Pomorska(Magazyn), 30-31.3.68

- ŻYCIE WARSZAWY krytykuje cenzurę w PRL, że była za mało czynna w ocenie niektórych publikacji, między innymi, dużej Encyklopedii Powszechnej, szczególnie jeśli chodzi o hasła 'Obozy koncentracyjne'. Atakuje Stefana STASZEWSKIEGO - cf.UPI/Warsaw, 30.3.68.

- TRYBUNA MAZOWIECKA wzywa Żydów piastujących wysokie stanowiska w PZPR i w rządzie aby odcięli się publicznie od antypolskich kampanii prowadzonej przez syjonistów w świecie.

- SZTANDAR MŁODYCH twierdzi, że oskarżenia syjonistów o istnieniu antysemityzmu w PRL są częścią imperialistycznej wojny psychologicznej.-

- RAKOWSKI Mieczysław F. w art.pt."Ludzie i socjalizm" pisze na temat tła demonstracji studentów. Atakuje biurokrację oświadczając, że za mało młodych ludzi znajduje się na odpowiedzialnych stanowiskach - cf.Polityka, 30.3.68, oraz MARSCH/DPA/Warschau, 1.4.68.

- PALARCZYK Jerzy z Zakł.Mech.im.Nowotki, Warszawa-Wola, w liście do redakcji Trybuny Ludu wspomina, że był członkiem grupy robotników tłumiących demonstracje studentów w Warszawie -cf.Trybuna Ludu,30.3.68

- Wypowiedzi krytyczne Rektora Szk.Gł.Plan.i Statystyki, prof.dr. SADOWSKIEGO Wiesława oraz dziekana Wydz.Historycznego Uniw.Warszawskiego - prof.dr.HERBSTA Stanisława na temat aktualnej sytuacji wśród studentów. Pierwszy twierdzi, że brak informacji oraz praca wychowawczo-polityczna pracowników naukowych i organizacji młodzieżowych była nie wystarczająca - cf.Trybuna Ludu, 30.3.68.

- NASZ GŁOS - dodatek do organu Tow.Społ.-Kult. Żydów w PRL "FOŁKSSZTYME" zamieścił art.pt."Słowo partii", w którym pisze, że społeczność żydowska nie może i nie powinna obojętnie przyglądać się poczynaniom reakcyjnych sił wszelkiego charakteru, których działalność skierowana jest przeciwko 'naszej socjalistycznej ojczyźnie, gdzie żyjemy i pracujemy', gdzie partia i rząd pomagają rozwijać się żydowskiej kulturze. W artykule potępia się niektórych Żydów w PRL, którzy odznaczają się nacjonalistyczną postawą, iraz że społeczność żydowska całkowicie popiera stanowisko wyrażone przez GOMUŁKĘ i potępia politykę militarystów Izraela, politykę ekspansji i aneksji.

30.III.1968
(sobota)

ZABRZE:

- GIEREK Edward, czł.Biura Polit.KC PZPR na spotkaniu egzekutywy KW z sekretarzami podstawowych organizacji partyjnych mówił na temat ostatnich wydarzeń w PRL i na temat roli i kompetencji kadr kierowniczych - Radio Warszawa II, 30.3.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- Komunikat, że Zrzeszenie Polonii Brytyjskiej oświadczyło w imieniu wszystkich członków, że odcina się od intryg i histerii rozpętanej przez antypolskie czynniki emigracyjne - cf.Radio Warszawa, 30.3.68

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.30.3.68:

UPI/Warsaw	30.3.68	
REUTER/Warsaw	"	1.4.68
Radio Warszawa I i II	"	
Życie Warszawy	"	
Trybuna Ludu	"	31.3.68
Nasz Głos (dod.FOŁKS-SZTYME)	"	
Trybuna Mazowiecka	"	
Sztandar Młodych	"	
RAKOWSKI/Polityka	"	
PALARCZYK/Trybuna Ludu	"	
NAWROCKA/Gazeta Pomorska	30-31.3.68	
Marsbh/DPA/Warschau	1.4.68	
Randal/NYTimes	"	
Żołnierz Wolności	"	
MARGUERITTE/Le Monde	2.4.68.	

31.III.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Kardynał WYSZYNSKI wieczorem w kościele św.Franciszka z Asyżu na Okęciu w kazaniu wygłoszonym do około 5.000 osób potępił używanie pałek policyjnych, mówiąc 'myśmy widzieli wystarczająco dużo takich rzeczy popełnianych przez Niemców w czasie okupacji Polski w ostatniej wojnie światowej' - cf.REUTER/Warsaw, 31.3.68, oraz Margueritte/LE MONDE, 2.4.68.

- Film z demonstracji studenckich w Warszawie zrobiony dla duńskiej telewizji został skonfiskowany przez władze PRL na granicy polsko-czechosłowackiej - RFE/Copenhagen, 1.4.68.

GDANSK:-

- Komunikat, że niedawno odbyło się zebranie POP w Politechnice Gdańskiej z udziałem sekr.KW PZPR Tadeusza WRĘBIAKA, oraz czł.Egzek. KW PZPR Czesława PRZEWOŹNIKA. Zebrani zapoznali się z listem KW PZPR wydanym do członków organizacji Wybrzeża w związku z demonstracjami studentów. WRĘBIAK odpowiadał na stawiane mu pytania - cf.Dziennik Bałtycki, 31.3.-1.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Plenarne posiedzenie ZO ZBoWiD-u. Uczestniczył Aleksander BURSKI - przewodn.Gł.Kom.Rewiz.ZBoWiD-u. W rezolucji zebrani potępiają inspiratorów zajść studenckich; że będą przeciwdziałać mąceniu ludzi spod znaku syjonizmu, oraz przeciw dezorientowaniu młodzieży ideowo i politycznie przez wrogie reakcyjne ośrodki - cf.Trybuna Ludu, 1.4.68.

ZABRZE:-

- Akademia z okazji 'Dnia Metalowca'. Przemawiał JAROSZEWICZ Piotr - z-ca czł.Biura Politycznego KC PZPR i wicepremier. Powiedział, że winni demonstracji studentów w Warszawie i w innych miastach PRL zostaną pociągnięci do odpowiedzialności - cf.Radio Warszawa I, 31.3.68, oraz że syjonizm światowy mobilizował polskich Żydów do oczerniania dobrego imienia PRL. Dalej powiedział, że rząd PRL oczekuje od polskich Żydów potępienia haniebnych oskarżeń skierowanych przeciwko narodowi polskiemu - cf.RANDAL/NYTimes, UPI/Warsaw, DPA/Warschau, 1.4.68, oraz NACKEN/FAZ, 2.4.68. Wspomniał też, że siły wrogie socjalizmowi starały się w ostatnich tygodniach pchnąć młodzież akademicką do nieodpowiedzialnych awantur i zaczęły od prowokacji antyradzieckiej. Wichrzyciele zostali zdemaskowani. Polska klasa robotnicza poparła GOMUŁKĘ i PZPR. Wiele już powiedziano o tych wydarzeniach, niemało jeszcze trzeba będzie powiedzieć. Jawnych i

ZABRZE:- c.d.Akademii.

- i ukrytych wrogów PRL trzeba będzie zdemaskować do końca. Osobliwy sojusz, jaki w walce z władzą ludową zawarli rzecznicy reakcji społecznej, syjoniści i bankruci polityczni, których ozdrowieńczy prąd przemian październikowych odsunął od decydującego wpływu na losy kraju Partia musi wyjaśnić oczywiste prawdy o pracy tych ludzi w odniesieniu do niezbyt jeszcze dojrzałych politycznie młodych ludzi. W końcu mówił o strukturze inspiratorów - cf. Trybuna Ludu, 1.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE;-KOMUNIKATY:-

- Komunikat Politechniki Warszawskiej dla studentów Wydziałów:

  Inżynierii Budowlanej,
  Inżynierii Sanitarnej i Wodnej,
  Geodezji i Kartografii,
  Komunikacji,

  informujący, że zajęcia na tych Wydziałach rozpoczynają się dnia 2.4.68 o godz.8-mej rano - Trybuna Ludu, 31.3.68.

- MAJEWSKI Jerzy, przewodn.Prezyd.Stoł.Rady Narodowej mówił na temat rozruchów studenckich - cf.Radio Warszawa II, 31.3.68.

- SUCHODOLSKI Bogdan, prof., WESOŁOWSKI Włodzimierz i ŻYCHOWSKI Marian mówili na temat roli wychowania w integracji narodu - cf.Radio Warszawa I, 31.3.68.

- SZCZYPIORSKI Andrzej w swoim felietonie mówił na temat niepokojów ostatnich trzech tygodni, które ogarnęły szczególnie środowiska młodzieży akademickiej w Warszawie i w innych ośrodkach PRL - c.f.Radio Warszawa I, 31.3.68.

- KAZIMIERSKI Stanisław w art.pt."Sprawa dnia - Ludzie marginesu" pisze przytaczając wypowiedź doc.BAUMANA Zygmunta w 1965r. na naradzie przedstawicieli Wydz.Nauki KC PZPR i przedstawicieli Komitetu Stoł.PZPR Warszawy z aktywem partyjnym Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie grupy Karola MODZELEWSKIEGO, którą doc.BAUMAN bronił - cf.Trybuna Opolska, 31.3.68.

- MACHEJEK Władysław w felietonie pt."W jakim punkcie jesteśmy?" omawia przemówienie GOMUŁKI z dn.19.3.68 - cf.Życie Literackie, 31.3.68.

- WILHELMI Janusz w art.pt."Czytam wczoraj - dlaczego?" - atakuje złych wychowawców w szkołach - cf.Kultura, 31.3.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:- cd.

- Artykuł redakcyjny pt."Nasze zdanie w naszej sprawie (2)" - dalszy ciąg apelu o konieczność prowadzenia poważnego dialogu ze środowiskiem studenckim - cf.Kultura, 31.3.68.

- Art. na temat 'duchowego przywódcy rewizjonistów prof.KOŁAKOWSKIEGO Leszka - cf.RANDAL/NYTimes, 31.3.68.

- Treść rezolucji POP Państw.Instytutu Wydawniczego (PIW) solidaryzującej się ze stanowiskiem GOMUŁKI zawartym w jego przemówieniu z dn. 19.3.68. _ cf.Kultura, 31.3.68.

- SITEK Andrzej w art.pt."Polityka i indeksy" pisze o czym studenci chcą dyskutować, m.in. o światopoglądzie marksistowskim, problemach socjalistycznej kultury i sztuki, polityce zagranicznej, PRL, o państwie socjalistycznym i jego formach, o roli partii, o rozwoju demokracji socjalistycznej (formach samorządu społecznego, o problemie wolności sumienia i wyznania, o państwie i kościele, o działalności państw kapitalistycznych, o problemach ekonomiczno-socjologicznych i polityce gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki gospodarki morskiej i regionu gdańskiego) - cf.Tygodnik Morski, 31.3.68.

- REUTT Alina i ANDRUSZKIEWICZ Zdzisław w art.pt."Kim są Apostołowie?" (2) - "Bananowe jabłka" - przypominają bardziej aktywnych "Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności" takich jak: TITKOW Andrzej, BLASS Józef, GROSS Jan, GRUDZIŃSKA Irena, MICHNIK Adam, RABINOWICZ Włodzimierz, BLASS Piotr, BLUMSZTAJN Seweryn, CZERNIAKOWSKI Maciej, DAJCZGEWAND Józef, KOFMAN Włodzimierz, KUBAR Joanna, LITYNSKI Jan, ORLANSKI Marek, PERSKI Aleksander, STRASSER Danuta, SFARD Leon, TORUNCZYK Barbara, WEINTRAUB Krystyna, WINAWER Krystyna, WEISS Klaudiusz, ZARZYCKA Ewa. Autorzy artykułu nadmieniają, że pro.KOŁAKOWSKI Leszek jesienią 1962 czytał w "Klubie" swoją sztukę pt."Przyjście i wyjście", która w 1961 po dwóch przedstawieniach zeszła z afisza w Teatrze "Ateneum" w Warszawie. W 1962r. w "Przeglądzie Kulturalnym" (tygodnik) Andrzej KIJOWSKI opublikował "Pokłońmy się ideom martwym". Jerzy W.WIATR natomiast "Sen o szpadzie". W 1965r. Zbigniew ZAŁUSKI domagał się "Przepustki do historii". Na koniec autorzy artykułu piszą, że dr.MANTURZEWSKI Stanisław miał prowadzić obserwacje socjologiczne nad środowiskiem Klubu w 1962r. - cf.Walka Młodych, 31.3.68.

31.III.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY c.d.

- Artykuł redakcyjny pt."Linie politycznego podziału " w którym jest mowa o przemówieniu GOMUŁKI z dn.19.3.68 - cf.Argumenty, 31.3.68.

- LASKOWSKI Roman w art.pt."Kto i dlaczego?" - atakuje wytrawnych wychowawców takich jak: KOŁAKOWSKI Leszek, MORAWSKI Stefan, BACZKO Bronisław, KURON Jacek, MODZELEWSKI Karol, STASZEWSKIEGO Stefana, BAUMANA Zygmunta, BEJNAR-JASIENICĘ Pawła, SCHAFFA Adama, GRZĘDZINSKIEGO Januarego, KISIELEWSKIEGO Stefana, SŁONIMSKIEGO Antoniego, Jerzego ANDRZEJEWSKIEGO, BERMANA Jakuba, ZAMBROWSKIEGO Romana, oraz donosi, że MICHNICY i SZLAJFERZY kolportują plotki i oszczerstwa na użytek Radia WOLNA EUROPA. - cf.Panorama Północy, 31.3.68. Tygodnik ten zamieszcza zdjęcia z wiecu z dnia 19.3.68 w Warszawie z napisem "Tow.WIESŁAW - BEZ PÓŁŚRODKÓW".

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.31.3.68:

Argumenty	31.3.68	
Dziennik Bałtycki, Gdańsk	"	
Trybuna Ludu	"	1.4.68
MAJEWSKI /Radio Warszawa I	"	
SZCZYPIORSKI/ Radio Warszawa I	"	
KAZIMIERSKI/Trybuna Opolska	"	
MACHEJEK/Życie Literackie	"	
SITEK/Tygodnik Morski	"	
LASKOWSKI/Panorama Północy	"	
REUTT & ANDRUSZKIEWICZ/Walka Młodych	"	
WILHELMI/Kultura	"	
Kultura	"	
RANDAL/NYTimes	"	1.4.68
RFE/Copenhagen	1.4.68	
UPI/Warsaw	"	
DPA/Warschau	"	
REUTER/Warsaw	31.3.68	
Margueritte/LE MONDE	2.4.68	
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	"	

1.IV.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- Uczestnicy plenum Zarządu Okręgowego ZZ Pracowników Kultury i Sztuki w podjętej rezolucji domagają się większej jawności życia politycznego, szybszej informacji, wysłuchiwania 'naszego głosu' - głosu mas, oraz wyciągnięcia z niego właściwych wniosków. Rezolucja potępia warcholskie elementy popierane przez syjonistów, domagając się usunięcia syjonistów ze stanowisk, oraz wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do wszystkich winowajców wydarzeń - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68 i Trybuna Ludu, 2.4.68.

- Zebranie POP przy ZG UMW odbyło się w obecności sekr.KC PZPR Jozefa TEJCHMY. Omawiano aktualne problemy sytuacji politycznej w PRL i formy działalności ZMW w świetle tej sytuacji - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68.

- Krajowa narada adwokatów, działaczy Rad Narodowych na tle wydarzeń w PRL powzięła rezolucję solidaryzującą się z tezami GOMUŁKI - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68.

SZCZECIN:-

- Spotkanie I-sekr.KW PZPR Antoniego WALASZKA z aktywem partyjnym szczecinskich uczelni, oraz z pracownikami naukowymi i studentami. W spotkaniu uczestniczyli: sekretarze KW PZPR - Jerzy OSTRZYŻEK i Henryk HUBERT. WALASZEK poinformował zebranych z niektórymi problemami sytuacji politycznej kraju i w partii na tle ostatnich wydarzeń - cf.Głos Szczecinski, 2.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- Art.prof.dr.ŻYCHOWSKIEGO Mariana pt."Rozmyślania o narodzie i ojczyźnie", w którym mówi o koncepcji niepodległości, nacjonaliźmie i szowiniźmie - cf.Trybuna Ludu, 1.4.68.

- WÓJCIK Jerzy w art.pt."Szukajmy wspólnie odpowiedzi" przytacza fragmenty przemówienia GOMUŁKI z dn.19.3.68, stwierdzając, że wina nie spada tylko na kilkunastu czy kilkudziesięciu pracowników naukowych. Unika się spraw trudnych, ucieka od pytań i wątpliwości lub udziela się połowiczne odpowiedzi. Wygodniej jest zwalczać wszelką krytykę interpretując ją jako walkę z partią, rozrabiactwo, czy - naprzykład - jak to miało miejsce ostatnio, antysemityzm, niż proprostu przyznać się do błędów. Ostatnio kursuje plotka rozpowszechniania świadomie, że zdejmuje się ludzi ze stanowisk jedynie za działalność ich dzieci.

1.IV.1968
(poniedziałek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:- c.d.

- Sprzyja tej plotce fakt zamieszczania w prasie suchych komunikatów urzędowych nie podających przyczyn podejmowanych decyzji. Oczywiście rzecz nie tylko w decyzjach personalnych. Towarzyszyć im powinna większa jawność w życiu publicznym (politycznym i społecznym) - c.f. IDT., 1.4.68.

- Art.pt."Istota problemu" - na temat odrzucenia zamachu dywersji - cf.Słowo Powszechne, 1.4.68, oraz RadioWarszawa I, 1.4.68.

- Artykuł pt."Osądźcie sami" - analiza demonstracji studentów w Warszawie - cf.Nowy Medyk, Kwiecień 1968.

- Uchwała Senatu Akademii Medycznej w Warszawie po dokonaniu analizy ostatnich wydarzeń na AM - cf. Nowy Medyk, Kwiecień 1968

- Art.pt."Oszukanym pod rozwagę" z atakiem na siewców niepokoju wśród studentów - cf.Nowy Medyk, Kwiecień 1968.

- SZTANDAR MŁODYCH atakuje Żydów: Jozefa SWIATŁĘ, Władysława TYKOCINSKIEGO, Pawła MONATA, Seweryna BIALERA i American Joint Distribution Committee - cf.UPI/Warsaw, 1.4.68.

- Doc.dr.ŁOPATKA Adam mówił na temat "Konstytucja PRL - źródłem ustawodawstwa w PRL" - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68.

- Prof.dr.JAKUBOWSKI Jan Zygmunt w programie "Popołudnie z Młodością" mówił o patriotyźmie; o tym co się nazywa poczuciem odpowiedzialności młodzieży za losy ojczyzny. Atakuje prasę i propagandę w PRL, że za mało informuje, powołując się, że naprzykład sprawa syjonizmu wyskoczyła nagle w prasie polskiej - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68.

- W audycji studenckiej "Ambicje i starty" atakowano prof.Adama SCHAFFA, Włodzimierza BRUSA, Zygmunta BAUMANA za opiekowanie się nad organizatorami wieców. Jest atakowany Roman ZAMBROWSKI i Stefan STASZEWSKI z okresu stalinowskiego, oraz Adam MICHNIK i inni, że prowadzili określoną robotę wśród studentów - cf.Radio Warszawa I, 1.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL

USA:- ABRAM Morris B., przewodn.Komitetu Żydów Amerykańskich wydał oświadczenie, potępiając ostro kampanię propagandową i prześladowania Żydów w PRL prowadzone przez czołowych komunistów - cf.RFE/NEW YORK, 1.4.1968.

1.IV.1968
(poniedziałek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.1.4.68.

Nowy Medyk (mieś.)	Kwiecień 1968
Radio Warszawa I	1.4.68
ŁOPATKA/Radio Warszawa I	"
JAKUBOWSKI/Radio Warszawa I	"
ŻYCHOWSKI/Trybuna Ludu	"
WOJCIK/ITD (tyg.stud.)	"
Słowo Powszechne	"
Sztandar Młodych	"
UPI/Warsaw	"
RFE/New York	"
Trybuna Ludu	2.4.68
Głos Szczecinski	"

2.IV.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- W gmachu głównym Politechniki Warszawskiej rozpoczęły się zajęcia o godz.8-mej rano na poprzednio zamkniętych Wydziałach:

  Inżynierii Budowlanej,
  Inżynierii Sanitarnej i Wodnej,
  Geodezji i Kartografii,
  Komunikacji.

  - cf.Radio Warszawa I, 29.3.68, Trybuna Ludu, 31.3.68. Studenci niewwchodzili głównym wejściem lecz tylnym - cf.REUTER/UPI/Warsaw, 2.4.68.

- Spotkanie aktywu partyjnego Zakł.im.Kasprzaka z czł.BP KC PZPR i czł. POP tych Zakładów - Egeniuszem SZYREM, który w ożywionej dyskusji odpowiadał na zgłoszone wcześniej pytania w związku z ostatnimi wydarzeniami w PRL - cf.Trybuna Ludu, 3.4.68.

- Krajowa narada redaktorów prasy zakładowej i radiowęzłów. Informacji na temat wydarzeń w PRL udzielał Jarosław KARCZEWSKI - kier.Zespołu Prasowo-Wydawn.CRZZ. W naradzie uczestniczył z-ca kier.Wydz.Prop.i Agitacji KC PZPR - Stanisław KOSICKI - cf.Trybuna Ludu, 3.4.68.

- Wspólne zebranie POP i Koła ZSL przy oddz.warszawskim ZLP podjęło uchwałę domagającą się od ZG ZLP wydalenia z szeregów ZLP:Januarego GRZĘDZINSKIEGO, Pawła JASIENICĘ i Stefana KISIELEWSKIEGO. Jako podstawę wymienia się, że wymienieni od szeregu lat prowadzą działalność polityczną z pozycji antysocjalistycznych, wrogich ustrojowi PRL i podstawowym zasadom polityki polskiego ludowego państwa, niejednokrotnie wykorzystując dla tej działalności forum zebrań literackich. Na końcu wymienia się ich rzekomo popełnione winy - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- Zmiany personalne w Wojsku Polskim:

  1. WARYSZAK Czesław, gen.dyw., przeniesiony ze stanowiska dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego na stanowisko Inspektora MON d/s Baz i Składnic Sprzętu Bojowego.
  2. HUSZCZA Zygmunt, gen.dyw. przeniesiony ze stanowiska z-cy Gł.Inspp. Szkolenia na stanowisko dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego.
  3. STEBELSKI Józef, gen.bryg. ze stanowiska Szefa Sztabu Pomorskiego Okr.Wojskowego, na stanowisko z-cy Gł. Insp.Szkolenia i mianowany szefem Insp. Szkolenia.
  4. ROZŁUBIRSKI Edwin, gen.bryg.,przeniesiony ze stan.d-cy 6 Pomorskiej Dyw.Powietrzno-Desantowej na stanowisko Z-cy Szefa Insp.Szkolenia d/s wojsk desantowych.

  -cf.Radio Warszawa,2.4.68, Tryb.Ludu, Randal/NYTimes, UPI/Warsaw, Farguhar/REUTER/Warsaw, 3.4.68

2.IV.1969
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Dymisje w zw.z demonstracjami studentów:
  - NEUMARK Stanisław, dyr.Administr.Min.Kultury i Sztuki - wyrzucony z PZPR i posady,
  - ZAŁUSKA Wanda, dyr.Zarządu Szkół Artystycznych Min.Kultury i Sztuki - wyrzucona z PZPR.
  -cf.Trybuna Ludu, 2.4.68, Sueddeutsche Zeitung, Randal/NYTimes, 3.4.68.

KRAKÓW:-

- Dyskusja studentów z przedstawicielami władz w osobach:kier.Wydz. Kult.,Nauki i Oświaty KW PZPR - dr.J.JAROWIECKIEGO i przewodn.RO ZSP Z.REGUCKIEGO trwała do późnych godzin wieczornych w "JASZCZURACH". W czasie dyskusji podano do wiadomości, że wszystkie postulaty studentów w ilości ok.70 zostały skierowane do władz partyjnych i wojewódzkich. Padały głosy z prośbą o informacje jaki jest właściwie program KURONIA, MODZELEWSKIEGO, MICHNIKA czy innych t.zw.'prowodyrów' - cf.Dziennik Polski, Kraków, 3.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Spotkanie aktywu akademickiego w KŁ PZPR z udziałem I-sekr.KŁ PZPR Józefa SPYCHALSKIEGO i przewodn.Prez.WRN m.Łodzi Edwarda KAZMIERCZAKA. Odpowiadając na pytania SPYCHALSKI nawiązał do przeszłości wymieniając nazwiska: BERMANA, MINCA i ZAMBROWSKIEGO. Dalej stwierdził, że na wyższych uczelniach Łodzi są odpowiedniki ideowe BRUSA, BACZKI czy KOŁAKOWSKIEGO. Zapowiedział zmiany personalne w Semacie Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej cf.Głos Robotniczy i Trybuna Ludu, 3.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- doc.dr.ŁOPATKA Adam mówił na temat "Istoty praworządności PRL" - -cf.Radio Warszawa I, 2.4.68.

- Nieznani student i studentka mówili na temat 'Kim byli i jak działali prowodyrzy zajść na Uniw.Warszawskim'. Oskarżali MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka - cf.Radio Warszawa I, 2.4.68.

- Art.pt."Odcinamy się" - omawia rezolucje studentów Politechniki Gdańskiej (cytowanej przez I-sekr.KW PZPR Stanisława KOCIOŁKA) - c.f.Dziennik Bałtycki, 2.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:- (wtorek)

- prof.dr.ŻYCHOWSKI Marian zrzuca winę na niewystarczającą naukę ideologiczną wśród młodzieży studenckiej, która wywołała rozruchy. Atakuje profesorów, że wstyrzmywali się od mówienia prawdy studentom o bieżących sprawach światowych i historycznej walki o postęp - cf.Życie Warszawy, 2.4.68.

- Towarzystwo Społ.-Kulturalne Żydów w PRL wydało deklarację solidaryzującą się z polityką PZPR i narodu polskiego. Deklaracja została opublikowana przez pismo "FOŁKS-SZTYME" - cf.Express Wieczorny, 2.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- Wieczorem ogłoszono tekst komunikatu MRAP (Francuski Ruch antyrasistowski i pokojowy). Organizacja domaga się od władz PRL o wszczęcie wszelkich kroków celem zapobieżenia odrodzenia się antysemityzmu - cf.AFP/Paris, 3.4.68.

Źródła informacji na wydarzenia w PRL dn.2.4.68:

Radio Warszawa	29.3.68	2.4.68		
Trybuna Ludu	31.3.68	"	3.4.68	4.4.68
REUTER/Warsaw	2.4.68			
UPI/Warsaw	"	3.4.68		
ŁOPATKA/Radio Warszawa I	"			
ŻYCHOWSKI/Życie Warszawy	"			
Dziennik Bałtycki, Gdansk	"			
Express Wieczorny, Warszawa	"			
Dziennik Polski, Kraków	3.4.68			
Głos Robotniczy, Łódź	"			
Randal/NYTimes	"			
Farguhar/REUTER/Warsaw	"			
Sueddeutsche Zeitung	"			
AFP/Paris	"			

3.IV.1968
(środa)

WARSZAWA:-

- Posiedzenie Prezydium i Komitetu Wykonawczego CRZZ.
Zebrani postanowili zwrócić się do plenum CRZZ o usunięcie Józefa KOFMANA ze składu Plenum CRZZ, oraz o przyjęcie rezygnacji Wisły PANKIEWICZ-MORAWSKIEJ z funkcji czł.Prezydium CRZZ. Drugą część obrad poświęcono zadaniom ZZ wynikającym z aktualnej sytuacji politycznej w kraju. Obszerne przemówienie wygłosił przewodn.Prezyd.CRZZ i czł.BP KC PZPR - Ignacy LOGA-SOWINSKI - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68. W ogłoszonym tekście przemówienia, LOGA-SOWINSKI powiedział, że ZZ i tym razem jak i zawsze poparły partię, jej linię polityczną i GOMUŁKĘ. Mówił o zwolnieniach profesorów i ojców organizatorów demonstracji studenckich. Zwalniani podważali słuszność decyzji władz co do odpowiedzialności rodziców. ZZ uważają, że wobec ludzi zajmujących eksponowane stanowiska państwowe i społeczne, powinna być stosowana zasada: im wyższe stanowisko tym większa odpowiedzialność. Aprobuje się wolę załóg robotniczych i uznaje się za uzasadnione żądanie podjęcia decyzji w sprawie odwołania szeregu ludzi z zajmowanych stanowisk państwowych. Następnie poruszył sprawę Józefa KOFMANA, wiceprzewodn.Komitetu Pracy i Płac (zwoln.z tego stanowiska 22.3.68) i czł.Plenum CRZZ, który był inwiligowany w sprawie urządzonej w jego domu przez syna Władysława herbatki w dn.9.3.68, na której obecni byli: GRUDZINSKA Irena, SMOLAR Nina, MAYER Andrzej, BOGUSZ Hanna, MROZIEWICZ Robert (asyst.Wydz.Historii UW) i inni. Przyjęcie to odbyło się ze względu na zrobienie pracy magisterskiej Władysława KOFMANA. Obecne osoby były rzekomo zamieszane w demonstr. studentów. Sprawę KOFMANA Józefa skierowuje się do Plenum CRZZ o wyrzucenie go z Plenum. Z kolei LOGA-SOWINSKI odczytał rezygnację Wisły PANKIEWICZ-MORAWSKIEJ z funkcji czł.Prezyd.CRZZ, która już poprzednio zrezygnowała z funkcji przewodn.ZG ZZ Pracowników Książki, Prasy i Radia. Tło rezygnacji nie wynikało bezpośrednio z faktu wymienienia w prasie jej syna Michała OSOBKI-MORAWSKIEGO, ur.1945, studenta V-roku Wydz.Prawa Uniw.Warszawskiego, który od dłuższego czasu mieszka sam na utrzymaniu ojca. lecz ze względu na brak przestrzegania zasady kolegialności w bieżącej współpracy z członkami Prezydium CRZZ. LOGA-SOWINSKI w tym też wypadku proponuje przedstawienie sprawy Wisły PANKIEWICZ-MORAWSKIEJ na plenum CRZZ. Oświadcza, że komuniści polscy i aktywiści bezpartyjni związku nigdy nie dzielili społeczeństwa na Polaków i Żydów. Konieczność samookreślenia Żydów, obywateli państwa polskiego, wymaga też z ich strony ustosunkowania się do wrzawy jaką rozpętali syjoniści w Izraelu i na Zachodzie przeciwko PRL. Żydzi, którzy uczuciowo i rozumowo nie są związani z Polską, powinni mieć możliwość opuszczenia PRL - cf.Trybuna Ludu, 5.4.68, Radio Warszawa I, 4.4.68, REUTER/Warsaw,5.4.68, Margueritte/LE MONDE, 6.4.68.

3.IV.1968 (środa)

WARSZAWA:-

- Narada w OK FJN z udziałem sekretarzy WK FJN. Wiele miejsca poświęcono wzmożeniu pracy polityczno-wychowawczej - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68

- DYMISJE:
  - KUTIN Józef, zwolniony ze stanowiska podsekr.stanu Min.Handlu Zagr. -cf.Trybuna Ludu, 4.4.68. Jest oskarżony, że ułatwiał wyjazdy za granicę studentom: TORUNCZYK Barbarze i RUBINSTEIN - cf.AFP/DPA/ REUTER/UPI/Warsaw, 4.4.68.

- OZGA-MICHALSKI Józef wśród studentów Szk.Gł.Gosp.Wiejskiego.Studenci przedstawili jemu własną ocenę na tle zajść i niepokojów na wyższych uczelniach. Studenci oskarżali władze uczelni, że nie potrafiły znaleść w porę właściwych odpowiedzi dla wyjaśnienia wiele- zdawałoby się- bezspornych spraw - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- Przedstawiciele prasy sportowej i turystycznej przeciwko wichrzycielom, reakcjonistom i syjonistom. Atakują Aleksandra GUTOWSKIEGO - dyr.Instytutu Nauk.Kult.Fizycznej, oraz Tadeusza LEMPARTA - radcę przewodn.GKKFiT za wiele niedostatków. Atakują także Andrzeja WOHL - prof.Sociologii z Akad.Wych.Fizycznego i Alfreda GÓRNEGO - dyr.firmy wydawniczej "Sport i Turystyka", że nadal piastują swoje stanowiska - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68, oraz Intern.Herald Tribune, 4.4.68.

GLIWICE:-

- Zebranie uczeln.organiz.PZPR Politechniki Śląskiej z udziałem czł.BP KC i I-sekr.KW PZPR - Edwarda GIERKA. Referat na temat zajść studentów wygłosił I-sekr.KU PZPR - dr.inż.Tadeusz KIERSZNICKI, który powiedział, że mimo akcji ze strony elementów wichrzycielskich nie zostały przerwane ani razu normalne zajęcia na tej uczelni, a przeciętny poziom frekwencji na nich był wyższy niż normalnie. W toku dyskusji GIEREK podziękował czł.organiz.PZPR Politechniki za ich właściwą ideową postawę, zajętą w marcowych demonstracjach - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

WROCŁAW:-

- Studenci Wrocławia wydali poniższą odezwę: -cf.Na Antenie,26.5.68

ODEZWA STUDENTÓW WROCŁAWSKICH

Koleżanki i Koledzy!

Dobrowolnie

odmawiając spożycia posiłków w dniu 5.04.1968 r. zaprotestujemy przeciw

1. permanentnemu odwlekaniu i uchylaniu się kierownictwa Partii od nawiązania z nami dyskusji nad palącymi problemami;

2. aresztowaniu naszych kolegów i dalszemu zatrzymywaniu ich w areszcie śledczym. Niektóre nazwiska aresztowanych:
   Katarzyna Surmiacz,
   Wacław Jakacki,
   Włodzimierz Sidorowicz;

3. powoływaniu studentów nie skreślonych z listy studentów do wojska.

Działanie jakie podejmujemy będzie manifestacją naszej niezłomnej i solidarnej postawy. Jest to kontynuacja jedności jaką zademonstrowaliśmy w czasie wieców okupacyjnych.

Bądźmy solidarni!!!

Studenci Wrocławia.

Wrocław, 3.04.1968.

3.IV.1968
(środa)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:

- JĘDRYSZCZAK Stefan, I-sekr.KW PZPR ŁODZ w art.pt."Pierwsze wnioski" pisze na temat zajść studenckich w kraju. Nie podaje żadnych nazwisk, natomiast krytykuje, że zaniedbano pracę z młodzieżą gimnazjalną, która ma przejść na dalsze studia - cf.Trybuna Ludu, 3.4.68

- Doc.LEWANDOWSKI Zbigniew pisze na temat pomocy polskiego ruchu oporu dla Warszawskiego Getta - cf.Trybuna Ludu, 3.4.68.

- NUROWSKI Wiesław w art.pt."Encyklopedyści" wystawiają pomnik Fryderyka Wielkiego w Szczecinie" - atakuje redakcję "Wielkiej Encyklopedii" - cf.Trybuna Ludu, 3.4.68.

- TOKARSKI Lesław w art.pt."Dywersja jakich wiele" - atakuje RWE i przytacza wywiad tyg."POLITYKA" z dn.23.3.68 przeprowadzony z Jugosłowianinem Nenada PETROVIC. Pisze, że widział studentów w wystąpieniach w Poznaniu, których liczba wahała się między 300 a 1500 osób, oraz, że Kolegia Karno-Administracyjne ukarały 24 osoby w tym 9 studentów - cf.Głos Wielkopolski, 3.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- SZWAJCARIA:-
  - Postępowa organizacja studentów FZS w ZURYCHU potwierdziła dzisiaj że wysłała list do OCHABA Edwarda, protestując przeciwko represjom reżymu warszawskiego stosowanym przeciwko studentom. Wysłano także telegram do studentów polskich, wyrażając im uczucia solidarności - cf.RFE/Geneva, 3.4.68.

- USA:-
  - Komitet Żydów Amerykańskich zaapelował do rządów USA i PRL aby zezwoliły na emigrację tych Żydów, którzy wyrazili chęć opuszczenia PRL. Delegacja Komitetu miała spotkanie z ambasadorem PRL w Waszyngtonie - Jerzym MICHAŁOWSKIM, który miał oświadczyć, że opinie o prześladowaniu Żydów w PRL są bardzo przesadzone - cf.RFE/New York, 4.4.68.

3.IV.1968
(środa)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.3.4.68.

JĘDRYSZCZAK/Trybuna Ludu	3.4.68.
LEWANDOWSKI/Trybuna Ludu	"
NUROWSKI/Trybuna Ludu	"
TOKARSKI/Głos Wielkopolski	"
RFE/Geneva	"
Trybuna Ludu	4.4.68
AFP/Varsovie	"
DPA/Warschau	"
REUTER/Warsaw	"
UPI/Warsaw	"
International Herald Tribune	"
RFE/New York	"
Na Antenie	26.5.68

4.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- DYMISJE:-
  - KAC Daniel, odwołany ze stanowiska Prezesa Urzędu Rezerw Panstwowych.
  - BILLIG Wilhelm, odwołany ze stanowiska pełnomocnika rządu do spraw wykorzystania energii jądrowej.
  - cf.Radio Warszawa, 4.4.68, Trybuna Ludu, 5.4.68, DPA/REUTER/Warsaw, 4.4.68, oraz Margueritte/Le Monde, 6.4.68.

Komunikat, że z szeregów PZPR zostali usunięci:
- KUTIN Józef, b.wicemin.Handlu Zagranicznego,
- BACZKO Bronisław, prof.UW
- MORAWSKI Stefan, "
- ZAKRZEWSKA Janina, doc.UW
- NEHMARK Stanisław, b.dyr.w Min.Kultury i Sztuki,
- ZAŁUSKA Wanda, b.dyr.dept. " " "
- MELIER Adam, dyr.dept. w Min.Spr.Zagranicznych,
- WAJDA Marian, " " " " "
- GWIŹDŹ Andrzej, z Kancelarii Rady Państwa,
- SCHAFF Adam, prof.UW - zrezygnował z czł.PZPR.

-cf.Radio Warszawa I, 4.4.68, DPA/REUTER/UPI/Warsaw, 4.4.68, oraz NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung, 5.4.68. i 8.4.68.

- VI Plenum ZZ Pracowników Panstwowych i Społecznych rozpoczęło dwudniowe obrady w obecności Wiesława KOSA, sekr.CRZZ. Obradom przewodniczył Wacław PAWLIK, przewodn.ZZPPiS. W dyskusji wskazywano na potrzebę ulepszenia polityki kadrowej w instytucjach i urzędach objętych działalnością związku. Dokonano oceny bieżącej sytuacji politycznej w kraju na tle demonstracji studenckich. Stwierdzono, że realizację wniosków VII-Plenum KC PZPR hamuje konserwatyzm niektórych urzędów centralnych i resortów - cf.Trybuna Ludu, 5.4.68.

- Delegacja aktywistów związkowych, członków ORMO z WOLI, spotkała się z egzekutywą POP CRZZ. Ormowcy złożyli egzekutywie podziękowanie za opiekę i pomoc jakiej organizacja partyjna udzielała im podczas przywracania przez nich porządku na ulicach Warszawy w dn.8-11.3.68. W spotkaniu uczestniczył sekr.CRZZ - Czesław WISNIEWSKI - cf.Głos Pracy 5.4.68.

4.IV.1968
(czwartek)

KRAKÓW:-

- Studencka dyskusja w klubie "NOWY ŻACZEK" rozpoczęta 2.4.68 była kontynuowana z udziałem dr.J.JAROWIECKIEGO, kier.Wydz.Kultury, Nauki i Oświaty KW PZPR, oraz przewodn.RN m.Krakowa, czł.egzek.KW PZPR - Zbigniewa SKOLICKIEGO, red.nacz."Gazety Krakowskiej" i czł.Egzek.KW PZPR - Józefa ŁAPINSKIEGO, wiceprzewodn.RN m.Krakowa dr.Jana SKIBY, z-cy red.nacz."Gazety Krakowskiej" Mieczysława ZIEMINSKIEGO i przewodn. RO ZSP Z.REGUCKIEGO. W czasie dyskusji zostały wymienione nazwiska: Adama MICHNIKA, Henryka SZLAJFERA, prof.Leszka KOŁAKOWSKIEGO i BACZKI Bronisława. Dyskusja trwała ponad 3-godziny.
  Podobne zebranie odbyło się na Politechnice Krakowskiej gdzie ze studentami rozmawiał dyr.Rozgłośni Krakowskiej Wł.LORANC i z-ca kier. Wydz.Kultury, Nauki i Oświaty KW PZPR Antoni MROCZKA.
  Zebranie na Akademii Hutniczo-Górniczej odbyło się z udziałem naczelnika Urzędu Kontroli i Prasy M.KANIEWSKIEGO i Wł.WOJCIKA z Wydz. Kultury, Nauki i Oświaty KW PZPR - cf.Gazeta Krakowska, 5.4.68.

SZCZECIN:-

- W Klubie "KONTRASTY" odbyło się spotkanie I-sekr.KW PZPR Antoniego WALASZKA i sekr.KW PZPR H.HUBERA ze szczecińską młodzieżą akademicką. WALASZEK mówił m.in. o przyczynach wypadków lat pięćdziesiątych, o roli inspiratorów demonstracji studenckich w Warszawie, zwłaszcza: profesorów BACZKI, BAUMANA, BRUSA, KOŁAKOWSKIEGO i innych. WALASZEK odpowiadał także na liczne pytania studentów. Na spotkaniu był również obecny przewodn.RO ZSP S.KOPYCINSKI - cf.Głos Szczecinski, 5.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- Oświadczenie Prezydium Tow.Społ.-Kulturalnego Żydów w PRL piętnuje różne reakcyjne i nacjonalistyczne koła, ich oszczercze zarzuty wobec narodu polskiego. Potępia oszczerców rekrutujących się z reakcyjno-syjonistycznych kół itd. - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- Art.pt."Naszym zdaniem - potrzeba dyskusji" - atakuje Front Jedności Narodu zapytując, czy prawdziwie wypełnia swoją rolę jako platforma zasadniczych dyskusji życiowych problemów - cf.Słowo Powszechne,4.4.68 (że jest to atak na OCHABA Edwarda, przewodn.OK FJN - cf.Margueritte/ LE MONDE, 6.4.68, oraz Randal/NYTIMES, 5.4.68.

4.IV.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- Red.TARNAWSKI Aleksander w programie "Co dzień niesie" nawiązuje do przemówienia GOMUŁKI z dn.19.3.68, oraz do audycji [illegible] Radia Warszawskiego z przed kilku dni [illegible] o niejakim KOLMANIE, inżynierze i Mieczysławie SREBRNIKU, b.nacz.dyr. Zjedn.Przemysłu Gumowego w Łodzi. Dalej porównuje Stefana STASZEWSKIEGO ze sprawą SREBRNIKA. Następnie wymienia Władysława TYKOCINSKIEGO, profesorów: BRUSA i SCHAFFA - cf.Radio Warszawa I, 4.4.68.

- CZESZKO Bohdan w art.pt."Negacja bez alternatywy". Jest to refleksja na temat nadzwyczajnego walnego zebrania oddz.warszawskiego ZLP, które odbyło się dn.29.2.68. Pisze, że [illegible] atmosfera sali była atmosferą "Hapeningu", a nie zgromadzenia intelektualistów, że była atmosferą sabatu. Grozi tym, którzy przyjmują ideologię negacji, że będą zwalczani, a z innymi będzie się razem zabiegać i pracować nad rugowaniem z życia polskiej kultury i nauki praktyk złych, działania nieudolnego, przejawów tępoty administracyjnej, wszystkiego tego co jąst wynikiem kurczowego trzymania się postnej idei, t.zw.'małej stabilizacji' - cf.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- H.SMOLAK w art.pt."Partia oczyszcza swoje szeregi" pisze o zwolnieniu w LEGNICY kilka lat temu i wyjluczeniu z PZPR prokuratora Eliasza FELDMANA. W 1965r. pozbawiono stanowiska dyr.Wrocławskiego Zjedn. Przedsiębiorstw Handlowych i wykluczono z PZPR Aleksandra MAJKOWSKIEGO, oraz dyr.Zarządu Okręg.Spółdz.Mleczarskich Józefa MAZARZA. Dalej pisze, że Stanisław PRUSZYNSKI (prawdziwe nazwisko SZTUTMAN), b.dyr. Wrocławskich Zakł.Metalowych został pozbawiony stanowiska i członka PZPR., oraz że wydaleni zostali z PZPR za syjonizm:
  - CEBULA Henryk, b.pracownik KW PZPR, ostatnio rencista partyjny, któremu odebrano także rentę.
  - FINKELSTEIN Mieczysław, b.pracownik KW PZPR
  - FINKELSTEIN Zygmunt, (odebrano także rentę partyjną)
  - PRYWES Natan, b.dyr.szpitala przeciwgruźliczego,
  - WINNICKI Bronisław, red.nacz.SŁOWA POLSKIEGO" (1959-66). Otrzymywał rentę specjalną. W marcu 1968 spotkał się z przedstawicielem nieprzyjaznego mocarstwa i udzielił informacji na temat różnych dziedzin życia na Dolnym Śląsku.
  - WILF Marek, student Polit.Wrocławskiej, syn rencisty partyjnego. W czerwcu 1967 złożył wizytę w ambasadzie Izraela w Warszawie, aby wyrazić uczucie solidarności w związku z konfliktem izraelsko-arabskim.
  - MEIBAUM Wacław, adiunkt Wydz.Histor.-Filozof.Uniw.Wrocławskiego - cf.Gazeta Robotnicza, 4.4.68.

4.IV.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- ŁOPATKA Adam w art.pt."Pojęcie demokracji" pisze, że demokracja (słowo) inne ma znaczenie w sensie prawno-politycznym. Demokracja zawsze jest formą panowania określonej klasy społecznej, czy jak w państwie typu socjalistycznego, całego ludu pracującego miast i wsi - cf.Głos Wielkopolski, 4.4.68.

LUBLIN:- Dymisje:

- PARNAS Jozef, prof.zwycz. zwolniony ze stanowiska w Akademii Medycznej - cf.Sztandar Ludu, 5.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- Deklaracja Stowarzyszenia Odra-Nysa w WIELKIEJ BRYTANII solidaryzuje się ze stanowiskiem PZPR i potępia antypolskie akcje na Zachodzie - c.f.Trybuna Ludu, 4.4.68.

- FRANCE:-
  - Pięciu francuskich posiadaczy nagrody Nobla; profesorowie: KASTLER Alfred, JACOB Francois, LWOFF Andre, MONOD Jacques, SCHWARTZ Laurent oraz pisarz Jean-Paul SARTRE wyrazili zaniepokojenie w związku z usunięciem profesorów z Uniwersytetu Warszawskiego i oświadczyli że jest to akt nietolerancji, który może narazić francusko-polskie stosunki kulturalne - cf.RFE/PARIS, 4.4.68.

IZRAEL:

- Prezydium HISTADRUTH (Generalna Federacja Robotnicza w Izraelu) zaapelowało do Międzyn.Konfederacji Wolnych ZZ i do Światowego Ruchu Robotniczego, aby dołączyły się do protestów przeciwko prześladowaniu pozostałych Żydów w PRL przez władze polskie - cf.RFE/TEL AVIV, 4.4.68.

4.IV.1968
(czwartek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRLdn.4.4.68.

RADIO WARSZAWA	4.4.68	
TARNAWSKI/Radio Warszawa	"	
DPA/Warschau	"	
UPI/Warsaw	"	
REUTER/Warsaw	"	
Trybuna Ludu	"	5.4.68
CZESZKO/Trybuna Ludu	"	
Słowo Powszechne	"	
SMOLAK/Gazeta Robotnicza	"	
ŁOPATKA/Głos Wielkopolski	"	
RFE/Paris	"	
RFE/Tel Aviv	"	
RANDAL/NYTimes	5.4.68	
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	"	
Głos Pracy	"	
Gazeta Krakowska	"	
Głos Szczecinski	"	
Sztandar Ludu, Lublin	"	
MARGUERITTE/Le Monde	6.4.68	

5.IV.1968
(piątek)

WARSZAWA:-

- Spotkanie GOMUŁKI z naczelnymi redaktowami prasy stołecznej i terenowej z udziałem Zenona KLISZKI i Artura STAREWICZA. Stefan OLSZOWSKI, kier.Biura Prasy KC PZPR przedstawił podstawowe zadania prasy, radia i telewizji, po czym rozwinęła się ożywiona dyskusja. GOMUŁKA wygłosił przemówienie poświęcone aktualnym zagadnieniom politycznym i obecnym zadaniom partii - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68.

- CYRANKIEWICZ dekoruje pracowników służby zdrowia i w swoim przemówieniu do zebranych nie poruszył sprawę ostatnich demonstracji studentów - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68.

- SPYCHALSKI Marian na spotkaniu z pracownikami wojskowej służby zdrowia. Podziękował za ofiarną służbę - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68.

- Prezyd.ZG ZBoWiD-u obradowało pod przewodnictwem gen.MOCZARA. Przedyskutowano: szereg spraw związanych z bieżącą działalnością Związku. Omawiano m.in.sprawę organizacji obchodów 25-rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim. Wiele uwagi poświęcono kwestii utrwalenia pamięci o szerokim udziale ludności polskiej w ratowaniu Żydów w czasach okupacji hitlerowskiej. Postanowiono, że ZBoWiD przejmie patronat nad poczynaniami mającymi na celu historyczne utrwalenie pamięci o Polakach niosących pomoc Żydom, wciągając do pracy na tym polu jak najszersze grono organizacji i instytucji, przede wszystkim Główną Komisję Badania Zbrodni Hitlerowskich w PRL, oraz naukowe placówki - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68 oraz Telewizja Polska, 5.4.68.

- Aktyw ZMS na Uniwersytecie Warszawskim spotkał się z Andrzejem WERBLANEM, kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR - cf.Trybuna Ludu,6.4.68

- Aktyw ZMS i ZMW niektórych wydziałów Szkoły Gł.Gospod.Wiejskiego spotkał się z Mieczysławem ROG-SWIOSTKIEM, z-cą czł.KC PZPR i red. nacz."Chłopskiej Drogi" - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68.

- Narada aktywu partyjnego PAN. Omawiano problemy pracy PAN i organizacji partyjnych, oraz wskazywano na potrzebę reorganizacji PAN, oraz dokonania oceny funkcji ideologicznej nauk humanistycznych. Podkreślano potrzebę ustosunkowania się do postawy członków partii naruszających jej linię polityczną i zasady statutu - cf.Trybuna Ludu 6.4.68.

- ~~W czasie zebrania POP na Szk.Gł.Gospod.Wiejskiego podjęto uchwałę~~

5.IV.1968
(piątek)

WARSZAWA:- c.d.

- Aktyw partyjny Szk.Głównej Planowania i Statystyki podjął uchwałę podkreślającą, że młodzież tej uczelni w zasadzie wykazała prawidłową postawę w czasie zajść - cf.Trybuna Ludu, 6.4.68

- Odbywają się zebrania oddziałowych organizacji partyjnych na Politechnice i Uniwersytecie Warszawskim -cf.Trybuna Ludu, 6.4.68.

- DYMISJE:
  - GUTOWSKI Aleksander, został odwołany ze stanowiska dyr.Instytutu Kultury Fizycznej,
  - LEMPART Tomasz, został odwołany ze stanowiska radcy przewodniczącego Gł.Komit.Kult.Fiz.i Turystyki.

  -cf.Radio Warszawa, 5.4.68, Trybuna Ludu, 6.4.68, REUTER/UPI/Warsaw, 5.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Na spotkaniu z aktywem wojskowym woj.łódzkiego I-sekr.KW PZPR Stefan JĘDRYSZCZAK odpowiadał na pytania wojskowych. Omówił aktualną sytuację polityczną w kraju, ostatnie wydarzenia w uczelniach i wskazał na inspiratorów zajść. Powiedział, że zgodnie z wolą ludzi pracy rozpoczęła się czystka elementów syjonistycznych i wichrzycielskich. Tłumacząc niedostateczną informację w czasie zajść, powiedział, że obecnie prasa, radio i telewizja przynoszą bieżące relacje ze wszystkich wydarzeń. Mówił o polityce kadrowej, oraz że poglądy BERMANA, ZAMBROWSKIEGO czy MINCA stały w rażącej sprzeczności z interesem klasowym i narodowym - cf.Radio Warszawa, 5.4.68 i Trybuna Ludu, 6.4.68.

- DYMISJE:
  - Onegdaj usunięty z PZPR mgr.Leon LICHTSZAJN, z-ca dyr.Akademii Medycznej do spraw administracyjnych. Został usunięty za niewłaściwy stosunek do podwładnych, oraz za niesolidność w sprawach pieniężnych - cf.Głos Robotniczy i Dziennik Łódzki, 5.4.68.

OPOLE:- DYMISJE.

- Organizacja partyjna dokonała oceny postawy niektórych swoich członków na Wyższej Szkole Pedagogicznej w czasie zajść studenckich. W wyniku jej usunięto z PZPR dr.Mariana TRESZELA, wykładowcę filozofii WSP. - cf.Radio Warszawa, 5.4.68 i Trybuna Ludu, 6.4.68.

5.IV.1968
(piątek)

TORUN:-

- Na Uniwersytecie im.Mik.Kopernika odbyło się spotkanie egzekutywy KU PZPR z I-sekr.KW PZPR Józefem MAJCHRZAKIEM - cf.Trybuna Ludu i Gazeta Pomorska, 6.4.68

POZNAN:-

- R.JEZIERSKI, kier.Wydz.Oświaty i Nauki KW PZPR w kameralnej atmosferze kilkudziesięciu studentów II-go i III-go roku Wydz.Historyczno-Filozoficznego Uniwersytetu im.A.Mickiewicza prowadził dyskusję na temat podłoża ostatnich demonstracji studentów - cf.Trybuna Ludu, 16.4.68

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- Komunikat, że Adam RAPACKI, Min.Spr.Zagr. zachorował i jego przewidziana wizyta na 22-27.4.68 do ALGIERU została odwołana - cf.REUTER/Warsaw, and RANDAL/NYTimes, 5.4.68.

- Wiadomość, że czechosłowacki filozofer marksistowski, Karel KOSIK zaprosił do Czechosłowacji profesorów: Bronisława BACZKĘ i Leszka KOŁAKOWSKIEGO celem wypowiedzenia swoich poglądów na Uniwersytecie im.Karola w Pradze. - cf.RFE/CNR/AGENCIES, 5.4.68

- Trybuna Telewizyjna o godz.20.05 dyskutowała aktualne problemy studentów na tle wydarzeń marcowych. W dyskusji brali udział: prof. dr.Janina KULCZYCKA-SALONI, doc.dr.Marian DOBROSIELSKI, doc.dr. Zbigniew SALWA, dr.Andrzej ŚLISZ. Dyskusję prowadził Michał SZULCZEWSKI - cf.Telewizja Polska, 5.4.68, Słowo Powszechne ,6-7.4.68.

- art.pt."Naszym zdaniem - spójrzmy prawdzie w oczy". Atak na politykę NRF. Jest napisane że są też 'dobrzy' Niemcy w NRF. Atakuje ludzi w PRL, którzy chcieliby zniszczyć sojusz polsko-radziecki, który już dawno został oczyszczony z błędów i garbów, oraz że zasada poszanowania suwerenności i nieingerencji w wewnętrzne sprawy jest dziś kategorią powszechnie respektowaną, a ci co nie widzą tego, nie powinni znaleść oparcia w społeczeństwie polskim - cf.Słowo Powszechne, 5.4.68.

- GONTARZ Ryszard w art.pt."Szargam 'świętości'" - atkuje polski przemysł filmowy, oraz imiennie reżyserów: Jerzego BOSSAKA, Jana RYBKOWSKIEGO i Aleksandra FORDA. Atakuje Romana ZAMBROWSKIEGO za brak kontroli NIK'u nad wydatkami na filmy - cf.Prawo i Życie,7.4.68

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- Artpt."Biedni i bogaci". Zawarte oskarżenie skierowane przeciwko 25.ooo czł.Stow.Kult.-Społecznego Żydów w PRL o złe użycie pomocy American Joint Distribution Committee w wysokości 5.6 milionów dolarów, otrzymanych w latach 1958-1966. Większość tej pomocy była rzekomo przekazana dla członków żydowskiego klubu "BABEL", którzy byli przywódcami ostatnich demonstracji studenckich - cf.Życie Warszawy, 5.4.68, oraz UPI/Warsaw, 5.4.68.

WARSZAWA:

- Sejmowa Komisja Oświaty i Nauki pod przewodnictwem Andrzeja WERBLANA zajmowała się tłem marcowych demonstracji studenckich, oraz programem prac nad ulepszaniem toku nauczania i wychwania. Informacje na temat sytuacji na uczelniach złożył prof.Henryk JABŁONSKI - Min.Oświaty i Szkoln.Wyższego. W dyskusji zabierali głos:KLIMASZEWSKI Mieczysław, WASICKI Jan, BUKOWSKI Jerzy, GAŁAJ Dyzma (mówił, że studenci wzięli udział w zajściach na zasadzie spontanicznego odruchu), OZGA-MXCHAKSKI Władysław, WALCZAK Marian, KRASSOWSKA Eugenia, KLECHA Jan (powiedział że należy znaleść wspólny język z młodzieżą a nie język 'drętwych' enuncjacji, jakim,posługiwała się nierzadko prasa), KOCIOŁEK Stanisław, ŻÓŁKIEWSKI Stefan poddał w wątpliwość zasadność zwolnienia w trybie nadzwyczajnym 6 profesorów i doc.Uniw.Warszawskiego. AUGUSTYN Maria, KAWAŁEK Bronisław, WASĄŹNIK Bronisław. Potem przemawiał Andrzej WERBLAN, który powiedział, że inspiratorzy demonstracji studentów wywodzący się z sił reakcji i z kół syjonistycznych próbowali pchnąć młodzież do gwałtów i wystąpień antypaństwowych. Komisja w podjętej uchwale wyraża pełne poparcie dla stanowiska wyrażonego w przemówieniu GOMUŁKI z dn.19.3.68. Wszyscy obecni głosowali za przyjęciem uchwały Komisji za wyjątkiem ŻÓŁKIEWSKIEGO Stefana, który wstrzymał się od głosu. - Radio Warszawa II,7.4.68, Trybuna Ludu, 7.4.68.

- WROCŁAW:-

- Na dzisiaj było postanowione w odezwie studentów wrocławskich z dnia 3.4.68 odmawianie posiłków jako protest przeciwko uchylaniu się kierownictwa partii od nawiązania dyskusji ze studentami nad palącymi się problemami, oraz przeciwko aresztowaniu 3 studentów i przeciwko powoływaniu studentów nie skreślonych z listy studentów do wojska - cf.Na Antenie, 26.5.68.

5.IV.1968
(piątek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.5.4.68.

Telewizja Polska	5.4.68		
Radio Warszawa	"	7.4.68	
Głos Robotniczy, Łódź	"		
Dziennik Łódzki	"		
Słowo Powszechne	"	6 /7.3.68	
Życie Warszawy	"		
REUTER/Warsaw	"		
RANDAL/NYTimes	"		
UPI/Warsaw	"		
RFE/CNR/AGENCIES	"		
Trybuna Ludu	6.4.68	7.4.68	16.4.68
Gazeta Pomorska	"		
Na Antenie	26.5.68		

6.IV.1968
(sobota)

WARSZAWA:-

- Narada aktywu partyjnego Uniwersytetu Warszawskiego w której uczestniczył I-sekr.KW PZPR - Józef KĘPA, była poświęcona problemom pracy partyjnej w uczelni. Wiele uwagi poświęcono ostatnim zajściom studenckim. KĘPA mówił, że należy podnieść sprawność organizacyjną przez czł.PZPR na uczelni - cf.Trybuna Ludu, i Radio Warszawa I, 7.4.68

- Rozszerzone zebranie POP Panstw.Wydawnictwa Naukowego podjęło uchwałę w sprawie błędów i przeoczeń w Wielkiej Encyklopedii Powszechnej. Przy okazji w uchwale zarzuca się, że w latach 1962-64 - zwłaszcza w dziedzinie eksportu - Wydawnictwo poniosło straty, które rzekomo powstały pod kierownictwem ówczesnego dyr.BLOMBERGA Adama. Dalej zarzuca się, że POP przy PWN nie zdobyła się na otwartą krytykę, kierując się fałszywą lojalnością wobec dawnych kierowników: dyr.BLOMBERGA Adama i red. nacz.ZABŁUDOWSKIEGO Tadeusza, na których ciąży główna wina. Obciąża się także za to NIK. Na zebraniu,POP postanowiła wystąpić do dyrekcji PWN: o rozwiązanie zespołu redakcyjnego Encyklopedii z dniem 8.4.68 i o zorganizowanie nowego zespołu redakcyjnego; o wyjaśnienie odpowiedzialności pracowników PWN, szczególnie kierownictwa zagran.PWN; o powołanie komisji dla zbadania strat w eksporcie prac ESTREICHERA, prof. M.WARMUSA i doc.M.TAUBEGO, oraz wydawnictwa "Atlasu Świata" i obcojęzycznej wersji Małej Encyklopedii Wiedzy o Polsce; o zobowiązanie zespołu WEP do napraweinia błędów i poinformowania opinii publicznej o sposobie naprawy tych błędów. Dalej wyjaśnia się, że redakcja Wielkiej Encyklopedii Powszechnej została rozwiązana 30.XI.1967, a Kolegium redakcyjne jest obciążone największą odpowiedzialnością polityczną za hasła (błędy popełnione z zakresu najnowszej historii). Obciążeni za to zostali: STASZEWSKI Stefan, ZABŁUDOWSKI Tadeusz, BAUMRITTER Jerzy. Wymienieni zostali usunięci z PWN 30.XI.1967. Również ukarani zostali redaktorzy PWN odpowiedzialni za zamieszczenie hasła "Obozy koncentracyjne hitlerowskie": MARSZAŁEK Leon, MAJZNER Lucyna i BIERNACKI Stefan. POP uważa za niezbędne pełne zbadanie odpowiedzialności b.dyr.PWN BLOMBERGA Adama i wyciągnięcia pełnych konsekwencji w stosunku do winnych - cf.Trybuna Ludu, 7.4.68, NACKEN/ Frankf.Allgem.Zeitung, 8.4.68, oraz Margueriite/LE MONDE, 9.4.68.

- Rezolucja pracowników PAP wyraża poparcie dla kier.PZPR z GOMUŁKĄ na czele - cf.Trybuna Ludu, 7.4.68.

- Narada w CK SD pod przewodnictwem Stanisława KULCZYNSKIEGO. Eugenia KRASSOWSKA i Jan Karol WENDE omówili aktualną sytuacje w PRL - cf.Trybuna Ludu, 7.4.68.

6.IV.1968
(sobota)

WARSZAWA:-

- Dzisiaj upływa termin złożenia przez ok.1000 studentów (z 7000) Uniw. Warszawskiego do złożenia ponownego podania o przyjęcie na zamknięte czasowo 8 katedr - cf.Randal/NYTimes, 31.3.68.

- Krajowa narada aktywu ateistów i wolnomyślicieli. W przemówieniu doc.dr.Jerzy KOSSAK podał tło i genezę ideową demonstracji studentów. Atakował Radio WE. Krytykowano nadzw.zebranie warszawskiego oddziału ZLP z dn.29.2.68. Uchwalono rezolucję (treść) solidaryzującą się w pełni z polityką partii i popierającą decyzję zwolnienia ze stanowisk: iusunięcia z PZPR: BAUMANA Zygmunta, BACZKI Bronisława, KOŁAKOWSKIEGO Leszka, POMIANA Krzysztofa i ZAKRZEWSKĄ Janinę - cf.Argumenty,14.4.68

KRAKÓW:-

- JAROSZEWICZ Piotr, wicepremier i z-ca czł.BP KC PZPR, przemawiał w Akad.Hutn.-Górniczej na uroczystości nadania prof.KRUPINSKIEMU doktoratu h.c. JAROSZEWICZ mówił o antypolskiej kampanii syjonistów w PRL i za granicą. Poruszył sprawę ostatnich demonstracji studentów mówiąc że młodzież powinna prowadzić szczerą dyskusję i popełnionych błędów n nie należy ukrywać. Atakował KURONIA Jacka, MODZELEWSKIEGO Karola i prof.BRUSA Włodzimierza oraz prof.KOŁAKOWSKIEGO Leszka - cf.Radio Warszawa II, 6.4.68, Trybuna Ludu, 7.4.68, REUTER/Warsaw, 7.4.68. RANDAL/NYTimes, 8.4.68.

ŁÓDŹ: - dymisje:

- Odwołani zostali ze stanowisk:
  - TOEPLITZ Jerzy, prof.dr. - ze stan.Rektora PWSTiF Łódź,
  - WAJDOWICZ Roman, doc.dr. - zes tan.prorektor.PWSTiF Łódz.
  - cf.Radio Warszawa, 6.4.68, Trybuna Ludu, 7.4.68

OLSZTYN:

- Plenum KW PZPR w OLSZTYNIE z uczestnictwem czł.KC PZPR i prezesa NIK DĄBROWSKIEGO Konstantego. Referat wygłosił sekr.KW PZPR Andrzej FORNAL. Plenum zamknął I-sekr.KW PZPR Stanisław TOMASZEWSKI - -cf.Trybuna Ludu, 7.4.68

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- ŻABINSKI Andrzej, przewodn.ZG ZMS w art.pt."Jesteśmy z partią" mówi o stanowisku ZMS wobec wydarzeń ostatnich tygodni - cf.Radio Warszawa Trybuna Ludu, Sztandar Młodych, Żołnierz Wolności, 6.4.68

6.IV.1968
(sobota)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- KĄKOL Kazimierz w programie pt."Wieczorne rozmowy" mówił o wielkiej fali ożywienia politycznego w kraju, na jej czysty nurt jak i na "brudną pianę", która jej towarzyszy. Jako 'brudną pianę' ma na myśli ' różne WOLNE EUROPY' i politykę NRF, które mówią o histerii antysemickiej w PRL. Dalej mówił, że demokracja w PRL jest demokracją socjalistyczną, demokracją nie dla każdego, wolność i swobody nie dla każdego i nie dla wszystkich - cf.Telewizja Polska, 6.4.68.

- BOCHENSKI Aleksander w art.pt."Jaka nam potrzebna demokracja - propozycje do dyskusji" - twierdzi, że polskie życie polityczne na uniwersytecie było za mało polityczne, oraz że w rezolucjach (nawet Politechniki) pominięto problemy rozwoju naukowego, technicznego i gospodarczego kraju. Należy lepiej niż dotąd zanalizować pojęcie i praktyki demokracji socjalistycznej - cf.Słowo Powszechne, 6-7.4.68.

- GARLICKI Janusz w art.pt."My i nasz kraj" - atakuje Adama CIOŁKOSZA, gen.ANDERSA Władysława i RWE, w związku z obecną sytuacją w PRL - -cf.Gazeta Pomorska, 6-7.4.68.

- Art.pt."Negacja kultury czy kultura negacji?". Zaczyna się od nadzwycz walń.zebrania oddz.warszawskiego ZLP z dn.29.2.68. Dalej daje wykaz liczbowy wydanych tytułów literatury; studiujących na wyższych uczelniach; inteligencji; przyznanych stypendiów. Artykuł broni politykę kulturalną partii. Następnie mówi, że DOBROWOLSKI Stanisław Ryszard opowiedział się przed zebr.ZLP przeciwko zdjęciu sztuki "DZIADY" i że 'jego obiektywna rezolucja POP przepadła na zebraniu ZLP w dn.29.2.68. Naprzykład BRATNY Roman najostrzej polemizował na zebraniu z Antonim SŁONIMSKIM, Stefanem KISIELEWSKIM, Pawłem JASIENICĄ. W art.jest też zawarty atak na pisarzy, którzy piszą do emigracyjnej prasy. Jest przypomniany epitet KISIELEWSKIEGO o 'ciemniakach', oraz zaatakowani są także Jerzy ANDRZEJEWSKI i January GRZĘDZINSKI - cf.Polityka, 6.4.68

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL

W.BRYTANIA:-

- Lord Bertrand RUSSELL ogłasza list protestujący przeciwko zwolnieniu 7 profesorów Uniw.Warszawskiego, podkreślając, że zwolnienie są wybitnymi uczonymi i że sądząc z krytyk warszawskich gazet ich jedyną zbrodnią jesz niezależność intelektualna - cf.THE TIMES, London,6.4.68 oraz odpowiedź na jego list w dwutyg."PRAWO i ŻYCIE", 21.4.68.

6.IV.1968
(sobota)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.6.4.68.

RANDAL/NYTimes	31.3.68	8.4.68
Radio Warszawa	6.4.68	7.4.68
POLITYKA	"	
ŻABINSKI/Trybuna Ludu	"	
/Sztandar Młodych	"	
/Żołnierz Wolności	"	
/Radio Warszawa	"	
KĄKOL/Telewizja Polska	"	
RUSSELL/The TIMES, London	"	
BOCHENSKI/Słowo Powszechne	6-7.4.68	
GARLICKI/Gazeta Pomorska	"	
Trybuna Ludu	7.4.68	
REUTER/Warsaw	"	
NACKEN/Frankf.Allgem.Zeitung	8.4.68	
MARGUERITTE/Le Monde	9.4.68	
Argumenty	14.4.68	
Prawo i Życie	21.4.68.	

7.IV.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Zebranie partyjne w Politechnice Warszawskiej odbyło się w obecności Zenona KLISZKI, czł.BP KC PZPR, Stanisława PUCHAŁY, sekr.KW PZPR, Stanisława KACZMARKA, z-cy kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR. Referat wygłosił dr.Tadeusz KALEWSKI, I-sekr.KU PZPR. Następnie odbyła się wielogodzinna ożywiona dyskusja w związku z ostatnimi wydarzeniami studenckimi. W dyskusji poruszano zagadnienia związane z pracą wychowawczą, dyscypliny partyjnej, kontaktów z młodzieżą. Występowano przeciwko przesuwaniu na równorzędne stanowiska ludzi nie wywiązujących się ze swoich obowiązków i których postawa jest niezgodna z linią PZPR. Poruszano zagadnienia związane z prasą i wydawnictwami, oraz położono nacisk aby zwiększyć walkę z wrogą propagandą. KLISZKO mówił o zagadnieniach życia wewnątrzpartyjnego. Podkreślił sprawę odpowiedzialności partii za to wszystko co się dzieje w kraju, oraz także wpływ sytuacji międzynarodowej na rozwój sytuacji w kraju. Wspominając demonstracje studenckie pouczał młodzież o swej roli wobec państwa, które nakłada materialnie na naukę studentów. Tygodnik "POLITYKA" został zaatakowany, że nie zajął wystarczającego stanowiska w związku z ostatnimi wydarzeniami w PRL- cf.Radio Warszawa II, 7.4.68 i 8.4.68, Trybuna Ludu, 8.4.68, oraz MARSCH/DPA i UPI/Warsaw, 8.4.68.

- Uchwała Prezyd.ZG Zrzeszenia Prawników Polskich, która potępia inspiratorów demonstracji studenckich, oraz kadry pracowników naukowych udzielających aprobaty demonstracjom. Uchwała domaga się, aby każdy kto jest winien był ukarany i aby kryteria zaangażowania, politycznej postawy były konsekwentnie przestrzegane w polityce personalnej - c.f.Prawo i Życie, 7.4.68.

OPOLE:- Dymisje.

- Płk.HELIN Izydor, ze Studium Wojskowego Wyższej Szkoły Pedagogicznej został wydalony z PZPR, oraz także
dr.TRESZEL Marian, wykładowca filozofii tej samej uczelni -
-cf.REUTER/Warsaw, 7.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- Krytyka tygodnika "SZPILKI" za numer 'Prima-Aprilisowy' oraz ostatniego numeru tyg."SWIAT", że mało zajmują się tematem ostatnich demonstracji studentów - cf.Telewizja Polska, 7.4.68, RFE/BERLIN, 8.4.68

7.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- KĄKOL Kazimierz w art.pt."Z bezpośredniej perspektywy - w atmosferze rzetelnej, rozumnej i spokojnej pracy" m.in.pisze, że...'pojawili się już tacy, którzy zdobywają się ochoczo na słowa, w sposób oczywisty zgoła cyniczny zmierzając do tego, by deklarowane po kilka razy poparcie dla linii PZPR i tow.Wiesława stało się parawanem przesłaniającym ich czyny..." Dalej pisze, że ...' wymowne są te urlopy, choroby, nadzwyczajne wyjazdy sanatoryjne, wczasy - przychodzące w samą porę i chroniące przed zajmowanie stanowiska zaraz i tutaj wymowne jest milczenie niektórych dziennikarzy...' - cf.Prawo i Życie, 7.4.68 Nawołuje do przeprowadzenia'czystek' -cf.Marguetitte/LE MONDE, Nacken/FAZ, oraz REUTER/Warsaw, 5.4.68.

- GONTARZ Ryszard w art.pt."Szargam 'świętości'" atakuje polski przemysł filmowy, oraz imiennie reżyserów: BOSSAKA Jerzego, RYBKOWSKIEGO Jana i FORDA Aleksandra. Atakuje ZAMBROWSKIEGO Romana za brak kontroli NIK-u nad wydatkami na filmy - cf.Prawo i Życie, 7.4.68.

- LASKOWSKI Roman w art.pt."O miejsce w społeczeństwie" atakuje inspiratorów i organizatorów demonstracji studenckich, m.in.prof.dr.BRUSA Włodzimierza jako jednego z moralnych sprawców wydarzeń, który spokojnie przyglądał się z okna gmachu Wydz.Prawa UW narastaniu napięcia, bójkom na dziedzińcu Uniw.Warszawskiego. Atakuje prof.BRZEZINSKIEGO Zbigniewa i RWE że stosując 'zmiękczanie' i uelastycznianie, próbują rozbić zwartość państw socjalistycznych. Atakuje dr.Piotra GRAFFA wypowiedź do robotników w Płocku, że żaden uczony poważnie nie traktuje dziś Marksa na serio. Dr.GRAFF jest wychowankiem prof.Stefana MORAWSKIEGO. Atakuje doc.dr.BAUMANA Zygmunta, autora książki pt."Idee, ideały, ideologie", oraz prof.SCHAFFA Adama, doc.HIRSZOWICZ Marię, prof.BACZKĘ Bronisława, POMIANA Krzysztofa, którego nazywa 'sezonową primadonną 'Wolnej Europy'. Moralni inspiratorzy zajść nie są oderwani różnych opozycji przeciwko obecnemu kierownictwu PZPR z Władysławem GOMUŁKĄ na czele. Chcą oni dokonać zmian personalnych i pomóc uchwycić władzę tym, którzy nazywają się dziś liberałami, a przed 12-laty byli dzierżymordami. Mówi o bohaterach nieudanego spisku w PRL - cf.Panorama Północy, 7-14.4.68.

Art.GONTARZA Ryszarda -

- Art.pt."Przyczajony". Atak na Pawła JASIENICĘ, przypominając jego okres współpracy z "Łupaszką" - cf.Walka Młodych, 7.4.68.

7.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- BRATNY Roman w art.pt."Historia jednej nadziei" przypomina lata 1944-1945 Tadeusza BOROWSKIEGO, okres niepokoju i zdernerwowania w październiku 1956. Pisze, że ludzie zapatrzeni w wydarzenia za czechosłowacką miedzą są nieświadomi całkowicie odmiennej ich mechaniki, podlegli stanowi zbiorowej hipnozy. Dalej pisze o nadzw.zebraniu oddz. warszawskiego ZLP z dn.29.2.68 do którego przyczyniła się sprawa ze sztuką "DZIADY". Bierze w obronę pisarzy występujących na tym zebraniu - cf.Kultura, 7.4.68.

- Alina REUTT i Zdzisław ANDRUSZKIEWICZ w art.pt."Kim są Apostołowie(3)" - Manifest małowiernych", atakują program Karola MODZELEWSKIEGO i jego grupy, który według nich, był programem polityków Romana ZAMBROWSKIEGO i Stefana STASZEWSKIEGO. Punkty uderzenia stanowiły miasta: Łódź, Poznań, Gdańsk, Kraków, Wrocław, Katowice, gdzie ośrodki akademickie miały przejąć 'żagiew buntu'. Tam emisariusze małowiernych ruszyli z ulotkami, hasłami, manifestami. Piszą o pierwszym zebraniu, które odbyło się późną jesienią 1963 w studenckim Klubie "CENTÓW" na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie, wychowanków anarchistów i maniaków profesorów: BACZKI Bronisława, BRUSA Włodzimierza, docentów: BAUMANA Zygmunta, ZAKRZEWSKIEJ Janiny, dr.POMIANA Krzysztofa. Na tym zebraniu MODZELEWSKI Karol powiedział, że w tym Klubie będzie kontynuowany program i zamierzenia "Krzywego Koła". Częstym gościem klubu byli prof. BACZKO, BRUS i doc.BAUMAN. Wspominają studentkę SIGALINÓWNĘ, córkę b.nacz.architekta Warszawy, że bez egzaminów wstępnych dostała się na II-rok pedagogiki Wydz.Pedagog.Uniw.Warszawskiego; że syn Ministra TOPOLSKIEGO mając kłopoty ze studiami w Warszawie został szybko a sprawnie ekspediowany na studia do Łodzi, oraz, że bracia Tadeusz i Wiesław KONINSCY vel KONONOWIE - synowie szefa Sztabu KBW (do 1956r.) zostali przyjęci na Akademię Medyczną w Warszawie z listy Ministerstwa Zdrowia. Tą samą drogą dostał się na studia medyczne Andrzej NEUMARK. W artykule jest wspomniany list "34" grupy literatów i intelektualistów z 1964r. Poza MODZELEWSKIM Karolem, szefem klubu dyskusyjnego Uniw.Warszawskiego był także KURON Jacek. Wspominają 'paszkwilancką' publikację Macieja GRUBEGO w paryskiej "Kulturze". SZLAJFEROWIE, RABINOWICZOWIE i MICHNIKOWIE i spółka przygotowali na dzień 1.5.1966 hasła obrazujące robotników. Ci sami rzucali hasła robotnikom na dziedzińcu Uniw.Warszawskiego: "Chamy do łopaty - wykonać plan" -cf.Walka MŁODYCH", 7.4.68.

7.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- KOZYRA Wiesław w art.pt."Nie ma stref milczenia" pisze, że ostatnie komentarze prasowe mówią o zaangażowaniu politycznym młodzieży, o jej patriotyźmie, umiłowaniu wolności, postępu i miło jest to przeczytać. Jest to szczera prawda na temat studentów. Młoda inteligencja, młodzież akademicka ma prawo wypowiadania się właśnie na temat socjalizmu, gdyż za parę lat będzie w tym ustroju pracowała, tworzyła i sprawowała władzę. Studenckie środowisko nigdy nie było ani spokojne ani posłuszne i to jest zrozumiałe, gdyż inaczej być nie może i być nie powinno. Autor broni większość studentów Politechniki Warszawskiej, że działała w dobrej wierze, że studenci wierzyli, że chodzi o zagrożenie swobód. Dalej pisze, że o roli RWE pisała zachodnioniemiecka "AUSSENPOLITIK" w Nr.12/1962. Pyta się, czy nie było miejsca na przedyskutowanie i wykazanie błędów w poglądach KURONIA Jacka, MODZELEWSKIEGO Karola, MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka. - cf.Tyg.studencki "POLITECHNIK" 7-14.4.68.

- WRZESZCZ Maciej w art.pt."Nazywając rzeczy po imieniu" - studenckie błędy i szanse" pisze na temat ideologicznego tła wydarzeń, które doprowadziły do demonstracji studentów. Atakuje koncepcje prof.Zbigniewa BRZEZINSKIEGO 'rozmiękczania' obozu socjalistycznego. Pisze o jednej dyskusji, która toczyła się w gmachu Szk.Gł.Plan.i Statystyki w Warszawie mówcą, gdzie mówcą i zwolennikiem rozkładania państwa polskiego (jako aparatu dyktatury nad klasą robotniczą) był Henryk SZLAJFER. Dalej pisze o nadzw.waln.zebraniu oddz.warszawskiego ZLP w dn.29.2.68. Przytacza fragmenty odezw studentów Politechniki Warszawskiej. Pisze, że jesteśmy dumni, że młodzież naszej uczelni okazała w swoich wystąpieniach bezkompromisową wolę walki z fałszem, obłudy i z zakłamaniem, przeciwstawiła się brutalności i panowaniu wilczych praw w naszym społeczeństwie. Przytacza także odezwy studentów ŁODZI: ...'Żądamy pociągnięcia do odpowiedzialności kukły, które usiłują doprowadzić do rozłamu między społecznością studencką a społeczenstwem..." Jednomyślna manifestacja młodzieży posiada ściśle określone treści postępowe i bez znaczenia jest fakt, kiedy i z jakiej przyczyny została zapoczątkowana. W artykule zaznacza, że KĄKOL Kazimierz pisze w ostatnim numerze "PRAWO i ŻYCIE" na temat odnowy Października 1956. Atakuje RWE. - cf.KIERUNKI, Życie, 7.4.68.

- ZAPAŁA Bronisław w art.pt."Orientacja - zaangażowanie" pisze o tle ostatnich demonstracji studentów, o procesach, które doprowadziły do nich. Atakuje STASZEWSKIEGO, JASIENICĘ, SŁONIMSKIEGO, GRZĘDZINSKIEGO. Wspomina proces STRAWY, że uczulił Polaków na wroga zewnętrznego, ale nie wskazał niebezpieczeństwa tkwiącego u samych Polaków. Atakuje

7.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- c.d.art.ZAPAŁY Bronisława:
DEJMKA Kazimierza, KONWICKIEGO Tadeusza, KOŁAKOWSKIEGO Leszka, BAUMANA Zygmunta, BRUSA Włodzimierza i syjonistów - cf.Słowo Ludu, Kielce, 7.4.68.

Źródła informacji na temat wydarzeń w PRL dn.7.4.68.

REUTER/Warsaw	5.4.68	7.4.68
Marsch/DPA/Warschau,	"	
Margueritte/LE MONDE	"	
Radio Warszawa	7.4.68	8.4.68
Telewizja Polska	"	
Prawo i Życie	"	
KĄKOL/Prawo i Życie	"	
GONTARZ/Prawo i Życie	"	
WRZESZCZ/Prawo i Życie	"	
LASKOWSKI/Panorama Północy	"	
BRATNY/Kultura	"	
REUTT i ANDRUSZKIEWICZ/Walka Młodych	7.4.68	
ZAPAŁA/Słowo Ludu, Kielce	"	
KOZYRA/Politechnik	7-14.4.68	
GONTARZ/Walka Młodych	7.4.68	
Trybuna Ludu	8.4.68	
UPI/Warsaw	"	
RFE/Berlin	"	

Kierunki

8.IV.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- OCHAB Edward rezygnuje ze stanowiska Przewodn.Rady Państwa ze względu na pogarszający się stan jego zdrowia - cf.REUTER/Warsaw, 8.4.68, Trybuna Ludu, 9.4.68 oraz UPI/Warsaw, 9.4.68

- Narada studenckiego aktywu ZMS została otworzona przez przewodn.ZG ZMS Andrzeja ŻABINSKIEGO w obecności Min.Oświaty i Szkoln.Wyższego Henryka JABŁONSKIEGO i z-cy kier.Wydz.Nauki i Oświaty Zenona WROBLEWSKIEGO, przedstawicieli ministerstw, którym podlega szereg szkół wyższych, władz naczelnych ZSP i ZMW. Obecni byli publicyści i dziennikarze. Referat wygłosił sekr.ZG ZMS Andrzej MAJKOWSKI wymieniając jako duchownych przewodników zajść Jacka KURONIA i Karola MODZELEWSKIEGO, oraz że mecenasami Klubu "BABEL" byli: SCHAFF Adam, KOŁAKOWSKI Leszek, BACZKO Bronisław, POMIAN Krzysztof, MORAWSKI Stefan, BRUS Włodzimierz, BAUMAN Zygmunt i ŻÓŁKIEWSKI Stefan. Dalej stwierdził, że wychowankowie wymienionych korzystali również z doświadczeń b.aktywu "Krzywego Koła", którego mecenasami byli ludzie w stylu: JASIENICY Pawła, KISIELEWSKIEGO Stefana, GRZĘDZINSKIEGO Januarego, STASZEWSKIEGO Stefana, BAUMRITTERA Jerzego, BROMBERGA Adama. Następnie dał wyraz całkowitej solidarności polityce PZPR i jej kierownictwu z GOMUŁKĄ na czele. W dyskusji przemawiali: przewodn.ZU ZMS Uniw.Warsz.ŁUKASZEWICZ Ryszard, przewodn.ZU ZMS Uniw.Jagiellonskiego Jan KRUSZEWSKI, oraz wiceprzewodn.OZ studenckiego ZMS GDANSK Jerzy KWIATKOWSKI. Także w dyskusji zabrał głos Min.JABŁONSKI Henryk, który powiedział, że gruntowna przebudowa uczelni jest konieczna,oraz, że należy opracować system, który pozwoli poważnie zwiększyć liczbę młodzieży robotniczo-chłopskiej na uczelniach. Poruszył on także problem powoływania na stanowiska profesorów kontraktowych, odpowiednio doświadczonych fachowców z poza wyższych uczelni, oraz że widzi w ZMS głównego sojusznika w walce o zmianę sytuacji na wyższych uczelniach w PTL - cf.Radio Warszawa I, 8.4.68 i Trybuna Ludu, 9.4.68. Omówienie przemówienia Min.JABŁONSKIEGO z atakiem na RWE - cf.Życie Szkoły Wyższej, Nr.4/68. Na zakończenie narady, w godzinach wieczornych, uczestnicy spotkali się z przewodn. ZG ZBoWiD-u, Min.Spraw Wewn. gen.MOCZAREM Mieczysławem, który wyjaśnił wszystkie problemy poruszone w czasie spotkania a dotyczące ostatnich demonstracji studentów - cf.Radio Warszawa II, 8.4.68 i 9.4.68, oraz Trybuna Ludu, 9.4.68.

8.IV.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- Narada ZSL przy udziale czł.Prezydium i Sekretariatu NK ZSL, oraz prezesów WK ZSL i kierowników NK ZSL. Tematem narady była ocena aktualnej sytuacji politycznej. Obecni byli: OZGA-MICHALSKI Józef, PODEDWORNY Bolesław, BANACH Kazimierz, TOMAL Zdzisław, MARZEC Mieczysław i GRAD Mieczysław. Naradę zagaił WYCECH Czesław, który powiedział, że od lat trwały knowania reakcyjnych sił wewnętrznych i zagranicznych przeciw obecnemu ustrojowi w PRL i do tej walki włączyła się część obywateli pochodzenia żydowskiego. Następnie oświadczył, że ZSL popiera kierownictwo PZPR z GOMUŁKĄ na czele - cf.Radio Warszawa, 8.4.68 i 9.4.68, oraz Trybuna Ludu, 9.4.68.

- Gen.KORCZYNSKI na spotkaniu przedstawicieli instytucji centralnych MON okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych, wojew.sztabów wojskowych itp. Spotkanie poświęcone było omówieniu przygotowań do akcji spotkań oficerów z ludnością i organizacji sztafet ku czci 25-lecia WP i Dnia Zwycięstwa - cf.Trybuna Ludu, 9.4.68.

- Posiedzenie Prezyd.ZG ZZ Prac.Kultury i Sztuki w trakcie którego omówiono niektóre problemy z dziedziny kultury i sztuki w świetle aktualnej sytuacji w PRL. Prezydium wyraziło pełne poparcie dla polityki PZPR i GOMUŁKI. - cf.Trybuna Ludu, 9.4.68

- Spotkanie sekretariatu KW PZPR m.st.Warszawyąz I-sekr.KW PZPR Józefem KĘPĄ oraz z kolegium rektorskim Uniw.Warszawskiego z rektorem prof. Stanisławem TURSKIM na czele, oraz z sekretarzami uczelnianej organizacji partyjnej. Tematem spotkania były zagadnienia związane z unowocześnieniem struktury organizacyjnej Uniwersytetu, oraz podniesienia dyscypliny nauki studentów itp. - cf.Radio Warszawa, 8.4.68 i Trybuna Ludu, 9.4.68.

[redacted] RZESZÓW:-

- Nadzwyczajne zebranie miejscowego oddz.ZLP, Koła Młodych Pisarzy i kwartalnika "PROFILE", na którym omówiono aktualne tematy polityczne kraju, ze szczególnym uwzględnieniem polityki kulturalnej. W uchwalonym liście do ZG ZLP zebrani aprobują wniosek POP-u i Koła ZSL przy warsz. oddz.ZLP w sprawie usunięcia z ZLP Januarego GRZĘDZIŃSKIEGO i Pawła JASIENICĘ, oraz Stefana KISIELEWSKIEGO, a także i innych pisarzy - c.f.Trybuna Ludu, 9.4.68.

8.IV.1968
(poniedziałek)

KATOWICE:-

- Zebranie POP przy katowickim oddziale ZLP uchwaliło rezolucję potępiającą m.in. mieszczańskie, wrogie socjalistycznej kulturze polskiej, kręgi ideowe działające w ZLP, którego przedstawicielami są: SŁONIMSKI Antoni, JASIENICA Paweł, KISIELEWSKI Stefan, KIJOWSKI Andrzej, GRZĘDZINSKI January i inni - c.f.Trybuna Ludu, 9.4.68.

- LUBLIN:-

W Akademii Medycznej odbyło się otwarte zebranie POP-u, na którym m.in. sekr.KW PZPR Edward MACHOCKI przedstawicł szeroką informację odwołania ze stanowiska w AM, prof.Józefa PARNASA. Oprócz MACHOWSKIEGO obecni byli: kier.Wydz.Adminsitr.KW PZPR Jan MAZUREK, rektor AM prof.dr. STELMASIAK Mieczysław, pracownicy nauki i aktyw studencki - cf. Szt. Ludu, Lublin, 9.4.68.

KRAKÓW:-

-.Dyskusja nad ustawą o szkolnictwie wyższym pt."Pryncypia na marginesach". Udział w dyskusji wzięli: kier.Wydz.Nauki, Kultury i Oświaty KW PZPR dr.JAROWIECKI, prof.dr.ROGALINSKI - prorektor WSR., dr.KOZERA sekr.KU PZPR., doc.dr.A.WALAS z Kat.Prawa Pracy UJ., doc.dr.K.SZTABA I-sekr.KU AGH., doc.dr.R.NEY z AGH., dr.B.FARON - I-sekr.KU PZPR przy WSP., oraz dr.St.STARUCH - I-sekr.KU PZPR Polit.Krakowskiej - cf.Gazeta Krakowska, 8.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- KRUCZKOWSKI Adam, dyr.Instytutu Spraw Międzynarodowych w art.pt. "Mądrość polityczna narodu" pisze o koncepcji odpowiadającej interesom narodu; o antypolskiej dywersji ideologicznej i o bankructwie przeciwników programu partii - cf.Trybuna Ludu, 8.4.68.

- Audycja studencka pt."Ambicja i starty" - "Wnioski, postulaty, zamierzenia". W audycji występują: sekr.ZG ZMS Andrzej MAJKOWSKI oraz kier. Wydz.Studenckiego ZG ZMS Wiesław SZOLC. Mówili na temat ogólnokrajowej narady aktywu studenckiego ZMS. Atakowali RWE i paryską "Kulturę". MICHNIKA Adama, BLUMSZTAJNA Seweryna, DAJCZGEWANDA Józefa i innych - cf.Radio Warszawa II, 8.4.68 i 9.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

DURAND Pierre w korespondencji z Warszawy donosi o nasileniu przeprowaczanych czystek w PRL - cf.L'Humanite, 8.4.68.

8.IV.1968
(poniedziałek)

Źródła informacji na temat wydarzeń w PRL dn.8.4.68.

REUTER/Warsaw	8.4.68	
Radio Warszawa	"	9.4.68
Gazeta Krakowska	"	
KRUCZKOWSKI/Trybuna Ludu	"	
DURAND/L'Humanite	"	
UPI/Warsaw	9.4.68	
Trybuna Ludu	"	
Sztandar Młodych, Lublin	"	

9.IV.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Posiedzenie Klubów Poselskich PZPR, ZSL i SD. W trakcie dyskusji Klubu PZPR przemawiał GOMUŁKA - cf.Trybuna Ludu, 10.4.68

- SEJM - pierwsza wiosenna sesja otwarta. Przeprowadzono wstępną debatę nad projektem Kodeksu Karnego i przepisami wprowadzającymi, oraz uchwalono 3 projekty ustaw: o zezwolenianach na publiczną działalność artystyczną, rozrywkową i spotową; o binliotekach; o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz skarbu państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych. W czasie debaty przemawiali: Min.Sprawiedliwości Stanisław WALCZAK (tekst), Jan WASILKOWSKI, Antoni KORZYCKI, Rudolf SZURA, Ryszard REIFF (jego przemówienie - patrz Słowo Powszechne z dn.10.4.68). Wszyscy zabierali głos nad Kodeksem Karnym. W sprawie innych ustaw przemawiali: Ryszard HAJDUK, Roman KACZMAREK, Roch KOSTRZEWA, Tadeusz RZEŚNIOWIECKI - cf. Trybuna Ludu, 10.4.68.

- Aktyw studencki zakończył obrady (ZMS), które trwały dwa dni. W dyskusji przemawiał z-ca kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR WROBLEWSKI Zenon, mówiąc o tle aktualnej sytuacji politycznej w kraju i o niedawnych demontracjach studentów. Wskazał na 3 zadania: uczynienie organizacji ZMS bardziej aktywnej; prostowanie postaw niemałej części młodzieży studenckiej; polityczne odizolowanie inspiratorów i prowodyrów zajść. Po nim przemawiał Kazimierz KĄKOL - red.nacz.tyg."Prawo i Życie" Władysław FIDZINSKI - wiceprzewodn.Zarz.Stoł.ZMS, który skrytykował brak stanowczości w realizacji wniosków zmierzających do usprawnienia pracy ZMS, Andrzej GORDON - przewodn.ZU ZMS na Uniw.Toruńskim, który postulował aby podstawy nauk politycznych obejmowały również pierwsze lata studiów, Bogusław MUSIATOWICZ - przewodn.OZ studenckiego ZMS w Białymstoku. Płk.Władysław DĄBROWSKI - K-mdt Gł.OHP ZMS i ZMP. Jerzy SZAFLIK - przewodn.RN ZMS w Katowicach. Jerzy PIĄTKOWSKI - przewodn. RN ZMS. Obrady zamknął sekr.ZG ZMS Andrzej MAJKOWSKI. W czasie narady zabrało głos 26 przedstawicieli wyższych ośrodków akademickich w kraju. Na zakończenie uchwalono list do GOMUŁKI w którym wyrażono poparcie dla polityki PZPR ~~mmmm~~ (Fragmenty listu) -cf.Radio Warszawa I,9.4.68 Trybuna Ludu, 10.4.68.

- Narada nauczycieli woj.warszawskiego w obecności 300 nauczycieli. Referat wygłosił kurator Okr.Szkoln.Woj.warszawskiego Marian MIGDALSKI. Ocenę wypadków marcowych dokonał sekr.KW PZPR Kazimierz ROKOSZEWSKI -cf.Trybuna Ludu, 10.4.68.

9.IV.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Plenum ZG ZLP odbyło zebranie i uchwaliło uchwałę z wnioskiem o usunięcie z szeregów członków ZLP: JASIENICĘ Pawła, KISIELEWSKIEGO Stefana i GRZĘDZINSKIEGO Januarego. Wniosek ten przekazano do Gł.Sądu Koleżenskiego ZLP. Uchwała plenum głosi, że ZLP stoi na stanowisku politycznej akceptacji ustroju PRL - cf.Radio Warszawa I, 9.4.68 i Trybuna Ludu, 10.4.68. W związku z kampanią antypolską sił syjonistycznych wydano oświadczenie do pisarzy całego świata (tekst) - -cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

- Zebranie partyjne w Naczelnym Zarządzie Kinematografii odbyło się w sali kina "KULTURA", na którym przyjęto treść rezolucji POP przy NZK przyjętej na zebraniu 3.4.68. Na zebraniu wystąpił wicemin.Kultury i Sztuki ZAORSKI Tadeusz, który omówił występującą krytykę prasy na temat filmów polskich. Jego zdanien, film polski traci ostatnio kredyt zaufania widzów. Poza nim przemawiali: CHRZANOWSKI Zygmunt z CAF, o oburzającej postawie części senatu PWSFiT w Łodzi w okresie demonstracji studentów. Red.KONICZEK Ryszard poruszył sprawę niezdrowej atmosfery w środowisku twórców filmowych. Reż.Jan RYBKOWSKI wyjaśniał intencję realizacji swojego filmu "Kiedy miłość była zbrodnią". W dyskusji poruszono sprawę ciągnącej się latami realizacji filmu dokumentarnego "Polska", która pochłonęła to tej pory 2.5 miliona zł. Wyrażono też zaniepokojenie niefortunnymi ko-produkcjami z kinematografią Niemiec Zachodnich - cf.Trybuna Ludu, 10.4.68.

- Brak żywności w Warszawie, ceny podskoczyły bez usprawiedliwienia, handel zagraniczny poniósł szkody przez wadliwą gospodarkę. Księża katoliccy są lojalni wobec kard.WYSZYNSKIEGO - cf.Pierre DURAND/L'Humanite, 9.4.68

- DYMISJE:-
  - Prof.SCHAFF Adam zrezygnował ze stanowiska dyr.Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Rezygnacja jego została przyjęta a na jego miejsce zaraz powołano prof.dr.SZCZEPANSKIEGO Jana - cf.Trybuna Ludu, 10.4.68.

- BIELSKO-BIAŁA:
  - KOSSAK-SZCZUCKA Zofia, pisarka - zmarła w wieku 78 lat - cf.Trybuna Ludu, 10.4.68.

9.IV.1968
(wtorek)

KATOWICE:-

- Na zebraniu POP przy katowickim oddz.ZLP uchwalono rezolucję potępiającą działalność SŁONIMSKIEGO Antoniego, JASIENICY Pawła, KISIELEWSKIEGO Stefana, KIJOWSKIEGO Andrzeja, GRZĘDZINSKIEGO Januarego - cf. Radio Warszawa II, 9.4.68

RZESZÓW:-

- Podobne potępienie (jak w rezolucji katowickiego oddz.ZLP j.w.) jest zawarte w liście rzeszowskiego oddz.ZLP skierowanym do ZG ZLP w Warszawie - cf.Radio Warszawa II, 9.4.68.

ŁÓDŹ:- Dymisje:-

- Rektor Uniw.Łódzkiego prof.PIĄTOWSKI Stanisław na zebraniu POP Wydz. Prawa Uniw.Łódzkiego został wykluczony z PZPR za hamowanie działalności organizacji parytjnej itp. - cf.Trybuna Ludu, 10.4.68

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:-

- Dr.BIAŁOKOZOWICZ Bazyli w art.pt."Pisma... przebrane Anatola Łunaczarskiego" nadmienia o dwuch tomach "Pism wybranych" tego autora które się już ukazały. Poziom edecji poręczał Komitet Redakcyjny pod przewodnictwem prof.dr.SCHAFFA Adama. W skład Komit.Red. wchodzili: ASSORODOBRAJ Nina, BACZKO Bronisław, BAUMAN Zygmunt, BOBINSKA Celina, BROMBERG Adam, BURGIN Juliusz, DANIŁ ZEWSKI Tadeusz, FRITZHAND Marek, HOCHFELD Julian, KANCEWICZ Jan, KOWALIK Tadeusz, WERFEL Roman, ZAWADZKI Józef, ŻÓŁKIEWSKI Stefan. Wyboru pism dokonał ORLANSKI Mieczysław. Przedmową i przypisami opatrzył TUREK Leszek. (artykuł ten ocenia krytycznie kolegium redakcyjne) - cf.Trybuna Ludu,9.4.68.

- Art.pt."Naszym zdaniem - ku nowym rozwiązaniom" pisze, że jest już jednak czas by oczyścić do końca zatrutą atmosferę, uwzględnić słuszne pretensje, uzasadnić, które i dlaczego są nieistotne. Apeluje do Sejmu PRL aby na obradach, które w dniu dzisiejszym się rozpoczynają zostały powzięte wnioski i analizy z ostatnich wydarzeń w kraju - cf.Słowo Powszechne, 9.4.68.

- Rektor Politechniki Warszawskiej miał oświadczyć, że wypadki w Czechosłowacji wpłynęły bardzo na ostatnie demonstracje studentów w PRL - cf.VJESNIK, 9.4.68.

9.IV.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, KOMUNIKATY:

- ŻABINSKI Andrzej, przewodn.ZG ZMS w audycji "Popołudnie z młodością" przed zabraniem głosu w Sejmie mówił na temat dezinformacji, która pozwoliła, że wróg zmierzał do wyeliminowania wszystkie siły z życia politycznego, które są za partią i za GOMUŁKĄ. Wspomniał, że organiz. ZMS na Uniw.Warszawskim niejednokrotnie przeprowadziła rozmowy z MICHNIKIEM Adamem, DAJCZGEWANDEM Józefem, NAGÓRSKIM, WILCZYNSKIM, TORUNCZYKÓWNĄ Barbarą, GORECKIM Wiktorem. LASOTĄ Zofią, BLUMSZTAJNEM Sewerynem i innymi. Następnie mówił o sytuacji studentów pochodzenia chłopsko-robotniczego na wyższych uczelniach, że 27 % studentów pochodzi ze środowiska robotniczego. Twierdził, że ZMS jest za zlikwidowaniem wszystkich list rektorskich, ministerialnych by zdolniejsi dostawali się na studia, oraz aby zmniejszyć ilość stypendiów z podniesieniem ich górnej granicy - cf.Radio Warszawa I, 9.4.68

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

JUGOSŁAWIA:-

- Zagrzebska gazeta "VJESTNIK" publikuje apel magazynu "PRAXIS" skierowany do władz polskich aby ponownie rozpatrzyły sprawę dymisji 6 profesorów zwolnionych z Uniw.Warszawskiego - cf./UPI/Zagreb, 9.4.68

FRANCJA:-

Informacje do wydarzeń w PRL w dn.9.4.68:

Radio Warszawa	9.4.68
ŻABINSKI/Radio Warszawa	"
Słowo Powszechne	"
Dr.BIAŁOKOZOWICZ/Trybuna Ludu	"
VJESNIK/Zagreb	"
DURRAND/L'HUMANITE	"
Trybuna Ludu	10.4.68 i 11.4.68

10.IV.1968
(środa)

WARSZAWA:-

- Przedstawiciele warszawskich uczelni, działacze ZSP spotkali się na posiedzeniu plenarnym Rady Okręgowej aby przedyskutować wnioski jakie dla dalszej pracy ZSP wypływają z marcowych wydarzeń w środowisku studenckim - cf.Radio Warszawa, 10.4.68 i Trybuna Ludu, 11.4.68.

- Drugi dzień sesji SEJMU rozpoczął się o godz.10-tej rano. Premier CYRANKIEWICZ Józef odpowiadał na interpelację posłów Koła "ZNAK", omówił tło zajść na wyższych uczelniach, wskazał na ich inspiratorów, oraz omówił aktualną sytuację polityczną w kraju. Mówił o polityce kadrowej w aparacie państwowym i gospodarczym, o zwalczaniu biurokracji. Powiadomił o krokach rządowych w celu usprawnienia systemu nauczania na wyższych uczelniach. Określił stanowisko rządu w sprawie kampanii antypolskiej na Zachodzie prowadzonej m.in.przez RWE., oraz stanowisko rządu wobec Wietnamu. Podkreślił doniosłe znaczenie sojuszu polsko-radzieckiego. W odpowiedzi na interpelację posłów Koła "ZNAK powiedział, że treść interpelacji RWE nadała wcześniej niż ona dotarła do niego. Zarzucił kłamstwo RWE za to, że nadała wiadomość jakoby setki studentów wywożono z Warszawy w nieznanym kierunku. Powiedział, że według stanu na dzień 8.4.68, w okresie do tego dnia organa MO zatrzymały w związku z ekscesami ulicznymi na terenie wszystkich miast objętych zajściami ogółem 2730 osób. Z tej liczby przed upływem 48 godzin od chwili zatrzymania zwolniono wobec braku dowodów 1858 osób. Dotychczas orzeczono: zasadniczą karę aresztu - 50 osobom, w tym 6 studentom, zasadniczą karę grzywny - 5 osobom, w tym 1 studentowi, uniewinniono i umorzono sprawy 9 osób, w tym 3 studentom. Skierowano do postępowania karno-administracyjnego wnioski przeciwko 688 osobom w tym 139 studentom. Kolegia Karno-Administracyjne rozpatrzyły wnioski przeciwko 360 osobom, w tym 95 studentom. Nie rozpatrzono wniosków przeciwko 308 osobom, w tym 43 studentom! Orzeczono zasadniczą karę aresztu przeciwko 132 osobom, w tym 46 studentom, zasadniczą karę grzywny nałożono na 211 osób, w tym na 47 studentów, karę nagany udzielono 1 osobie, uniewinniono i umorzono sprawy 16 osób, w tym 2 studentów. Dalej mówił o kwestii żydowskiej w PRL w czasie ostatniej wojny i obecnie. Wspomniał zasłużonych obywateli polskich pochodzenia żydowskiego. Odniósł się krytycznie do Stefana KISIELEWSKIEGO. (tekst przemówienia).

Po nim przemawiali:

- OZGA-MICHALSKI Józef - atakował interpelację posłów Koła "ZNAK", Stefana KISIELEWSKIEGO, Leszka KOŁAKOWSKIEGO, syjonistów polskich w przymierzu z NRF itp. (tekst przemówienia)

10.4.1968
(środa)

WARSZAWA - Drugi dzień sesji SEJMU c.d.

- KLISZKO Zenon - o socjalistycznej świadomości narodu. Zarzucił Kołu "ZNAK", że nie zajął stanowiska po linii wszystkich innych ugrupowań katolickich w stosunku do wypadków marcowych. Mówił o dywersji ideologicznej płynącej z Zachodu, m.in.z RWE. (tekst przemówienia).
- WENDE Jan Karol, mówił o akcji pomocy Żydom w czasie ostatniej wojny (tekst przemówienia)
- GRUDZIEN Zdzisław - stwierdził, że poglądy zawarte w interpelacji Koła "ZNAK" muszą budzić niepokój każdego uczciwego obywatela PRL, że odnosi się wrażenie, że interpelacja skierowana nie jest do rządu i Sejmu, ale stanowi swego rodzaju deklarację polityczną, adresowaną do wewnętrznych ugrupowań i do zagranicznych ośrodków wrogich socjalizmowi. Dalej powiedział, że poglądy zawarte w interpelacji są w zasadniczej mierze odległe od przekonań obywateli polskich, w tym również obywateli wierzących. W interpelacji wyraźnie narzuca się zarzut jakoby współżycie społeczeństwa w PRL nie było oparte na zasadach demokratycznych. Twierdzi, że organizatorzy zajść wywierali nacisk moralny, a niekiedy wręcz teror fizyczny w środowiskach studenckich, oraz, że smutnym i ubolewania godnym faktem jest, że trzeba było interwencji milicji celem przywrócenia porządku na uczelniach.
- KULCZYNSKI Stanisław - ustosunkowując się do niektórych zagadnień związanych z wydarzeniami w świecie i w PRL, zwrócił uwagę na niedawną konfer.partii komunistycznych w BUDAPESZCIE, gdzie te partie były zainteresowane współpracą demokratycznych ruchów i partii niemarksistowskich. W związku z tym, w Stron.Demokr. toczy się obecnie dyskusja nad problemami współpracy międzypartyjnej, demokracji socjalistycznej, wolności słowa i informacji publicznej. Aby demokrację liberalną przeobrazić w demokrację socjalistyczną - trzeba ją oczyścić z kosmopolityzmu. Jeśli chodzi o informację polityczną, to młodzież nie jest gorzej informowana od niego. Obarczenie odpowiedzialnością za złe wychowanie młodzieży niektórych profesorów wykładających przedmioty społeczno-polityczne jest słuszne, ale to jest tylko połowa prawdy, że wyniki wychowawcze w szkołach mają swoją głębszą przyczynę.
- WALCZAK Marian powiedział, że obecnie jest już pewne, że inspiratorzy i organizatorzy demonstracji studenckich chcieli przeciwstawić młodzież władzy ludwoej i klasie robotniczej i oderwali ją od normalnych zajęć. Zarząd Gł.ZNP w dn.18.3.68 potępił inspiratorów i organizatorów zajść, oraz żądał wyciągnięcia surowych konsekwencji. Już dzisiaj można wskazać na słabe strony w polskicm systemie szkolnym. W zakończeniu stwierdza, że interpelecja poselska Koła "ZNAK" stanowi jeszcze jeden zgrzyt na tle ostatnich wydarzeń, nad którym społeczeństwo skupione wokół partii przejdzie do porządku...

10.IV.1968
(środa)

WARSZAWA:- Drugi dzień sesji SEJMU c.d. przemówień.

- WĄSICKI Jan, stwierdza, że ustawowy i nierozerwalny związek kształcenia i wychowania nie zawsze może był realizowany i problem ten nabiera obecnie szczególne znaczenie. Istniała rozbieżność między brzmieniem ustawy i praktyką dnia codziennego w zakresie wychowania młodzieży studenckiej.(Całe swoje wystąpienie poświęca kadrze naukowej.)
- ŻABINSKI Andrzej stanowczo protestuje przeciwko interpelacji Koła posłów "ZNAK": Konstantego ŁUBIENSKIEGO, Tadeusza MAZOWIECKIEGO, Stanisława STOMMY, Janusza ZABŁOCKIEGO i Jerzego ZAWIEYSKIEGO. Powiedział, że atak wrogów zmierzał do całkowitego wyeliminowania organizacji ZMS, ZMW i ZSP z życia politycznego wyższych uczelni. Stwierdził, że największe trudności były na Uniw.Warszawskim. List Koła "ZNAK" nie pomógł w prowadzeniu pracy politycznej na wyższych uczelniach. Atakował kolportowanie tego,listu, które pogłębiało dezinformację. Postulował większy udział organiz.młodzieżowych w pracach rad wydziałów, senatów i Rady Gł.Szkoln.Wyższego, oraz w rozdzielaniu wszelkich świadczeń państwa dla studentów. Po tym wywodził się dłużej nad pozycją w PRL młodej kadry naukowców i przyznaje, że organizacje młodzieżowe otrzymały dużą lekcję w ostatnich wydarzeniach na wyższych uczelniach. Poczuły gorycz porażek z których wyniosły doświadczenie.
- GAWLIK Władysław przypomniał rolę inspiratorów i organizatorów zajść studenckich obecnych w minionym okresie. Najlepiej pamiętają ją chłopi. Wyraził.zaniepokojenie nieodpowiednim jeszcze funckjonowaniem administracji państwowej. Interpelację posłów Koła "ZNAK" uważa jako warcholską i niereprezentatywną dla poglądów zdecydowanej większości katolików w PRL. Posłowie ZAWIEYSKIEMU zarzucił warcholstwo i tym samym zawiódł zaufanie swych wyborców - chłopów z Lubelszczyzny.
- SROCZYNSKA Irena stwierdziła, że ostatnie wydarzenia ujawniły w sposób drastyczny i jaskrawy niedostatki pracy wychowawczej wśród młodzieży. Wina leży po stronie pedagogów. Wydarzenia ujawniły słabość organizacji młodzieżowych. Popiera wyciąganie konsekwencji w stosunku do osób odpowiedzialnych politycznie, którzy stoją na pozycjach niezgodnych z wymaganiami socjalizmu. Ubolewa, że posłowie Koła "ZNAK" składając interpelację nie odcięli się od Stefana KISIELEWSKIEGO, KM który nazwał ludzi pracy 'ciemniakami'. Inspiratorzy zamieszek posługiwali się jako swoimi 'trybunami' i 'bohaterami' osobami skompromitowanymi w tłumieniu swobód demokratycznych. Należy usprawnić system przyjmowania studentów na uczelnie, tak aby młodzież klasy robotniczej miała łatwiejszy dostęp do uczelni. Oburzą ją interpelacja Koła "ZNAK" i fakt, że została podpisana nawet przez ZAWIEYSKIEGO, który piastuje godność członka Rady Panstwa. Pyta się w jaki sposób interpelacja trafiła do wrogich ośrodków PRL.

10.IV.1968
(środa)

WARSZAWA - Drugi dzień sesji SEJMU (c.d.przemówień)

- ZAWIEYSKI Jerzy broniąc interpelacji Koła "ZNAK" zapewnił, że narodziła się ona z dobrych, uczciwych intencji i nie była adresowana do sił wrogich Polsce Ludowej. Wiele miejsca poświęcił określeniu swego stosunku do GOMUŁKI i PZPR. Ma swoją odrębną ocenę wypadków, które wydarzyły się na zebr.nadzw.oddz.warszawskiego ZLP w dn.29.2.68. Starał się usprawiedliwić wystąpienia członków jakie tam miały miejsce. Mówił o ferworze przemówień, które mogły nawet obrazić. Bronił KISIELEWSKIEGO Stefana i SŁONIMSKIEGO Antoniego. Mówił, że młodzież niczego innego nie pragnie a tylko dialogu. Atak na niego i na interpelację uważa jako ciężki cios i w związku z tym występuje z prośbą o votum zaufania, a w przeciwnym razie, by go Sejm zwolnił ze stanowiska członka Rady Państwa.
- BURSKI Czesław poświęcił swe wystąpienie sprawie kształcenia kadr specjalistów rolnych. Fakty obraźliwych sformułowań jakie padały podczas demonstracji w Warszawie obliżały godność producenta rolnego.
- BUKOWSKI Jerzy poruszył trzy problemy: sprawę informacji prasowej, pracę polityczno-wychowawczą w szkolnictwie wyższym i kwestie umocnienia politycznej jedności społeczeństwa. Nadmienia, że dyskusji na posiedzeniu Sejm.Komisji Oświaty i Nauki poświęcono zaledwie 2/3 szpalty i pominięto krytyczne elementy niektórych wystąpień, że przydałby się też pełny tekst informacji Ministra. Mówiąc o problemie pracy polityczno-wychowawczej w szkolnictwie wyższym, surowo ocenił działalność ZMS, ZMW i ZSP na terenie szkół wyższych, które często przeszkadzały sobie w pracy. Krytycznie ocenił pracę niektórych oddziałowych organizacji partyjnych. Na koniec stwierdził, że młodzież polska jest patriotyczna i oddana sprawie budowy socjalizmu w PRL.
- STOMMA Stanisław zauważył, że to co mówi nie jest głosem w dyskusji, ale oświadczeniem Koła "ZNAK" związanym z zarzutami jakie padły w toku obecnej debaty. Bronił przedwczesne upowszechnianie interpelacji i że sama jej treść nie dawała jakichkolwiek podstaw do podsycania niepokoju. Stwierdził, że interpelacja była apelem o polityczną ocenę faktów. Broni celów demonstracji studentów. Dalej nawiązał do przemówień CYRANKIEWICZA i KLISZKI w sprawie sformułowań o linii podziału na froncie politycznym w PRL, broniąc się przed zarzutem, że posłowie Koła "ZNAK" znaleźli się po drugiesj stronie barykady. Podkreślił dużą rolę jaką Koło "ZNAK" odegrało, zwłaszcza na polu umocnienia sojuszu ze Związkiem Radzieckim.

10.IV.1968
(środa)

WARSZAWA- drugi dzień sesji SEJMU (cd.przemówień)

- SKROBISZ Henryk polemizował z posłem STOMMĄ i posłem ZAWIEYSKIM, że w ich sformułowaniach były rzeczy budzące zasadniczy sprzeciw (np.u STOMMY, że młodzeiż nie ma swobody wypowiedzi). SKROBISZ powołał się na przypadki w których ludzie zachowali się niegodnie, a którym państwo dało wykształcenie, warsztat pracy itp. Niektórym państwo wydało książki przy wielkim nakładzie kosztów. SKROBISZ wymaga lojalności wobec własnej ojczyzny i socjalizmu i od czego władze państwowe nigdy nie mogą odstąpić.
- GRAD Mieczysław wystąpił z polemiką nad przemówieniami posłów Koła "ZNAK", ZAWIEYSKIEGO i STOMMY i uznał ich oświadczenia za nie wystarczające w sprawie dostarczenia interpelacji do RWE zanim dotarła ona do premiera CYRANKIEWICZA. Mówił o zasadzie, że listy są własnością adresatów i nie mogą być dalej publikowane. Pytał się dlaczego Koło "ZNAK" nie interpelowało w związku z zniesieniem sztuki "DZIADY". Poruszył problem strategii psychologicznej imperializmu i wymienił RWE jako ośrodek dywersyjny działający za granicą.

- cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

KRAKÓW:-

- Plenum ZW ZMS, w którym uczestniczyli członkowie aktywu uczelnianego i pracownicy naukowi wyższych uczelni, oraz dyrektorzy krakowskich szkół średnich. Obrady były poświęcone zadaniom i pracy, oraz programowi działania ZMS - cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

ŁÓDŹ:- DYMISJE:-

- RABINOWICZ Izrael, z-ca dyr.Zjedn.Dziewiarskiego i Pończoszniczego został odwołany ze stanowiska, oraz wyrażono mu partyjną nieufność za nieracjonalną politykę zakupu maszyn za granicą.
- GRANAS Przemysław, dyr.ZPP im.Buczka, został wykluczony z szeregów PZPR i wystąpiono z wnioskiem o odwołanie go ze stanowiska.
- SZTROWAJS Józef, kier.ośrodka wzornictwa wyrobów pończoszniczych, wystąpiono z wnioskiem o odwołanie go ze stanowiska i wykluczenie z szeregów PZPR.
- RAŁOWSKI Bronisław, dyr.nacz.Zjedn.Przem.Jedwabniczego i Tkanin Dekoracyjnych otrzymał votum nieufności.

- cf.Trybuna Ludu, 11.4.68

OLSZTYN:-

- Otwarte zebranie POP przy oddz.olsztyńskiego ZLP, z udziałem niepartyjnych i niezrzeszonych pisarzy, uchwaliło list do GOMUŁKI w którym wyrażają smutek i oburzenie z wystąpień niektórych pisarzy oddz.warsz. ZLP - cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

OLSZTYN:-

- Spotkanie aktywu kulturalnego wojew. z z-cą kier.Wydz.Kult. KC PZPR Jerzym KWIATKIEM, oraz sekr.KW PZPR Michałem ATŁASEM. Wystosowano list do GOMUŁKI potępiając inspiratorów zajść studenckich i wyrażając pełne poparcie dla polityki PZPR z GOMUŁKĄ na czele - cf.Trybuna Ludu,11.4.68

SZCZECIN:-

- Otwarte zebranie POP przy szczecinskim oddz.ZLP odbyło się w obecności sekr.KW PZPR Henryka HUBERA, uchwaliło rezolucję popierającą wniosek warszawskiego POP przy oddz.warsz.ZLP o wydalenie KISIELEWSKIEGO Stef. GRZĘDZINSKIEGO Januarego i JASIENICĘ Pawła ze Związku Literatów Polskich - cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

ARTYKUŁY:

- MYSŁEK Wiesław w art.pt."Jaki socjalizm i jacy ludzie?" rozprawia się z art.red.nacz.tyg."Polityka" - Mieczysławem F.RAKOWSKIM ogłoszonym w tyg."Polityka" Nr.13/68 pt."Ludzie i socjalizm" - cf.Trybuna Ludu, 11.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- CZECHOSŁOWACJA:
  - Stow.Pisarzy Czechosłowackich w rezolucji złożonej u ambasadora PRL w Pradze, protestuje przeciwko wydaleniu prof.BRUSA Włodzimierza z Uniw.Warszawskiego - cf.LE MONDE/AFP, 10.4.68.

- KANADA:-
  - Wejście do Konsulatu PRL w MONTREALU zostało oblane różnokolorową farbą a na chodniku przed wejściem zostało napisane słowo "wolność" - cf.UPI/Montreal, 10.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.10.IV.1968

Radio Warszawa	10.4.68
Le MONDE/AFP	"
UPI/Montreal	"
Trybuna Ludu	11.4.68
MYSŁEK/Trybuna Ludu	"

11.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- Zasięg kampanii przeciwko t.zw.syjonistom skłonił Prymasa Kardynała WYSZYNSKIEGO do zajęcia stanowiska w tym dniu w katedrze warszawskiej. Prymas powiedział:

..."W naszej ojczyźnie po tych wspaniałych przeżyciach millenijnych, kiedy przypomnieliśmy działanie prawa miłości, która kształtuje kulturę narodową Polaków - jesteśmy świadkami niekiedy tak bolesnych przeżyć, tak bolesnych widowisk, że serce się wprost kurczy, gdy się na to wszystko patrzy, gdy się tego wszystkiego słucha. Jak gdyby już dla pewnej kategorii ludzi zabrakło miłości i prawa do serca... Może ja jestem winien, może to ja jestem winien, biskup Warszawy, żem niedostatecznie mówił o prawie, o obowiązku miłości i miłowania bez względu na mowę, język i rasę, żeby na was nie padał cień potworny jakiegoś odnowionego rasizmu, w imię którego my rzekomo bronimy naszej kultury. Nie tą drogą. Kulturę naszą bronimy przez prawo i miłość..."

- cf.NA ANTENIE, 24.11.1968

- Spotkanie rektorów szkół wyższych w KW PZPR. Poza nimi obecni byli sekretarze KU PZPR, przedstawiciele Min.Oświaty i Szkoln.Wyższego, organizacji młodzieżowych działających w środowiskach studenckich, ZNP i stołecznego kuratorium szkolnego. W dyskusji omawiano demonstracje studentów, oraz propozycje unowocześnienia struktury uczelni i toku studiów, polityki kadrowej itp. - cf.Radio Warszawa I,11.4.68, Życie Warszawy 12.4.68.

- Trzeci dzień sesji SEJMU. Zakończono debatę nad przemówieniem premiera CYRANKIEWICZA, w którym odpowiedział na interpelację koła poselskiego "ZNAK". W debacie zabrało głos 29 posłów.

Sejm powołał dotychczasowego Min.Obr.Narodowej, czł.BP KC PZPR Marszałka Mariana SPYCHALSKIEGO na przewodniczącego Rady Państwa na miejsce Edwarda OCHABA. Jego kandydaturę przedstawił sam GOMUŁKA.

Sejm dokonał zmian w składzie rządu:-

- gen.dyw.JARUZELSKI Wojciech, dotychczasowy Wicemin.Obrony Narodowej został powłany na stan.Ministra MON na miejsce Mariana SPYCHALSKIEGO.
- KUNICKI Tadeusz, dotychczasowy wiceminister, został powołany na stanowisko Ministra Przemysłu Lekkiego na miejsce Eugeniusza STAWINSKIEGO, który zrezygnował.
- GUCWA Stanisław, dotychczasowy wicemin.Rolnictwa, został powołany na stanowisko Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu, na miejsce zwolnionego Stanisława PISULI.

Życiorysy w/w. - cf.Trybuna Ludu, 12.4.68.

11.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:- Trzeci dzień sesji SEJMU c.d.

- W debacie dn.11.4.68 zabierali głos posłowie: PIŁATOWSKI Władysław,
- GAŁAJ Dyzma uznał i poparł w całej rozciągłości przemówienie premiera Cyrankiewicza i polemizpwáł z wystąpieniem posła Stanisława STOMMY, oraz nawiązał do przemówienia posła ZAWIEYSKIEGO Jerzego.
- WALASZEK Antoni wspominał wystąpienie kanclerza NRF KIESINGERA w sprawie granic zachodnich, który,według WALASZKA, liczy na ludzi do których należą posłowie z koła "ZNAK". Dalej mówił o zbrankrutowanych politykierach i syjonistach, o zarzutach w rodzaju 'dyktatury ciemniaków'. Twierdził, że żaden statek nie będzie nosił nazwisk: JASIENICY, KISIELEWSKIEGO czy SŁONIMSKIEGO. Zaatakował redakcję Wielkiej Encyklopedii Powszechnej. Na koniec pytał się, w czyim imieniu posłowie Koła "ZNAK" złożyli swoją interpelację.
- PIASECKI Bolesław (PAX) na wstępie mówił o rozbudzonej obecnie aktywności politycznej społeczeństwa. Wystąpił przeciwko objawom wypływającym z tak zwanej małej stabilizacji. Aktywną siłą demonstracji studenckich jest syjonizm, który w PRL potrafił przejściowo pozyskać umysły niektórych środowisk intelektualnych. Dalej mówił o zestawieniu linii politycznej PAX-u i Koła poselskiego "ZNAK", która istnieje tylko w zaangażowaniu socjalistycznym i w wyborze treści współczesnego patriotyzmu polskiego. Mówił, że obecność syjonistów w aparacie władzy w PRL jest szkodliwa dla interesów państwa i narodu. Zarzuca posłom Koła "ZNAK", że przyłączyli się do inspiratorów i organizatorów zajść, bez zastrzeżeń. W dalszym ciągu PIASECKI powiedział, że koło poselskie "ZNAK" w charakterze działaczy politycznych, a nie literatów wybierało popularność w środowiskach inspirujących zajścia. Dalej pytał się, jakiej partii koło poselskie "ZNAK" uznaje kierowniczą rolę. Gdzie "ZNAK" napiętnował agresję Izraela. Jak może być za sojuszem ze Zw.Radzieckim nie potępiając agresywnych sił imperialistycznych. Na koniec powiedział, że obywatele wierzący, ich podstawowa większość, posiada instynkt państwowy i narodowy, rozumie socjalistyczną i patriotyczną linię partii i wszystkich jej sił sojuszniczych - cf.Słowo Powszechne, (tekst) 12.4.68.
- SPYCHALSKI Józefzatakował sens interpelacji posłów Koła "ZNAK" ZAWIEYSKIEGO i STOMMY, że interpelacja posłużyła propagandzie wywiadu amerykańskiego i zachodnioniemieckiego, oraz kołom syjonistycznym, skierowanej przeciwko PRL. Także zaatakował rolę dydaktyczną kadry nauczającej.

11.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:- Trzeci dzień Sejmu (c.d.przemówień)

- DOMAGAŁA Czesław (PZPR) powiedział, że w związku z interpelacją posłów Koła "ZNAK" wiąże się odpowiedź wszystkim niedobitkom sił reakcji w PRL, że treść interpelacji poznał już wcześniej w Krakowie, zanim dotarła do rąk premiera, że była ona plakatowana na murach Krakowa w czasie demonstracji studenckich. Spodziewął się, że posłowie Koła "ZNAK" wyjaśnią w Sejmie jaką drogą interpelacja ich znalazła się w RWE. Stawiał zarzuty posłom STOMMIE i ZAWIEYSKIEMU. Dalej mówił w sprawie votum zaufania dla ZAWIEYSKIEGO, oraz, że GRZĘDZINSCY, SŁONIMSCY i KISIELEWSCY nie byli i nie będą nigdy sumieniem narodu, bo prawdziwym sumieniem narodu jest PZPR. Twierdził, że zniesienie sztuki "DZIADY" posłużyło syjonistom do rozpętania kampanii przeciwko PRL. Żądał wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do ludzi winnych.- cf.Trybuna Ludu, 12.4.68
- MAKOWSKI Janusz (ChSS) powiedział, że ChSS włączyło się do głosów protestujących w związku z wypadkami marcowymi. Sformułował stodunek swego Stowarzyszenia do założeń generalnej linii polityki PZPR, w pełni popierając tę politykę. Powiedział, że interpelacja posłów Koła "ZNAK" i wystąpienie ZAWIEYSKIEGO przyniosły szkodę interesom kraju, że stanowisko ZAWIEYSKIEGO nie reprezentowało większości wierzących w kraju. Następnie zwrócił uwagę na niedostatek informacji. Dalej powiedział, że osiągnięcia trwałego porozumienia między kościołem a państwem powinno być stałym i konsekwentnie realizowanym dążeniem wszystkich katolików. - cf.Trybuna Ludu, 13/14/15.4.68
- KLECZAJ Jan jako nauczyciel oświadczył, że różnice w poziomie miast i wsi przysparzają trudności w dostaniu się młodzieży wiejskiej do szkół średnich. Nakreślił obraz zaniedbanej w dziedzinie oświaty przedwojennej wsi kieleckiej. Poruszał sprawę postawy młodzieży, jej patriotyzm, dyscyplinę i jej stosunek do obowiązków. Na koniec poparł w imieniu Klubu poselskiego ZSL wniosek zgłoszony przez posła Stanisława KOCIOŁKA w sprawie Jerzego ZAWIEYSKIEGO. -cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68
- KOCIOŁEK Stanisław mówił o szybkiej potrzebie znowelizowania ustawy o szkołach wyższych. Następnie polemizował z posłami STOMMĄ i Jerzym ZAWIEYSKIM w związku z interpelacją Koła "ZNAK", która dostała się również do RWE. Zarzucał posłom ze "ZNAKU" złą, reakcyjną wolę, że interpelacja została właściwie skierowana do ulicy i do szczekaczki RWE. Zarzucał posłom ze "ZNAK-u", że odcinają się od klasy robotniczej i od innych ludzi, którzy potępiają demonstracje, że od 11.3.68 po złożeniu interpelacji posłowie ci milczeli. Dalej krytykował posłów "ZNAKU", że nigdy nie odważyli się skrytykować antypaństwową i antysocjalistyczną postawę Episkopatu Polskiego i że postawili się po drugiej stronie barykady - cf.Trybuna Ludu, 12.4.68

11.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:- przemówienia sejmowe:

- KRAŚKO Wincenty (PZPR) zaczął od wystąpienia Jerzego ZAWIEYSKIEGO, którego nazwał 'advocatus diaboli' występując w poczwórnej roli, ponosząc całkowitą klęskę. Zarzucił mu, że stanął w obronie KISIELEWSKIEGO Stefana. Dalej wspomniał o nurcie z którego wypłynął list '34'. Następnie wspomniał o Kongresie Kultury do którego nawiązał późniejsze wystąpienie prof.Leszka KOŁAKOWSKIEGO do którego przystąpiła pewna grupa literatów. Grupa ta po roku przerwy przystąpiła do nowego ataku 'przy wtórze monachijskiej orkiestry'. Hasłem wywoławczym do tego ataku były "DZIADY" Mickiewicza. Nadmienia słowo 'ciemniaki'. Mówił o mocnym uderzeniu politycznym o którym miał się rzekomo wyrazić Paweł JASIENICA. Dalej powiedział, że Polska nie potrzebuje pouczeń z niektórych rozgłośni i pism na temat demokracji i wolności, powołując się na ideały amerykańskiego świata z przykładem Wietnamu i samych wydarzeń w St.Zjednoczonych. Poruszał tezę o niepodzielności literatury, którą lansował Artur MIĘDZYRZECKI. Atakuje Henryka GRYNBERGA i Stanisława WYGODZKIEGO, którzy opuścili PRL. Przyznał, że na froncie kultury jest w PRL jeszcze dużo braków. Nawoływał do dyskusji w środowiskach twórczych. Mówił, że jest źle, kiedy twórca za wszystkie swoje niemoce, gorycze i porażki obarcza odpowiedzialnością partię. W końcu nawoływał aby iść razem z partią i narodem. -cf.Trybuna Ludu,13-15.4.

- Po tych przemówieniach Konstanty ŁUBIENSKI złożył oświadczenie w imieniu Koła "ZNAK", że nie będzie odpowiadał na zarzuty podnoszone przeciw posło Koła "ZNAK", lecz złoży deklarację potępiającą antypolską kampanię prowadzoną za granicą, oskarżającą Polaków o współudział w eksterminacji Żydów. W zakończeniu debaty Marszałek Sejmu
- WYCECH Czesław odpowiedział, że nie może zrozumieć i nie przyjmuje do wiadomości oświadczenia posła ŁUBIENSKIEGO, a następnie poinformował posłów, że otrzymał list od posła Jerzego ZAWIEYSKIEGO z zawiadomieniem o rezygnacji jego z funkcji członka Rady Państwa i że ta rezygnacja została przyjęta przez Sejm - cf.Trybuna Ludu, 12.4.68.
- KALISZEWSKI Stanisław powiedział, że stanowisko posłów Koła ZNAK zawarte w interpelacji wywodzi się z wypowiedzi, które padły na zebr. nadzw.warszawskiego oddz.ZLP w dn.29.2.68. Następnie polemizował z posłem STOMMĄ na temat interpelacji, która przedostała się na Zachód. - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68

11.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:- przemówienia sejmowe c.d.:

- CZESZKO Bohdam powiedział, że nie chodzi o interpelację posłów Koła "ZNAK", lecz chodzi o wykorzystanie koniunktóry, która przewija się na zewnątrz PRL, np. wypadki w Czechosłowacji, wzmożona działalność antypolska izraelskiego nacjonalizmu celem doprowadzania w PRL do przemian. Polemizował z ZAWIEYSKIM na temat ostatniego nadzw.waln.zebrania oddz. warszawskiegomZLP, które było zwieńczeniem długiego łańcucha wystąpień politycznych środowiska pisarskiego w ciągu ostatnich lat, których głównym elementem była eskalacja rozdźwięku pomiędzy kierownictwem partii i rządu, a środowiskiem pisarskim. Nadmienił, że IWASZKIEWICZ Jarosław zabiegał o rozsądek i zachowanie godności zawodu pisarskiego napróżno. Stwierdził, żeZAWIEYSKIEGO obrona w sprawie KISIELEWSKIEGO Stefana jest nie do przyjęcia. Następnie przeszedł do polemiki z posłem STOMMĄ Stanisławem w sprawie tęsknoty do realizacji modelu socjalistycznejodemokracji, która była stymulatorem wystąpień studenckich. Prosił posłów Koła "ZNAK" aby nie raczyli podejmować działań, które by zmusić musiały partię do bodaj okresowego ograniczenia demokracji socjalistycznej. Mówił o potrzebie rozmowy z młodzieżą, pozbawionej demagogii. - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68

- SZYDLAK Jan powiedział, że prawdziwe oblicze prowokatorów zostało obnażone. Istnieją tacy ludzie jak posłowie Koła "ZNAK", którzy mając pełne usta frazesów o wolności narodów i patriotyźmie, robili wszystko by w czasie marcowych demonstracji wyproadzić młodzież na ulicę, doprowadzić do rozlewu krwi. Posłowie Koła "ZNAK" stanęli po stronie syjonizmu. Mówił o dostarczeniu treści interpelacji przez posłów Koła "ZNAK" dla RWE., o kolportażu jej na ulicy. Zarzucał ZAWIEYSKIEMU, że nie bronił Januarego GRZĘDZINSKIEGO, Pawła JASIENICĘ. Dalej mu zarzuca że podjął się bronić Stefana KISIELEWSKIEGO, którego określenie chłopów i robotników 'ciemniakami' jest drastyczne. Następnie cytował fragmenty przemówienia KISIELEWSKIEGO an nadzw.waln.zebraniu oddz. warszawskiego ZLP w dn.29.2.68 w związku ze sprawą Janusza SZPOTANSKIEGO. [illegible] Proponował ZAWIEYSKIEMU przeczytanie wierszy SZPOTANSKIEGO. Następnie polemizował dalej z ZAWIEYSKIM w sprawie wiersza Antoniego SŁONIMSKIEGO z 1924r., który był cytowany przez GOMUŁKĘ w dn.19.3.68. Na koniec przeszedł na polemikę z wystąpieniem posła Stanisława STOMMY - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68.

LUBLIN:-

- Wiec młodzieży szkolnej w lubelskim na którym zebrani mm wyrażali swoje oburzenie wobec autorów Wielkiej Encyklopedii Powszechnej - -cf.Radio Warszawa II, 11.4.68.

11.IV.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY:-

- WACŁAWEK Juliusz w art.pt."Znaczone karty" - atakuje RWE, której zarzuca nową taktykę namawiania do stopniowego wzrastania socjalizmu.. w kapitalizm. Polemizuje z audycją RWE w sprawie afery, która dokonała się w warszawskich zakładach metalowych im.Dymitrowa - cf.Trybuna Ludu 11.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

CZECHOSŁOWACJA:-

- Personel Socjologicznego Instytutu Czechosłowackiej Akademii Nauk zwrócił się do rektora Uniwersytetu Warszawskiego z apelem by przywrócił rozwiązane wydziały, a szczególnie katedrę filozofii i socjologii. Dwaj profesorowie: BACZKO Bronisław i Leszek KOŁAKOWSKI zostali zaproszeni z wizytą do Pragi przez Karela KOSIKA, czechosłowackiego filozofa marksistę - cf.CETEKA, 11.4.68.

Źródła informacji na temat wydarzeń w PRL dn.11.4.68.

Radio Warszawa	11.4.68	
WACŁAWEK/Trybuna Ludu	"	
CETEKA/Praga	"	
Słowo Powszechne	12.4.68	
Trybuna Ludu	"	13/14/15.4.68
Życie Warszawy	"	
NA ANTENIE	24.11.68.	

12.IV.1968
(piątek)

WARSZAWA:-

- STRZELECKI Ryszard, czł.BP KC PZPR, na spotkaniu z aktywem partyjnym Huty "Warszawa". W spotkaniu uczestniczyli: Józef KĘPA, I-sekr.KW PZPR i Zbigniew KOZAKIEWICZ, I-sekr.KD PZPR Warszawa-Żoliborz. Na spotkaniu omawiano aktualne problemy związane z demonstracjami studenckimi w Warszawie. STRZELECKI odpowiadał na liczne pytania, zgłoszone wcześniej przez komitet partyjny oraz na pytania bezpośrednio stawiane mu na spotkaniu. Mówił on także o dywersji płynącej z kół imperialistycznych i syjonistycznych z Zachodu, która stara się siać zamęt w PRL. Nawoływał on organizacje partyjne do dokonywania ocen postaw politycznych i zawodowych członków partii twierdząc, że ludzi należy oceniać według kryteriów klasowych, politycznych i zawodowych. Dalej mówił o działalności ideowej w środowiskach młodzieżowych i inteligencji twórczej - cf.Radio Warszawa I, 12 i 13.4.68, oraz Trybuna Ludu, 13/14/15.4.68.

- SPYCHALSKI Marian, przewodn.Rady Państwa na posiedzeniu Rady Wojskowej MON. Gen.JARUZELSKI Wojciech wyraził SPYCHALSKIEMU podziękowanie za wniesiony wkład w dzieło budowy i rozwoju obronności PRL, oraz złożył mu życzenia sikcesów w działalności na nowym stanowisku - cf.Trybuna Ludu, 13/14/15.4.68.

- Gen.MOCZAR Mieczysław, prezes ZBoWiD-u udzielił wywiadu z okazji 'Miesiąca Pamięci Narodowej'. W wywiadzie powiedział m.in. ..."Fakt przyjścia do nas razem z bohaterskimi żołnierzami pewnych polityków przybranych w płaszcze oficerskie, którzy później uważali iż z tego tytułu tylko im ZAMBROWSKIM, RADKIEWICZOM, BERMANOM przysługuje prawo do przywództwa, monopol na określenie tego co jest słuszne dla narodu polskiego. Fakt ten był wówczas wyrazem niewiary w nas. Od tego zaczęło się zło, które trwało do 1956r....'. Poza tymi wymienionymi nazwiskami wymienia jeszcze: ROMKOWSKIEGO, MIETKOWSKIEGO, RÓŻANSKIEGO, SWIATŁĘ, FEJGINA. (Jest to atak na t.zw. 'Moskwitów'-Polaków, którzy uciekli wzgl. przebywali w Zw.Radz. w czasie wojny i wrócili z Armią Czerwoną do Polski) - cf.RANDAL/NYTimes, 13.4.68. Przy tej okazji zaatakował jeszcze Wielką Encyklopedię Powszechną i tygodnik "POLITYKA" - cf.Radio Warszawa, 12.4.68 i Trybuna Ludu, 13/14/15.4.68.

- DYMISJE:
  - KUHL Stefan, został odwołany ze stanowiska podsekr.stanu w Min. Rolnictwa na własną prośbę - cf.Trybuna Ludu,13-15.4.68
  - SMOLAR Grzegorz, zwolniony ze stanowiska red.nacz."FOŁKS-SZTYME" - cf.RANDAL/NYTimes, 13.4.68

KIELCE:-

- POP przy organizacjach młodzieżowych ZMS, ZMW, ZHP w Kielcach podjęły uchwałę w sprawie działalności Uniwersytetu Ludowego w RÓŻNICY i jego kierownictwa. Uchwała żąda odwołania ze stanowiska dyrektora tego Uniwersytetu - BABINICZA Waldemara i ze stanowiska wykładowcy BABINICZ Helenę - cf.Słowo Ludu, Kielce, 16.4.68.

KOSZALIN:-

- Plenum ZW ZMS z udziałem I-sekr.KW PZPR Antoniego KULIGOWSKIEGO i sekr.ZG ZMS Jana MAJA poświęcone zostało aktualnym zadaniom ideowo-wychowawczym koszalińskiej organizacji ZMS - cf.Trybuna Ludu,13-15.4.

KRAKÓW:-

- Wspólne zebranie KU PZPR Uniw.Jagiellońskiego, kolegium rektorskiego iprezydium zakład.organiz.ZNP Uniw.Jagiellonskiego. Tematem zebrania było węzłowe zadania szkolnictwa wyższego w świetle aktualnej sytuacji politycznej. Szczególnie omawiano dokonanie zmian w ustawie o szkolnictwie wyższym. Rektor prof.KLIMASZEWSKI poinformował zebranych o istnieniu ramowego projektu nowego statutu Uniwersytetu Jagiellońskiego w którym jest przewidziane m.in.utworzenie instytutów. Uczelnia dysponuje już 10 takimi placówkami, a w stadium organizacji znajduje się takich 6 dalszych. Uchwalony został już statut Instytutu Nauk Politycznych, który będzie międzyuczelnianą placówką. Podobną rolę będzie spełniać miedzyuczelniane studium pedagogiczne - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68 i Życie Szkoły Wyższej No.4/68.

RZESZÓW:-

- Plenum KW PZPR obradowało nad dalszą działalnością inwestycyjną województwa. I-sekr.KW PZPR Władysław KRUCZEK w drugiej części obrad omówił aktualne problemy polityczne kraju - cf.Trybuna Ludu,13-15.4.68

ARTYKUŁY:-

- DOBROWOLSKI Stanisław Ryszard w art.pt."Gdzie jest nasze miejsce?" pyta się czy 'nasze miejsce' jest po stronie tych, którzy w postaci Adolfa NOWACZYNSKIEGO i Józefa PIŁSUDSKIEGO widzą większych gwarantów wolności od dzisiejszego kierownictwa życia politycznego i kulturalnego. Atakuje niedojrzałość polityczną niektórych polskich pisarzy, którzy mają wpływ na młodzież studencką - cf.Trybuna Mazowiecka, 12.4.68.

12.IV.1968
(piątek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL.

- DANIA:-
  - LARSEN Aksel, przywódca Ludowej Partii Socjalistycznej i senior parlamentu duńskiego wysłał list do premiera CYRANKIEWICZA, protestując przeciwko antysemityzmowi w PRL - cf.RFE/Copenhagen, 17.4.68

- FRANCJA:-
  - Ambasador DRUTTO w Paryżu na spotkaniu z francuskimi dziennikarzami przedstawił tło i przyczyny demonstracji studentów, oraz wyjaśnił sens przemian zachodzących w PRL - cf.Radio Warszawa I, 12.4.68.

Źródła informacji na temat wydarzeń w PRL dn.12.4.68.

Radio Warszawa	12.4.68	13.4.68
DOBROWOLSKI/Trybuna Mazowiecka	"	
RANDAL/NYTimes	13.4.68	
Trybuna Ludu	13/14/15.4.68	
Słowo Ludu, Kielce	16.4.68	
RFE/Copenhagen	17.4.68	
Życie Szkoły Wyższej (mieś.)	No.4 (kwiecień) 1968	

13.IV.1968
(sobota)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:-

Art.red.pt."Nasza sprawa" omawia przemówienie GOMUŁKI z dn.19.3.68 na tle demonstracji studentów. Artykuł mówi, że niepokój aktywu terenowego budzi postępujący proces wtórnej centralizacji zarządzania, gdyż stosuje się metody biurokratyczne - cf.Rada Narodowa, 13.4.68.

- Art.red.pt."O co chodzi?" . Jest w nim zawarta odpowiedź na ataki skierowane na tygodnik "POLITYKA" w czasie zebrania POP Politechniki Warszawskiej w dn.7.4.68, że tygodnik nie podejmuje aktualnych i najistotniejszych problemów nurtujących kraj, naród i partię - -cf.POLITYKA, 13.4.68.

- Art.red.pt."Patriotyzm i socjalizm". W artykule jest zawarty atak na tak zwanych 'bankrutów politycznych' i na zarzuty, że w PRL panuje kampania antysemicka - cf.Trybuna Mazowiecka, 13-15.4.68

- PRZYMANOWSKI Janusz w art.pt."Ściśle jawne - antypatrioci" pisze, że aby zrozumieć źródła wydarzeń marcowych i narodowych należy szukać odpowiedź w wydarzeniach Października 1956. Październik przywrócił prawo obywatelstwa słowu patriotyzm i naród. Dalej mówi o książce Zbigniewa ZAŁUSKIEGO pt."Przepustka do historii", która czekała parę lat na opublikowanie. Dalej pisze o dobrych i różnych pisarzach, atakując wystąpienia pisarzy na nadzw.waln.zebraniu warszawskiego oddz.ZLP w dn.29.2.68. - cf.Życie Warszawy, 13.4.68.

- RAKOWSKI Mieczysław F. w art.pt."Czego zapomnieć nie wolno?" pisze, że nie wolno zapominać jednak, że często subiektywne dążenie wysuwane w najlepszej wierze może mieć zupełnie inny nawet przeciwstawny wydźwięk obiektywny. Atakuje RWE, że nagle zmieniła tonację, nie atakując wprost socjalizm w PRL, natomiast podważa sojusze i politykę zagraniczną PRL, miejsce i rolę partii. Dalej pisze, że należy przeprowadzić reformę szkolnictwa wyższego - cf.POLITYKA, 13.4.68.

- REM Jan w art. pt."Rezonans uczuć" daje refleksje o przyjaźni polsko-radzieckiej na tle wznoszenia haseł antyradzieckich w PRL - cf.Gazeta Poznańska, 13-15.4.68.

- ŁADOSZ Jarosław w art.pt."Marksizm a filozoficzne poglądy Leszka KOŁAKOWSKIEGO" krytykuje poza KOŁAKOWSKIM jeszcze BRUSA, BACZKĘ, BAUMANA - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68.

13.IV.1968
(sobota)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:-

- SROGA Alojzy w felietonie pt."Po której stronie barykady" mówił na temat zakończenia obrad Sejmu, oraz przytoczył fragment przemówienia posła i I-sekr.KW PZPR w Gdańsku Stanisława KOCIOŁKA, który powiedział że każdy obywatel kraju, każdy działacz polityczny musi jasno powiedzieć i wykazać po której stronie barykady raczył zająć miejsce. Jako przykład cytował lata 1944/1945 i przykład 27 Wołyńskiej Dywizji Armii Krajowej, oraz lubelskiej 3 dywizji AK, które stanęły przed dylematem: słuchać Londynu i iść znów w las i bój przeciwko Armii Radzieckiej, czy przywdziać mundur żołnierza I-Armii WP. Taka okazja znów nadarzyła się w Październiku 1956, która zmuszała do samookreślenia. Następnie znowu w marcu i kwietniu 1968 społeczeństwo stanęło wobec samookreślenia się. Większość społeczeństwa stanęła za partią i za GOMUŁKĄ, bez syjonistów i skompromitowanych graczy politycznych. Na koniec mówił o przebiegu nadzw.zebrania oddz.warszawskiego ZLP z dn. 29.2.68 i atakuje pisarza Stanisława WYGODZKIEGO - cf.Radio Warszawa I 13.4.68.

- KRASICKI Ignacy w art.pt."W czyim interesie - 'Kultury' paryskiej dywersja przeciw Polsce" porusza sprawę art.Janusza KOLCZYNSKIEGO z 'Litieraturnoj Gaziety' z dn.7.2.68 o której wzmianka ukazała się w paryskiej "KULTURZE" z marca 1968. Pisze, że monachijska "WOLNA EUROPA" kieruje swoje audcyje dla mas. Pisze, że w styczniu 1968 Antoni ZAMBROWSKI ogłosił w paryskiej "KULTURZE" swe antypartyjne wezwanie - cf. Trybuna Ludu, 13-15.4.68.

- JAGIELSKI Zdzisław w art.pt."Casus TYKOCINSKI" atakuje TYKOCINSKIEGO, że po ucieczce na Zachód, natychmiast przemawiał via RWE. - cf.Trybuna Ludu, 13-15.4.68

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

- Ambasador PTASINSKI Jan w Sołnecznogorsku pod Moskwą na konferencji przedstawicieli studentów polskich studiujących na uczelniach radzieckich w Moskwie, Leningradzie, Kalininie i Kaliningradzie mówił na temat ostatnich wydarzeń w PRL - cf.Radio Warszawa I, 13.4.68.

13.IV.1968
(sobota)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:-

Radio Warszawa	13.4.68
Rada Narodowa	"
Polityka	"
Trybuna Mazowiecka	"
JAGIELSKI/Trybuna Ludu	13-15.4.68
KRASICKI/Trybuna Ludu	"
ŁADOSZ/Trybuna Ludu	"
PRZYMANOWSKI/Życie Warszawy	13.4.68
RAKOWSKI/Polityka	"
REM/Gazeta Poznanska	13-15.4.68
SROGA/Radio Warszawa	13.4.68

14.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY:-

- REUTT Alina i ANDRUSZKIEWICZ Z. w art.pt."Ujawnić suflerów" piszą, że hasło 'my nie walczymy, my tylko informujemy' stwierdzali 'Komandosi' i ich ideowi mecenasi: JASIENICA Paweł, KISIELEWSKI Stefan, KOŁAKOWSKI Leszek, BRUS Włodzimierz, MICHNIK Adam, KURON Jacek i MODZELEWSKI Karol. Robią to dzisiaj autorzy najnowszego programu politycznej dywersji, opatrzonego tytułem "DEKLARACJA RUCHU STUDENCKIEGO". Jest to manifest małowiernych, który posiada takie hasła: "Chcemy kształt socjalizmu przybliżać społeczeństwu", "Domagamy się konsekwentnej i całościowej reformy gospodarczej uwzględniającej współzależność rozwiązań ekonomicznych z politycznymi i organizacyjnymi. Opinia publiczna winna być informowana o argumentach, które z punktu widzenia różnych grup społecznych przemawiają za i przeciw poszczególnym reformom". Albo: "Domagamy się respektowania w praktyce rachunku ekonomicznego, domagamy się przestrzegania zasad kompetencji i selekcji ludzi na odpowiedzialne stanowiska oraz odpowiedzialności za podejmowane decyzje, niezależnie od szczebla na jakim zostały podjęte". Następnie: "Prawne zagwarantowanie możliwości zrzeszania się obywateli oraz wyrażania przez nich swych potrzeb i opinii jest niezbędne dla właściwego funkcjonowania organizmu społecznego". "Usunięcie z pracy, odmowa paszportu zagranicznego nie są karami przewidzianymi przez Kodeks Karny. Należy prawnie uniemożliwić stosowanie tego rodzaju aktów w charakterze kar".
Autorzy artykułu piszą, że wiceim.KUTIN Józef odwołany ze stanowiska za protegowanie i ochronę działalności ludzi, którzy okazali się zdrajcami ojczyzny. Atakują ludzi typu KUTINA, NEUMARKA, MELLERA, GORECKIEGO, którzy siedzieli na wygodnych 'stołkach', że o takich ludziach nie pisał prof.Adam SCHAFF głosząc tezę o alienacji władzy. Atakowany jest Stefan STASZEWSKI, który współpracował z prokuratorem CHIGRYN Michałem - dyr.Biura Prezydialnego w Gen.Prokuraturze w latach stalinowskich w Wielkopolsce. Atakują koncepcje gospodarcze prof. BRUSA Włodzimierza, oraz RWE za rzekome rozmiękczanie socjalizmu. Wychowankowie ZAMBROWSKICH i BRUSÓW za codzienny obowiązek uważali słuchać dzienników radiowych w oryginale z trzech źródeł: Monachium, Londyn, Paryż. Krytykują wizyty zagraniczne Barbary TORUNCZYK w 1966 i Adama MICHNIKA w 1964 w Paryżu, którzy rzekomo spotykali się tam z pracownikami paryskiego miesięcznika "KULTURA" i RWE (m.in.MICHNIK miał spotkać się z pracownikiem RWE - Tadeuszem NOWAKOWSKIM). Wracającego MICHNIKA Adama z Paryża do Polski poddano rewizji celnej i znaleziono u niego broszury i wydawnictwa antypolskie i antykomunistyczne. Antykomunizm RWE i modelowe koncepce ekonomiczne prof.BRUSA Włodzimierza, alienacyjne tezy prof.SCHAFFA Adama i dorobek amerykań-

14.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY:- c.d. REUTT/ANDRUSZKIEWICZ:-

- skich ośrodków marksologicznych, syjonistyczna zajadłość to m.in. składniki z których gotowano program wyzwolenia polskiej klasy robotniczej, zawarty w "DEKLARACJI RUCHU STUDENCKIEGO". - - cf.Walka Młodych, 14.4.68.

- WYSZNACKI Leszek w art.pt."Nowa sytuacja" porusza sprawę kampanii rzekomych oszczerstw skierowanych przeciwko PRL i prowadzonej przez szpiegów, renegatów i pisarzy między innymi. - cf.STOLICA, 14.4.68.

- BILINSKI Wacław w art.pt."Trzy grosze naiwnego" zastanawia się nad niektórymi aspektami 'wypadków marcowych', m.in. nad systemem przywilejów w PRL. Przytacza epizodę wypadku samochodowego (służbowego), którym jechał sym Min.LESZA w towarzystwie doc.Janiny ZAKRZEWSKIEJ z Wydz.Prawa UW i próby zatuszowania wypadku przed MO. Autor artykułu mówi o zmowie milczenia, cenzurze w prasie itp. Mówi także o przywilejach Min.BILLIGA Wilhelma, ZAMBROWSKIEGO Romana i jego syna Antoniego. Atakuje seniorów SZLAJFERA i STRASSERA - - cf.ODGŁOSY, 14.4.68

- JAWORSKI M.A. w art.pt."Gdy do głosu doszedł rozsądek" atakuje RWE za różne rzeczy. M.in., że podała nazwiska studentów, którzy zostali ukarani przez Kolegia orzekające za udział w wiecu studentów dn.11.3.68 Atakuje prasę lubelską, że dopiero po trzech dniach informowała o demonstracjach studentów w Warszawie. Potępia te demonstracje. - - cf.KAMENA, Lublin, 14.4.68.

- TOEPLITZ Krzysztof Teodor w art.pt."Trend antyinteligencki" pisze o wydarzeniach marcowych. Mówi o kawiarnianym polityku, który staje się niebezpieczny nie jako rywal do władzy, a uczeń czarnoksiężnika, zaplątany w zbyt skomplikowanym mechaniźmie, którym nie umie się racjonalnie posługiwać i może wywołać awarię. Dalej pisze o inteligencji technicznej potrzebnej do gospodarki nowoczesnej. Atakuje ludzi na ciepłych posadach, których dzieci rozbijają się rzadko prywatnym samochodem - cf.KULTURA, 14.4.68.

- SZELĄG Jan w art.pt."Tak i nie" pisze o studentach i ich rezolucjach poruszanych w prasie. Jest za nawiązaniem dialogu z młodzieżą. Polemizuje z serią artykułów prof.ŻYCHOWSKIEGO Mariana, opublikowanych w ŻYCIU WARSZAWY pt."Jak wychowywać młodzież" pod wpływem demonstracji studenckich - cf.KULTURA, 14.4.68.

15.IV.1968
(poniedziałek)

KRAKÓW:- Dymisje.

- LUKAWER Edward, st.asyst.Kat.Ekon.Polit. Wyższej Szk.Ekonomicznej wyrzucony z posady i z PZPR.
- REITER Andrzej, asystent Kat.filozofii naturalnej Uniw.Jagiel. wyrzucony z posady i z PZPR.

-cf.REUTER/Warsaw, 15.4.68 i 16.4.68, oraz Trybuna Ludu, 16.4.68

ARTYKUŁY:- KOMENTARZE:-

- KUREK Mieczysław w komentarzu pt."Wielki tydzień w Sejmie" atakuje m.in.wszelkiego rodzaju bankrutów i awanturników politycznych, rewizjonistów, syjonistów, nihilistów, trockistów, kosmopolitów i resztki katolickiej reakcji zgrupowanej w Klubie "ZNAK". Dalej krytykuje książki prof.SCHAFFA Adama, BAUMANA Zygmunta, BRUSA Włodzimierza, BACZKI Bronisława, KOŁAKOWSKIEGO Leszka i innych. Na koniec stwierdza, że czystki począwszy od góry powinny być przeprowadzone do końca - - cf.Radio Warszawa II, 15.4.68

- OLCHA Antoni (czł.ZG ZLP) w programie TV "Wieczorne rozmowy" mówił na temat 'Pisarze a społeczeństwo'. Przytacza fragmenty przemówienia GOMUŁKI wygłoszonego w 1964 w Lublinie na jubileuszowym Zjeździe ZLP, oraz krytykuje niektórych kolegów ze środowiska literackiego Warszawy - cf.Telewizja Polska, 15.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.15.4.68.

REUTER/Warsaw	15.4.68	16.4.68
KUREK/Radio Warszawa II	"	
OLCHA/Telewizja Polska	"	
Trybuna Ludu	16.4.68	

16.IV.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Zmiany personalne:

  - SMYCZYNSKI Jerzy został powołany pełnomocnikiem rządu do spraw deglomeracji Warszawy na miejsce zwolnionego 12.3. 68 Fryderyka TOPOLSKIEGO.

    -cf.UPI/REUTER/Warsaw, 16.4.68, LE MONDE,18.4.68

- Aktyw studencki ZMSW rozpoczął dwu-dniowe seminarium - - cf.Radio WarszawaI, 16.4.68

Dymisje.

- POSTOŁOW Aleksander - ze stan.dyr.Domu Wydawn.w Łodzi, na jego stanowisko został powołany pisarz JAŻDŻYNSKI Wiesław.
- STRYJER Seweryn, - zwoln.ze stan.z_cy dyr.dept.GKFiT.
- ŁASKI Kazimierz - prof.zrezygn.ze stan.przewodn.oddz.warsz.Polskiego Tow.Ekonomicznego.
- SZECHTER Leon - zrezygn.ze stan.przewodn.TPPR Szczecin
- HIRSZFELD Tadeusz, dyr.Miejskiego Przedsięb.Budowlanego wydalony ze stanowiska i z PZPR.
- RAŁOWSKI Bronisław, nacz.dyr.Zjedn.Przem.Dziewiarskiego i Pończoszn. w Łodzi zwolniony ze stanowiska.
- LICHTSZAJN Leon,
- RABINOWICZ Izrael, z-ca dyr d/s prod.w Zejdn.Przem.Dziewiarskiego i Pończoszniczego w Łodzi zwolniony ze stanowiska.

  - cf.UPI/REUTER/Warsaw, 16.4.68, LE MONDE, 18.4.68, Głos Pracy,17.4.68

POZNAN:-

- SPYCHALSKI Marian, przewodn.Rady Państwa na spotkaniu w Zakł.im. Cegielskiego, atakował reakcyjne, rewizjonistyczne i syjonistyczne elementy za wywołanie zamieszek w PRL - cf.Radio Warszawa II, 17.4.68

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, WYWIADY:-

- BERMAN Jakub, b.wiceminn.Bezpieki, oraz ZAMBROWSKI Roman i STASZEWSKI Stefan zostali oskarżeni o udzielanie pomocy w prowokowaniu incydentów studenckich - cf.Żołnierz Wolności, 16.4.68

- POLANSKI Antoni, prof.dr. prorektor Uniw.Warszawskiego w wywiadzie pt."Rok akademicki kończy się w czerwcu, ale nie dla wszystkich..." powiedział, że ok.1300 byłych studentów w rozwiązanych przez rektora UW kierunkach, oczekuje decyzji w sprawie ponownego przyjęcia ich w mury uczelni, oraz że zostały powołane specjalne komisje wydziałowe do rozpatrywania zgłoszonych do 6.4.68 podań studentów - cf.Sztandar Młodych, 16.4.68, UPI/REUTER/Warsaw, 16.4.68. Władze UW odłożyły na koniec kwietnia 1968 decyzje w sprawie ponownego przyjęcia tych 1300 studentów na zamknięty 28.3.68 fakultety, prawdopodobnie dlatego

16.IV.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, WYWIADY:-

- c.d.wywiadu prorektora POLANSKIEGO:-
by odstraszyć studentów od zorganizowania wiecu zapowiedzianego na 22.4.68 - cf. RANDAL/NYTimes, 17.4.68.

- ŁADOSZ Jarosław, doc.dr., Kier.Kat.Filozofii Uniw.Wrocławskiego mówił na temat "Pojęcia wolności słowa, wolności publikacji". Powiedział, że w PRL nie wolno było krytykować BAUMANA Zygmunta, KOŁAKOWSKIEGO Leszka, BRUSA Włodzimierza, SCHAFFA Adama, oraz, że nie było wolno tknąć Encyklopedii PWN. Atakował także prof.ŻÓŁKIEWSKIEGO Stefana. Krytykował Karola JASPERSA, niemieckiego egzystencjonalistę - cf.Radio Warszawa I, 16.4.68.

- ŁUKASZEWICZ Witold, prof.dr.,rektor Uniw.im.M.Kopernika w TORUNIU w rozmowie na temat "Co działo się na Uniwersytecie Torunskim?.." powiedział o przebiegu wieców studentów w marcu br. i stwierdził, że żaden student UMK nie został z powodu zamieszek zawieszony bądź wydalony z uczelni, oraz że ani w mieście, ani też na terenie uczelni nie doszło do jakichkolwiek starć z MO czy z ORMO - cf.POMORZE,16-30.4.68

- SŁOMINSKI Józef, doc.dr., rektor Wyższej Szkoły Inżynierii w BYDGOSZCZY w wywiadzie udzielonym na temat postawy studentów WSI w Bydgoszczy w czasie wydarzeń marcowych. Stwierdził, że na uczelni w Bydgoszczy była agitacja emisariuszy przybyłych z Warszawy i za pomocą rozrzucania różnego rodzaju ulotek i rezolucji uchwalonych na nielegalnych wiecach w innych ośrodkach akademickich, wypisywaniu różnego rodzaju antypaństwowych haseł itp. starano się podniecić umysły studentów WSI. - cf.POMORZE, 16-30.4.68.

- Art.pt.Wierni ślubowaniu - ...'w szczęściu wszystkiego są wszystkie cele..." ZAWADA Zbigniew i ŻUKOWSKI Zbigniew piszą o wydarzeniach studenckich, a szczególnie o demonstracji studentów Uniw.im.Adama Mickiewicza w POZNANIU. Autorzy artykułu pytają się, dlaczego studenci Poznania zachowali rozsądną postawę i nie zawiedli zaufania społeczeństwa. Spotkanie studentów z członkami Senatu UAM i z innymi pracownikami nauki trwały przez kilka dni. Rozmowy prowadzili ze studentami: prof.WĄSICKI Jan, czł.PZPR i poseł na Sejm, oraz I-sekr.KU PZPR UAM w osiedlu akademickim Winogrady. Przytoczone są wypowiedzi adiunkta dr.ROGI Antoniego, oraz doc.dr. ŁOPATKI Adama, kier.Studium Nauk Politycznych, że dzięki niemu na Wydz.Prawa w końcu marca br. rozprowadzono wśród studentów 2000 egz.zbioru obowiązujących w PRL przepisów o zgromadzeniach. Prowadzi on także Koło Młodych Polityków, do którego należą studenci z różnych uczelni Poznania -

16.IV.1968
(wtorek)

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:	
UPI/Warsaw	16.4.68
REUTER/Warsaw	"
Żołnierz Wolności	"
ŁADOSZ/Radio Warszawa	"
POLANSKI/Sztandar Młodych	"
ŁUKASZEWICZ/Pomorze	16-30.4.68
SŁOMINSKI/Pomorze	"
Radio Warszawa	17.4.68
Głos Pracy	"
RANDAL/NYTimes	"
Le MONDE, Paris	18.4.68

17.IV.1968
(środa)

WARSZAWA:-

- Drugi dzień seminarium aktywu studenckiego ZMW, na którym Komendant MO gen.PIETRZAK Tadeusz omówił genezę ostatnich zajść w środowisku studenckim i odpowiadał na dużo pytań młodzieży - cf.Radio Warszawa I 17.4.68.

- Spotkanie stołecznego aktywu partyjnego na którym przemawiał I-sekr. KW PZPR Józef KĘPA. Referat jego nosił tytuł: "Wzrost aktywności i siły państw" (skrót ref. - cf.Tryb.Ludu, 19.4.68). W referacie powołuje się na przemówienie Gomułki z dn.19.3.68, oraz na przemówienie CYRANKIEWICZA i KLISZKI Zenona wygłoszone na ostatniej sesji sejmowej. KĘPA informuje, że w okresie marca i kwietnia podjęto w Warszawie 164 decyzje natury partyjnej i personalnej. Odwołano ze stanowisk 80 osób, w tym 14 w randze ministrów lub wiceministrów, 12 dyrektorów departamentów i szefów instytucji, 30 pracowników frontu ideologicznego. Usunięto 97 osób z PZPR. Poniosła kary znana grupa 'wichrzycieli ze środowiska studenckiego. Wyciągnięte zostały wnioski służbowe w stosunku do niektórych rodziców z tytułu partyjnej odpowiedzialności za wychowanie dzieci, a niekiedy za solidaryzowanie się z ich poglądami i działalnością. Zostali usunięci niektórzy pracownicy nauki Uniw.Warszawskiego i w stosunku do nich zostały wyciągnięte wnioski partyjne. Zapowiedział poprawę składu socjalnego studentów ze studiów stacjonarnych. Działacze partyjni prowadzą spotkania ze studentami, których liczba obejmie 14.000. Spotkania kontynuowane będą po przerwie wiosennej. Dalej wspomniał interpelację poselską Koła "ZNAK". Zaatakował syjonizm w PRL, twierdząc, że występowanie przeciw syjonizmowi nie może osłabiać walki z siłami reiwzjonistycznymi, który jest zakorzeniony szczególnie w Warszawie, z tendancjami liberalno-burżuazyjnymi, z politycznymi ambicjami reakcyjnej części kleru czy hierarchi kościelnej, z różnego rodzaju polityczną reakcją. Potępia przywódców i inspiratorów demonstracji.
  Na spotkaniu Janusz ZARZYCKI, b.przewodn.St.RN w Warszawie został zwolniony z obowiązków czł.KW PZPR m.st.Warszawy. - cf.Trybuna Ludu, 18.4.68 i 19.4.68, Życie Warszawy, 19.4.68 i REUTER/Warsaw, 19.4.68. i 19.4.68

DYMISJE:-

- ZIÓŁKOWSKA Alicja zwolniona ze stanowiska?
- IZRAELISZ Moniszzwolniony ze stanowiska ?
- PRZYTYK Andrzej zwolniony ze stanowiska?
- GRANAS Przemysław zwoln. ze stan.dyr.Zakł.Przem.Pończoszniczego im. M.Buczka w ŁODZI.
- SZTROWAJS Józef, zwoln.ze stan.kier.Ośrodka Wzornictwa Wyrobów Pończoszniczych w ŁODZI.

17.IV.1968
(środa)

DYMISJE c.d.

- WAJSKOPF Grzegorz
- KUPERMAN Marek
- DREWNIAK Adam
- WAJSBROT Mojżesz
- DORFSMAN Henryk

Tych 5-ciu w/w wyrzucono ze ZBoWiD-u oddz.Lublin.

-cf.AFP/Varsovie, 17.4.68, Głos Pracy, 17.4.68, Sztandar Ludu,17.4.68 UPI/Warsaw, 17.4.68.

POZNAN:-

- SPYCHALSKI Marian, przewodn.Rady Panstwa i czł.BP KC PZPR na spotkaniu z załogą Cegielskiego powiedział m.in., że osiągnięcia PRL są solą w oku międzynarodowego imperializmi, syjonizmu i niedobitków rodzimej reakcji wszelkiej maści, że wrogowie PRL w marcu br. uczynili próbę osłabienia socjalizmu, skłócenia narodu, przeciwstawienia młodzieży studenckiej klasie robotniczej - cf.Życie Warszawy, 18.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE, WYWIADY:-

- DRABAREK S. atakuje w "KURIERZE POLSKIM" dyrekcję Panstwowego Teatru Żydowskiego w Warszawie, za to, że nie potępiła oskarżenia Zachodu, że w PRL panuje antysemityzm. Atakuje b.członka tego Teatru Henryka GRYNBERGA, który wybrał wolność w Stanach Zjednoczonych Ameryki - -cf.UPI/Warsaw, 17.4.68 i RANDAL/NYTimes, 18.4.68.

- Płk.NOWINSKI Marian w art.pt."Nie kawka i nie gołąb czyli Stefan KISIELEWSKI" krytykuje artykuł KISIELA pt."Fumy w Wygwizdowie, czyli o konserwatyźmie" ogłoszony w Tygodniku Powszechnym Nr.37/1966. Artykuł NOWINSKIEGO jest też powtórzpny. Jego pierwsza wersja ukazała się na początku września 1966 w "Żołnierz Wolności" - cf.Żołnierz Wolności, 17.4.68.

- Doc.dr.DOBROSIELSKI Marian, prodziekan Wydz.Filozofii Uniw. Warszawskiego w rozmowie pt."Trujące źródło" podaje swoje refleksje z demonstracji studentów - cf.Głos Pracy, 17.4.68.

17.IV.1968
(środa)

Źródła informacji na temat wydarzeń w PRL.

Radio Warszawa	17.4.68	
AFP/Varsovie	"	
UPI/Warsaw	"	
Głos Pracy	"	
Sztandar Ludu, Lublin	"	
DRABAREK/Kurier Polski	"	
Płk.NOWINSKI/Żołnierz Wolności	"	
Doc.DOBROSIELSKI/Głos Pracy	"	
REUTER/Warsaw	18.4.68	19.4.68
Trybuna Ludu	"	19.4.68
Życie Warszawy	"	"
RANDAL/NYTimes	"	

18.IV.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- Uroczystości ku czci 25-rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim odbyły się z udziałem gen.MOCZARA. Przemawiał RUSINEK Kazimierz atakując Żydów na Zachodzie - cf.UPI/Warsaw, 18.4.68 i 19.4.68, REUTER/Warsaw, 18.4.68 i NYTimes, 19.4.68.

- Krajowa narada działaczy ZZ Pracowników Kultury i Sztuki. W dyskusji poddano krytyce niedostatki pracy ideowo-politycznej w środowiskach twórczych i instytucjach upowszechniania kultury. Zwrócono uwagę na potrzebę przeciwdziałania niezdrowym zjawiskom w kinematografii - cf.Radio Warszawa I, 19.4.68.

DYMISJE:-

- prof.DOBROWOLSKI Juliusz, wyrzucony z PZPR (dym z-ca dyr.d/s chemii Instytutu Badań Jądrowych.
- ŻARNOWIECKI Krzysztof, czł.Instytutu Badań Jądrowych na Żeraniu - wyrzucony z PZPR.
- cf.UPI/Warsaw i Trybuna Ludu, 18.4.68.

LUBLIN:-

- Gen.KORCZYNSKI Grzegorz na wiecu społeczeństwa Lublina stwierdził, że wyrazem jedności narodu polskiego jest zdecydowane potępienie warcholskich i antypolskich poczynań zbankrutowanych politykierów, rewizjonistów i syjonistów, oraz niedobitków reakcji wszelkiej maści i odcieni, którzy usiłują siać zamęt niepokoju w kraju - cf.Radio Warszawa 18.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

Stany Zjednoczone:-

- Uroczystości ku czci 25-rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim odbyły się wieczorem w Nowym Jorku. Przemawiali: dr.Józef O.LICHTEN i Stefan KORBONSKI - cf.RFE/New York, 19.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:-

UPI/Warsaw	18.4.68	19.4.68
REUTER/Warsaw	"	
Radio Warszawa	"	"
Trybuna Ludu	"	"
RFE/New York	19.4.68	
New York Times	"	

19.IV.1968
(piątek)

WARSZAWA:-

- Plenum ZG ZMS poświęcone zadaniom Związku w pracy ideowo-politycznej odbyło się z udziałem czł.BP KC PZPR Ryszarda STRZELECKIEGO, który w dyskusji odpowiadał na pytania i wątpliwości nurtujące środowisko młodzieżowe. Referat wygłosił przewodn.ZG ZMS Andrzej ŻABINSKI nawiązując do wypadków marcowych w PRL - cf.Radio Warszawa I, 19.4.68, oraz Życie Warszawy, 20.4.68.

- JAROSINSKI Witold - sekr.KC PZPR odpowiadał w Zakł.im.Dimitrowa w Warszawie na liczne pytania, naświetlając istotę i źródło wydarzeń marcowych w PRL, a także wynikające z nich konsekwencje - cf.Radio Warszawa II, 20.4.68, oraz Trybuna Ludu, 21.4.68.

KRAKÓW:-

- Obrady Plenum KW PZPR na temat sytuacji politycznej w środowisku studenckim i aktualnych zadań stojących przed wojewódzką instancją partyjną. Stwierdzono nienajlepszą sytuację panującą w środowisku krakowskich wyższych uczelni - Radio Warszawa I, 19.4.68 i Życie Warszawy, 20.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Dymisje:
  - PANKOWSKI Ignacy, wiceprokurator Prokuratury Woj.w Łodzi wyrzucony z PZPR.
    - cf.Radio Warszawa, 19.4.68.

ARTYKUŁY, KOMUNIKATY:-

- Komunikat mówiący, że pierwsza broszura Kazimierza KĄKOLA pt."Pytania i odpowiedzi" została wydana przez Wydawnictwo "ISKRY". Broszura zawiera KĄKOLA teksty wystąpień telewizyjnych w związku z demonstracjami studentów w Warszawie i w innych miastach PRL - cf.Radio Warszawa I, 19.4.68, Trybuna Mazowiecka(dodatek), 19.4.68.

- Komunikat, że członkowie POP przy wrocławskim oddziale ZLP postulują zwołanie ogólnopolskiej narady pisarzy-członków PZPR, oraz, że wyrażają poparcie uchwale POP oddz.warszawskiego ZLP z dn.2.4.68 w sprawie usunięcia tych pisarzy z szeregów ZLP, którzy szkodzą środowisku literackiemu i społeczeństwu - cf.Życie Warszawy, 19.4.68.

19.4.1968
(piątek)

ARTYKUŁY, KOMUNIKATY c.d.

- PRZYSIĘŹNY Grzegorz w art.pt."Praca wychowawcza na wyższych uczelniach - kierunek na zaangażowanie" pisze, że dzieci robotników i chłopów przeważają na Łódzkich uczelniach i przyświeca im patriotyzm. Pisze o słabościach młodzieżowych i studenckich organizacjach. Atakuje doc.S.AMSTERDAMSKIEGO, że pozwolił studentom na swoim wykładzie uczcić minutą ciszy kolegów pobitych w Warszawie. Krytykuje także postawę rektora Łódzkiego Uniwersytetu prof.dr. PIĄTOWSKIEGO J. - cf.Głos Robotniczy, Łódź, 19.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

- ABEL Teodor, BRZEZINSKI Zbigniew, FRYLING Jan, GROSS Feliks, KRZYŻANOWSKI Ludwik, KRZYWICKI Jerzy, WANDYCZ Damian S. - podpisali list do redakcji New York Times jako członkowie egzekutywy Polskiego Instytutu Sztuki i Nauki w Ameryce w którym wyrażają głęboki niepokój ze względu na obecną kampanię skierowaną przeciwko intelektualistom i Żydom w PRL - cf.New York Times, 19.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:-

Radio Warszawa	19.4.68	20.4.68
Trybuna Mazowiecka (dodatek)	"	
Życie Warszawy	"	"
PRZYSIĘŹNY/Głos Robotniczy,Łódź	"	
NEW YORK TIMES	"	
Trybuna Ludu	21.4.68	

20.IV.1968
(sobota)

WARSZAWA:-

Posiedzenie Rady Naczelnej ZHP na którym KINECKI Wiktor, naczelnik ZHP w referacie swoim,podkreślił, że harcerze zdecydowanie przeciwstawili się próbom wciągnięcia ich do wydarzeń marcowych w PRL - cf.Radio Warszawa I, 20.4.68.

- Narada w Audytorium Maximum Uniw.Warszawskiego ZMS-owców oraz aktywu ZMS ze stołecznych zakładów pracy nad wnioskiem wynikającym z wydarzeń marcowych dla pracy wychowawczej wśród młodzieży. W spotkaniu uczestniczył prorektor prof.RYBICKI Zygmunt. Przemawiał przewodn.ZU ZMS przy Uniw.Warszawskim - ŁUKASZEWICZ Ryszard - cf.Radio Warszawa I, 20.4.68 i Sztandar Młodych, 22.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Jubileusz 60-lecia ZZ Włókniarzy z udziałem premiera CYRANKIEWICZA Józefa, który w swoim przemówieniu nawiązał do ostatnich demonstracji studenckich, podkreślając że ogromna ilość młodzieży stoi na płaszczyźnie socjalizmu - cf.Radio Warszawa II, 20.4.68 i Trybuna Ludu, 21.4.68.

OLSZTYN:-

- Spotkanie aktywu partyjnego Olsztyna, na którym I-sekr.KW PZPR TOMASZEWSKI Stanisław oświadczył, że demonstracje studentów w marcu br. stały się próbą postaw i poglądów politycznych dla wszystkich działaczy - cf.Radio Warszawa I, 20.4.68 i Życie Warszawy, 21.4.68.

POZNAN:-

- Literaci wielkopolscy na zebraniu odcięli się w zdecydowanej formie od uchwały nadzw.zebrania oddz.warszawskiego ZLP z dn.29.2.68 i solidaryzują się w pełni z uchwałami POP i czł.ZSL oddz.warszawskiego ZLP oraz ZG ZLP - cf.Radio Warszawa I, 20.4.68, i Życie Warszawy, 21.4.68

ARTYKUŁY:-

- Art.red.pt."Naszym zdaniem" nawołuje do dialogu z młodzieżą na tle ostatnich żądań studentów - cf.Express Wieczorny, 20.4.68.

- POLLACK Juliusz w art.pt."Fundament niepodległości Polski" pisze na temat sojuszu polsko-radzieckiego i atakuje NRF - cf.Express Wieczorny 20.4.68.

20.IV.1968
(sobota)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

- CZECHOSŁOWACJA:-
  - 80 słowackich pracowników kultury wysłało list do Rady Państwa PRL i do PZPR prosząc o zaprzestanie represji władz polskich wobec studentów i intelektualistów - cf.REUTER/Prague, 20.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.20.4.68.

Radio Warszawa	20.4.68
Express Wieczorny	"
POLLACK/Express Wieczorny	"
REUTER/Prague	"
Trybuna Ludu	21.4.68
Życie Warszawy	"
Sztandar Młodych	22.4.68.

21.IV.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Niektórzy przywódcy studentów zostali aresztowani aby zapobiec ewentualnym demonstracjom w dniu jutrzejszym - RANDAL/NYTimes 23.4.68 UPI/Warsaw, 23.4.68.

ARTYKUŁY, POLEMIKI, KOMENTARZE:-

- DANISZEWSKI Tadeusz, dyr.Zakładu Historycznego Partii przy KC PZPR polemizuje z artykułem dr.GOŁĘBIOWSKIEGO Janusza, opublikowanym w Trybunie Ludu Nr.97/68 pt."Antykomunizm todze nauki". - cf.Trybuna Ludu, 21.4.68.

- GOŁĘBIOWSKI Janusz zamieszcza swoje uwagi do polemiki j.w. Tadeusza DANISZEWSKIEGO - cf.Trybuna Ludu, 21.4.68.

- GONTARZ Ryszard w art.pt."Olimp" kontynuuje swój atak na polski przemysł filmowy zapoczątkowany w tym samym piśmie dnia 7.4.68. Pisze, że jego poprzedni artykuł wzbudził dużą reakcję - cf.Prawo i Życie, 21.4.68.

- JAŻDŻYNSKI Wiesław w art.pt."Pisarze do pióra" pisze, że to hasło pojawiło się podczas wydarzeń marcowych w PRL. Pisze o nadzw.waln.zebraniu oddz.warszawskiego ZLP z dn.29.2.68 i krytykuje wypowiedzi Stefana KISIELEWSKIEGO i Artura MIĘDZYRZECKIEGO - cf.Odgłosy, 21.4.68

- SOKORSKI Włodzimierz w programie "Rydioproblemy" zapytuje się dlaczego dopiero teraz wyjaśnia się wiele starych spraw, niewłaściwych posunięć. Czyżby smutne wydarzenia studenckie stały się początkiem wielkiej dyskusji w kraju. Powiedział, że nawet wysokie stanowisko nie obroni od krytyki błędów i niedopatrzeń. Atakuje byłych działaczy partyjnych: STASZEWSKIEGO Stefana, BERMANA Jakuba, ZAMBROWSKIEGO Romana. Pracowników naukowych: BACZKĘ Bronisława, BAUMANA Zygmunta, MORAWSKIEGO Stefana, KOŁAKOWSKIEGO Leszka, oraz pewnych pisarzy, o syjonistycznej zajadłości przeciwko socjalizmowi, że środowiska studenckie stały się łatwym żerem dla wrogiej działalności - cf.Radio Warszawa II, 21.4.68.

Reakcje zagraniczne na wydarzenia w PRL:-

- WIELKA BRYTANIA:-
  - Żydzi angielscy przewidują demonstrację protestującą przeciwko kampanii antysemickiej w PRL,w połączeniu z uroczystościami, które odbędą się w Anglii z okazji 25-rocznicy Powstania w Getcie Warszawskim - cf.Observer, 7.4.68, RFE/Londyn, 8.4.68.

21.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY: c.d.

- Dwutygodnik "PRAWO i ŻYCIE" zamieszcza list otwarty zespołu redakcyjnego do lorda RUSSELLA Bertranda w związku z jego listem ogłoszonym w dzienniku londyńskim "THE TIMES" dnia 6.4.68. protestującym przeciwko zwolnieniu profesorów [redacted] Uniwersytetu Warszawskiego - -cf.Radio Warszawa I, 19.4.68

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.21.4.68.

Radio Warszawa		19.4.68	21.4.68
OBSERVER/London	7.4.68		
RFE/London	8.4.68		
DANISZEWSKI/Tryb.Ludu			"
GOŁĘBIOWSKI/Tryb.Ludu			"
Prawo i Życie			"
GONTARZ/Prawo i Życie			"
JAŻDŻYNSKI/Odgłosy			"
SOKORSKI/Radio Warszawa			"
RANDAL/NYTimes			23,4.68
UPI/Warsaw			"

22.IV.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- Dzisiaj upływa termin ultimatum postawionego przez studentów Uniw. Warszawskiego w dniu 28.3.68 dla władz celem dania odpowiedzi na ich żądania - cf.REUTER/Warsaw 30.3.68 i 1.4.68, oraz UPI/Warsaw, 1.4.68. Policja była w pogotowiu na wypadek rozruchów studentów. Na Uniw. Warszawskim i na Politechnice Warszawskiej było spokojnie. Zapowiedziane wiece na tych uczelniach nie odbyły się - cf.UPI/REUTER/Warsaw 22.4.68. Niektórzy przywódcy studentów zostali aresztowani wcześnie rano, aby zapobiec ewentualnych demonstracjom - cf.RANDAL/NYTimes, UPI/Warsaw 22.4.68. Ostrzeżono studentów, że grożą im konsekwencje jeśli będą demonstrować - cf.UPI/Warsaw, 23.4.68

- Narada aktywu polityczno-społecznego i naukowego Uniwersytetu Warszawskiego przy udziale 1000 osób z aktywem PZPR, ZSL, SD, ZMS, ZSP i Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz bezpartyjnych pracowników naukowych. Naradę zagaił I-sekr.KU PZPR przy UW - doc.JEZIERSKI Andrzej. Przemówienie wygłosił rektor UW prof.TURSKI Stanisław. Na wniosek dr.KUPISA Tadeusza uchwalono rezolucję - cf.Trybuna Ludu, 24.4.68 Sprawozdanie z tej narady - cf.Nowe Drogi, Nr.5/68.

- Walny zjazd delagatów SPAM (Stow.Polskich Artystów Muzyków). Na zjeździe krytykowano KISIELEWSKIEGO Stefana i MYCIELSKIEGO Zygmunta - cf.Trybuna Ludu, 23.4.68.

ŁÓDŹ:-

- Pisarze Łodzi protestują w rezolucji przeciwko szkalowaniu dobrego imienia PRL i solidaryzują się z polityką PZPR i rządu - cf.Radio Warszawa I, 22.4.68 i Trybuna Ludu, 23.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:-

- "SZTANDAR MŁODYCH" donosi, że niedwno wyrzuceni ze szkół wyższych studenci zostali wciągnięci do wojska - cf.REUTER/Warsaw, 22.4.68

- KARDASZEWICZ Jan, student Uniw.Warszawskiego w liście do redakcji pt."Studenci do nauki - tak,ale..." pisze, że hasło to pojawiło się często po 8.3.68 na wiecach i zebraniach w zakładach pracy całej PRL, że społeczeństwo ma prawo domagać się efektywnego wykorzystania przeznaczonych pieniędzy, a studenci korzystający z nich powinni koncentrować się na nauce. Apeluje do dialogu ze studentami - cf.Słowo Powszechne, 22.4.68.

22.IV.1968
(poniedziałek)

ARTYKUŁY, KOMENTARZE c.d.

- CZERNIEWSKI Andrzej w komentarzu dnia mówił na temat wypadków marcowych że w jeden obóz połączyli swe siły syjoniści, dogmatycy, rewizjoniści, bankruci polityczni, reakcja - cf.Radio Warszawa I, 23.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:

CZECHOSŁOWACJA:-

- Komunikat, że studenci czechosłowaccy nie są wpuszczani do Polski - -cf.Radio Praga (in English) , 22.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.22.4.68

REUTER/Warsaw	30.3.68	1.4.68	22.4.68	
UPI/Warsaw		"	"	23.4.68
Radio Praga (in English)	22.4.68			
RANDAL/NYTimes	"			
Radio Warszawa	"			
KARDASZEWICZ/Słowo Powszechne	"			
Trybuna Ludu	23.4.68		24.4.68	
CZERNIEWSKI/Radio Warszawa	"			
Sztandar Młodych	"			
Nowe Drogi	Maj 1968			

23.IV.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Zebranie rozszerzonego Sekretariatu PAN z udziałem prezesa i wiceprezesów PAN. Zebrani wyrazili całkowite poparcie dla stanowiska kierownictwa PZPR wobec wydarzeń marcowych w PRL - cf.Radio Warszawa I, 23.4.68, Trybuna Ludu 24.4.68.

- Plenum Rady Uczelnianej ZSP Politechniki Warszawskiej oceniało wydarzenia marcowe i omawiało sprawy ekonomiczne-socjalne. Ocenę marcowych wydarzeń dał przewodn.RU ZMS A.NOWAK. W plenum uczestniczył prorektor prof.SMIGIELSKI H. - cf.Trybuna Ludu, 24.4.68

- Przedstawiciele wszystkich Zarządów Wojew.i Zarządów Kół "CARITAS" na zebraniu potępili działalność kół syjonistycznych - cf.Trybuna Ludu 25.4.68.

- Prof.dr.JAKUBOWSKI Jan Zygmunt, przewodn.Komisji Młodzieżowej ZBoWiD z okazji "Miesiąca Pamięci Narodowej" mówił o ciągłości historycznej i o odpowiedzialności wszystkich pokoleń za losy ojczyzny - cf.Radio WARSZAWA I, 23.4.68.

ARTYKUŁY:-

- Gen.dyw.MOLCZYK Eugeniusz w art.pt."Wykonywaliśmy i wykonywujemy wolę partii i narodu" pisze, że wrogowie zewnętrzni znaleźli sprzymierzeńców wewnątrz kraju, reprezentantów obcej, wrogiej ideologii, zbankrutowanych polityków i zagorzałych syjonistów, którzy w ślad za RWE wystąpili z antypanstwowymi i antysocjalistycznymi hasłami i podjęli raz jeszcze próbę rozbicia jedności narodu polskiego - cf.Żołnierz Wolności, 23.4.68.

- ISKRA Wiesław, doc.dr. w art.pt."Ideologiczne zaplecze ekonomii" atakuje tezy prof.DREWNOWSKIEGO Jana, MORAWSKIEGO Stefana, artykuły BRUSA Włodzimierza, KOWALIKA T., i SACHSA J., oraz atakuje Stefana ŻÓŁKIEWSKIEGO - cf. Trybuna Ludu, 23.4.68.

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:-

- FRANCJA:-
  - Intelektualiści francuscy, prof.SCHWARTZ Laurent, poeta CESAIRE Aime, sociolog NAVILLE Pierre i reżyser BLIN Roger podpisali manifest solidaryzujący się ze studentami polskimi, protestując przeciwko stanowisku reżymu PRL w związku z niedawnymi demonstracjami studentów - cf.RFE/Paris, 23.4.68.

23.IV.1968
(wtorek)

Reakcje za granicą na wydarzenia w PRL:- c.d.

- HOLANDIA:-
  - Jedenastu profesorów uniwersyteckich protestowało przeciwko represji stosowanej wobec studentów i profesorów polskich przez reżymowe władze PRL. List protestacyjny wysłali do ambasadora PRL w Belgii Stanisława ALBRECHTA - cf.RFE/Brussels, 23.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL dn.23.4.68

Radio Warszawa	23.4.68	
prof.JAKUBOWSKI/Radio Warszawa	"	
gen.MOLCZYK/Żołnierz Wolności	"	
doc.ISKRA/Trybuna Ludu	"	
RFE/Paris	"	
RFE/Brussels	"	
Trybuna Ludu	24.4.68	25.4.68

24.IV.1968
(środa)

ARTYKUŁY:-

- Art.pt."Linie frontu" daje ocenę wydarzeń marcowych. Przypomina załatwienie sprawy członkostwa ZLP: KISIELEWSKIEGO Stefana, JASIENICY Pawła i GRZĘDZINSKIEGO Januarego - cf.Współczesność, 24.4.-7.5.68.

- art.pt."Nie słowa lecz postawy" atakuje interpelację posłów Koła "ZNAK" - cf.Współczeność, 24.4.-7.5.68

- SROGA Alojzy w art.pt."Samookreślenie" pisze na temat przebiegu nadzw. zebrania oddz.warszawskiego ZLP w dn.29.2.68. Atakuje posłów Koła "ZNAK". Pisarzy: WYGODZKIEGO Stanisława i KIJOWSKIEGO Andrzeja - -cf.Trybuna Ludu, 24.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:-

Współczesność (dwutyg.)	24.4.-7.5.68
SROGA/Trybuna Ludu	24.4.68

25.IV.1968
(czwartek)

TORUN:-

- Konferencja sprawozdawczo-wyborcza organizacji partyjnej Uniwersytetu im.M.Kopernika. W dyskusji dokonano analizy i oceny wydarzeń marcowych - cf.Radio Warszawa I, 25.4.68.

WARSZAWA:-

- Obrady prezydium Towarzystwa Wiedzy Powszechnej. Analizowano zadania i pracę ideowo-wychowawczą oraz wytyczono dalsze zadania dla TWP. W uchwalonej rezolucji zaatakowano ludzi spod znaku KOŁAKOWSKIEGO, BRUSA, BAUMANA i im podobnych ludzi.
- Prof.BOBROWSKI Czesław zrezygnował z funkcji prezesa TWP. - - cf.Trybuna Ludu, 26.4.68

- Obrady Komisji KC PZPR do spraw Młodzieży odbyły się pod przewodn. STRZELECKIEGO Ryszarda, czł.BP KC PZPR i sekr.KC PZPR - cf.Trybuna Ludu, 26.4.68

ARTYKUŁY:

Art.pt."Integracja" omawia pojęcie integracji środowiska literackiego - cf.Życie Warszawy, 25.4.68

Art.pt."Patriotyzm i socjalizm" na temat tła wydarzeń marcowych (fragmenty tego artykułu w "Życiu Warszawy" z dn.26.4.68) - cf.Słowo Powszechne, 25.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:

Radio Warszawa	25.4.68	
Życie Warszawy	"	26.4.68
Słowo Powszechne	"	
Trybuna Ludu	26.4.68	

26.IV.1968
(piątek)

GDANSK:-

- Oddział gdanski ZLP uchwalił rezolucję popierającą uchwałę plenum ZG ZLP aby sprawę GRZĘDZINSKIEGO Januarego, KISIELEWSKIEGO Stefana i JASIENICY Pawła skierować do Sądu Koleżenskiego ZLP - cf.Trybuna Ludu, 27.4.68.

ARTYKUŁY, KOMENTARZE:-

- Prof.dr.KIETLINSKA Zofia z Politechniki Warszawskiej w art.pt."Pedagogiczny rachunek sumienia" pisze na temat wydarzeń marcowych - -cf.Życie Warszawy, 26.4.68

- Prof.dr.KLESZCZYNSKI A., rektor Szk.Gł.Gosp.Wiejskiego w wywiadzie pt."Czy młodzież jest dojrzała?" . W wywiadzie chodzi o postawę, ogólnej uwagi i rozważania na tle marcowych wydarzeń - cf.Życie Warszawy, 26.4.68

- Art.pt."O mitach w życiu akademickim" pisany przez prof.dr.G.L.SEIDLERA rektora Uniw.im.M.Curie-Skłodowskiej w Lublinie. -cf.Trybuna Ludu, 26.4.68

ŁÓDŹ:-

- Narada uczelnianego aktywu ZMS Uniw.Łódzkiego była poświęcona wydarzeniom marcowym. W naradzie brał udział I-sekr.KŁ PZPR SPYCHALSKI Józef - cf.Radio Warszawa II, 27.4.68, Trybuna Ludu, 27.4.68
- Konfer.sprawozd.-wyborcza POP przy Akad.Medycznej w Łodzi omawiała najbliższe zadania w zw.z wydarzeniami marcowymi - cf.Tryb.Ludu,27.4.

OPOLE:-

- Zebranie partyjne przy Wyższej Szkole Pedagogicznej omawiało najbliższe zadania w zw.z wydarzeniami marcowymi - cf.Trybuna Ludu, 27.4.68.

Źródła informacji do wydarzeń w PRL:-

Prof.KIETLINSKA/ Życie Warszawy 26.4.68
prof.KLESZCZYNSKI/ Życie Warszawy "
prof.SEIDLER/Trybuna Ludu, "
Trybuna Ludu 27.4.68
Radio Warszawa "

27.IV.1968
(sobota)

ARTYKUŁY:-

- KAMINSKI Ireneusz Gwidon, prezes oddz.szczecinskiego ZLP w art.pt. "Niedobre tradycje ZLP" - atakuje warszawwki oddz.ZLP. - cf.Trybuna Ludu, 27.4.68.

28.IV.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY:-

- ADAMCZYK Stanisław i KOZUB Kazimierz w art.pt."Próba autentycznych wartości" piszą na temat stosunku ZSL do literatów i demonstracji studentów - cf.Tygodnik Kulturalny, 28.4.68.

30.IV.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY:-

- KATA Władysław, kier.Wydz.Nauki i Oświaty KW PZPR w art.pt."Co hamuje rozwój kadry naukowej" - cf. Trybuna Ludu, 30.4.68.

1.V.1968
(środa)

WROCŁAW:- Demonstracja studentów

Na innym miejscu ogłaszamy listy studentów opisujące wydarzenia we Wrocławiu 1 maja. Na podstawie tych i innych relacji świadków, którzy oglądali pochód w pobliżu trybuny honorowej, wydarzenia miały następujący przebieg.

Początkowo aresztowano studentów posądzanych o próbę organizowania manifestacji. Wkrótce potem dalszych 8 studentów znalazło się w więzieniu.

Oprócz tego pierwszy sekretarz komitetu wojewódzkiego Piłatowski wydał specjalne polecenie zakazujące studentom wrocławskich uczelni występowania w zwartej kolumnie w czasie oficjalnego pochodu. W myśl tych poleceń studenci poszczególnych uczelni mieli maszerować w osobnych oddzielonych od siebie kolumnach, każda z ludnością innej dzielnicy. Studenci Politechniki Wrocławskiej mieli kroczyć w pochodzie pierwszomajowym razem z dzielnicą fabryczną, a studenci uniwersytetu z delegacją Starego Miasta.

Pierwsi na trasę pochodu wyruszyli studenci Politechniki. Już po kilku minutach studenci Politechniki rozwinęli nagle transparenty domagające się uwolnienia aresztowanych kolegów i potępiające kłamstwa ukazujące się na łamach prasy. Maszerując skandowali głośno: „Żądamy wolności i demokracji" — „Uzdrowić sytuację gospodarczą" — „Uwolnić aresztowanych studentów".

W chwili kiedy pochód zbliżył się do Placu Teatralnego, czekali tam już uformowani w kolumnę marszową studenci Uniwersytetu. Na czele tej kolumny stali aktywiści, ZMS i ZSP z oficjalnymi transparentami wyrażającymi poparcie dla Gomułki i kierownictwa partyjnego.

Na widok swych kolegów z Politechniki kolumna Uniwersytetu Wrocławskiego jak na komendę oddaliła się od stojących w pierwszym szeregu aktywistów ZSP i ZSM, przyłączając się do studentów Politechniki i rozwijając szybko własne transparenty.

Od tego miejsca studenci Uniwersytetu i Politechniki szli ramię przy ramieniu w jednym zwartym szeregu. Razem nieśli transparenty z napisami „Aresztowano 22 studentów" — „Aresztowani to jedni z nas" — „Żądamy jawności życia partyjnego". Jednym głosem studenci Politechniki i Uniwersytetu skandowali „demokracja" „zwolnić aresztowanych studentów", „demokracja, demokracja!". Razem też wznosili w górę czerwone sztandary powtarzając okrzyk „Niech żyje 1 Maja"! — „Demokracja" — „Uwolnić aresztowanych studentów".

Kiedy zwarta kolumna studentów zbliżyła się do oficjalnej trybuny, wśród znajdujących się na niej dygnitarzy partyjnych z pierwszym sekretarzem KW Piłatowskim na czele zapanowała trudna do opisania konsternacja.

Młodzież akademicka coraz głośniej skandowała „aresztowani studenci to jedni z nas" i „prasa kłamie". Sprawozdawca radiowy starał się jak mógł zagłuszyć przybierające na sile okrzyki „zwolnić aresztowanych studentów", „demokracja, demokracja". Studenci zatrzymali się przed oficjalną trybuną stojąc tam przez blisko 20 minut i skandując nadal takie hasła jak: „Studenci pozdrawiają robotników PAFAWAGu" — „Robotnicy z nami" oraz „Studenci i robotnicy dążą do jednego celu". Te hasła młodzieży wielotysięczne tłumy mieszkańców Wrocławia witały burzą entuzjastycznych oklasków.

Studenci nie ruszali się z miejsca. Stojąc nadal przed trybuną, śpiewali Międzynarodówkę i wznosili w górę czerwone sztandary. Nadciągające w pośpiechu patrole milicji i agenci Służby Bezpieczeństwa patrzyli na to bezradnie. Nie próbowano interweniować, jako że wszystkie kamery telewizyjne skierowane były właśnie na oficjalną trybunę.

Studenci stali więc nadal twarzą w twarz z gronem znajdujących się na trybunie partyjnych dygnitarzy, wznosząc okrzyki na cześć poselskiego koła „Znak", którego posłowie wystąpili w obronie studentów masakrowanych w czasie manifestacji marcowej. Studenci skandowali „Wiwat Zawieyski" — „Jesteśmy ze ZNAKIEM" — „Uwolnić aresztowanych" I znowu te okrzyki zagłuszała burza oklasków zebranych mieszkańców Wrocławia.

Kiedy kolumna studentów zbliżyła się do gmachu wojewódzkiej komendy milicji, studenci zaczęli skandować nowe hasła: „Tajniacy do pracy" — „Konfidenci do domu". Od tej chwili kolumnie studentów zaczęły towarzyszyć samochody milicyjne. Pochód studentów posuwał się jednak dalej dochodząc ulicą Podwale do skrzyżowania z ulicą Świdnicką. Tam idącą w innej kolumnie pochodu grupę dziennikarzy studenci powitali okrzykami „Prasa kłamie".

Wkrótce potem milicja usiłowała rozpędzić pochód studentów wjeżdżając dosłownie samochodami w maszerujące szeregi i blokując przejście manifestującym. Ale nie odniosło to skutku. Studenci ponownie uformowali pochód i tak doszli do Placu Grunwaldzkiego, gdzie z własnej inicjatywy postanowili rozejść się do domów.

W kilka godzin po zakończeniu manifestacji rozeszła się wiadomość, że wielu uczestników manifestacji zostało aresztowanych

A oto co piszą studenci Wrocławia:

Z WROCŁAWIA

Droga Wolna Europo!

Jestem studentem III roku Politechniki Wrocławskiej i chciałbym opisać wam wydarzenia jakie miały miejsce w czasie pochodu pierwszomajowego we Wrocławiu. Przesyłam wam wycinek z wrocławskiej gazety „Gazety Robotniczej" i chciałbym wam zwrócić uwagę na kilka ekscesów bezczelnych kłamstw ze strony prasy „organa PZPR" (Gazeta Robotnicza jest organem PZPR).

Przede wszystkim chciałbym zwrócić wam uwagę że w tegorocznym pochodzie nam, t.zn. studentom, nie pozwolono kroczyć w pochodzie pierwszomajowym wszystkim razem. Obawiano się hecy! Podzielono nas w ten sposób że każda uczelnia szła z poszczególną dzielnicą miasta.

Mimo to Uniwersytet i Politechnika zebrały się razem na Podwalu i spokojnym krokiem ruszyły w kierunku pochodu. U zbiegu ul. Tad. Kościuszki napotkano na przeszkodę. Organa bezpieczeństwa, nasze zrzeszenie oraz rektorzy rozpędzili grupę Politechniki i Uniwersytetu.

Na dwa dni przed 1 maja Plenum Zarządu Uczelnianego ZMS zebrało najbardziej aktywną grupę członków i z *administracyjnego* nakazu tym właśnie członkom kazano nieść transparenty, rzekome niby poparcie dla tow. Wiesława i uczczenia V Zjazdu partii.

I w jaki to bezczelny sposób pisze prasa, że studenci nie z administracyjnego nakazu lecz z wewnętrznej potrzeby, z patriotycznego obowiązku skandowali z młodzieńczą werwą „My Gomułkę popieramy". Jeszcze drugi bezczelny cytat z „Gazety Robotniczej". Tutaj trzeba pogratulować wspaniałej „pamięci" red. Smolaka że potrafił tak wspaniale zapamiętać grupę studentów, która rzekomo dwukrotnie miała przemaszerować przed trybuną honorową.

Ale wróćmy do pochodu pierwszomajowego. Gdy grupa studentów pojawiła się przed trybuną, studenci zaczęli wznosić okrzyki oraz nieśli transparenty z napisem „Aresztowani studenci to jedni z nas", „Prasa kłamie", „Studenci pozdrawiają robotników z PAFAWAGU". „Robotnicy z nami", „Studenci i robotnicy dążą do jednego celu".

W tym momencie tłum obserwujący wynagrodził nas rzęsistymi brawami, a nie jak podaje prasa, że mieszkańcy Wrocławia dali tej grupie studentów jednoznaczną odprawę.

Muszę kończyć. Mieszkam w domu studenckim i nigdy nie wiadomo kto może wpaść, ale my i tak się nie boimy. Nie pozwolimy by społeczeństwo polskie żyło w propagandzie PZPR i w ciemnocie zacofania.

Proszę was przeczytajcie mój list w jednej z waszych audycji „Panorama dnia".

„ED".

-cf. "NA ANTENIE", 3(
39.6.-7.7.1968

1.V.1968
(środa)

WROCŁAW:- c.d. demonstracji studentów:

Drugi list studenta z Wrocławia:

Z WROCŁAWIA

Szanowna Redakcjo RWE!

Jestem stałym słuchaczem waszych programów. Studiuję na Politechnice i oczywiście ogromnie interesuję się problemami ruchu studenckiego w Polsce, zwłaszcza w ostatnich miesiącach. Z pewnym rozczarowaniem środowisko wrocławskie przyjęło zupełny brak informacji w RWE na temat wypadków 1-majowych we Wrocławiu. Mówiliście o Warszawie, ale przecież tam kompletnie nic się nie działo. Rozumiem was, że niezwykle trudno otrzymać jest szybko informacje nie pochodzące ze stolicy, która ma przecież korespondentów zagranicznych. Chciałbym wypełnić lukę i streścić przebieg wypadków wrocławskich.

Studenci Polit. Wrocł. postanowili wyrazić swoje niezadowolenie z powodu aresztowania kolegów (było ich 22 łącznie ze stud. Uniwersytetu). Wybrano 1 maja przewidując, i zresztą słusznie, że milicja nie użyje siły w dniu takiego święta. Przygotowano dużą ilość transparentów, które potem powiewały na trasie pochodu. Podczas formowania się pochodu przed gmachem Politechniki różni ludzie starali się zabierać hasła i namówić studentów do zaniechania demonstracji. Do takich konfidentów należał m.in. dr Anatol Szakowicz. Studenci nie dali się zastraszyć i przeprowadzili odważnie i konsekwentnie swą demonstrację.

Można sobie wyobrazić jakie było ogromne zaskoczenie na trybunie, gdzie był także Piłatowski. Sprawozdawca radiowy został zupełnie zbity z tropu, zmyślał fikcyjne hasła, starał się jak mógł przekrzyczeć skandującą młodzież „zwolnić studentów", „demokracja". Ludzie na chodnikach klaskali ku zgorszeniu milicji i trybuny honorowej. Studenci nieśli hasła: „Więcej zaufania do studentów", „Aresztowani to jedni z nas", „Żądamy jawności życia partyjnego", „Aresztowano 22 studentów". Niesiono też emblematy ZSP.

Nie trudno domyśleć się jakie były nazajutrz w „Słowie Polskim" i „Gazecie Robotniczej" „recenzje" na temat rzekomej grupki nieodpowiedzialnych 200-300 osób (tak pisała prasa), podczas gdy było nas grubo, grubo więcej. Potem, a jakże, potępiono nas, jak to dziś w modzie. Bezczelnie skłamano, że żadna ręka nie podniosła się w naszą stronę, że ludzie stali obojętni i zgorszeni.

-cf."NA ANTENIE", 30.6.-7.7.1968

Fragmenty art.pt."Incydent w pochodzie - Za tarczą święta pracy" na temat demonstracji studentów we WROCŁAWIU - cf.Słowo Polskie,5-6.V.68

* * *

W dniu 1 Maja około godziny 12 blisko 300-osobowa grupa studentów Politechniki wyposażonych w transparenty z hasłami nawiązującymi do marcowych wystąpień, włączyła się do jednej z kolumn dzielnicowych i skandując znane skądinąd slogany, przeszła przed trybuną. Następnie Podwalem znów wróciła na ulicę Świdnicką, gdzie usiłowała wmieszać się w szeregi słuchaczy Uniwersytetu. Spotkała się jednak z tak zdecydowaną odprawą, że zaniechawszy pierwotnego zamiaru dołączyła do najbliższej kolumny manifestantów i z jeszcze większą niż poprzednio wrzawą powtórnie przemaszerowała przed trybuną.

Ten podwójny manewr miał zapewne na celu wywołanie wrażenia sztucznego tłoku, stworzenie złudzenia, że demonstrują dwie a nie jedna tylko grupa. Wielu obserwatorów pochodu, a wśród nich także nasz sprawozdawca uległo zresztą tym pozorom.

Z kolei rozkrzyczani młodzieńcy raz jeszcze pojawili się wraz ze swoimi rekwizytami na ulicy Świdnickiej i zatrzymali obok PDT. Tam spostrzegli grupę dziennikarzy ze wszystkich redakcji wrocławskich i wznosili niewybredne okrzyki, przez dłuższy czas czynili tumult i wrzawę. Kiedy zaś pochód ruszył dalej, zawrócili w Podwale, przemaszerowali je w zwartym szyku, zatrzymali się przed siedzibami redakcji, gdzie znów zaprodukowali ten sam repertuar haseł, okrzyków i obelg, po czym ruszyli w stronę placu Grunwaldzkiego. Towarzyszyła im odtąd milicja, która ze względu na charakter święta, taktownie nie interweniowała.

I na to właśnie liczyli organizatorzy i uczestnicy widowiska. Majestatu Święta Pracy użyli bowiem jako tarczy osłaniającej przed ewentualną reakcją na ich wybryki, a czerwonych sztandarów i okrzyków „Niech żyje 1 Maja" — jako środka szantażu, który miał obezwładnić i sparaliżować przeciwdziałanie. I oto ci, którzy w wielu dotychczasowych sytuacjach okazali tyle dziecięcej naiwności w sprawach jasnych i zrozumiałych nawet dla każdego czytelnika gazet, których wiedza o życiu i podstawowych sprawach ich kraju budziła po prostu zawstydzenie, a niekiedy wręcz przerażenie ci sami ludzie, nad którymi załamywaliśmy niedawno ręce — błysnęli nagle sprytem i cynizmem wytrawnego gracza politycznego. Biorąc bowiem manifestację 1-majową za tło swego wystąpienia, pewni byli bezkarności. Równocześnie jednak wiedzieli, że gdyby zawiodła ich ta pewność, gdyby doszło do starcia, wówczas też zbiorą atuty. Ze strat moralnych, jakie niechybnie musiałyby wyniknąć z czynnej interwencji milicji. Teoretycznie więc grali na pewniaka.

Ten precyzyjny rachunek nie sprawdził się jednak. Nie sprawdził się dlatego, ponieważ władze porządkowe zachowały zimną krew, odprawę zaś mącicielom podniosłej atmosfery Święta Pracy dało 200 tysięcy wrocławian zgromadzonych na trasie pochodu. Mimo dwukrotnych przemarszów przed zebranymi na chodnikach tłumami, nie odezwał się ani jeden głos solidarności z rozkrzyczaną grupą, nie uniosła żadna ręka w pozdrowieniu. Chłodnym milczeniem, zaprawionym zdumieniem i zgorszeniem przyjęło miasto ów przykry dysonans, odgradzając się od jego sprawców murem nieufności i urażonej godności. W tym mieście wysoko ceni się bowiem spokój, bez którego nie ma ani owocnej pracy ani poczucia bezpieczeństwa. Na zachodnich rubieżach jest to wartość zasadnicza, której nie wolno wystawiać na szwank nikomu.

Prawdę tę, uznali wszyscy studenci wyższych uczelni wrocławskich. Dali jej wyraz słuchacze Uniwersytetu, skandując przed trybuną „My Gomułkę popieramy" potwierdzili ją studenci Wyższej Szkoły Rolniczej, Ekonomicznej, Sztuk Plastycznych, Akademii Medycznej, Studium Nauczycielskiego, WSWF i innych.

Jest wśród nich miejsce także dla słuchaczy Politechniki, ale chyba bez tej grupki osób, które w sposób sztuczny usiłują podsycać niepokoje, nie przyjmują do wiadomości żadnych argumentów, wierzą tylko w swoje „prawdy", a każdego kto ich nie podziela, okrzykują kłamcą. I chyba trzeba wreszcie zmienić język, jakim dotychczas rozmawialiśmy z nimi. Zrobią to zapewne władze uczelni. Bo jeśli po dwóch miesiącach ogólnonarodowej dyskusji, w której odsłonięto tło i cele zamieszek marcowych, przedstawiono ich inspiratorów, odkryto związki z wrogimi Polsce i socjalizmowi siłami w kraju i za granicą — są jeszcze wśród młodzieży akademickiej grupki, które nadal „wiedzą swoje", to jest to dowód absolutnego braku dobrej woli z ich strony, a zatem i bezcelowości dalszego z nimi dialogu.

* * *

1.V.1968
(środa)

ARTYKUŁY:-

- Minister JABŁONSKI Henryk w art.pt."Zaburzenia studenckie w marcu 1968" pisze o sprawie KURONIA Jacka i programie politycznym Karola MODZELEWSKIEGO, że następstwem tego był proces tych dwuch pracowników naukowych, który wykazał, że profesorowie: BRUS Włodzimierz i Leszek KOŁAKOWSKI solidaryzowali się z nimi. Dalej pisze o "Klubie Poszukiwaczy Sprzeczności, którego członkowie byli wyznawcami programu politycznego KURONIA i MODZELEWSKIEGO. Najczynniejszymi działaczami Klubu byli: MICHNIK Adam i DAJCZGEWAND Józef, a opiekunami ich na Uniw. Warszawskim byli docentowie UW: BAUMANN Zygmunt i ZAKRZEWSKA Janina. Pisze o pracy magisterskiej Bernarda TEJKOWSKIEGO. Krytykuje referat prof.KOŁAKOWSKIEGO, wygłoszony w 10-rocznicę Października 1956, oraz krytykuje środowiska rodzinne z których przywódcy studentów się wywodzą. Dalej pisze, że grupa studentów z Klubu "BABEL" cieszyła się poparciem dziekana UW prof.MORAWSKIEGO Stefana, prof.BRUSA Włodzimierza doc.BAUMANNA Zygmunta. Pisze, że z zachętą prof.BACZKI Bronisława grupa tych studentów była też na ostatnim przedstawieniu Sztuki "DZIADY" i urządziła demonstrację pod pomnikiem A.Mickiewicza w Warszawie. Twierdzi, że skreślenie z listy studentów MICHNIKA Adama i SZLAJFERA Henryka doprowadziła do następnych demonstracji. Następnie pisze, na temat jak rozwijały się zaburzenia studentów na wyższych uczelniach Warszawy, Wrocławia, Krakowa, Łodzi, Opola, Gdanska, Poznania i Lublina. Stwierdza, że najtrudniejsza sytuacja poza Warszawą była we Wrocławiu (szczególnie na Politechnice) i w uczelniach krakowskich. Rektor Politechn.Wrocławskiej na dwuch Wydziałach i na jednym kierunku studiów trzeciego Wydziału skreślił wszystkich nieuczęszczających na zajęcia i zarządził ponowne wpisy. Skreślonych zostało 1500 studentów z liczby 6300 studentów Politechniki. Dalej stwierdza, że uchwała Rady Wydz.Filozoficznego UW proklamowała i uznaje autentyczny ruch studentów w kraju. W ciągu dwuch nocy na Uniw. Warszawskim ok.2000 studentów z liczby 12.500 studentów dziennych okupowało część audytorium, domagając się przyjęcia ich postulatów. Podaje nazwiska usuniętych profesorów Uniw.Warszawskiego, oraz informuje o rozwiązaniu niektórych kierunków studiów UW. Na koniec pisze o potrzebie reformy szkolnictwa wyższego - cf.Nowe Drogi, Nr.5/68

- Art.pt."Naród z partią" - przeciwko siłom reakcji
- cf.Nowe Drogi, Nr.5/68

- JEZIERSKI Romuald w art.pt."Wydarzenia marcowe - fakty i mity" pisze o wydarzeniach studenckich w POZNANIU i o tle tych wydarzeń - -cf.Nurt, Nr.5/68

1.V.1968
(środa)

ARTYKUŁY: - c.d.

- POMYKAŁO Wojciech w art.pt."W świetle marcowych doświadczeń - demokracja na codzień" pisze na temat nakładów książek Stanisława WYGODZKIEGO i Henryka GRYNBERGA wydanych w PRL. Atakuje prof.BRUSA Włodzimierza i doc.BAUMANA Zygmunta, byłych stalinowców i tradycyjnych liberałów i RWE - cf.Wychowanie, 1-15.5.68

- Art.pt."Dobrze urodzeni" - zawiera atak na tak zwanych szefów,ideowych przywódców. m.in. na profesorów: KOŁAKOWSKIEGO, BRUSA, BACZKĘ i doc. BAUMANA, którzy stworzyli naukowe podstawy nieudanego zamachu, oraz zawiera także atak na KURONIA i MODZELEWSKIEGO, STASZEWSKIEGO, ZAMBROWSKIEGO i TYKOCINSKIEGO, oraz na synów dobrze sytuowanych tatusiów - c.f.Nowy Medyk, Nr.5/68

Źródła informacji do wydarzeń dn.1.5.68 w PRL.

JABŁONSKI/Nowe Drogi	Maj 1968
Nowe Drogi	" "
JEZIERSKI/Nurt	" "
POMYKAŁO/Wychowanie	1-15.5.68
Nowy Medyk, Warszawa	Maj 1968
Słowo Polskie, Wrocław	5-6.5.68
Na Antenie	30.6.-7.7.68

2.V.1968
(czwartek)

DYSKUSJA:-

- Dyskusja młodzieży, którą prowadził Michał SZULCZEWSKI z udziałem: doc.Bronisława GOŁĘBIOWSKIEGO - socjologa i działacza społecznego, mgr.Mieczysława RÓG-ŚWIOSTKA, red.nacz."Chłopskiej drogi" i posła na Sejm, oraz prof.Tadeusza TOMASZEWSKIEGO - prof.psychologii Un.Warsz. - cf.Telewizja Polska, 2.5.68.

3.5.68
(piątek)

BYDGOSZCZ:-

- Plenarne zebranie oddz.ZLP w Bydgoszczy uchwaliło rezolucję popierającą politykę PZPR - cf.Życie Warszawy, 4.5.68.

4.V.1968
(sobota)

WROCŁAW:-

- W Auli Politechniki Wrocławskiej odbyło się zebranie kadry dydaktyczno-naukowej, na którym odcięto się od studentów, wyrażono ubolewanie i obiecano ostre represje. Rzeczywiście w tym wypadku nie skłamano. Pierwsze represje już są. Między innymi kilkunastu studentów (chyba 12) Wydz.Architektury i kilkudziesięciu z Wydz.Elektroniki (nie Oddz.Łączności jak kiedyś RWE podało) zostało zawieszonych w prawach studenckich na okres 3 lat z możliwością powrotu tylko na studia wieczorowe. Ale jak będzie z moimi kolegami z Architektury, jeżeli w tym kierunku nie ma studiów zaocznych. Z pewnością represje się jeszcze nie skończyły. - cf.Wrocławianin/Na Antenie, 30.6.-7.7.68 oraz Słowo Polskie, Wrocław, 5-6.5.68

5.V.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Prorektor UW prof.RYBICKI Zygmunt powiedział, że 150 studentów nie będzie mogło kontynuować studia w tym roku a 30 z nich straciło prawa studiowania na 3 lata. Usuniętych profesorów z UW: KOŁAKOWSKIEGO, BAUMANA Zygmunta, SCHAFFA Adama, BRUSA Włodzimierza i innych nazwał 'analfabetami politycznymi', chociaż są wspaniałymi naukowcami. Dalej powiedział, że MO nie była przygotowana do demonstracji i dlatego wystąpiła brutalnie wobec studentów. Prof.RYBICKI pokazał listy otrzymane od profesorów Uniwersytetów w SARAJEWIE, ZAGRZEBIU, PRADZE i BRATYSŁAWIE w których domagali się rozważenia sprawy dymisjonowanych profesorów UW i powiedział, że listy te zostaną bez odpowiedzi - cf.SUNDIC/Radio Zagrzeb, 5.5.68.

- VIII-Plenum Rady Naczelnej ZSP na którym przewodniczący Rady Jerzy PIĄTKOWSKI wygłosił referat. W referacie zanalizował tło i przyczyny marcowych wydarzeń i omówił działalność wrogich PRL ośrodków propagandowych, kół syjonistycznych i reakcyjnych na Zachodzie. Wskazał na organizatorów i inspiratorów zajść na uczelniach. Na plenum obecni byli Min.JABŁONSKI Henryk i WROBLEWSKI Zenon - z_ca kier.Wydz. Nauki i Oświaty KC PZPR - Radio Warszawa, 5.5.68

ARTYKUŁY:-

- NAWROCKI Witold w art.pt."Kto rwie ciągłość polskiej kultury" atakuje prof.Jana KOTTA, prof.Stefana ŻÓŁKIEWSKIEGO, Adama WAŻYKA, Antoniego SŁONIMSKIEGO, Stefana KISIELEWSKIEGO, Stanisława WYGODZKIEGO, Pawła JASIENICĘ, Romana ZAMBROWSKIEGO i Stefana STASZEWSKIEGO - cf.Panorama, 5.5.68.

6.V.1968
(poniedziałek)

ARTYKUŁY:-

TURSKI Stanisław, prof.i rektor Uniw.Warszawskiego w art.pt."Aktualne problemy Uniwersytetu Warszawskiego" - stwierdza, że od 1500 do 2000 studentów brało udział w strajku okupacyjnym na Uniw.Warszawskim - -cf.Trybuna Ludu, 6.5.68

7.V.1968
(wtorek)

ARTYKUŁY:-

- KRASICKI Ignacy w art.pt."Polska - ZSRR 1918-1968" polemizuje z MIEROSZEWSKIM z paryskiej "Kultury" i stwierdza, że wystąpienia marcowe były antynarodowe, antysocjalistyczne i antyradzieckie - - cf.Życie Warszawy, 7.5.68.

SZWECJA (Sztokholm):

KUROWSKI Zdzisław, przewodn.ZG ZMW w czasie swojej wizyty na czele deleg. młodzieżowej w redakcji szwedzkiego pisma "DAGENS NYHETER" powiedział, że tylko mała grupa studentów-rewizjonistów organizowała demonstracje studenckie w PRL - cf.Dagens Nyheter, oraz RFE/Stockholm, 8.5.68.

8.V.1968
(środa)

ARTYKUŁY:-

- MARKOWA Ewa w art.pt."Kryzys trwał kilka godzin" pisze na temat wydarzeń na Uniw.im.Curie-Skłodowskiej w LUBLINIE w dn.11.3.68, m.in. że czyjaś ręka przestawiła akademicki radiowęzeł na program RWE - cf.Szt.Młodych, 8.5.68.

9.V.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY:-

- STROCKA J. w art.pt."Sfałszowane autorytety" przytacza duże fragmenty artykułów MYSŁKA Wiesława pt."Koryfeusze nauki"- czy protektorzy wichrzycieli, który ukazał się w Trybunie Ludu dn.27.3.68, oraz prof. CHAŁASINSKIEGO Józefa pt."Niepokojące zjawiska" , który ukazał się w Trybunie Ludu, dn.24.3.68. - cf.Trybuna Opolska, 9.5.68.

10.V.1968
(piątek)

WROCŁAW:-

- Powołane przez rektora Politechniki Wrocławskiej komisje dyscyplinarne podjęły decyzję o wydalenie z uczelni 45 studentów uczestniczących w demonstracjach w czasie pochodu w dn.1.5.68. Niektórzy z nich zostali pozbawienie prawa powrotu na wyższe uczelnie na okres 3 lat, a inni na okres 2 lat. Po tym okresie będą się oni mogli ubiegać na studia dla pracujących jeśli wykażą się nienaganną postawą i dobrą pracą - cf.Słowo Polskie, Wrocław, 12.5.68.

11.5.1968
(sobota)

KOMUNIKATY, ARTYKUŁY:-

- Komunikat o wznowieniu zajęć na kilku kierunkach Uniwersytetu Warszawskiego, które decyzją rektora UW z dn.29.3.68 zostały przerwane dn. 30.3.68. w związku z demonstracjami studentów. Komunikat mówi, że zajęcia na tych kierunkach rozpoczęły się w tych dniach i z ogółu 1616 słuchaczy w/w. kierunków nauki, którzy utracili prawa studenckie, ok.70 studentów nie zostało ponownie przyjętych przez komisje kwalifikacyjne. Są to rzekomi inspiratorzy i organizatorzy mardowych demonstracji ze środowiska studenckiego Uniw.Warszawskiego, oraz słuchacze mający za sobą kilkakrotne powtarzanie roku. Zajęcia na tych kierunkach nauki Uniw.Warszawskiego w tym roku akademickim zostaną przedłużone do 22.6.1968 - cf.Głos Pracy, 11.5.68, oraz Express Wieczorny, 11-12.5.68.

- GARDOWSKA Barbara w art.pt."Uczyć, ale i wychowywać" krytykuje zaniedbania w pracy wychowawczej na tle wydarzeń marcowych - cf.Rada Narodowa, 11.5.68.

12.5.1968
(niedziela)

- KOSSAK Jerzy w art.pt."Małowierni i wrogowie" podaje fragmenty artykułu, który ukazał się w "Miesięczniku Literackim" Nr.5/68 na temat wydarzeń marcowych - cf.Trybuna Ludu, 12.5.68, oraz Radio Warszawa 26.5.68

15.V.1968
(środa)

- Oddział ZLP w Koszalinie w sprawozdaniu pt."Odpowiedzialność pisarzy" popiera stanowisko PZPR i atakuje Stefana KISIELEWSKIEGO - cf.Głos Koszalinski, 15.5.68.

18.V.1968
(sobota)

ARTYKUŁY:

- Art.pt."Przed marcową awanturą... - czarny sojusz". Jest to omówienie artykułu Edwarda KRUPCA pt."Z historii pewnego Klubu" opublikowanego niedawno w "Panoramie Północy". Jest w nim mowa o Klubie 'Krzywego Koła', którego opiekunką została Henryka BRONIATOWSKA. - cf.Gazeta Białostocka, 18-19.5.68.

- BARTOSZ Julian w art.pt."Nie ma pustych słów" doniósł swoim czytelnikom na temat demokracji co następuje: ...'Na obramowanym czarnym tuszem kawałku brystolu przesłanym na redakcyjny adres jacyś bliżej nieokreśleni 'utuleni w głębokim żalu' studenci raczyli mnie przed kilku dniami powiadomić, że na anemię i syjonizm umarła wolność, z domu demokracja...". BARTOSZ skomentował to jako ponury żart, mało oryginalny, bo zaczerpnięty z audycji 'Zielona Fala' RWE. BARTOSZ dowodzi że 'demokracja jako taka - to puste słowo", dopiero demokracja z przymiotnikiem - takim jak naprzykład - 'klasowa' czy 'socjalistyczna' ma jego zdaniem konkretną treść. - cf.Gazeta Robotnicza, 18-19.5.68

19.V.1968
(niedziela)

- BRYLIŃSKI Janusz i JĘDRUSZAK Tadeusz w art.pt."Czerwona dzielnica" piszą o udziale aktywistów z dzielnicy warszawskiej WOLA w tłumieniu demonstracji studentów warszawskich - cf.Panorama Północy, 19.5.68.

- JAKUBOWSKI Jan w art.pt."Fakty i ludzie" opisuje demonstracje studentów Politechniki Gdańskiej - cf.Tygodnik Studencki, 19.5.68.

20.V.1968
(poniedziałek)

KOMUNIKAT, że niemieckie towarzystwo do spraw współpracy kulturalno-gospodarczej z PRL, działające w Düsseldorfie wydało trzydziestokilkostronnicową dokumentację ilustrującą tło i przebieg wydarzeń w PRL. Jest to atak na rzekomą kampanię antypolską uprawianą w NRF przez ośrodki zachodnio-niemieckie i syjonistyczne - cf.Radio Warszawa I, 20.5.68 i 23.5.68, oraz Telewizja Polska, 22.5.68.

23.V.1968
(czwartek)

WARSZAWA:-

- W BIAŁOBRZEGACH rozpoczął się dwudniowy zjazd rektorów Akademii Medycznych z udziałem sekretarzy KU PZPR. Punktem wyjścia zjazdu stała się ocena wydarzeń marcowych w uczelniach medycznych - cf. Głos Pracy, 24.5.68

24.V.1968
(piątek)

OPOLE:-

- Wieczorem odbyło się kolejne zebranie POP przy Wyższej Szkole Pedagogicznej, poświęcone analizie tła, przyczyn i przebiegu marcowych zajść tej uczelni. Na zebraniu przedstawiono wyniki specjalnie powołanej komisji do zbadania procesów zachodzących w WSP. Ocenę przedstawił sekr.KM PZPR Zenon KAWECKI. Postanowiono wydalić z PZPR rektora WSP prof.dr.Maurycego HORNA, doc.Władysława STUDENCKIEGO, dr.Mariana TRESZELA, dr.Felicję FIGOWĄ, mgr.Leonarda OWCZARKA, mgr.Leszka KANTORA, mgr.Władysława CZERMINSKIEGO, oraz studenta Krzysztofa BORKOWSKIEGO. Naganą z ostrzeżeniem ukarano doc.dr. Krzysztofa KWAŚNIEWSKIEGO, dr.Janusza MIHUŁOWICZA, a naganą dr.Witolda KRUK-OLPINSKIEGO i studenta Aleksandra ŁACHA. Ten ostatni po "rzekomo" wykazanej obłudnej i dwulicowej postawie tego samego dnia został wydalony z PZPR na zebraniu oddz.Organizacji Partyjnej Wydz.Filolog.-Historycznego. Zebranych poinformowano o ustąpieniu z pełnionej funkcji I-sekr.KU PZPR WSP Adama SUCHONSKIEGO, którą to funkcję do czasu następnych wyborów pełnić będzie dotychczasowy II-sekr.KU PZPR przy WSP Zdzisław WAWRZYNKIEWICZ. - cf.Trybuna Opolska, 26.5.68,

26.V.1968
(niedziela)

Wypowiedzi wicemin.Oświaty i Szkoln.Wyższego Romana MISTEWICZA i kier. Wydz.Nauki i Oświaty KW PZPR Władysława KATY pt."Jutro szkoły wyższej" na temat postawy studentów, problemu pracowników nauki, problemów rekrutacji na studia, oran na temat reformy szkolnictwa wyższego - -cf.Argumenty, 26.5.68.

1.VI.1968
(sobota)

Art.pt."Instancje"

1.VI.1968
(sobota)

ARTYKUŁY:-

- Pt.Instancje organizacji młodzieżowych o wydarzeniach marcowych - -cf.Nowe Drogi, Nr.6/68

- WERBLAN Andrzej w art.pt."Przyczynek do genezy konfliktu" atakuje Januarego GRZĘDZINSKIEGO, Stefana KISIELEWSKIEGO, Pawła JASIENICĘ, Antoniego SŁONIMSKIEGO, Leszka KOŁAKOWSKIEGO, Włodzimierza BRUSA, Bronisława BACZKĘ, Zygmunta BAUMANA, Krzysztofa POMIANA, Jana KOTTA, Romana ZIMANDA, Pawła HERTZA, Wiktora WOROSZYLSKIEGO, Witolda WIRPSZĘ, Adama SCHAFFA, Stefana KISIELEWSKIEGO, Karola MODZELEWSKIEGO, Jacka KURONIA, Ludwika HASSA, Kazimierza BADOWSKIEGO, Stefana MORAWSKIEGO, Zofię ZAKRZEWSKĄ, Jakuba BERMANA, Romana ZAMBROWSKIEGO i Hilarego MINCA - cf.Miesięcznik Literacki Nr.6/68, Trybuna Ludu, 16.6.68 i Życie Warszawy, 14.6.68

WROCŁAW:-

- Wiadomość, że Prokuratura [illegible] skierowała do Sądu Powiatowego akt oskarżenia przeciwko dwom studentom Uniw.Wrocławskiego z Wydz. Matematyczno-Chemicznego: 22-letniemu Branley ZEICHNEROWI oraz 22-letniemu Mieczysławowi ROZENSZTRAUCHOWI za to, że nader aktywnie uczestniczyli w demonstracjach studentów Wrocławia. Obaj mają odpowiadać z art.170 KK, który przewiduje areszt do 2 lat i grzywnę. Akt oskarżenia zarzuca, że 13.3.68 oskarżeni wspólnie wyprodukowali 20 ulotek zawierających wiersz szkalujący polską rzeczywistość. Ulotki te napisali na maszynie w biurze Rady Uczelnianej ZSP. ROZENSZTRAUCH sporządził afisz z napisem "ROBOTNICY, PRASA KŁAMIE", który miał być naklejony na murze Uniwersytetu. Na kilka dni przed 13.3.68 zbierali podpisy pod petycję, oraz przyznali się do kontaktowania się z warszawskim klubem "BABEL", który odwiedzali przy każdej okazji pobytu w Warszawie. Obaj studenci znajdują się w areszcie - cf.Słowo Polskie, 1.6.68

4.VI.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Sesja Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu na której Marian SPYCHALSKI mówił o wynikach wydarzeń marcowych i stwierdził, że syjoniści, reakcjoniści i tym podobni literaci podjęli atak na władzę ludową - cf.Życie Warszawy, 5.6.68

7.VI.1968
(piątek)

WARSZAWA:-

- Zebranie POP przy Politechnice Warszawskiej poświęcone omówieniu problemów pracy wewnętrznej i pracy ideowo-wychowawczej w uczelni. Referat wygłosił I-sekr.KU PZPR T.KALEWSKI - cf.Życie Warszawy, 8.6.1968.

23.VI.1968
(niedziela)

ARTYKUŁY:-

- KATA Władysław w art.pt."Kierunek zmian" pisze na temat reformy szkolnictwa wyższego po demonstracjach studentów - cf.Argumenty, 23.6.1968

26.6.1969
(środa)

WARSZAWA:-

- Sejmowa Komisja Nauki i Oświaty obradowała. Omawiane były wnioski wyciągnięte w szkołach wyższych po wydarzeniach marcowych. Wicemin. Włodzimierz MICHAJŁOW poinformował posłów, że we wszystkich uczelniach Komisje Dyscyplinarne badały sprawy studentów najbardziej aktywnych w czasie demonstracji. Badania objęły ogółem 424 osoby. Sprawy 205 studentów jeszcze się rozpatruje. Czasowo zawieszono 75 studentów. Z uczelni wrocławskich relegowano 47 studentów, uczestników zajść w czasie manifestacji 1-majowej. Wobec 30 samodzielnych pracowników nauki wyciągnięto także różnego rodzaju konsekwencje. Min.JABŁONSKI Henryk oświadczył, że w pełnym toku znajduje się praca nad zmianą programu studiów, oraz że rozpatruje się także postulaty podniesione przez młodzież na legalnych wiecach. Andrzej WERBLAN podkreślił, że wydarzenia marcowe były odbiciem konfliktu politycznego wywołanego przez siły reakcji atakujące politykę władzy ludowej i partii - -cf.Radio Warszawa, 26.6.68, 27.6.68, Trybuna Ludu, 27.6.68, oraz Słowo Powszechne, 28.6.68.

29.VI.1968
(sobota)

WARSZAWA:-

- Konferencja sprawozdawczo-wyborcza POP przy Uniwersytecie Warszawskim na której dokonano analizy sytuacji wewnętrznej kraju po wydarzeniach marcowych. Przemawiał Józef KĘPA, I-sekr.KW PZPR. Dokonano wyboru nowych władz POP i I-sekr.KU PZPR UW został wybrany doc.DOBROSIELSKI Marian. - cf.Radio Warszawa I, 29.6.68, Trybuna Ludu, 30.6.68.

8.VII.1968
(poniedziałek)

WARSZAWA:-

- XII-Plenum KC PZPR rozpoczęło obrady. Fragmenty przemówien I-sekr.KW PZPR Katowice i czł.BP KC PZPR Edwarda GIERKA, oraz czł.BP KC PZPR i sekr.KC PZPR Zenona KLISZKI, który powiedział, że 111 osób zostało usuniętych ze stanowisk w chodzących w zakres nomenklatury KC PZPR w związku z wydarzeniami studenckimi w marcu 1968 - cf.Radio Warszawa II 8.7.68, Trybuna Ludu, 9.7.68.

9.VII.1968
(wtorek)

WARSZAWA:-

- Dalszy ciąg obrad XII-Plenum KC PZPR. Fragment przemówienia prof. Stefana ŻÓŁKIEWSKIEGO na temat swego stosunku do wydarzeń marcowych -cf.Radio Warszawa, 10.7.68.

14.VII.1968
(niedziela)

WARSZAWA:-

- Wypowiedź rektora Szk.Gł.Plan.i Statystyki, prof.dr.SADOWSKIEGO Wiesława, prorektora prof.Kazimierza BOCZARY i I-sekr.KU PZPR SGPS doc.dr.GICZAŁY Jana na temat reperkusji w SGPiS w związku w wydarzeniami marcowymi. Wydalono z uczelni 4 studentów, kilku zawieszono w prawach studenta na pewien czas. Udzielono pewną ilość nagan - -cf.Życie Gospodarcze, 14.7.68

26.VIII.1968
(czwartek)

CZĘSTOCHOWA:-

- Kard.WYSZYNSKI wychodząc z założeń religijnych poruszył w swoim kazaniu problem Czechosłowacji. Na ten temat mówili także: kard.WOJTYŁA Karol i arcybiskup KOMINEK Bolesław - cf.NA ANTENIE, 24.11.1968

15.VIII.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY:-

- ŻEGOTA P. w art.pt."Sprawy - Żydzi w Polsce wczoraj i dziś" pisze m.in. o młodzieży, która organizowała demonstracje marcowe, do której grona należały dzieci naogół wysoko postawionych dygnitarzy bądź w aparacie partyjnym czy też w administracji państwowej. Do nich zaliczany są:
  - TITKOW Andrzej (syn [illegible] b.I-sekr.KW PZPR i b.wicemin.Zdrowia).
  - BLASS Józef (syn wiceprezesa Narod.Banku Polskiego)
  - GROSS Jan
  - GRUDZINSKA Irena (córka wiceministra leśnictwa)
  - MICHNIK Adam
  - BIBROWICZ Włodzimierz
  - CZERNIAKOWSKI Maciej
  - DAJCZGEWAND Józef
  - KOFMAN Włodzimierz (syn sekretarza CRZZ)
  - KUBAR Joanna (córka dyr.wydawnictwa "Odnowa")
  - LITYNSKI Jan
  - ORSZANSKI Marek,
  - PERSKI Aleksander (syn reżysera filmowego)
  - STRASSER Danuta (córka jednego z szefów cenzury centralnej)
  - SFARD Leon
  - TORUNCZYK Barbara
  - WEINTRAUB Krystyna
  - WINAWER Krystyna
  - WEISS Klaudiusz
  - ZARZYCKA Ewa (córka b.prezydenta m.Warszawy)
  - LASOTA Irena
  - PETRUSEWICZ [illegible] (syn b.wiceministra)

  W/w. młodzież działała na Uniw.Warszawskim. Część z nich jak:LASOTĘ Irenę, PETRUSEWICZA i SZLAJFERA Henryka usunięto z ZMS w latach 1966-1967. W.Wym.młodzież należała do "Klubu Poszukiwaczy Sprzeczności" w Warszawie, który cieszył się poparciem prof.Adama SCHAFFA, Zygmunta BAUMANA, Bronisława BACZKI, Włodzimierza BRUSA, Witolda DĄBROWSKIEGO, Jacka KURONIA.

  Głośna stała się też w związku z wydarzeniami marcowymi w PRL grupa z Klubu "BABEL" w Warszawie, która działała pod opieką Tow.Społ.-Kult. Żydów w PRL, z siedzibą w Warszawie, ul.Nowogrodzka. Aktywnymi członkami tego klubu byli:
  - DAJCZGEWAND Józef
  - SZLAJFER Henryk, (wydalony ostatnio z UW)
  - BIBROWSKIWładysław (student Wydz.Łączn.Polit.Warszawwkiej)
  - TENENBAUM Natan
  - WEINTRAUB Jarek
  - TOR Maurycy

15.VIII.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY - c.d.art.P.ŻEGOTY.

- SZAFIR Mendel
- KLOC Michał
- FLATO Krystyna

W spotkaniach Klubu "BABEL" brało udział ponad 200 osób. W marcu 1967 po przybyciu z Izraela,na spotkanie z członkami Klubu przybyła pisarka polska pochodzenia żydowskiego Izabela CZAJKA-STACHOWICZ. Po wybuchu konfliktu izraelsko-arabskiego w 1967 członkowie Klubu BABEL śpiewali hymn na melodię hymnu polskiiego z następującym tekstem: ..."Przejdziem Synaj, przejdziem Gazę, będziemy Żydami, Dał nam przykład Mosze Dajan jak zwyciężać mamy..."

Dalej jest atak na Adama MICHNIKA i wspomniani są jego bracia: Stefan, który w latach 1951-1957 był sędzią Sądu Wojskowego, specjalista od procesów politycznych. Drugi brat Jerzy w 1958 wyjechał do Stan.Zjednoczonych. Stryj MICHNIKA, Szymon SZECHTER stawał przed sądem w 1967 za gromadzenie kolportowanie informacji, które wysyłał za granicę. Sam Adam MICHNIK był informatorem szeregu korespondentów zagranicznych o wydarzeniach w PRL, oraz w kontakcie ze studentem hinduskim P.K.RAINY, które skolei informacje przekazywał RWE.

Następnie jest zaatakowany SZLAJFER Henryk, który rzekomo był jednym z pierwszych, którzy w Ambasadzie Izraela w Warszawie składali gratulacje z okazji zwycięstwa Izraela nad Arabami w czerwcu 1967.

Wspomniany jest również wypadek samochodowy spowodowany przez syna Mieczysława LESZA, b.z-cy przewodn.Komitetu d/s Techniki i b.wieloletniego Min.Handlu Wewn. Syn jego został skazany na 6 miesięcy aresztu.Oskarżony, że w stanie nietrzeźwym jechał służbowym wozem ojca i spowodował wypadek.

Następnie autor artykułu podaje nazwiska dalszych przywódców wypadków marcowych i przedmarcowych przygotowań do tych wydarzeń; odgrywając w nich czołowe role:

- RABINOWICZ Włodzimierz
- ŚWIETLIK Elżbieta (córka b.wicemin.Bezpieki)
- SFARD Leon (syn z-cy przewodn.Żydowskiego Instytutu Historycznego)
- ICKOWICZ Leonora
- KAGMANN Perla
- TAUB Małgorzata
- BRUS Helena (córka prof.-ekonomisty)
- BRANDWAJN Włodzimierz
- BLUMSZTAJN Seweryn
- FRYSZMAN Olga
- GOLDBERG Guy
- HALMIN Janina
- LITYNSKI Jan

15.VIII.1968
(czwartek)

ARTYKUŁY:- c.d. art.P.ŻEGOTY.

- PERYT Wiktor
- TORUNCZYK Barbara
- DRUSKI Wiktor (syn prokuratora z Gen.Prokuratury)
- BLASS Józef (syn wiceprezesa Narodowego Banku Polskiego.
- NEUMARK Andrzej (syn dyr.gabinetu Min.Kultury i Sztuki)

Następnie następuje atak na Stefana STASZEWSKIEGO, który w październiku 1956 stanął na czele grupy domagającej się reform w PRL, a w ostatnich latach zaprzyjaźnił się z Jerzym BAUMRITTEREM i Tadeuszem ZABŁUDOWSKIM (obja pochodzenia żydowskiego). Autor artykułu zarzuca STASZEWSKIEMU, że należał do grona ludzi znajdujących się na zapleczu wydarzeń marcowych w PRL.i że był mentorem grupy młodych ludzi kierujących wydarzeniami jak: MODZELEWSKI Karol, KURON Jacek i MICHNIK Adam i z ukrycia dyrygował ich działalnością.

Dalej rozprawia się z Romanem ZAMBROWSKIM, który w marcu 1968 został wykluczony z PZPR, za to że nie uczestniczył w życiu politycznym w okresie swej pracy na stanowisku wiceprezesa NIK'u.

W dalszym ciągu swego artykułu,ŻEGOTA oskarża następujących ludzi, którzy za granicą 'szkalują' PRL przez współpracę z RWE:

GRYNBERGA Henryka, MUSZKAT-"Jotem" Józefa, LANDAU Arona, SZOSTAKA, CYMERMANNA, BEGINA (ci trzej ostatni po wojnie wyjechali z Polski do Izraela). ŚWIATŁO Józefa, TYKOCINSKIEGO Władysława, BIALERA Seweryna, MONATA Pawła.

Wspomina nazwiska okresu stalinowskiego jak:RÓŻANSKIEGO, FEJGINA, Jakuba BERMANA, Romana ZAMBROWSKIEGO, WERFEL Romana i KAMINSKĄ Marię (wszyscy pochodzenia żydowskiego).- cf.Horyzonty, Paryż, 15.8.-15.9.68.

Luty 1969

- WROCŁAW:- Aresztowania studentów.
  - Na początku lutego 1969 przeprowadzono aresztowania, kiedy studenci wszystkich uczelni Wrocławia przystąpili do organizowania protestów i kampanii na rzecz powrotu swych kolegów przymusowo wcielonych do wojska w okresie wydarzeń marcowych 1968. Wielu studentów zwywano na przesłuchiwania do Komendy Miejskiej MO przy ul.Łąkowej 2. Przesłuchiwania odbywały się w pokoju Nr.114 w świetle oślepiającej lampy m.in.aresztowany został student Wydz.Chemii Politechniki Wrocławskiej Zbigniew KORTELEWICZ. Studenci przebywają w obozie karnym wojskowym pod Augustowem.

WARSZAWA: Aresztowanie studentów za ulotki czechosłowackie.

- W Warszawie pojawiły się jesienią 1968 ulotki protestujące przeciwko interwencji zbrojnej w Czechosłowacji. Ulotki te zostały sporządzone i rozpowszechniane przez koła studenckie. W związku z tym zatrzymano 10 ósób dnia 6.11.68, w tym kilku studentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie pod zarzutem rozpowszechniania w/w ulotek. M.in. zostali aresztowani:
  - NARBUTT Krystyna, córka nie żyjącego już płk.Ignacego ROBB-NARBUTTA, jednego z b.d-ców GL i AL.
  - SZUBERT Ireneusz, współzałożyciel studenckiego teatrzyku "HYBRYDY"
  - BLAJFERT Bogusława, studentka III-roku,
  - POLESKA Sylwia, narzeczona aresztowanego studenta DAJCZGEWANDA i poprzednio wielokrotnie przesłuchiwana,
  - DAJCZGEWAND - siostra Józefa DAJCZGEWANDA, który został aresztowany po wypadkach marcowych.

  W związku z tą sprawą ulotek władze przeprowadziły również rewizję w mieszkaniu aktora Jana KRECZMARA oraz jego syna Adama KRECZMARA, studenta Akademii Sztuk Pięknych. Po przesłuchaniu obydwu wypuszczono na wolność - cf.NA ANTENIE, 23.2.1969

Studentka III-roku Akademii Sztuk Pięknych Krystyna NARBUTT podobno została zwolniona z więzienia na skutek interwencji dawnych kolegów ojca.

- SZUBERT Ireneusz, student Akad.Sztuk Pięknych, reżyser i scenograf teatrzyku studenckiego "HYBRYDY" przebywa w więzieniu.
- POLESKA Sylwia, znajduje się w więzieniu i ma rzekomo odpowiadać nie tylko za akcję ulotkową.
- BLAJFERT Bogusława przebywa w więzieniu.
- ZDRODOWSKI Andrzej, student jest aresztowany.
- CZECHOWSKI Marcin, student socjologii a później matematyki, zatrzymany w czerwcu 1968 pod innymi zarzutami, a potem zwolniony. Przesłuchiwany jako świadek, m.in.w procesie DAJCZGEWANDA, obecnie przebywa znowu w areszcie.
- ŻEBRUŃ Piotr, zeznawał jako świadek w procesach 'Komandosów'. Zwolniony z aresztu, ale tuż po Wielkiejnocy 1969 ponownie aresztowany.
- WEJROCH Michał nie jest wiadomo czy siędzi w więzieniu.
- SEWERYN Andrzej, zwolniony z aresztu.
- PAŃKOW Władysław, zwolniony z aresztu.
- DAJCZGEWAND, siostra Józefa DAJCZGEWANDA miała też przebywać w areszcie.

Wszyscy w/w mieli brać udział w akcji ulotkowej.

SMOLAR Eugeniusz, brat Aleksandra SMOLARA zamieszanego w wydarzenia marcowe 1968 przebywa także w więzieniu za akcję ulotek czechosłowackich - cf.NA ANTENIE, Kwiecien-maj 1969

30.X.1968
(poniedziałek)

WROCŁAW:- Protest studentów przeciwko inwazji Czechosłowacji:

- W dn.30.10.1968 studenci Wrocławia uchwalili rezolucję przeciwko interwencji zbrojnej wojsk Układu Warszawskiego w Czechosłowacji. Rezolucja podana przez londyński dziennik "THE GUARDIAN" dnia 10.10. 1968 w tłumaczeniu polskim jest następująca:

"My , studenci polscy, solidaryzujemy się z narodami Czechosłowacji walczącymi o wolność i demokratyzację socjalizmu. Kategorycznie protestujemy przeciwko zbrojnej napaści na Czechosłowację przez pięć państw Układu Warszawskiego, a wśród nich również i Polskę. Protestujemy przeciwko wszelkim próbo, usprawiedliwienia tego aktu. Uważamy, że jakakolwiek ingerencja w sprawy wewnętrzne innego kraju nie może być niczym uzasadniona. Jesteśmy przekonani, że nasze stanowisko podzielają wszyscy oświeceni Polacy. Zbieranie podpisów pod naszym protestem mogłoby doprowadzić do tragicznych konsekwencji, gdyby wpadł on w ręce służby bezpieczeństwa. Wobec tego postanowiliśmy obrać inną drogę i zwróciliśmy się do tych, którzy taki podpis złożyć chcieli, aby zamiast tego przypieczętowali owe oświadczenie kuponem stołówkowym, noszącym datę 30 października bieżącego roku. Z tych samych względów ograniczaliśmy naszą akcję do grona najbliższych kolegów Uniwersytetu Wrocławskiego i tylko do tych, którzy otrzymują stypendia stołówkowe."

Podpisane: "Grupa studentów Uniwersytetu Wrocławskiego,
30 października 1968"

Marzec 1969

WARSZAWA:- Aresztowania za kolportaż "KULTURY" paryskiej.

- Na początku marcu aresztowano w Warszawie czterech starszych asystentów Uniwersytetu Warszawskiego za sporządzenie fotokopii zbioru dokumentów o wydarzeniach marcowych 1968, wydanego przez paryską 'KULTURĘ'. Wśród aresztowanych znajdują się:
  - BATIJEWSKI Roman, chemik, pracownik (asystent) Polit.Warszawskiej,
  - BIERZANSKI Andrzej, fizyk, specjalizujący się w fizyce nuklearnej pracownik Uniw.Warszawskiego,
  - SZYNFRYD Jacek, młody lekarz

-cf.NA ANTENIE, Kwiecień-Maj 1969

Przeciwko t.zw.'prowodyrom i wichrzycielom' wydarzeń marcowych wciąż jeszcze jest prowadzone śledztwo. Na proces czekają:

- PERSKI Aleksander, student psychologii Uniw.Warszawskiego,
- KARPINSKI Jakub, st.asystent, pracownik naukowy w dziedzinie metodologii nauk społecznych,
- LEWICKA-STANISZKIS Jadwiga, st.asystent UW
- SMOLAR Aleksander, b.asystent prof.BRUSA Włodzimierza.

W/w. zostali już zwolnieni z więzienia i dopowiadać będą przed sądem z wolnej stopy. -cf.NA ANTENIE, Kwiecień-Maj 1969

SPIS NAZWISK

1. ABEL Teodor, USA, str. 214
2. ABRAM Morris B.,przewodn.Kom.Żydów Amerykańskich, str. 148
3. ADAMCZYK Stanisław, autor artykułu, str. 226
4. AJDUKIEWICZ, prof., str. 126, 129
5. AJGER Mitja, stud., Łódź, str. 46
6. ALBRECHT Stanisław, ambasador PRL Belgia, str. 222
7. ALEF-BOLKOWIAK, mgr.płk.rez.WP, str. 128
8. ALSTER MARIAN, stud., str. 12, 46, 116
9. AMEL Jerzy, autor art., str. 8, 84, 114
10. AMIELIS Walery, str.141 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969./
11. AMSTERDAMSKI S., doc., str. 214
12. ANDERS Władysław, gen., str. 73, 169
13. ANDRUSZKIEWICZ Zdzisław, autor art., str. 76, 117, 118, 145, 173, 202, 250, 296
14. ANDRZEJEWSKI Jerzy, pisarz, str. 7, 9, 60, 116, 128, 129, 135, 146, 169, 290, 291, 293
15. ANDRASZKIEWICZ Andrzej, stud.orientalistyki UW, str. 145 paryskiej "KULTURY"/wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969/
16. ARANOWSKI Andrzej, IV-rok ek.pol.UW, str. 143 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968",1969./
17. ASSORODOBRAJ Nina, prof. str. 118, 182
18. ATŁAS Michał, sekr. KW PZPR Olsztyn, str. 189
19. AUGUSTYN Maria, poseł na Sejm, str. 165

20. BABINICZ Helena, wykł.na Uniw.Lud. w Różnicy /woj.Kielce/, str. 197
21. BABINICZ Waldemar, dyr. Uniw.Lud. w Różnicy /woj.Kielce/, str. 197
22. BACZKO Bronisław,prof. str. 68, 76, 85, 87, 102, 115, 116, 117, 118, 120, 126, 136, 146, 151, 157, 158, 164, 168, 172, 173, 176, 182, 195, 199, 205, 217, 229, 230, 237, 240, 290, 295, 297
23. BADOWSKI Kazimierz, str. 237, 256, 260
24. BAKANOWICZ Tadeusz, Szczecin, str. 76
25. BĄKOWSKI Paweł, stud.IV-roku fiz. UW, str. 143 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969//
26. BALICKI Stanisław Witold, dyr.gen.Min.Kultury i Sztuki, str. 1, 6, 7, 76
27. BAŁUCKI, autor sztuki, str. 5
28. BANACH Marian, stud.Kraków, str. 40
29. BANACH Kazimierz, str. 177
30. BAUMAN Zygmunt, docent, str. 2, 27, 64, 68, 76, 85, 87, 91, 93, 100, 102, 109, 115, 116, 117, 118, 120, 126, 129, 135, 144, 146, 148, 158, 168, 172, 173, 175, 176, 182, 199, 205, 207, 217, 224, 229, 230, 232, 237, 240, 290, 291, 295, 297, 300, 304
31. BAUMGARTEN/N.Rhein Zeitung, str. 7
32. BAUMRITTER Jerzy /Bohdan/ stud. II-roku ek.pol.UW, str. 118, 167, 176, 242, 249,
33. BARANIECKA Maria, stud. W-wa, str. 67, 83, 88,
34. BARANOWSKI Tadeusz, prof.dr., rektor AM,Wrocław, str. 44
35. BARSZCZEWSKI W., Wydz.Prop. i Agitacji KC PZPR, str. 90
36. BARTKOWSKI Stanisław,prokurator, Kraków, str. 249

37. BARTNIK Edmund, I-sekr.POP Wyższej Szk.Inżyn.,Kielce, str. 38
38. BARTOSIEWICZ Bronisław, stud. Lublin, str. 42
39. BARTOSZ Julian, autor art., str. 125, 235
40. BAYH Birch, Senator USA. str. 95
41. BAZYDŁO Janusz, przew. Rady Uczeln. ZSP KUL Lublin, str. 24, 42
42. BAZYLOW Ludwik, prof. prorektor UW, str. 3
43. BEC Zbigniew, stud.Kraków, str. 40
44. BEJGIN, Min.Izraela, str. 88, 242
45. BERMAN Jakub,str. 87, 116, 118, 146, 151, 163, 196, 206, 217, 237, 242
46. BIAŁEK Krystyna, Szczecin, str. 76
47. BIALER Seweryn, str. 100, 148, 242
48. BIAŁOBRZESKA Elżbieta, stud. wydz. mat.-fiz.UW, str. 141 paryskiej "Kultury" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
49. BIAŁOKOZOWICZ Bazyli, dr., autor art. str. 182
50. BIBROWICZ Włodzimierz, str. 240
51. BIBROWSKI Władysław, stud. W-wa, str. 12, 28, 83, 240
52. BIELANSKI Adam, prof. UJ Kraków, str. 39
53. BIELANSKI Jan, prof. UJ Kraków, str. 70, 58
54. BIELAWSKI Sławomir, stud. II-roku arch. PW, str. 143 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
55. BIELICKI Henryk, Szczecin, str. 71,
56. BIELICKI Michał, Akademia Medyczna, str. 142 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968,1969./
57. BIENKOWSKI Ryszard, Gdańsk, str. 134
58. BIERNACKI Stefan, red. PWN, str. 167
59. BIERNAT Władysław, prok. woj. Rzeszów, str. 101
60. BIKA Piotr,I-sekr.KM PZPR Rzeszów, str. 101
61. BILINSKI Wacław, autor art.,str. 203
62. BILLIG Wilhelm, pełnomocnik rządu do spraw wyk. energii jądrowych, str. 157, 203
63. BLAJFERT Bogusława, stud.W-wa, str. 243
64. BLASS Józef, str. 27, 87, 117, 145, 240, 242
65. BLASS Piotr, str. 145
66. BLIN Roger, reżyser,Francja, str. 221
67. BLOM Anton, dziennikarz norweski, str. 49
68. BŁONSKI Franciszek, przew. Kom.Ochrony Porz.iBezp.Publ.WRN,Rzeszów, str. 101
69. BLUMSZTAJN Seweryn,stud.W-wa, str. 12, 17, 21, 27, 37, 67, 83, 87, 116,117,126,145, 178, 183, 241, 253, 254, 273, 278, 292, 296, 300, 304,
70. BOBINSKA Celina, red.Tryb.Ludu, str. 182,
71. BOBROWSKI Czesław,prof., str. 11, 224
72. BOCHENEK, I-sekr.KU PZPR W-wa, str. 36
73. BOCHENSKI Aleksander, autor art., str. 169
74. BOCHENSKI Jan, str. 7, 9, 293
75. BOCZARA Kazimierz, prof.,prorektor SGPiS, str. 239
76. BOGDZIEWICZ Antoni, Gdańsk, str. 30
77. BOGUCKA Teresa Kinga,stud. W-wa, str. 253, 256, 259,277, 281, 293, 296, 300,304
78. BOGUCKI Michał, ADP, str. 145 paryskiej "KULTURY"/wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
79. BOGUCKI Władysław, prof.dr.,Politechnika Gdańsk, str. 69, 128
80. BOGUSZ Hanna, str. 153
81. BOGUTYN Jan, przew. ZW ZMS Szczecin, str. 54
82. BORATYNSKI Maks, stud. W-wa, str. 12, 28, 83
83. BORDZIŁOWSKI Jerzy, gen., str. 6

84. BORKOWSKI B. sędzia, str. 281,
85. BORKOWSKI Krzysztof, stud.Opole, str. 236
86. BOROWICZ Piotr, str. 253,
87. BOROWSKI Tadeusz, str. 173,
88. BORUSIEWICZ Władysław, prorektor Politechniki Kraków, str. 93,
89. BOSSAK Jerzy, reżyser, str. 172
90. BRANDT Peter, syn Min.Spr. Zagr. NRF, str. 46
91. BRANDWAJN Włodzimierz, str. 87, 241,
92. BRANDYS Kazimierz, pisarz, str. 293,
93. BRATNY Roman, pisarz, str. 169, 173,
94. BROCHNICKI Jerzy, stud. Wrocław, str. 246, 247,
95. BRODZKI Jan, autor art. str. 121
96. BRODZKI Jerzy, korespondent AP, 301,
97. BROMBERG Adam, dyr. PWN, str. 167, 176, 182,
98. BRONIATOWSKA Henryka, str. 235
99. BRONSKA-PAMPUCH, korespondentka Suedd. Zeitung, str. 256, 281,
100. BRUS Helena, str. 27, 83, 87, 117, 241,
101. BRUS Włodzimierz, prof. str. 2; 27, 64, 68, 76, 85, 87, 91, 93, 100, 102, 115, 116, 117, 120, 126, 129, 148, 151, 158, 159, 168, 173, 175, 176, 189, 199, 202, 205, 207, 221, 224, 229, 230, 232, 237, 240, 290, 291, 297, 300, 304,
102. BRYCHT Andrzej, pisarz, str. 298,
103. BRYLINSKI Janusz, autor art. str. 235
104. BRZEZINSKI Zbigniew, prof. USA., str. 172, 174, 214
105. BUCZEK Józef, dr. Wrocław, str. 72, 247
106. BUDZISZEWSKI Stefan, przew. ZS ZMS, str. 22
107. BUJAK Franciszek, stud. Lublin, str. 42
108. BUKOWCZYK Mieczysław, plastyk, str. 145 paryska "KULTURA"/wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
109. BUKOWSKI Jerzy, poseł na Sejm, str. 165, 187,
110. BULZACKI fizyka UW., str. 145 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
111. BURGIN Juliusz, redakcja Tryb. Ludu, str. 182,
112. BURSKI Aleksander, przew. Gł. Kom. Rewiz. ZBOWID, str. 143
113. BURSKI Czesław, poseł na Sejm, str. 187
114. BURZYNSKI Józef, I-sekr. KU PZPR, Gdańsk, str. 128

115. CEBULA Henryk, rencista partyjny, str. 159
116. CELINSKI Wojciech, stud. II-rok AM, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
117. CESAIRE Aime, poeta, Francja, str. 221,
118. CHAŁACZKIEWICZ Stanisław, stud. Lublin, str. 25, 32, 42,
119. CHAŁASINSKI Józef, prof.dr., str. 118, 233,
120. CHIGRYN Michał, prokurator, dyr. Biura Prez. w Gen. Prok., str. 202,
121. CHOJNACKI Bonawentura, prac. naukowy, UW., str. 22
121. CHROST Ryszard, świadek w procesie Michnika i innych, str. 277,
122. CHRUSZCZEWSKI Marian, kier. wydz. prop. KW PZPR W-wa, str. 9,
123. CHRZANOWSKI Zygmunt, CAF, str. 183
124. CHYLAK Zofia, sędzia, W-wa, str. 250, 295
125. CICHA Antoni, czł. ZG ZLP, str. 205
126. CIEPLAK Witold, Gdańsk, str. 30
127. CIEŚLAK M., prof.dr.,dziekan, Kraków, str. 93
128. CIEŚLAK Stanisław. SFP, str. 60
129. CIOŁKOSZ Adam, Londyn, str. 73, 169,
130. CISZAK Tadeusz, milicjant, Wrzeszcz, str. 62

131. CYMERMAN, str. 242
132. CYRANKIEWICZ Józef, premier, str. 9, 20, 26a, 37, 47, 47a, 85, 115, 124, 162, 184, 187, 188, 190, 191, 198, 209, 215
133. CZAJA Adward, stud. Szczecin, str. 28
134. CZAJKA-STACHOWICZ Izabella, pisarka, str. 83, 240
135. CZARNOCHA Bronisław, stud. IV-roku fiz. UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
136. CZECHOWSKI Marcin, stud. W-wa, str. 243, 253
137. CZERMINSKI Władysław, mgr. OPOLE, str. 236
138. CZERNIAKOWSKI Maciej, str. 27, 117, 145, 240
139. CZERNIEWSKI Andrzej, autor art, str. 220
140. CZERWINSKI Jacek, stud. III-roku ek.-pol. UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
141. CZESAK Józef, kier. Wydz. Zagr. KC PZPR, str. 6, 9,
142. CZESZKO Bogdan, pisarz, str. 159, 194
143. CZUBINSKI Antoni, dr.doc. UAM Poznań, str. 65

144. DĄBROWSKI Jerzy, ZBOWID, str. 49,
145. DĄBROWSKI Konstanty, czł. KC PZPR, prez. NIKú, str. 168,
146. DĄBROWSKI MARIAN, stud.V-roku socj. UW, zatrzymany w lipcu w Bratysławie, skazany na 1 rok więzienia, str. 253, 12a, str. 141 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
147. DĄBROWSKI Stanisław, prof. Olsztyn, str. 64
148. DĄBROWSKI Tadeusz, str. 134
149. DĄBROWSKI Witold,prof. UW, str. 76, 117, 240
150. DĄBROWSKI Władysław, płk., K-mdt Gł.OHP ZMS i ZMP, str. 180
151. DAJCZGEWAND, siostra Józefa, stud. W-wa, str. 243,
152. DAJCZGEWAND Józef, stud. W-wa, str. 12, 21, 22, 27, 67, 80, 83, 87, 116, 117, 126, 145, 178, 183, 229, 240, 250, 254, 273, 283, 285, 286, 287, 288, 289, 294, 295, 296, 297, 298, 304,307,
153. DANCIGER Joel, stud. Łódź, str. 46,
154. DANISZEWSKI Tadeusz, dyr. Zakł, Hist. Partii przy KC PZPR, str. 182, 217,
155. DAUMAS Andrzej, stud. Kraków, str. 40
156. DAVICO Oskar, Jugosławia, str. 136
157. DAVY, koresp. The Times, str. 11,20, 37, 48, 59, 68,
158. DAWIDOWICZ Tadeusz, stud. Lublin, str. 142
159. DEJMEK Kazimierz, str. 3, 175, 263,
160. DEPTUŁA A., sędzia W-wa, str. 256,
161. DERLATKA Henryk, stud. Lublin, str. 24,
162. DIATŁOWICKI Jerzy, stud. IV-roku socj. UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 168, 169./
163. DŁONIAK Józef, Olsztyn, str. 81,
164. DOBISZEWSKI Ryszard, I-sekr. KM PZPR Bydgoszcz, str. 91,
165. DOBOELLER Georges, Belgia, str. 255
166. DOBOSIEWICZ Stanisław, dyr. gen.Min.Oświaty i Szk.Wyższ., str. 79
167. DOBROSIELSKI Marian, doc.dr.,prodziekan Wydz. Fil. UW, str. 164, 210, 239, 297, 298
168. DOBROWOLSKI Juliusz, z-ca dyr. d-s chemii Inst. Badań Jądrowych, str. 212
169. DOBROWOLSKI Stanisław Ryszard, pisarz, str. 7, 169, 197
170. DOBROWOLSKI, przew. Sądu Kol. w DA na ul. Konopnickiej, W-wa,str.2

141. DOMAGAŁA Andrzej, stud. W-wa, str. 19,
142. DOMAGAŁA Czesław, I-sekr.KW PZPR Kraków, str. 39, 75, 108, 192,
143. DOMAŃSKI Jacek, AM Kraków, str. 41,
144. DORFSMAN Henryk, ZBOWID, str. 210,
145. DREWNIAK Adam, ZBOWID, Lublin, str. 210
146. DREWNOWSKI Jan, prof. str. 221
147. DROBNER Bolesław, dr.,Kraków, str. 100, 121,
148. DRUSKI, prokurator, str.85,
149. DRUSKI Wiktor, absolwent UW, str. 27, 12, 83, 242,
150. DRUTTO, ambasador PRL, Francja, str. 198
151. DUBOIS, adwokat, str. 286, 295,
152. DUDRAK Jerzy, str. 93
153. DUDZIK Zdzisław, autor art., str. 76,
154. DURACZ Andrzej, syn Jerzego, wnuk Teodora, stud. W-wa. str. 252, 292,
155. DURACZ Jerzy, b. czł. Szt. GL, str. 252
156. DURACZ Teodor, adwokat, czł.KPP, str. 252
157. DURAND Pierre,koresp. L'Humanite, str. 178, 181
158. DUSZA Mirosław, prawo, UW, str. 141 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
159. DUTKIEWICZ Stanisław, zakł. im. Dimitrowa, str. 21,
160. DYBOWSKI Maciej, stud. str. 16,
161. DZIĘCIOŁOWSKI Zygmunt, stud. I-rok Polonistyki UW, str. 144 paryskiej "Kultury" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
162. DZIEWICKI Jerzy, red. Gł. Wybrzeża,Gdańsk, str. 61, 83, 99, 103, 125,

163. EJSMONT Marian, Gdańsk, str. 30,
164. EJSMONT Paweł, chemia UW, str. 145 paryskiej "Kultury" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
165. EKSTOWICZ Renata, Szczecin, str. 76,
166. EILSTEIN Helena, prof. str. 6,
167. ESTREICHER Karol, prof. UJ Kraków, str. 39, 58, 167
168. ESZKOL, prem.Izraela, str. 83,
169. EXLER William A., przew. BŃAI B'RITH, str. 56

170. FAJTŁOWICZ Marek,stud. Wrocław, str. 56,
171. FARON B. dr.,I-sekr KU PZPR WSP Kraków, str. 178
172. FARQUHAR, koresp. Reuter, str. 38, 39, 79, 150,
173. FASULA Jerzy, stud. Lublin, str. 42
174. FEJGIN Anatol, str. 116, 118, 196, 242,
175. FELDMAN Eliasz, b. prokurator w Legnicy, str. 159,
176. FIDERKIEWICZ Alfred, ZBOWID, str. 49,
177. FIDLER Michael, przew. Zarz.Posłów Bryt. Żydów, str. 122,
178. FIDZINSKI Władysław, wiceprzew. Zarz. Stoł. ZMS, str. 180
179. FIGOWA Felicja. dr.,Opole, str. 236,
180. FILLER Witold, dziennikarz. str. 3,
181. FINKELSZTEIN Mieczysław, str. 159,
182. FLATO Krystyna. stud. UW, str. 21, 27, 83, 240,
183. FLEISCHER Juliusz, stud.Łódź, str. 46
184. FLORCZAK Sabina, Łódź, str. 93,
185. FODOROWSKI Stefan, Gdańsk, str. 134
186. FORD Aleksander,reżyser, str. 172,

187. FORNAL Andrzej, sekr.KW PZPR Olsztyn, str. 81, 168
188. FODOROWICZ Tadeusz, doc.dr. rektor Państw. Wyższej Szk. Szt. Plastycznych,Lublin, str. 44
189. FRĄCZEK Adam, stud. Lublin, str. 42
190. FREY-BIELICKI Bujkan, obyw. rumuński, skaz. na 1 rok więzienia, str. 141 paryskiej "Kultury" /wyd."Dokumenty" - Wydarzenia marcowe,1968, 1969./
191. FRISNER D. dr. , przew. Stow. PK, Anglia, str. 96,
192. FRITZHAND Marek, red. Tryb.Ludu, str. 182,
193. FRONCZAK K. sędzia, W-wa, str. 253,
194. FRONCZAK Zbigniew, stud. Lublin, str. 24, 32, 42
195. FRYLING Jan, USA, str. 214
196. FRYSZMAN Olga, str. 87, 241,
197. FUS Agnieszka, stud. Lublin, str. 25, 32, 43,

198. GADZIKOWSKI Grzegorz, milicjant, Wrzeszcz, str. 62,
199. GAJEWSKI Janusz, stud.,Kraków, str. 40,
200. GAŁAJ Dyzma, poseł na Sejm, str. 165, 191
201. GANZ Maria, czł. red. Wielkiej Encyklopedii, str. 118
202. GARBER, przew. Komand. Kongresu Żydowskiego, str. 89,
203. GARBIEL Andrzej, dr. Kraków, str. 70,
204. GARBOWSKI Henryk, z-ca kier. Wydz. NiO KV PZPR, str. 79
205. GARBULINSKI Tadeusz, prof.dr., Wyższa Szk.Rolnicza, Lublin, str. 44
206. GARDOWSKA Barbara, autor art., str. 234
207. GARDZIEL Andrzej, stud. Kraków, str.40,
208. GARLICKI Janusz, autor art., str. 169
209. GAWLIK Władysław, poseł na Sejm, str. 186
210. GAWLINSKI Józef, SPK, Anglia, str. 96
211. GAWORSKI Henryk, literat, str. 8, 9, 135
212. GAWRYSIAK Jerzy, sekr. KW PZPR Poznań, str. 121
213. GICZAŁA Jan, doc.dr., I-sekr KU PZPR SGPiS, str. 239
214. GIEŁŻYŃSKI Wojciech, str. 204,
215. GIEREK Edward, I-sekr. KW PZPR Katowice, str. 50, 51, 85, 115, 124, 142, 154, 238,
216. GLASSER Stefan, prof., Uniw. Liege, Louvain i Ghent, str. 136
217. GŁOWACKI, wydz. mat.-fiz. UW, str. 145 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
218. GŁOWACKI, archeologia, UW, str. 145 paryskiej "KULTURY" - wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
219. GŁUCHOWSKI Władysław, milicjant, Wrzeszcz, str. 162
220. GODLEWSKI, archeologia UW, str. 145 paryskiej "KULTURY" "wyd. "Dokumenty"-" Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
221. GOLD Bertram H. dyr. Kom. Żydów Ameryk., str. 56
222. GOLDBERG Guy, str. 87, 241,
223. GOLDMAN Nahum, dr., str. 88
224. GOŁĘBIOWSKI Bronisław, dr. socjolog, str. 231,
225. GOŁĘBIOWSKI Henryk, autor art. str. 76,
226. GOŁĘBIOWSKI Janusz, doc. W-wa, str. 138, 217,
227. GOŁĘBIOWSKI Stanisław, ZG ZBOWID, str. 49
228. GOMÓŁKA Stanisław, str. 253, 256, 277,
229. GOMUŁKA Władysław, I-sekr. KC PZPR, str. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 49, 59, 60, 61, 67, 75, 78, 82, 88, 90, 91, 92, 93, 99, 100, 103, 109, 110, 113, 114,115, 124, 127, 128, 133, 140, 141, 143, 144, 145, 146, 147, 153, 159, 162, 165, 167, 172, 176, 177, 180, 183, 187, 188, 189, 190, 194, 199, 209, 227, 228

230. GOMZA Stanisław, W-Wa, str. 93,
231. GONTARZ Ryszard, dziennikarz, str. 7, 12, 27, 83, 109, 172, 217, 289
232. GÓRBIEL Andrzej, dr., UJ Kraków, str. 58
233. GORDON Andrzej, przew. ZU ZMS Uniw. Toruń, str. 180
234. GÓRECKI Jan, dyr.gen.Min.Finansów, str. 27, 72, 101,
235. GÓRECKI Wiktor, stud., str. 12, 16, 17, 21, 27, 37, 83, 117, 183, 202, 253, 256, 273, 277, 278, 279, 284, 285, 287, 289, 294, 295, 296, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304
236. GORLINSKI Ryszard, stud. Lublin, str. 43
237. GÓRNICKI, prof. AM W-wa, str. 36
238. GÓRNY Alfred, dyr."Sport i Turystyka", str. 147 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
240. GRABINSKI, adwokat, str. 147 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty" -"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
241. GÓRSKI, prokurator, str. 281,
242. GRABOWSKA, autorka art. w paryskiej KULTURZE, str. 52a, 64
243. GRABOWSKI, adwokat, W-wa, str. 252
244. GRAD Mieczysław, ZSL, str. 177, 188
245. GRAFF Piotr, dr. str. 172
246. GRANAS Przemysław, dyr. ZPP im,Buczka, str. 188, 209,
247. GRĘBICKI Jan. fiz. UW, str. 145 paryskiej "KULTURY"/wyd."Dokumenty" - "Wydarzenia marcoe 1968, 1969./
248. GROCHAL Zbigniew, stud., Kraków, str. 243
249. GROCHMAL Kazimierz. stud.Kraków, str. 40
250. GROSS Feliks, USA, str. 241,
251. GROSS Jan, str. 27, 51, 80, 87, 117, 145, 240, 256,304
252. GRUBER W. sędzia, str. 277
253. GRUBY Maciej, art. "Kultura" Paryż, str. 135, 173
254. GRUDZIEŃ Zdzisław, poseł na Sejm, str. 185
255. GRUDZINSKA Irena, stud. str. 7, 12, 21, 27, 51, 87, 116, 117, 145, 153, 240, 250, 253, 256, 259, 277, 281, 289, 294, 298, 300, 304
256. GRUDZINSKI Jan, wicemin. Leśnictwa i Przem. Drzewnego, str. 27, 72,
257. GRYNBERG Henryk, b. czł. Państw. Teatru Żydowskiego, str. 83, 104, 115, 118, 193, 210, 230, 242
258. GRZĘDZINSKI January, str. 7, 12, 28, 60, 68, 80, 81, 82, 87, 116, 128, 129, 135, 146, 150, 169, 174, 177, 178, 181, 182, 189, 192, 194, 223, 225, 237, 290, 291
259. GRZELAK Henryk, stud. ZIEL. GÓRA, str. 45
260. GRZELSKI, II-rok biol. UW, str. 145 paryskiej "Kultury"/wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
261. GRZYBOWSKI Konstanty, prog. Kraków, str. 70,
262. GRZYBOWSKI Piotr, Łódź, str. 52
263. Ben GURION Dawid, str. 88
264. GUCWA Stanisław, Min. Przem. Spoż. i Skupu, str. 190
265. GUTOWSKI Aleksander, dyr. Inst. Nauk. Kult. Fiz., str. 154, 163
266. GÜNZEL/Die Welt, str. 256
267. GWIŻDŻ Andrzej, Kanc. Rady Państwa, str. 157

268. HAJDUK Ryszard, poseł na Sejm, str. 180
269. HAJDUK Zdzisław, dr. Katedra Syst. Zwierząt i Zoografii,Wrocław, str. 72, 247

270. HAJDUKIEWICZ L. prof.dr. UW,Kraków, str. 125
271. HALMIN Janina, str. 87, 241
272. HALMIN Artur, stud. IV-roku ek.pol. UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
273. HASS Ludwig, str. 237, 256, 260
274. HELIN Izydow, płk., Stud. Wojsk.WS Ped. Opole, str. 171
275. HEMAR Marian, Londyn, str. 104, 115
276. HERMASZ Andrzej, uczeń, str. 19
277. HERBST Stanisław, prof. str. 11, 141
278. HERTZ Paweł, str. 104, 115, 237
279. HIRSCHFELD Tadeusz, str. 206
280. HIRSZOWICZ Maria, str. 118, 120, 126, 172
281. HOCHWALD Juliusz, red. Tryb. Ludu., str. 182
282. HOFMAN Grażyna, stud. Lublin, str. 43
283. HOLKA Jadwiga, stud. Kraków, str. 40
284. HOLMES Edward, stud. USA, str. 98, 127,
285. HOLZMAN Aurelia, arabistyka UW, str 145 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
286. HOLSZTYŃSKI Wiktor /Witold/ , stud. V-rok mat. UW, str. 289
287. HORN Maurycy, rektor WSP Poznań, str. 236
288. HRABYK Klaudiusz /P.A.Interpress/, str. 104, 115
289. HUBER Henryk, sekr. KW PZPR Szczecin, str. 65, 147, 158, 189
290. HUMENSKI Juliusz, ks.pułk. Gen.Dtiekan WP, str. 140
291. HUSZCZA Zygmunt, gen. dyw., str. 150

292. ICKOWICZ Eleaonora, str. 241, 87 (LEKOWICZ ELEONORA)
293. INGARDEN, prof., str. 126, 129
294. ISKRA Wiesław, autor art. str. 221
295. IWASZKIEWICZ Jarosław, prez. ZLP, str. 5, 194
296. IWICKI, II-rok prawa UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
297. IZRAELICZ Monisz, str. 209,
298. JABŁONSKI Henryk, Min. O.i Szk. Wyższ., str. 9, 12, 14, 75, 165, 176, 229, 232, 292, 12a
299. JABŁOŃSKI K., Wydz. Org. KC PZPR W-Wa, str. 90,
300. JACHCZYK Edward, prez. Sądu Woj. Rzeszów, str. 101
301. JACOB Francois, prof. Francja, str. 160
302. JAGIELSKI Mieczysław, Min. Roln. str. 85,
303. JAGIELSKI Zdzisław, dziennikarz, str. 200
304. JAHN Alfred, prof.dr., Rektor Uniw. Wrocław, str. 44, 72
305. JAKACKI Wacław, stud Wrocław, str. 154, 246
306. JAKUBOWSKA Wanda, POP przy Zjedn. Zesp. Realizatorów Film., str. 114
307. JAKUBOWSKI Jan Zygmunt, prof.,Przew. Kom. Młodzież,ZBOWID, str. 148, 221, 235
308. JAŁOSZYŃSKI J. Przew. WKKP Gdańsk, str. 29
309. JANIEC Bogusław, Gdańsk, str. 30
310. JANISZ Stanisław, ZMS, stocznia Gdańsk, str. 69
311. JANKOWSKI Henryk, autor art., str. 128
312. JANKOWSKI Witold, red. nacz."Słowa Pow.", str. 60
313. JANOWSKA, sędzia, W-wa, str. 252
314. JARANOWSKI, red. Szt. Młod., str. 17, 29, 37, 48, 59, 132, 138
315. JAROSINSKI Witold, sekr. KC PZPR W-wa, str. 85, 213
316. JAROSZEWICZ Piotr, z-ca czł. Biura Polit. KC PZPR, wiceprem. str. 85, 99, 143, 168

317. JAROSZEWSKI Tadeusz M., dr. autor art. str. 109
318. JAROWIECKI J. dr., kier. Wydz. Kult. Nauki i Oświaty, KW PZPR str. 151, 158, 178
319. JARUZELSKI Wojciech, gen., str. 9, 190, 196
320. JARZYNA, prok. prokuratury Woj. m.st. W-wa, str. 147 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
321. JASIENICA Paweł, str. 5,7,8,9,12, 27, 28, 50, 53, 60, 67, 68, 70, 76, 80, 81, 82, 85, 91, 92, 93, 95, 101, 102, 104, 108, 109, 116, 118, 128, 129, 135, 146, 150, 169 174, 176, 177, 178, 181, 182, 189, 191, 193, 194, 202, 223, 225. 232, 237, 276, 290, 291, 293, 295
322. JASICKI Henryk, stud.Wrocław, str. 56
323. JASICKI Zbigniew, prof.dr. Politechm. Wrocław, str. 53
324. JASPERS Karl, NRF, str. 207.
325. JASZCZUK Bolesław, sekr. KC PZPR, str. 85
326. JASTRUŃMieczysław, pisarz, str. 9, 293
327. JAWORSKI M.A., autor art. str. 203
328. JAWORSKI Janusz, stud. Wrocław, str. 246, 247
329. JAŻDŻYŃSKI Wiesław, pisarz, dyr. Domu Wydawn., Łódź, str. 206, 217
330. JEDLICKI Witold, str. 104, 115
331. JĘDRUSZCZAK Tadeusz, autor art., str. 235
332. JĘDRYCHOWSKI Stefan, czł. BP PZPR, str. 85, 115
333. JĘDRYSZCZAK Stefan, I-sekr. KW PZPR Łódź, str. 155, 163
334. JERYCH Jerzy, absolwent Politechniki Wrocławskiej, str. 246
335. JEZIERSKI Andrzej, I-sekr. KU PZPR UW, str. 21, 219
336. JEZIERSKI Romuald, kier. Wydz. Nauki i Oświaty KW PZPR, Poznań, str. 121, 163, 229
337. JIRICEK Erwin, red. "Prace", CSSR, str. 86
338. JONDRASZKO Edwin, Gdańsk, str. 134
339. JÓZEFIAK Stanisław, przew. ZW ZMS Gdańsk, strl 91
340. JURKIEWICZ Jerzy, absolwent mat. UW, str. 300,
341. JURYŚ Julia, germanistyka UW, str. 141, 146 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./

342. KAC Daniel, Prez. Urz. Rezer Państwowych, str. 157
343. KACMAN Perla, str. 87, 241,
344. KACZMAREK Roman, poseł na Sejm, str. 180
345. KACZMAREK Stanisław, z-ca kier. Wydz. Nauki i Oświaty, str 171
346. KACZMAROWICZ Józef, kpt.ż.w., Szczecin, str. 82
347. KACZOROWSKI Jerzy, stud. II roku na KUL, str. 43
348. KĄKOL Kazimierz,red. nacz."Prawo i Życie", str. 78, 86, 113, 117, 169, 172, 174, 180, 204, 213,
349. KALEWSKI Tadeusz, I-sekr. KU PZPR. Pol. W., str. 14, 171
350. KALISZEWSKI Stanisław, poseł na Sejm, str. 193
351. KALWAS, mat.-fiz. UW, str. 145 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty" "Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
352. KAMINSKA Maria, aktorka, str. 242
353. KAMINSKI Ireneusz Gwidon, prez. oddz. ZLP, Szczecin, str. 226
354. KAMINSKI Krzysztof, stud. W-wa, str. 16
355. KAMM Henry, koresp. NYT, str. 278, 301,
356. KANCEWICZ Jan, red. Tryb. Ludu, str. 182
357. KANICKI Henryk, sekr. ZG ZMS Gdańsk, str. 91
358. KANIEWSKI M. naczelnik Urz. Kontroli i Pracy, str. 158
359. KANTOR Leszek, mgr. OPOLE, str. 236
360. KAPALA Brunon, stud. Łódź, str. 52, 248

361. KARAŚ M. prof. UJ Kraków, str. 70
362. KARCZEWSKI Jarosław, kier. Zesp. Prasowo-Wydawn. CRZZ, str. 48, 87, 150
363. KARDASZEWICZ Jan, stud. UW, str. 219
364. KARON Witold, pracownik Zakł. im. Waryńskiego, str. 21
365. KARSKA Maria, stud. Poznań, str. 32
366. KARSOW Nina, str. 8
367. KARST Bronisław, romanistyka UW, str. 143 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
368. KARPINSKI Jakub, asyst. socj. UW., str. 143 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
369. KARPIUK P. sekr. KW PZPR Lublin, str. 31,
370. KAŚKO Wojciech, przew. RO ZSP Gdańsk, str. 128
371. KASTLER Alfred, prof. Francja, str. 160
372. KATA Władysław, kier. Wydz. Nauki i Oświaty KW PZPR, W-wa, str. 226, 236, 238
373. KATZ - SUCHY Juliusz, str. 124, 126
374. KAWALEC Wincenty, str. 99
375. KAWALEK Bronisław, poseł na Sejm, str. 165
376. KAWALEROWICZ Jerzy, reż., str. 114
377. KAWECKI Zenon, sekr KM PZPR Opole, str. 236
378. KAZARINA Janina, stud. Kraków, str. 40,
379. KAZMIERCZAK Edward, prez. WRN m. Łodzi, str. 151
380. KAZIMIERSKI Stanisław, autor art., str 144
381. KAZIMIERZ Stanisław. autor art. str. 139
382. KĘDZIORA Bolesław, W-wa, str. 67
383. KĘPA Józef, I-sekr. KW PZPR, str. 10, 15, 5, 8, 21, 27, 49, 85, 128, 167, 177, 196, 209, 239
384. KĘSZYCKI Zygmunt, stud. Kraków, str. 40
385. KIEŁTYK Hieronim, Bydgoszcz, str. 9
386. KIERAS Zofia, sędzia, Kraków, str. 249
387. KIERSZNICKI Tadeusz, inż. I-sekr. KU PZPR Gliwice, str. 154
388. KIESINGER, Kurt Georg, kanclerz NRF, str. 191
390. KIETLINSKA Zofia. prof. dr. Politechnika W-wa, str. 225,
391. KIJOWSKI Andrzej, str. 7, 128, 135, 178, 182, 223
392. KILJAN Wojciech, uczeń, str. 19
393. KILIAN Zbigniew, górnik, str. 50
394. KINECKI Wiktor, str. 215
395. KISIELEWSKI Stefan /Kisiel/, str. 7, 12, 21, 27, 28, 50, 60, 67, 68, 70, 72, 76, 80, 81, 82, 83, 85, 92, 93, 95, 100, 101, 102, 116, 117, 125, 128, 129, 135, 146 150, 169, 176, 177, 178, 181, 182, 184, 186, 187, 189, 191, 192, 193, 194, 202, 210, 217, 219, 223, 225. 232, 234, 237, 290, 291, 295, 297,
396. KISIL Włodzimierz, autor art. str. 122
397. KLACZYNSKI Andrzej, stud. Kraków. str. 40
398. KLECHA Jan, z-ca Kier. Wydz. Rolniczego KC PZPR, str. 165
399. KLECZAJ Jan, poseł na Sejm, str. 192,
400. KLEPSCH, dr. przew. org. młodz. chrześc._dem. w NRF, str. 89
401. KLESZCZYNSKI A. prof. dr., rektor Szk. Gł. Gosp. Wiejskiego, str. 223
402. KLIMASZEWSKI Mieczysław, prof.dr. rektor, Kraków, str. 22, 70, 87, 165, 197
403. KLISZKO Zenon, sekr. KC PZPR, str. 6, 9, 48, 60, 85, 109, 124, 162, 171, 185, 187, 209, 239
404. KLOC Michał, stud., str. 12, 28, 83, 240
405. KŁOS Kazimierz, autor art., str. 50
406. KOCHWIAK Antoni, Kołobrzeg, str. 81
407. KOCIOŁEK Stanisław, I-sekr. KW PZPR Gdańsk, str. 29, 20, 62, 69, 99, 114, 151, 192, 200
408. KOŁAKOWSKI Jerzy, prof. dr., rektor WSI Ziel. Góra, str. 45

409. KOŁAKOWSKI Leszek, prof., str. 7, 27, 64, 67, 68, 85, 87, 92, 93, 100, 102, 115, 116, 118, 120, 126, 128, 136, 145, 146, 151, 158, 164, 168, 175, 176, 184, 193 195, 199, 202, 205, 207, 217, 224, 229, 230, 232, 237, 287, 290, 291, 292, 293, 297, 304
410. KOLCZYNSKI Janusz, dziennikarz, str. 129, 200, 204,
411. KOLMAN, inż. str. 159
412. KOMCZYNSKI Ludwig, prof., rektor AM Białystok. str. 103
413. KOMINEK Bolesław, arcybiskup, str. 239
414. KONDERAK Adam, stud. Lublin, str. 43
415. KONICZEK Ryszard, redaktor, str. 181
416. KONINSKI Wiesław i Tadeusz vel. KONOWIE, synowie szefa sztabu KBW, str. 173
417. KONOPNICKI Lech, stud. W-wa, str. 16
418. KONWICKI Tadeusz, pisarz, str. 9, 175
419. KOPECKI Kazimierz, prof. dr. inż. przew. MK FJN Gdańsk, str. 91
420. KOPECKY Dobrosław, dziennikarz, CSSR, str. 17
421. KOPF Andrzej, doc.dr. UJ Kraków, str. 58, 70
422. KOPYCINSKI S. przew. RO ZSP Szczecin, str. 158
423. KOPYTKO Leszek, IV rok ek.po. UW, str. 256
424. KORAB /Neue Zuercher Zeitung, str. 256, 279
425. KORAL Stefan, stud. Kraków, str. 40
426. KORBOŃSKI Stefan, USA, str. 212
427. KORNAL /KORNAŚ/ Emil, dr. Kraków, str. 58, 70
428. KORCZYNSKI Grzegorz, gen. dyw. Wicemin. MON, str. 177, 212
429. KOROTYNSKI HENRYK, red. nacz. Życia Warszawy, str. 109
430. KORTELEWICZ Zbigniew, stud. Wydz. Chemii Politechn. Wrocławskiej, str. 242
431. KORWIN-MIKKE Janusz, filoz. UW, str. 144 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 196
432. KORZENIECKI Aleksander, płk. red. nacz. Żoł. Woln. , str. 104
433. KORZYCKI Antoni, czł, Rad. Nacz. ZBOWID, str. 49, 180
434. KOS Wiesław, sekr. CRZZ, str. 157
435. KOŚCIUSZKO Eleonora, stud. Kraków, str. 40
436. KOŚCIUK Andrzej, stud. PW STF Łódź, str. 141 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-" Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
437. KOSIK Karel, czeski filozof marksistowski, str. 164, 195
438. KOSINSKI, b. stud. Uniw. Łódzkiego, str. 104, 115, 116
439. KOSICKI Stanisław, z-ca Kier. Wydz. Prop. i Agit. CRZZ, str. 150
440. KOŚMIDER Marek, stud. Poznań, str. 32
441. KOSSAK Jerzy, doc, dr., str. 168, 234
442. KOSSAK - SZCZUCKA Zofia, pisarka, str. 181
443. KOSTAŃSKI Kazimierz, przew. RU ZSP UW, str. 21
444. KOSTRZEWA Barbara Ewa, stud. Wrocław, str. 246, 247
445. KOSTRZEWA Roch, poseł na Sejm, str. 180
446. KOTARBINSKI Tadeusz, prof.dr., str. 126, 129
447. KOTLARSKI, stud. mat.fiz UW, str. 145 paryskiej "KULTURY" /wyd. "Dokumenty"-" Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
448. KOTT Jan, prof. str. 232, 237
449. KOWALCZYK Natalia, stud. Poznań, str. 32
450. KOWALIK Tadeusz, redaktor, str. 182, 221
451. KOWALSKI, stud. SGPiS, W-wa, str. 145 paryskiej "KULTURY" /wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968, 1969./
452. KOWALSKI Andrzej, stud. Łódź, str. 248
453. KOWALSKI Jan Bronisław, stud. Lublin, str. 25, 32
454. KOWALSKI Józef, prof. z Zakł. Hist. Partii przy KC PZPR, str. 20
455. KOWALSKI Zdzisław, Inst. Badań Jądrowych, str. 21

456. KOZAK Stanisława, Szczecin, str.71
457. KOZAKIEWICZ Zbigniew, I-sekr.KD PZPR Warszawa-Żoliborz, str. 196
458. KOZDRA Władysław, I-sekr.KW PZPR LUBLIN, str.100
459. KOZERA, dr., sekr.KU PZPR Kraków, str.178
460. KOZŁOWSKI, adwokat, str.286, 295
461. KOZŁOWSKI, płk. ZBOWiD, str.49
462. KOZŁOWSKI Krzysztof, Gdańsk, str.134
463. KOZUB Kazimierz, autor art. str.226
464. KOZYRA Wiesław, autor art. str.174
465. KRĄKOWSKI Ludwik, autor art., str.122, 129, 139
466. KRAMER Eugene, b.koresp.NYTimes w Warszawie, str.278, 301
467. KRASICKI Ignacy, red., str.121, 200, 233
468. KRASNODĘBSKI, red.z ITD, str.278, 303
469. KRASNODĘBSKI Ryszard, dr. wykł.Polit.Wrocław, str.84a
470. KRAŚKO Wincenty, kier.Wydz.Kult.KC PZPR, str.48, 193
480. KRASSOWSKA Eugenia, poseł na Sejm, str.165, 167
481. KRASSOWSKI Wiesław, prokurator, Warszawa, str.250, 286, 295
482. KRASUSKI, adwokat z Warszawy, str.255
483. KRAUSS Krzysztof, aut.art., str.115
484. KRAUZE Zbigniew, sędzia, str.281
485. KRAWCEWICZ Stanisław, sekr.ZG ZNP, str.79
486. KRECZMAR Adam, syn Jana, student,Warszawa, str.243
487. KRECZMAR Jan, aktor, str.243
488. KRETKOWSKI Sławomir, student UW , str. 12a, 250, 273, 285, 286, 289, 294, 295, 296, 297, 298, 304
489. KRÓL Marcin, asyst.socjologii UW, str.144 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969
490. KRÓLEWIAK Andrzej, Łódź, str.52,
491. KROPIWNICKI, Adwokat, str.147 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty" "Wydarzenia marcowe 1968") 1969.
492. KRUCZEK Władysław, I-sekr.KW PZPR Rzeszów, str.101, 197
493. KRUCZKOWSKI Adam, Dyr.Inst.Spr.Międzynarodowych, str.178
494. KRUK-OLPINSKI Witold, dr. z Opola, str.236
495. KRUPIEC Edward, aut.art., str.235
496. KRUPINSKI, prof.dr.h.c., str.168
497. KRUSZEWSKI Jan, przew.ZU ZMS UW, str.176
498. KRZYŻANOWSKI Józef, USA, str.214
499. KUBACKI, prof.UJ Kraków, str.125
500. KUBAR Joanna, studentka,Warszawa, str.145, 240
501. KUBICKI Wojciech, red. str.125
502. KUBIAK Hieronim, prac.nauk.Kraków, str. 64,
503. KUCHTA Stanisław, Warszawa, str.67
504. KUHL Stefan, podsekr.stanu w Min.Roln., str.196
505. KUCZYNSKI Kazimierz, wiceprez.IV-Wydz.Sądu Woj.Warszawa, str.253
506. KUCZYNSKI M., asystent UW, str.126
507. KUCZYNSKI Waldemar, b.asyst.ek.polit.UW, str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd."Wydarzenia marcowe 1968") 1969
508. KUKAWKA Kazimierz, z-ca prok.gen.PRL, str.101
509. KULCZYCKA-SALONI Janina, prof.dr., str.164
510. KULCZYNSKI Stanisław, poseł na Sejm, str.85, 167, 185
511. KULIGOWSKI Antoni, I-sekr.KW PZPR KOSZALIN, str.81, 102, 197
512. KUNICKI Kazimierz, aut.art., str. 87, 104,
513. KUNICKI Tadeusz, Min.Przem.Lekk., str.190
514. KUPCZYNSKI, prokurator z Krakowa, str.249
515. KUPERMAN Marek, ZBOWiD Lublin, str.210
516. KUPIS Tadeusz, dr. z UW, str.219
517. KUR Tadeusz, aut.art., str.118
518. KUREK Mieczysław, red., str.109, 205
519. KUROŃ Jacek, asyst.UW., str.8, 15, 17, 22, 37, 69, 76, 80, 87, 92, 117, 118, 126, 135, 146, 151, 168, 173, 174, 176, 202, 229, 230, 237, 240, 242, 252, 256, 257, 258, 262, 271, 273, 278, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309.

520. KUROPKA Jerzy, Gdańsk, str.134
521. KUROWSKI Zdzisław, przew.ZG ZMW, str.90, 233, 278
522. KURZYDŁO Józef, student z Gdańska, str.134
523. KUTIN Józef, wicemin.Handlu Zagr., str.120, 154, 157, 202
524. KWAŚNIEWSKI Krzysztof, doc.dr.z Opola, str.236
525. KWAŚNIEWSKI Tadeusz, z-ca k-mdta MO Gdańsk miasto, str.133
526. KWIATEK Jerzy, z-ca kier.Wydz.Kult.KC PZPR, str.189
527. KWIATKOWSKI Jerzy, student z Krakowa, str.40
528. KWIATKOWSKI Jerzy, wiceprz.ZO student.ZMS Gdańsk, str.176,
529. ŁACH Aleksander, student z Opola, str.236
530. ŁADOSZ Jarosław, doc.dr.z Uniw.Wrocławskiego, str.199, 207
531. LANDAU Aron, str.242
532ŁAPIŃSKI Józef, red.ancz."Gaz.Krakowskiej", str.158
533. LARSEN Aksel, senior parlamentu duńskiego, str.198
534. ŁASICA Jadwiga, studentka z Lublina, str.25, 32
535. ŁASKI Kazimierz, prof.dr., str.206
536.ŁASKI Zdzisław, czł.KW PZPR Szczecin, str.65
537. LASKOWSKI (LASOCKI) Roman, red."Panoramy Północy", str.129, 146, 172,
538. LASOTA Grzegorz, Telewizja Warszawska, str.3
539. LASOTA-HIRSZOWICZ-ZABUDOWSKA Irena (Zofia), uczestn.demonstr. w Warszawie, studentka UW, str.4, 12, 85, 88, 117, 182, 240, 250, 253, 254, 255, 259, 277, 278, 281, 289, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 304, 305, 307, 309,
540. ŁASZEWICZ Arkadiusz, I-sekr.KW PZPR Białystok, str.103, 132,
541. ŁATKIEWICZ Marian, uczestnik demonstr.w Szczecinie, str.71
542. LEKOWICZ Eleonora (ICKOWICZ Eleonora), studentka UW, str.87, 241,
543. LEMPART Tomasz, radca przewodn.GKKFiT, str.154, 163
544. LENART Józef, sekr.POP ZLP, str.4, 8,
545. LENKOW Romuald, student ASP, str.145 paryskiej "KULTURY" wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969
546.LEOPOLD Wanda, czł.ZLP, str.128
547. LESZ Aleksander, syn Mieczysława, przewodn.KDW, str.98, 117, 203, 241,
548. LESZEK St., świadek w procesie studentów, str.308,
549. LEWANDOWSKI Tadeusz, uczestnik demonstr.we Wrocławiu, str.94
550. LEWANDOWSKI Witold, uczestnik wiecu reżym.w Słupsku, str.102
551. LEWANDOWSKI Zbigniew, doc., aut.art., str.155
552. LEWEK Anna, Antonina, studentka II-roku Filol.Ang.UŁ, str.52
553. LEWICKA Jadwiga (LEWINSKA-STANISZKIS Janina) str.254, 277, 300,
554. LIBERMAN Zenon, student UŁ, str.46,
555. LIBISZOWSKA Maria, studentka UŁ, str.46
556.LICHSZTAJN Leon, mgr., Z-ca dyr.AM Łódź, str.163, 206,
557. LIEBHART Zbigniew, prof.dr., rektor PWSM, Lublin, str.44,
558. LIPIŃSKA, sędzia, str.252,
559. LIPSKI Jan Józef, czł.ZLP, str.9, 290, 291, 293, 295,
560. LISZEWSKI Jerzy, aut.art., str.155,
561. LISZKIEWICZ, sędzia, Kraków, str.249,
562. LITTLE Ken, Anglik, str.39
563. LITYŃSKI Jan, student UW, str.12a, 21, 27, 87, 145, 240, 241, 253, 254, 273, 278, 296, 300, 301, 304, 305,
564. LOGA-SOWINSKI Ignacy, czł.BP KC PZPR, str.64, 85, 109, 153,
565. ŁOPATKA Adam, dr.doc.Uniw.Pozn., str.121, 151, 160, 207,
566. LORANC Władysław, dyr.rozgłośni krakowskiej, str.88, 158
567.ŁOZIŃSKI Eugeniusz, uczestnik demonstr.w Gdańsku, str.134
568. LUBIANIEC Romuald, absolw.ASP, str.283
569. ŁUBIEŃSKI Konstanty, poseł grupy "ZNAK", str.20, 26a, 186, 193,
570. ŁUCZAK Czesław, prof.dr.Rektor Uniw.Pozn., str.121,
571. ŁUKASIEWICZ Ryszard, przew.ZU ZMS UW, str.21, 76, 215,
572. ŁUKASZEWICZ Witold, prof.dr., rektor Uniw.Toruń, str.207,
573. LUKAWER Edward, st.asyst.Kat.Ek.Polit.WSE Kraków, str.205
574. LUDWICZAK Witalis, prof.dr. Uniw.Poznań, str.53,
575. LWOFF André, prof. z Francji, str.160,

576. MACHEJEK Władysław, red.nacz.Życia Literackiego, str.117, 144
577. MACHOCKI Edward, sekr.KW PZPR Lublin, str.178
578. MACIAREWICZ Antoni, student II-roku historii na UW, str 145 paryskiej "KULTURY" wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969.
579. MAGIERKIEWICZ Henryk, student z Łodzi, str.46
580. MAJ Jan, sekr.ZG ZMS, str.197
581. MAJCHRZAK Józef, I-sekr.KW PZPR Bydgoszcz, str.91, 163
582. MAJEWSKI Jerzy, przewodn.Prezyd.WRN m.st.Warszawy, str.3, 99, 144,
583. MAJKOWSKI Aleksander, b.dyr.Wrocław.Zjedn.Przeds.Handl., str.159,
584. MAJKOWSKI Andrzej, sekr.ZG ZMS, str.[illegible] 3, 9, 176, 178, 180
585. MAJZNER Lucyna, red.PWN, str.[illegible] 118, 167,
586. MAKATREWICZ Andrzej, student z Łodzi, str.52, 248,
587. MAKLES Krystyna, studentka z Wrocławia, str.56, 259
588. MAKOWSKA Barbara, studentka z Krakowa, str.40
589. MAKOWSKI Janusz, poseł na Sejm z ChSS, str.192,
590. MALARECKI Krzysztof, student socjologii UW, str.16
591. MALIK Mieczysław, sędzia z Warszawy, str.250, 295,
592. MALISZEWSKI Aleksander, czł.ZLP, str.3,
593. MANTURZEWSKI Stanisław, opiekun Klubu Poszukiw.Sprzeczn.,str.135, 145,
594. MARCINIAK Wiktor, student III-roku historii zaocznej UW, str.145, paryskiej "Kultury" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968", 1969
595. MAREK Jan, pracownik WSK Rzeszów, str.101
596. MARGUERITTE Bernard, koresp."Le MONDE" w Warszawie, str.1, 2, 6, 10, 11, 12, 15, 18, 20, 28, 29, 37, 59, 60, 63, 67, 78, 79, 81, 85, 80, 95, 97, 98, 132, 138, 140, 143, 153, 157, 158, 167, 172, 256, 277, 278, 280, 301,
597. MARKIEWICZ Tadeusz, student z Warszawy, str.283,
598. MARKOWA Ewa, aut.art., str.17, 233
599. MARKOWSKI Edward, pracown Warsz.Fabryki Pomp, str.21,
600. MARSCH Renata, koresp.DPA w Warszawie, str.18, 141, 171, 256,
601. MARSZAK Tadeusz, sekr.KZ PZPR w KD MO Warszawa-Żoliborz, str.21,
602. MARSZAŁEK Jerzy, red.PWN, 167
603. MARZEC Mieczysław, sekr.NO ZSL, str.177,
604. MARTIN, koresp.UPI w Warszawie, str.48, 98,
605. MAYER Andrzej z Warszawy, str.153,
606. MAZARZ Józef, b.dyr.Zarz.Okręg.Spółdz.Mlecz.Legnica, str.159,
607. MAZOWIECKI Tadeusz, posej na Sejm "ZNAK", str.20, 26a, 186, 293,
608. MAZUREK Jan, kier.Wydz.Administr.KW PZPR Lublin, str.178,
609. McILVANNEY, aut.art.w "The Observer", str.63,
610. MEIBAUM Wacław, adiunkt Uniw.Wrocławskiego, str.159,
611. MELLER z Teatru Narodowego w Warszawie, str.6,
612. MELLER Adam, dyr.dept.MSZ, str.157, 202,
613. MENCWEL Andrzej, krytyk literacki, 250, 253, 256, 259, 277, 294, 298, 300, 304,
614. MENDEL Szafir, student, działacz Klubu BABEL, str.12, 28, 83, 241,
615. MICHAJŁOW Włodzimierz, wicemin.Oświaty i Szk. Wyższ., str.238,
616. MICHALAK Janusz, student z Lublina, str.43
617. MICHAŁOWSKI Jerzy, ambasador PRL w Waszyngtonie, str.127, 155,
618. MICHNIK Adam, student UW, str.2, 4, 7, 8, 8a, 9, 10, 12, 12a, 17, 19, 20, 21, 22, 27, 51, 64, 67, 68, 79, 80, 81, 83, 85, 87, 104, 116, 117, 118, 126, 128, 129, 135, 145, 146, 148, 151, 158, 173, 174, 178, 183, 202, 229, 240, 241, 242, 265, 268, 271, 273, 277, 278, 279, 280, 284, 285, 287, 288, 290, 292, 293, 294, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 309.
619. MIĘDZYRZECKI Artur, czł. ZLP, str.7, 17, 128, 135, 193, 217,
620. MIEROSZEWSKI Juliusz z paryskiej "KULTURY", str.85, 233,
621. MIETKOWSKI, b.wicemin.Bezpieki, str.196
622. MIGDALSKI Marian, kurator Okr.Szk.woj.Warszawa, str.180,
623. MIHUŁOWICZ Janusz, dr., Opole, str.236,
624. MIJAL Kazimierz, (Tirana), str.110,

625. MIKLAS Jan, prokurator woj.w Gdańsku, str.133,
626. MIKUŁA Władysław, radny WRN Rzeszów, str.101,
627. MIKULSKI Witold, sekr.KW PZPR Białystok, str.103,
628. MIŁKOWSKI, student Wydz.Polonistyki UW, str.2,
629. MILLER Maurice, dr. poseł"Labour Party" w W.Bryt., str.96,
630. MINC Hilary, b.wicepremier, 116, 151, 163, 237,
631. MINC Bronisław, prof. str.87,
632. MISIAK, student Wydz.Prawa UW, str.2,
633. MISIUNA Paweł, dr.med.sekr.KU PZPR Akad.Med.Lublin, str.25,
634. MIŚKIEWICZ Marian, I-sekr.KW PZPR Opole, str.101,
635. MISTEWICZ Roman, wicemin.Oświaty i Szk.Wyższ., str.236,
636. MŁODZIANOWSKI Aleksander, sekr.KW PZPR Białystok, str.103,
637. MOCZAR Mieczysław, gen.dyw., str.49, 162, 176, 196, 212,
638. MODZELEWSKI Karol, asyst.UW., str.15, 17, 22, 37, 69, 80, 92, 118, 126, 144, 146, 168, 173, 174, 176, 202, 229, 230, 237, 242, 252, 256, 257, 263, 268, 269, 271, 273, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 304, 305, 306, 307, 308, 309,
639. MOJKOWSKI Stanisław, prezes ZG SDP., str.48, 60,
640. MOŁCZAN Mieczysław, uczestn.demonstr.w Szczecinie, str.76,
641. MOLCZYK Eugeniusz, gen.dyw., aut.art., str.221,
642. MONAT Paweł, płk., str.100, 118, 148, 242,
643. MONIAK Maria, studentka V-roku Wydz.Humanist.UMSC Lublin, str.24, 32,
644. MONOD Jaques, prof.z Francji, str.160,
645. MORAWSKA Ewa, str.
646. MORAWSKI Jerzy, ambasador PRL w Londynie, str.122,
647. MORAWSKI Stefan, prof.UW., str.85, 102, 115, 116, 120, 126, 146, 157, 172, 176, 217, 221, 229, 237, 290, 293, 205,
648. MOTYKA Lucjan, Min.Kultury i Sztuki, str.5,
649. MROCZEK Antoni, z-ca kier.Wydz.Kult.,Nauk. i Ośw.KW PZPR Kraków, str.158,
650. MRUGACZ Jan, płk.ks., z_ca Gen.Dziekana WP, str.140,
651. MUSIATOWICZ Bogusław, przewodn.OZ Stud.ZMS Białystok, str.180,
652. MUROWSKI Wiesław, aut.art., str.155,
653. MUSKATA Mariusz, student z Krakowa, str.249,
654. MUSZKAT ("Jotem" Józef, str.242
655. MUSZKAT Marian, str.12,
656. MUSZYNSKI Janusz, świadek w procesie MICHNIKA, str.277,
657. MYCIELSKI Zygmunt, czł.ZLP, str.5, 8, 128, 219,
658. MYSŁEK Wiesław, doc., aut.art., str.2, 126, 189, 233,
659. NACKEN Angela, koresp."Frankf.Allgem.Zeitung w Warszawie, str.1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 29, 63, 64, 78, 79, 90, 97, 98, 107, 117, 118, 120, 132, 143, 157, 167, 172, 248, 250, 254, 256, 277, 280,
660. NADZIN Stanisław, płk, str.121
661. NAGÓRSKI Wiktor, student UW, str.12, 12a, 16, 21, 183, 283,
662. NAJDOWSKI Zygmunt, sekr.ZG ZMS, str.54,
663. NASER Gemal Abdel, prezyd.Zje.Rep.Arabskiej, str.308,
664. NASZKOWSKI Marian, wicemin.Spr.Zagr., str.9,
665. NAVILLE Pierre, socjolog z Francji, str.221,
666. NAWROCKA Barbara, aut.art., str.141
667. NAWROCKI Witold, aut.art., str.232,
668. NECER Zygmunt, czł.RN ZBOWiD, str.49,
669. NECZAJ-HRUZEWICZ Jarosław, student z Lublina, str.25, 32, 43,
670. NERLO Bożena, studentka z Lublina, str.24, 32, 43,
671. NESTEROFF, koresp.RWE w Instambule, str.136,
672. NEUGER Leonard, student z Krakowa, str.249,
673. NEUMARK Andrzej, student Akad.Med.w Warszawie, str.124, 173, 242,
674. NEUMARK Stanisław, dyr.Admin.Min.Kult.i Sztuki, str.151, 157, 202,
675. NEWELSKI Lucjan, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968", 1969)

676. NEY R., dr.doc. z AGH Kraków, str.178,
677. NICZYPOROWICZ Eugeniusz, prof.,prorektor WSI Białystok, str.103,
678. NIEDŹWIECKI Ryszard, kier.Ośr.Porp.KD Warszawa-Wola, str.21,
679. NIEŚCIOR Konstanty, student z Krakowa, str.24, 32,
680. NIKOŁAJEW Jan, z KW PZPR Gdańsk, str.29,
681. NIŻANKOWSKI Czesław, doc.dr., rektor WSWF Lublin, str.44,
682. NOWACZYŃSKI Adolf, pisarz, str.197,
683. NOWAK A., przewodn.RU ZMS Polit.Warszawskiej, str.221,
684. NOWAK Feliks, uczeń ZSB Malarskiej w Gdańsku, str.134,
685. NOWAK Jacek, przewodn.RU Akad.Med.Kraków, str.41,
686. NOWAK Mirosław, student z Lublina, str.25, 32, 43,
687. NOWAK Roman, przewodn.CKKP, str.29,
688. NOWAKOWSKI Tadeusz, redaktor RWE, str.202,
689. NOWIŃSKI Marian, autor art., str.210,
690. OCHAB Edward, przewodn.OK FJN, str.85, 155, 176, 190,
691. OJRZYŃSKI Jan, student z Krakowa, str.40,
692. OLBROMSKI Jerzy, uczestn.demonstr. włodzi, str.52,
693. OLEJNIK Włodzimierz, student z Łodzi, str.46,
694. OLSZEWSKI Stefan, student IV-roku filolog.polskiej Uniw.Pozn., str.32,
695. OLSZOWSKI Stefan, kier.Biura Prasy KC PZPR, str.48, 60, 162,
696. ONYSZKIEWICZ Maria, studentka z Krakowa, str.40,
697. ORKAN-ŁĘCKI Tadeusz, płk. z ZBOWiDu, str.49,
698. ORLAŃSKI Marek, aktywista Klubu "Poszukiw.Sprzeczn.", str.145, 240,
699. ORLAŃSKI Mieczysław, str.182,
700. ORLEAŃCZYK Jan, uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.134,
701. ORŁOWICZ, kpt., funkcjonariusz MSW, str.277,
702. ORŁOWSKI Marek, student z Krakowa, str.40,
703. ORNATEK Henryk, czł.MO w Gdańsku, str.62,
704. OSIADACZ Maria, aut.art., str.256, 278, 280, 299, 306,
705. OSÓBKA-MORAWSKI Michał, student V-roku Wydz.Prawa UW., str.21, 27, 153,
706. OSSOWSKA Maria, prof.UW, str.293,
707. OSSOWSKI, prof.UW, str.126, 129,
708. OSSOWSKI Jan, sekr.KW PZPR Gdańsk, str.29, 91, 99, 124,
709. OSTROWSKI, z SGPiS, Warszawa, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dok. "Wydarzenia marcowe 1968", 1969,
710. OSTRZYŻEK Jerzy, sekr.KW PZPR Szczecin, str.147,
711. OWCZAREK Leonard, mgr.z WSP Opole, str.236,
712. OWSIŃSKI Marek, student III-roku ekon.polit.UW, str.144 paryskiej "KULTURY" (Wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968")
713. OŻGA Władysław, poseł na Sejm, str.165,
714. OZGA-MICHALSKI Józef, poseł na Sejm, str.85, 154, 177, 184,
715. PALARCZYK Jerzy, pracown.Zakł.Mech.im.Nowotki, str.141,
716. PANCER Maria, prokurator w Warszawie, str.252,
717. PAŃCZAK L., świadek w procesie studentów, str.308,
718. PAŃCZYSZYN Andrzej, student z Krakowa, str.249,
719. PANKIEWICZ-MORAWSKA Wisła, czł.Prezyd.CRZZ, str.153,
720. PAŃKOW Władysław, student z Warszawy, str.243
721. PANKOWSKI Ignacy, wiceprokurator Prok.Woj.Łódź, str.213,
722. PARANIAK Kazimierz, uczestn.demosntr.w Gdańsku, str.134,
723. PARNAS Józef, prof.z Lublina, str.160, 178,
724. PASTUSZUK Władysław, student z Lublina, str.25, 32,
725. PASZKOWSKI Roman, gen.bryg.pil, d-ca WOPK, str.140,
726. PAUKSZTA Eugeniusz, aut.art., str.139,
727. PAULI Lesław, doc.dr.z UJ Kraków, str.39, 58, 70,
728. PAVEL Mirosław, reporter z "Mlada Fronta", str.77, 86,
729. PAWEŁCZYŃSKA Anna, dr.socjolog z Warszawy, str.6,
730. PAWELEC Sabina, sędzia z Warszawy, str.277,
731. PAWLIK Wacław, przewodn.ZZ PPiS, str.157,
732. PAWŁOWSKA Anna, aut.art., 135, 250, 286,
733. PAZUCHA Stanisław, student z Lublina, str.43,
734. PERKOWSKI Wiesław, pracown.Zakł.im.Kasprzaka, str.21
735. PERSKI Aleksander, czł.Klubu "Poszukiw.Sprzeczn." str.27, 87, 117, 145, 240, 304,

736. PERZANOWSKI Lucjan, red.z RWE, str.88,
737. PERYT Wiktor (Ryszard) z PWST Warszawa, str.87, 242,
738. PETELSKI Czesław, reżyser filmowy, str.114,
739. PETROVIC Nenada, Jugosłowianin, str.155,
740. PETRUSEWICZ, (syn.b.wicemin.), str.240,
741. PETRUSEWICZ Marta, studentka UW, str.12, 12a, 116,
742. PIASECKI Bolesław Bohdan, PAX, str.191,
743. PIĄTKOWSKI Dariusz, aut.art., str.256,
744. PIĄTKOWSKI Jerzy, przew.RN ZMS, str.180, 232,
745. PIĄTKOWSKI Stanisław, prof.z Łodzi, str.182,
746. PIATOWSKI J., prof.dr., rektor UŁ, str.214, 248,
747. PIECZEWSKI Feliks, przew.WKZZ Gdańsk, str.89,
748. PIĘTEK Danuta, studentka z Krakowa, str.40,
749. PIETRASIŃSKI, prokurator, str.274,
750. PIETRZAK, czł.POP na UW, str.2
751. PIETRZAK Tadeusz, gen. K-mdt Gł.MO, str.49, 113, 140, 209,
752. PIŁATOWSKA Elżbieta, studentka Wydz.Prawa Uniw.Wrocławskiego,str. 12a,
753. PIŁATOWSKI Władysław, I-sekr.KW PZPR Wrocław, str.191, 227, 12a,
754. PIŁSUDSKI Józef, marszałek, str.197,
755. PIŃKOWSKI Józef, przew.Prezyd.WRN WARSZAWA, str.99,
756. PIOTROWSKI Marian, pracown.Państw.Zakł.Optyczn., str.21.
757. PŁOSZAJ Halina, studentka z Lublina, str.43,
758. POCIEJ, adwokat z Warszawy, str.256,
759. PODEDWORNY Bolesław, z-ca przew.Rady Państwa, str.85, 176,
760. POLAŃSKI Antoni, prof.dr.UW, str.206,
761. POLCUCH, dziennikarz z "Die Welt", str.5,
762. POLESIŃSKI Władysław, czł.egzek.KW PZPR m.St.W-wy, str.3,
763. POLESKA Sylwia (Irena), studentka z Warszawy, str.243, 253, 283, 293, 298,
764. POLLACK Juliusz, aut.art., str.215
765. POLLACK Seweryn, czł.ZLP, str.4, 128,
766. POLOWCZYK Andrzej, student UW, str.12a,
767. POMIAN Krzysztof, asystent UW, str.126, 168, 172, 173, 176, 237, 292, 297,
768. POMYKAŁO Wojciech, aut.art., str.230,
769. POPIOŁEK Andrzej, student socj.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968",)1969
770. POPKIEWICZ Józef, prof.dr., rektor WSE Lublin, str.44,
771. POSTOŁOW Aleksander, dyr.Domu Wydawn.Łódź, str.206,
772. PRINZ Joachim, dr.Przewodn.Kom.d/s Międzyn.Ameryk.Kongr.Żyd.,str.56
773. PROKOPIAK Janusz, pracownik PMB, str.21,
774. PRUSZYNSKI (SZTUTMAN) Stanisław, b.dyr.Wrocł.Zakł.Metal., str.159,
775. PRYWES Natan, b.dyr.szpitala we Wrocławiu, str.159,
776. PRZEWOŹNIK Czesław, czł.egzek.KW PZPR Gdańsk, str.143,
777. PRZYBYŁA Michał, stud.V-roku anglistyki UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
778. PRZYMANOWSKI Janusz, aut.art., str.199,
779. PRZYSIĘŻNY Grzegorz, aut.art., str.24,
780. PRZYTYK Andrzej z Łodzi, str.209,
781. PTASIŃSKI Jan. ambasador PRL w Moskwie, str.200,
782. PUCHAŁA Stanisław, sekr.KW PZPR Warszawa, str.3, 171,
783. PUCHALSKA Ewa, studentka II-roku Matem.UW, str.142 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"
784. PUNDA Halina, świadek w procesie studentów w Warszawie, str.254
785. PUTRAMENT Jerzy, wiceprezes ZG ZLP, str.7
786. RABINOWICZ Izrael, b.z-ca dyr.Zjedn.Dziewiarsk.i Pończ.w Łodzi, str.188, 206,
787. RABINOWICZ Włodzimierz, czł.Klubu Poszukiw.Sprzeczn.", str.27, 87, 117, 145, 173, 241,
788. RACKA Maria, studentka z Wrocławia, str.56,
789. RADKIEWICZ Stanisław, b.Min.Bezpieki, str.196,
790. RAFALSKI K., sędzia, str.281,

791. RAINA P.K. (Hindus), str.104, 241,
792. RAKOWSKI Jerzy, z Radia Warszawskiego, str.128, 135,
793. RAKOWSKI Mieczysław F., red.nacz.tyg."POLITYKA", str.83, 141, 189, 199,
794. RAŁOWSKI Bronisław, b.dyr.nacz.Zjedn.Przem.Jedw.i Tkanin Dekor, w Łodzi, str.188, 206,
795. RANDAL, koresp.NYTimes w Warszawie, str.1, 8, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 23, 24, 28, 31, 34, 37, 54, 59, 65, 67, 70, 72, 81, 85, 90, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 105, 109, 112, 118, 120, 121, 132, 140, 143, 145, 150, 151, 158, 163, 168, 196, 207, 210, 215, 219, 256,
796. RAPACKI Adam, Min.Spr.Zagr., str.8, 9, 29, 83, 85, 164,
797. RATAJSKI Eugeniusz, uczestn.demonstr.w Łodzi, str.52,
798. REGUCKI Z., przewodn.RO ZSP w Krakowie, str.151, 158,
799. REIFF Ryszard, poseł PAXu na Sejm, str.180,
800. REITER Andrzej, asyst.Kat.Filoz.Naturalnej UJ w Krakowie, str.205,
801. REM Jan, aut.art., str.199,
802. REUTT Alina, aut.art., str.76, 117, 118, 145, 173, 202, 250, 296,
803. ROBAKOWSKI St., sędzia, str.277,
804. ROBB-NARBUTT Krystyna, studentka ASP w Warszawie, str.243,
805. RÓG-ŚWIOSTEK Mieczysław, red.nacz."Chłopskiej Drogi", str.60, 162, 231,
806. ROGA Antoni, dr.adiunkt Uniw.Poznanskiego, str.207,
807. ROGALIŃSKI, prof.dr., prorektor WSR Kraków, str.178,
808. ROGOWSKI Edward, uczestn.demonstr. w Szczecinie, str.71,
809. ROLEWICZ Jan, student z Krakowa, str.40,
810. ROMKOWSKI, b.wicemin.Bezpieki, str.196,
811. ROKOSZEWSKI Kazimierz, sekr.KW PZPR Warszawa, str.180,
812. RÓŻANSKI Jerzy, student z Warszawy, str.16,
813. RÓŻANSKI, z Min.Bezp.Publiczn., str.46, 87, 116, 118, 196, 242,
814. ROŻEN Jerzy, student z Krakowa, str.40,
815. ROZENSZTRAUCH Mieczysław, student z Wrocławia, str.34, 56, 237, 246,
816. RÓŻEWICZ Stanisław, reżyser, str.114,
817. ROZŁUBIRSKI Edwin, gen.bryg. str.
818. RÓŻYCKI Józef, czł.ORMO w Gdańsku, str.134,
819. RUBCZEWSKI Sergiusz, sekr.KW PZPR Białystok, str.103,
820. RUBINSTEIN (RUBINSZTAJN) Henryk, student II-roku Polit.Warsz., str.12, 116, 154, oraz 143 paryskiej "KULTURY" (Wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
821. RUDOLF Tadeusz, z-ca kier.Wydz.Organiz.KC PZPR, str.140,
822. RUSZCZYC Jan, aut.art., str.128,
823. RUSECKI Marian, ksiądz, student KUL'u, str.43
824. RUSINEK Kazimierz, wicemin.Kult.i Sztuki, str.212,
825. RUSSEL Bertrand, filozof angielski, str.110, 169, 218,
826. RYBICKI Zygmunt, prof.dr.prorektor UW, str.9, 10, 12a, 215, 232,
827. RYBKOWSKI Jan, reżyser filmowy, str.114, 172, 181,
828. RYDLEWSKI Stanisław, prof.dr.z Gdańska, str.29, 86,
829. RYGIER Marek, student IV-roku Matem.-Fiz.UW, str.142 paryskiej "Kultury" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968")
830. RYNKIEWICZ Artur z Londynu, str.73,
831. RZEŚNIOWIECKI Tadeusz, poseł na Sejm, str.180,
832. RZEWUSKI Jan, prof.dr.Uniw.Wrocławskiego, str.66a,
833. SACHS J.,ekonomista, str.221,
834. SADOWSKI Eugeniusz, nieletni uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.134,
835. SADOWSKI Wiesław, prof.dr.rektor WSPiS Warszawa, str.141, 239,
836. SAGAŁA, student mat.-fiz.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd. "Dokumenty"-WDyarzenia marcowe 1968"), 1969
837. SALWA Zbigniew, doc.dr., str.164
838. SANDAUER Artur, literat, str.293, 297,
839. SANDAUER Adam, str.146 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
840. SANECKI Edward, prokurator m.st.Warszawy, str.15, 17, 20, 21,

841. SARTRE Jean-Paul, pisarz francuski, str.160,
842. SAVIC Velizar, dziennikarz jugosł."POLITIKI", str.77,
843. SAVIK Stein, dziennikarz norweski, str.49,
844. SAWICKI Mirosław, student warszawski, str.12, 256, 277,
845. SCHACTER Herszel, rabin z St.Zjedn., str.95
846. SCHAFF Adam, prof.dr.UW, str.27, 87, 109, 117, 126, 128, 129, 135, 146, 148, 157, 159, 172, 176, 181, 182, 202, 205, 207, 232, 237, 240, 290, 297,
847. SCHARY Dore, przewodn."The anti-Defamation League B'NA BRITH, str.129,
848. SCHWAN Aleksander, Uniw.Berlin, str.136,
849. SCHWARTZ Laurent, prof.z Francji, str.160, 221,
850. SECOMSKI Kazimierz, czł.Polskiego Tow.Ekon., str.99,
851. SEIDLER G.L., prof.dr., rektor UMSC Lublin, str.31, 41, 225,
852. SEIDMAN Aaron, rabin, dyr.B'NAI B'RITH, St.Zjedn., str.127,
853. SEWERYN Andrzej, absolwent PWST Warszawa, str.243,
854. SFARD Leon, student mat.UW, str.87, 145, 240, 241,
855. SIATKOWSKI Zbigniew, prac.nauk.z Krakowa, str.64,
856. SIDORCZUK B., autor art., str.104,
857. SIDOROWICZ Władysław, student V-roku Akad.Med.Wrocław, str.72a,
858. SIERADZKI, prof., str.126, 129,
859. SIGALINÓWNA, studentka, córka b.nacz.architekta Warszawy, str.173,
860. SIKORSKI W., sędzia z Warszawy, str.256,
861. SIMON Jerzy, student krakowski, str.249,
862. SITEK Andrzej, autor art., str.145,
863. SKIBA Jan, dr., wiceprzew. RN m.Krakowa, str.158,
864. SKOCZEK Zygmunt, adwokat z Warszawy, str.252,
865. SKOLICKI Zbigniew, przewodn.RN m.Krakowa, str.108,
866. SKÓLSKI Andrzej, student I-roku ekon.polit.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969
867. SKOWROŃSKI Stanisław, autor art., str. 122,
868. SKROBISZ Henryk, poseł na Sejm, str.188,
869. SKRZYŃSKI-PASZKIEWICZ Kazimierz, student III-roku dyryg.PWSM w Warszawie, str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd. "Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969.
870. SŁONECKA Katarzyna, studentka z Lublina, str.24, 32,
871. SŁONIMSKI Antoni, literat, str.5, 7, 9, 12, 27, 50, 60, 67, 68, 70, 76, 80, 81, 82, 85, 91, 100, 101, 109, 116, 118, 128, 129, 135, 146, 169, 174, 178, 182, 187, 191, 192, 194, 232, 237, 267, 291, 293,
872. SŁONIMSKI Józef, doc.dr., rektor WSI Bydgoszcz, str.207, 290,
873. SŁUCKI Arnold, literat, str. 4, 128,
874. ŚLUSARCZYK Barbara, studentka z Krakowa, str.40,
875. SMAGA Julian, sędzia z Warszawy, str.250, 286, 295
876. ŚMIECH Romuald, świadek w procesie Kuronia i Modzelewskiego,str. 255,
877. ŚMIGIELSKI H., prof., prorektor UW, str.221,
878. SMOLAK H., autor art., str.159,
879. SMOLAR Aleksander, asystent UW, str.12, 21, 126, 289, 292, 294, 296, 298, 300, 304, 305,
880. SMOLAR Eugeniusz, student Wydz.Ek.Polit.UW, str.243,
881. SMOLAR Grzegorz, red.nacz.Fołks-Sztyme", str. 196,
882. SMOLAR Nina, Warszawa, str.153,
883. SMOLENIOWA, mgr.z Biura d/s Młodzież.Uniw.Wrocław., str.72,
884. SMOLEŃSKI Dioniży, prof., prorektor Polit.Warszawskiej, str.15, 48, 67, 97,
885. SMOŻEWSKI Ryszard, autor art., str.88,
886. SMYCZYŃSKI Jerzy, pełn.rządu d/s deglom.Warszawy, str. 206,
887. SNIECKI Zygmunt, student II-roku architektury Polit.Warszawskiej, str.144 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969.
888. SOBCZYK Bogusław, student z Krakowa, str.249,

889. SOKALSKI Kazimierz, prof.dr., rektor Polit.Krakowskiej, str.93, 114,
890. SOKÓŁ St., sędzia z Warszawy, str.255,
891. SOKOŁOWSKI Janusz, prof., prorektor WSP OPOLE, str.69,
892. SOKORSKI Włodzimierz, przewodn.Komit.Radia i TV, str.217, 270,
893. SOŁGA Henryk, prokurator z Krakowa, str.249,
894. SOLECKI Jerzy, red.nacz."Interpress", str.6,
895. SONECKI Jan, uczestn.demonstr.we Wrocławiu, str.94,
896. SOSNOWSKI Leonard, prof.dr.UW, str.47a, SPALIŃSKA Halina [illegible] 21.3.68 [illegible] 1.9.68
897. SPYCHALSKI Józef, I-sekr.KŁ PZPR, str.93, 151, 191, 225,
898. SPYCHALSKI Marian, przewodn.Rady Panstwa, str.9, 85, 90, 124, 132, 162, 190, 196, 206, 210, 237,
899. SREBRNIK Mieczysław, b.dyr.nacz.Zjedn.Przem.Gumow.w Łodzi, str.159
900. SROCZYŃSKA Irena, posł.na Sejm, str.186,
901. SROGA Alojzy, dziennikarz, str.200, 223,
902. STALINSKI Janusz, prof.dr.z Politechn.Gdańskiej, str.30, 104, 115,
903. STAŃCZAK Mieczysław, wiceprzewodn.RN ZSP, str.128,
904. STAŃKO, sędzia z Krakowa, str.249,
905. STAREWICZ Artur, sekr.KC PZPR, str.6, 9, 48, 60, 79, 85, 103, 162na
906. STARUCH St., dr.I-sekr.KU PZPR Politechn.Krakow., str.178,
907. STASZEWSKI Stefan, Natolińczyk, str.21, 27, 50, 64, 67, 68, 70, 76, 79, 80, 81, 82, 83, 87, 91, 93, 95, 100, 101, 102, 109, 116, 117, 118, 129, 141, 146, 148, 159, 167, 173, 174, 176, 202, 206, 217, 230, 232, 242, 267, 290, 295,
908. STAWIŃSKI Eugeniusz, Min.Przem.Lekk., str.190,
909. STEBELSKI Józef, gen.bryg., str.150,
910. STEELE Norman, Anglik, str.39
911. STEFAŃSKI Piotr, czł.SDP, str.48,
912. STEINBERG M., czł.partii komunist.W.Bryt., str.96,
913. STELMASIAK Mieczysław, prof.dr.,rektor Akad.Med.Lublin, str.25, 100, 178,
914. STĘPA Henryk, czł.KW PZPR Szczecin, str.54,
915. STĘPIEŃ Barbara, studentka z Lublina, str.24, 32, 43,
916. STĘPIEŃ Barbara, sędzia z Krakowa, str.249,
917. STOLARCZYK Michał, uczeń Technikum Nukleonicznego,Warszawa, str.19,
918. STOLAREK Piotr, przewodn.Prezyd.WRN Gdańsk, str.124,
919. STOMMA Stanisław, poseł grupy ZNAK, str.20, 26a, 186, 187, 188, 191, 192, 193, 194,
920. STRASSER Edward, student z Warszawy, str.253, 254, 277,
921. STRASSER Danuta, studentka z Warszawy, str.145, 240,
922. STUDENCKI Władysław, doc. z WSP Opole, str.236,
923. STRAWA Jerzy, skazany za szpiegostwo, str.174,
924. STROCKA J, autorka art., str.233,
925. STRYJER Seweryn, z-ca dyr.dept.GKFiT., str.206,
926. STRZELECKI Ryszard, sekr.KC PZPR, str.85, 107, 124, 196, 213, 224,
927. SUCHARZEWSKI Bronisław, uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.134,
928. SUCHODOLSKI Bogdan, prof., str.144,
929. SUCHOŃSKI Adam, I-sekr.KU PZPR WSP Opole, str.236,
930. SURMACZ Katarzyna (Konstancja), studentka z Wrocławia, str.154,246,
931. ŚLISZ Andrzej, dr. z Warszawy, str.164,
932. ŚWIATŁO Józef, b.płk.Bezpieki, str.87, 100, 118, 148, 196, 242,
933. ŚWIĘCICKI Zbigniew, student IV-roku architektury Polit.Warszawskiej str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
934. ŚWIETLIK Elżbieta, studentka, czł.Klubu "Raczkuj.Rewizj.", str.87, 241,
935. SZACKI Jerzy, literat, str.117,
936. SZAFLIK Jerzy, przewodn.RN ZMS, str.180,
937. SZAFRANSKI Henryk, I-sekr.KW PZPR Warszawa, str.49, 67, 85,
938. SZAJDER Czesław, czł.ORMO w Gdańsku, str.134,
939. SZALINSKA Małgorzata, studentka z Krakowa, str.249,
940. SZCZEGÓŁA Hieronim, dr., sekr.KU PZPR WSI Zielona Góra, str.45,
941. SZCZEPAŃSKI Jan, prof., str.181,
942. SZCZEPANSKI Jan A., autor art., str.4,

943. SZCZEPAŃSKI H., sędzia z Warszawy, str.253,
944. SZCZEPAŃSKI Maciej, czł.SDP, str.60,
945. SZCZERSKI Józef, wicemin.Sprawiedliwości, str.101,
946. SZCZĘSNOWICZ Remigiusz, autor art., str.95,
947. SZCZĘSNY Bernard, wiceprzewodn.Prezyd.WRN Gdańsk, str.135,
948. SZCZĘSNY Jerzy, student z Łodzi, str.52, 248,
949. SZCZYPIORSKI Andrzej, redaktor, str.144,
950. SZECHTER Leon, przewodn.TPPR Szczecin, str.206,
951. SZECHTER Szymon, red.nacz."Fołks-Sztyme", str.241,
952. SZELĄG Jan, redaktor, str.203,
953. SZELINGOWSKA M., autorka art., str.110,
954. SZEWCZYK Stefan, uczeń, uczestn.demonstr.w Warszawie, str.19,
955. SZKODA Zygmunt, student z Warszawy, str.16,
956. SZLAJFER Henryk, student UW, str.2, 4, 8, 8a, 9, 10, 12, 12a, 17, 19, 21, 22, 37, 51, 64, 67, 68, 69, 80, 81, 83, 85, 87, 91, 104, 116, 117, 126, 128, 129, 146, 151, 158, 173, 203, 229, 240, 241, 253, 254, 255, 256, 265, 267, 268, 273, 277, 278, 279, 284, 285, 290, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306,
957. SZMYTKO St., uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.30,
958. SZOSTAK, (przebywa za granicą), str.242,
959. SZPARKOWSKI Zygmunt, prof., rektor z Wrocławia, str.33, 44,
960. SZPOR Romuald, autor art., str.117,
961. SZPOTAŃSKI Janusz, str.3, 4, 5, 194,
962. SZTABA, doc.dr.I-sekr.KU PZPR AGH Kraków, str.178,
963. SZTROWAJS Józef, Kier.Ośr.Wzornictwa Wytw.Pończoszn.,Łódź,str.188, 209,
964. SZOLC Wiesław, Kier.Wydz.Studiów ZG ZMS, str.178,
965. SZUBERT Ireneusz z Warszawy, str.243,
966. SZUFLITA Karol, I-sekr.KMiP PZPR Słupsk, str.102,
967. SZULAK Jan, uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.30, 134,
968. SZULCZEWSKI Michał, red.TV, str.164, 231,
969. SZURA Rudolf, poseł na Sejm, str.180,
970. SZWEDZIŃSKI, str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
971. SZWEYKOWSKI Jan, kier.Woj.Oddz.Stow.PAX w Gdańsku, str.124,
972. SZYDLAK Jan, I-sekr.KW PZPR Gdańsk, str.70, 194,
973. SZYMAŃSKI Marek, autor art., str.87,
974. SZYSKOWSKA Feliksa, uczetsn.demonstr.w Szczecinie, str.76,
975. SZYR Eugeniusz, wicepremier, str.85, 150,
976. TABORYSKA Lena, czł.Klubu "Raczkuj.Rewizj.", str.87,
977. TARNAWSKI Aleksander, red.Radia Warszawa, str.129, 159,
978. TATARKIEWICZ, prof., str.126, 129,
979. TAUB Małgorzata, czł.Klubu "Raczkuj.Rewizj.", str.87, 241,
980. TAUBE M., doc., str.167,
981. TEJCHMA Józef, sekr.KC PZPR, str.85, 147,
982. TEIKOWSKI Bernard, mgr., str.229, 255, 256, 307, 308,
983. TENENBAUM Natan, student, działacz Klubu "BABEL", str.12, 28, 83, 240,
984. TITKOW Andrzej, czł.klubu "Poszukiw.Sprzeczn.", str.145, 240,
985. TOEPLITZ Jerzy, prof.dr., rektor PWSTiF Łódz, str.168,
986. TOEPLITZ Krzysztof Teodor, autor art., str.203,
987. TOKARSKI Lesław, autor art., str.155,
988. TOMAL Zdzisław, sekr.NK ZSL, str.177,
989. TOMASZEWSKI Franciszek, czł.MO Gdańsk-Wrzeszcz, str.62, 134,
990. TOMASZEWSKI Henryk, uczestn.demonstr.w Gdańsku, str.134,
991. TOMASZEWSKI Stanisław, I-sekr.KW PZPR Olsztyn, str.64, 81, 168,215,
992. TOMASZEWSKI Tadeusz, prof.psychologii UW, str.231,
993. TOPIŃSKI Wojciech, student II-rpku Ekon.Polit.UW, str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
994. TOPKA Mieczysław, pracownik WSK Okęcie, str.21,
995. TOPOLSKI Fryderyk, b.pełn.rządu d/s degłom.Warszawy, Str.27, 72,

996. TOPOLSKI Kazimierz, student I-roku Wydz.Socjol.UŁ, str.12, 14, 173, 247,
997. TORN Maurycy, student warszawski, działacz Klubu "BABEL, str.12, 28, 83, 240,
998. TORUŃCZYK Barbara, studentka z Warszawy, czł.Klubu "Raczkuj. Rewizj.", str.17, 21, 27, 37, 87, 117, 145, 154, 183, 202, 240, 242, 255, 267, 273, 277, 278, 279, 284, 292, 299, 300, 301, 302, 303, 304,
999. TRĄMPCZYNSKI Witold, Min.Handlu Zagr., str.6,
1000. TRAPLE, sędzia z Krakowa, str.249,
1001. TRESZEL Marian, dr.,wykł.filozofii WSP Opole, str.163, 171, 236,
1002. TROCZYŃSKI Krzysztof, przewodn.RU ZSP przy Akad.Med.,Kraków, str.41,
1003. TROŚCIANKO Wiktor, redaktor RWE, str.88,
1004. TRUSIEWICZ Józef, I-sekr.KM PZPR Białystok, str.103,
1005. TRYLSKI Zdzisław, dziekan wydz,og.WSI Kielce, str.38,
1006. TRZECIAK Tadeusz, uczestn.demonstr.w Krakowie, str.40,
1007. TUREK Juliusz, uczestn.demonstr.w Warszawie, str.19,
1008. TUREK Leszek, redaktor, str.182,
1009. TURSKI Stanisław, prof., rektor Uniw.Warsz., str.9, 10, 59, 97, 131, 177, 219, 232,
1010. TYCHER, str.100,
1011. TYCNER Henryk, redaktor, str.60,
1012. TYKOCINSKI Władysław, str.100, 118, 148, 159, 200, 230, 242,
1013. TYLEC Bronisław, uczestnik demonstr.w Szczecinie, str.71,
1014. TYRMAND Leopold, str.73, 104, 115, 118,
1015. De VIRION Tadeusz, adwokat warszawski, str,252, 255, 281,
1016. VOGEL J., świadek w procesie A.Zambrowskiego, str.308,
1017. WACHOWICZ Franciszek, I-sekr.KW PZPR Kielce, str.80,
1018. WACŁAWEK Juliusz, autor art., str.135, 195,
1019. WAJDA Augustyn, I-sekr.KMiP PZPR Opole, str.101,
1020. WAJDA Marian, dyr.dept.MSZ, str.157,
1021. WAJDOWICZ Roman, doc.dr.,prorektor PWSTiF Łódź, str.168,
1022. WAJSBROT Mojżesz, b.czł.ZBOWiD Lublin, str.210,
1023. WAJSKOPF Grzegorz, b.czł.ZBOWiD Lublin, str.210,
1024. WALAS, doc.dr.Kat.Prawa Pracy UJ Kraków, str.178,
1025. WALASZEK Antoni, I-sekr.KW PZPR Szczecin, str.54, 65, 82, 147, 158, 191,
1026. WALC Jan, student III-roku polonist.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (Wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968")
1027. WALCZAK Marian, prezes ZNP, str.79, 165, 185,
1028. WALCZAK Stanisław, Min.Sprawiedl., str.180,
1029. WALENTO Bronisław, uczestn.demonstr.w Szczecinie, str.71,
1030. WALICKI Tadeusz, sędzia z Krakowa, str.249,
1031. WALIŁKO Zbigniew, uczestn.demonstr.w GdaŃsku, str.134,
1032. WANDYCZ Damian, USA, str.214,
1033. WANIOŁKA Franciszek, wicepremier, str.85,
1034. WAŃKOWICZ Melchior, literat, str.9,
1035. WARMUS M., Prof., str.167,
1036. WARYSZAK Czesław, gen.dyw., str.150,
1037. WASĄŻNIK Bronisław, poseł na Sejm, str.165,
1038. WĄSICKI Jan, prof.dr., I-sekr.KU PZPR Uniw.Poznań., str.121, 165, 186, 207.
1039. WASILKOWSKI Jan, poseł na Sejm, str.180,
1040. WAERZYNKIEWICZ Zdzisław, II-sekr.KU PZPR WSP Opole, str.236,
1041. WAŻYK Adam, literat, str.9, 232,
1042. WEINTRAUB Jarek (Jarosław), student III-roku mongolistyki UW., str.12, 27, 83, 240,
1043. WEINTRAUB Krystyna, czł.klubu "Poszukiw.Sprzeczn.", str.145, 240,
1044. WEISS Klaudiusz, czł.Klubu "Poszukiw.Sprzeczn.", str.145, 240,
1045. WEJROCH Michał, student z Warszawy, str.243,
1046. WENDE Jan Karol, poseł na Sejm, str.167, 185,

1047. WERBLANÓ Andrzej, kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR, str.6, 9, 162, 165, 237, 238,
1048. WERFEL Katarzyna, studentka, czł.Klubu "Poszukiw.Sprzeczn." str.12, 27, 83, 166, 117,
1049. WERFEL Roman, str.51, 70, 82, 100, 102, 182, 242,
1050. WESOŁOWSKI Włodzimierz, prof., str.144,
1051. WEY, student prawa UW, str.142 paryskiej "Kultury" (wyd."Dokum."-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
1052. WIATR Jerzy W., aut.art., str.145,
1053. WICHA Władysław, czł.KC, str.85,
1054. WIDERSZPIL Stanisław, aut.art., str.135,
1055. WIĘCKOWSKI, student mat.-fiz.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-Wydarzenia marcowe 1968") 1969
1056. WIĘCKOWSKI Stanisław, czł.MO w Gdańsku-Wrzeszcz, str.62,
1057. WIĘCZOREK Tadeusz, I-sekr.KW PZPR Zielona Góra, str.103,
1058. WIELICZKO Ryszard, czł.MO w Gdańsku-Wrzeszcz, str.62,
1059. WIERZIŁOW Włodzimierz, asyytent Uniw.Poznań., str.32,
1060. WIERZYNSKI Włodzimierz, poeta, str. 104, 195,
1061. WILCZYNSKI, student, str.183,
1062. WILF Marek, student z Wrocławia, str.159,
1063. WILHELMI Janusz, red.nacz.tyg."Kultura", str.144,
1064. WINAWER Krystyna, czł.Klubu "Poszukiw.Sprzeczn.", str.145, 240,
1065. WINNICKI Bronisław, b.red.nacz."Słowa Polskiego", str.159,
1066. WINIARCZYK Jan, student z Wrocławia, str.246, 247,
1067. WINKIEL Waldemar, z NK ZSL, str.48,
1068. WIRPSZA Leszek, student IV-roku Fil.UW, str.143 paryskiej "KULTURY" (Wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969,
1069. WIRPSZA Witold, literat, str.237, 290, 293,
1070. WISMONT Wiesław, student z Krakowa, str.40,
1071. WIŚNIEWSKI Czesław, sekr.CRZZ, str.79, 157,
1072. WOLSTREICH Henryk, student IV-roku elektron.Polit.Warszawskiej str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969
1073. WITTLIN, student fil.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokum."-"Wydarzenia marcowe 1968") 1969
1074. WŁODAWSKI Stanisław, student z Lublina, str.43,
1075. WOHL, redaktor CHRISTIEN SCIENCE MONITOR, str.7,
1076. WOHL Andrzej, prof.socjol.Akad,Wych.Fizycznego, str.154,
1077. WOHNOUT Wiesław z Londynu, str.73,
1078. WÓJCIK Jerzy, autor art., str.147,
1079. WÓJCIK Tomasz, student z Wrocławia, str.246, 247,
1080. WÓJCIK Wł., z Wydz.Kult.,Nauki i Ośw.KW PZPR Kraków, str.158,
1081. WOJTANOWSKI, sędzia z Białegostoku, str.252,
1082. WOJTAS Zbigniew, student IV-roku mat-fiz.UW., str.143 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
1083. WOJTASZCZUK Przemysław, student III-roku mat.-fiz.UW, str.142 paryskiej "KULTURY" (wyd."Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
1084. WOJTYŁA Karol, Kardynał w Krakowie, str.239,
1085. WOŁKOWICZ Zygmunt, student z Wrocławia, str.246, 247,
1086. WORONIECKA Maria, studentka z Warszawy, str.78, 83, 88,
1087. WOROSZYLSKI Wiktor, literat, str.237,
1088. WOŹNIAK Andrzej, przewodn.Komit.Wykon.Parlamentu ZSP Gdańsk, str.128,
1089. WRĘBIAK Tadeusz, sekr.KW PZPR Gdańsk, str.114,
1090. WRÓBLEWSKI Zenon, z-ca kier.Wydz.Nauki i Oświaty KC PZPR, str.140, 176, 180, 232,
1091. WROCZYNSKI Ryszard, prof.UW, str.138,

1092. WRZESZCZ Maciej, autor art., str.174,
1093. WYCECH Czesław, Marszałek Sejmu, str.177, 193,
1094. WYCISK Janina, studentka z Krakowa, str.40,
1095. WYCISZKIEWICZ Bogdan, student V-roku filol.ang.UŁ, str.52
1096. WYGODZKI Stanisław, literat, str.79, 104, 115, 118, 193, 200, 223, 230, 232,
1097. WYSZNACKI Leszek, nacz,red.tyg."STOLICA", str.203,
1098. WYSZYNSKI Stefan, Kardynał, str.17, 18, 20, 46, 110, 140, 143, 181, 190, 239, 290, 309,
1099. ŻAŁINSKI Andrzej, przewodn.ZG ZMS, str.140, 168, 176, 183, 186, 213,
1100. ZABŁOCKI Janusz, poseł na Sejm grupy "ZNAK" str.20, 26a,
1101. ZABŁUDOWSKI Andrzej, asyst.filoz.UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
1102. ZABŁUDOWSKI Tadeusz, red.nacz.WEP, str.118, 167, 242, 299,
1103. ZAGÓRSKI Włodzimierz, asyst.biologii UW, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Wydarzenia marcowe 1968")
1104. ZAKLIKA, student I-roku paraw UW, str.142 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"-"Wydarzenia marcowe 1968"), 1969
1105. ZAKRZEWSKA Janina (Zofia), doc.UW, str.20, 21, 68, 113, 120, 126, 157, 168, 172, 203, 229, 237,
1106. ZAKRZEWSKI Jan, koresp.radia z warsz.w Paryżu, str.34,
1107. ZAŁUSKA Wanda, dyr.Zarz.Gł.Szk.Artyst.Min.Kult.i Szt., str.151, 157,
1108. ZAŁUSKI Zbigniew, płk., czł.ZLP, str.145, 199,
1109. ZAMBROWSKI Antoni, asyst.UW., str.12, 46, 110, 116, 200, 203, 253, 254, 280, 284, 285, 290, 295, 296, 306, 307, 308,
1110. ZAMBROWSKI Roman, b.wiceprez.NIK-u, str.21, 46, 50, 64, 67, 68, 70, 76, 79, 80, 81, 82, 83, 87, 91, 93, 100, 101, 102, 116, 118, 129, 146, 148, 151, 163, 172, 173, 196, 202, 203, 206, 217, 230, 232, 237, 242, 290,
1111. ZAMKOWSKI Władysław, prof., str.139,
1112. ZAMORSKI Janusz, stud.V-roku mat.UW, str.145 paryskiej "KULTURY"- "Wydarzenia marcowe 1968", 1969
1113. ŻANDAROWSKI Zdisław, sekr.KW PZPR Warszawa, str.3,
1114. ZAORSKI Tadeusz, wicemin.Kult. i Sztuki, str.181,
1115. ZAPAŁA Bronisław, autor art., str.174,
1116. ŻARNOWIECKI Krzysztof, pracown.Instyt.Badań Jądrow., str.212,
1117. ZAROWIAK Andrzej, uczestn.demonstr.we Wrocławiu, str.94,
1118. ZARYCHTA Krzysztof, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd."Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968") 1969
1119. ZARZYCKA Ewa, studentka z Warszawy, str.12, 27, 48, 87, 117, 145, 240,
1120. ZARZYCKI, student II-roku Wydz.Elektr.Politechn.Wrocław, str.72a,
1121. ZARZYCKI Jan, student z Lublina, str.25, 32,
1122. ZARZYCKI Janusz, czł.KW PZPR Warszawa-m., str.3, 209,
1123. ZAWADA Zbigniew, autor art., str.207,
1124. ZAWADZKI Józef, redaktor, str.182,
1125. ZAWADZKI Ryszard, świadek w procesie studentów, str.278, 281, 299, 300, 302,
1126. ZAWIEYSKI Jerzy, poseł na Sejm koła "ZNAK", str.20, 186, 187, 188, 191, 192, 193, 194, 227,
1127. ZDRODOWSKI Andrzej, stud.fil.UW, str.243,
1128. ZDROJEWSKI Jacek, SGPiS, Warszawa, str.145 paryskiej "KULTURY" (wyd.DOKUMENTY"-Wydarzenia marcowe 1968") 1969
1129. ŻEBRUŃ Piotr, stud.filoz.UW, str.243, 253, 255, 282,
1130. ŻEGOTA A., autor art., str.240,
1131. ZEICHNER Branley, student z Wrocławia, str.34, 56, 237, 246,
1132. ZIELINSKI, z Polit.Warszawskiej, str.142 paryskiej "KULTURY"(wyd. "Dokumenty"- "Wydarzenia marcowe 1968"), 1969

1133. ZIELINSKI A., autor art., str.256,
1134. ZIELSKI Ignacy, pracown.URSUS'a Warszawa, str.67,
1135. ZIEMBA Stanisław, redaktor, str.60,
1136. ZIEMINSKI Mieczysław, z-ca red.nacz."Gaz.Krakowskiej", str.158,
1137. ZIMAND Roman, str.237,
1138. ZIMMERER Ludwig, koresp.Radia Bawarskiego w Warszawie, str.18, 28, 86, 93, 97, 110,
1139. ZIÓŁKOWSKA Alicja, str.209,
1140. ŻŁOBECKI Edward, uczestn.demonstr.w Lublinie, str.43,
1141. ŻÓŁKIEWSKA Wanda, czł.ZLP, str.5,
1142. ŻÓŁKIEWSKI Stefan, prof.dr.UW., str.120, 126, 129, 165, 172, 182, 207, 221, 232, 239,
1143. ZORZA Victor, redaktor THE GUARDIAN, str.73, 110,
1144. ZUCKER Martin, koresp.API w Warszawie, str.15,
1145. ŻUKOWSKI A., pracown.KWCS Koszalin, str.92,
1146. ŻUKOWSKI Zbigniew, autor art., str.207,
1147. ŻUŁAWSKI Juliusz, literat, str.5,
1148. ZWIERZYNSKI Stanisław, pracown.URSUSa Warszawa, str.67,
1149. ŻYCHOWSKI Marian, prof.dr., dyr.Instyt.Nauk Polit.przy Wydz.Filoz. UW., str.144, 147, 152, 203, 204,